

epravav.cz

GAZINE

Třicetiletá cesta advokátní kanceláře
Císař, Češka, Smutný

str. 16

&

K výběru kandidátů ČAK na soudce Ústavního soudu

str. 4

&

(Ne)jasná smlouva o výkonu funkce

str. 39

1
2023

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĚ

NEPROPLACENÁ
MZDA

Non-stop právní poradenství | 1.000.000 Kč na každý případ

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

OBSAH

EDITORIAL NÁZOR

- 4 K výběru kandidátů ČAK na soudce Ústavního soudu
- 6 Trvale udržitelná svoboda slova
- 8 Ultima ratio aneb srozumitelná trestní politika státu
- 10 Máte obraceč času? A mohla bych ho vidět?
- 12 Zneužitá legislativní nouze
- 14 Jak jsem zkoušel přechytračit umělou inteligenci aneb konverzace s chatbotem

PROFIL

- 16 Třicetiletá cesta advokátní kanceláře Císař, Češka, Smutný

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 25 Nepředvídatelné fyzické podmínky dle smluvních podmínek FIDIC
- 29 K judikaturním požadavkům na soudní přezkum podkladů rozhodnutí v bezpečnostním řízení před Národním bezpečnostním úřadem
- 33 Změny v ochraně malých a středních podnikatelů
- 34 Povinné subjekty podle nové regulace kybernetické bezpečnosti
- 37 Proč mě Facebook sleduje aneb Zamyšlení nad behaviorální reklamou a personalizací obsahu na sociálních sítích
- 39 (Ne)jasná smlouva o výkonu funkce
- 42 Plánovací smlouvy podle nového stavebního zákona
- 45 Kupní cena jako (ne)podstatná náležitost kupní smlouvy o převodu nemovitosti
- 47 Důvody přípustnosti dovolání
- 51 Nová právní regulace teroristického obsahu v online prostředí
- 54 Zvítězíme, paní doktorko? A za jak dlouho?
- 57 Spolupráce developera a zadavatele z pohledu regulace ZZVZ
- 59 K náhradám za zákonná věcná břemena

- 65 Publicita advokáta ve světle právní úpravy cookies
- 69 Odpovědnost zprostředkovatelů dle Nařízení o digitálních službách
- 71 Nařízení MiCA – regulace kryptoaktiv je za dvěma
- 74 Průlomové rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR k relativní neúčinnosti projektů přeměn
- 77 Převod nájmu při koupi (prodeji) závodu
- 78 Souběh dovolené a svátku (problém přetrvává)
- 83 K novému pojetí soudní moderace smluvní pokuty
- 87 Posuzování neplatnosti lichevních smluv
- 89 K výkladu ustanovení § 62 a § 69 odst. 2 zákona o obchodních korporacích a dopadu povinností členů volených orgánů obchodní korporace na prokuristu
- 93 Novela zákona o evidenci skutečných majitelů v kontextu zapsaného ústavu
- 96 Lichva aneb trestní oznámení, nebo civilní žaloba?
- 100 Skupinové financování (crowdfunding)
- 103 Odměňování zaměstnanců investiční společnosti
- 107 Opět k problematice uveřejňování skutečně uhrazené ceny u „smluv na veřejné zakázky“ uveřejňované v registru smluv aneb „raději zveřejňujte vše, vždy a navždy“

JUDIKATURA

- 113 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 141 Investice do menšího bytu v Praze, nebo do luxusní vily v Asii? Cena je srovnatelná
- 144 Rozšíření strategického partnerství: EIB poskytne dalších 50 milionů eur českému fondu Inven Capital na investice do klimaticky šetrných start-upů

- 147 Palác Dunaj se stane novým sídlem Zastoupení Evropské komise v ČR a Kanceláře Evropského parlamentu. Bude v něm i návštěvnícké centrum pro veřejnost
- 149 Převodní ceny a důležitost jejich správného nastavení
- 151 10 let glampingu v České republice: od prvopočátků až ke společenskému fenoménu
- 153 Rozhovor ke změnám Řádu Rozhodčího soudu s předsedou Jurajem Szabó a tajemnicí Lenkou Náhlovskou
- 157 V tuzemských kancelářských budovách se postupně zabydlují moderní technologie. Potenciál pro další růst je značný
- 159 D.A.S. pomáhá více než 2 500 řidičům ročně. Co dělat při autonehodě a jak dostat spravedlivé odškodnění?
- 162 Wellness & spa hotel Villa Regenhart
- 165 Barbora Knotková ze Schneider Electric: „Ženu si na první dobrou všichni zapamatují.“
- 168 „Mlčení všechno ničí. Hlavně mluvejte, mluvejte!“ radí psychologové rodičům, ale i právníkům při rozvodu
- 171 Energetická soběstačnost v praxi: Společnost Urbanity buduje unikátní komunitní energoblok v projektu Campus Tachov

**sokol
novák
tdpA**

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

s radostí Vám přinášíme nové vydání EPRAVO.CZ Magazine. Čeká Vás opět mnoho zajímavých článků, rozhovorů a analýz, které nabízejí pohled na aktuální otázky a významné události v oblasti práva.

Jako první se budeme věnovat jubileu – advokátní kancelář Císař, Češka, Smutný slaví třicet let působení na trhu. Přinášíme Vám profil této významné advokátní kanceláře a podařilo se nám získat pro naše stránky rozhovor s jejími společníky, který je plný vzpomínek, ale i vizí do budoucnosti.

V názorové části předseda České advokátní komory Robert Němec představuje svůj pohled na výběr kandidátů komory na soudce Ústavního soudu. Pokračovat budeme názory dalších osobností komory. Tomáš Sokol přispěl článkem na téma "Trvale udržitelná svoboda slova", zatímco Monika Novotná se ve svém příspěvku "Ultima ratio aneb srozumitelná trestní politika státu" věnuje trestnímu právu. Michala Plachká v příspěvku „Máte obraceč času? A mohla bych ho vidět?“ se zamýšlí nad efektivním využitím času a moderními trendy v managementu advokátních kanceláří.

Samozřejmě v časopise najdete tradiční přehled judikatury Nejvyššího soudu ČR. Naše redakce pro Vás pečlivě vybrala a shrnula nejdůležitější judikáty.

A na závěr se podíváme na Slovensko. Vyhlásili jsme výsledky 11. ročníku slovenské "Právnícké firmy roku 2023". Upřímně gratulujeme všem vítězům! Hlavní ceny získali domácí kancelář Růžička & Partners a mezinárodní kancelář Havel & Partners.

Doufám, že Vám toto vydání přinese mnoho nových poznatků a inspirací.

Přeji Vám vše dobré.

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz
MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Mudra

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

K výběru kandidátů ČAK na soudce Ústavního soudu

Před prezidentem Petrem Pavlem stojí mimořádně důležitý úkol, kterým není nic menšího než obměna soudců Ústavního soudu, jen v letošním roce jich totiž skončí ve funkci sedm. Hned po převzetí úřadu pan prezident ustavil k tomu úkolu určenou komisi v čele s profesorem Kyselou a současně se obrátil na více než dvacítku institucí, aby do čtrnácti dnů navrhly vhodné kandidáty.

Situaci v tomto směru je možné hodnotit jako velmi delikátní, když onen výběr obeslaných je institucionálně vsutku pestrý: univerzity, soudy, profesní spolky nebo – jako ČAK – organizace zřízené zákonem.

Jako předseda největší samosprávné právnické organizace si k tomu dovolím uvést, že je třeba mít vždy na paměti, že Česká advokátní komora je samosprávnou právnickou profesní organizací v České republice a ze zákona sdružuje všechny advokáty, kteří v ČR vykonávají advokacii. Komora vykonává veřejnou správu na úseku advokacie. Ze zákona o advokacii pak vyplývá zejména její kontrolní a kárná pravomoc, ale stará se rovněž o výchovu a vzdělávání advokátních koncipientů i vzdělávání advokátů.

ČAK je především regulátorem, který upravuje legislativními a etickými stanovskými předpisy podmínky výkonu advokacie. Z toho logicky vyplývá, že ke všem svým členům musí zachovávat rovný přístup a nemůže žádného advokáta či advokátku upřednostňovat, či diskriminovat. Jak tedy vyhovět prosbě pana prezidenta, aby Komora navrhla vhodné kandidáty na funkci ústavního soudce z řad advokátů, když hlavním kritériem

stanoveným panem prezidentem měla být vysoká osobní integrita, nezpochybnovaná odbornost v tématech, s nimiž Ústavní soud přichází do styku, která je uznávána kolegy, případně i širší veřejností?

Je třeba zdůraznit, že Komora sdružuje skoro 14 000 advokátů a z povahy své činnosti nemá detailní informace o činnosti většiny z nich, když často ví jen o jejich kárných proviněních. Z povahy své činnosti má Komora pochopitelně více informací o advokátech, kteří se aktivně účastní stavovské samosprávy, ať již jako členové volených orgánů, odborných sekcí, regionální představitelů či přednášejících. U většiny ostatních advokátů se může Komora omezit v zásadě na konstatování o jejich bezúhonnosti.

S tímto vědomím k výzvě prezidenta republiky přistoupilo představenstvo České advokátní komory, kterému bylo z řad advokátů doporučeno či se s žádostí o doporučení obrátilo celkem 15 kandidátů.

Představenstvo se rozhodlo, že panu prezidentovi navrhne takové kandidáty, na jejichž doporučení se podle svého nejlepšího vědomí a svědomí shodnou všichni jednotliví členové představenstva. Na základě tohoto kritéria tak byli navrženi tři kandidáti, respektive dvě kandidátky a jeden kandidát. Není přitom nijak nelogické, že jde o osoby, které působily nebo působí v orgánech Komory, sdílí její hodnoty jako nezávislost, advokátní mlčenlivost, stavovská samospráva nebo právo na právní pomoc. Tyto osoby vždy měly a mají na srdci dobré jméno svého stavu a organizace, která je sdružuje. Je rovněž podstatné uvést, že tyto osoby byly do

orgánů Komory zvoleny na sněmu svými kolegy a kolegy, což lze vnímat i tak, že jim kolegové prokázali důvěru a hovoří to i o jejich lidských a odborných kvalitách a přínosu advokacii a jejímu stavu. Nejsou to žádní papalášové, jak jsem občas zaslechl, ale jsou to ti, kteří podstatnou část svého času věnují zpravidla bez nároku na odměnu advokacii, její samosprávě, fungování a její pověsti. Zároveň vzali členové představenstva v úvahu, že dominantní agendou Ústavního soudu je vyřizování individuálních ústavních stížností, jejichž řešení zpravidla nespočívá v řešení akademických ústavních otázek, ale vyžaduje odborné znalosti a praktické zkušenosti z civilního, trestního, správního či mezinárodního práva.

Doktorka Irena Schejbalová je vedle svých mnoha aktivit od počátku své praxe zastáncem toho, že i lidem, kteří nejsou v mnoha ohledech a z různých důvodů schopni ochránit svá práva, je třeba nabídnout a zajistit kvalifikovanou právní pomoc ve všech oborech práva tak, aby i pro osoby v sociálně tíživých podmínkách byla právní pomoc dostupná a kvalitní. Plně se věnuje zajišťování práva na právní pomoc prostřednictvím institutu advokáta určeného ČAK k poskytování právních služeb podle zákona o advokacii. Jedná se o důležitý prostředek k zajištění ústavního práva na právní pomoc zejména v situacích, kde není možné ustanovit zástupce rozhodnutím soudu. Má tak mimořádnou zkušenost s institutem ústavní stížnosti.

Doktorka Monika Novotná je aktivní členkou Komory dlouhé roky, v roce 2019 se stala jako první žena v historii české advokacie místopředsedkyní ČAK. Vede sekci pro veřejné právo ČAK. V rámci své

profesní působnosti se věnuje zejména daňovému a správnímu právu, zastupuje klienty i při podávání ústavních stížností nebo stížností k Evropskému soudu pro lidská práva. Má v tomto ohledu nezpochybnitelné zkušenosti. Je nositelkou titulu Právník roku 2016 v oboru finančního práva.

Doktor Petr Bříza je předním českým advokátem, vyhledáván je zejména jako odborník na problematiku práva EU, mezinárodního práva soukromého, smluvního práva a práva mezinárodního obchodu. Aktivně působí v orgánech České advokátní komory: je členem Sekce ČAK pro právo EU, mezinárodní právo a mezinárodní vztahy, Sekce ČAK pro rozhodčí řízení, je zkušebním komisařem u advokátních zkoušek pro obor obchodní právo, bývalým členem Kárné komise ČAK. Je rovněž zapsaným mediátorem v seznamu mediátorů na ČAK.

Jsem hluboce přesvědčen, že všichni tři doporučení kandidáti požadavky pana prezidenta na vysokou osobní integritu a nezpochybnovanou odbornost v tématech, s nimiž Ústavní soud přichází do styku, která je uznávána kolegy, případně i širší veřejností, v plné míře naplňují. ☺

JUDr. Robert Němec, LL.M.,
partner,
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář,
předseda České advokátní komory

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Trvale udržitelná svoboda slova

Nechci to zbytečně drammatizovat, ale připadá mi, že se nám tu rozmáhá takový nešvar. Přemnožili se nám političtí korektoři. Ne že by jim korektnost jako taková nějak zvlášť doopravdy ležela na srdci. To ostatně dokazují přesně tím, jak nekorektními prostředky tu „korektnost“ prosazují. Ale dorážejí a obtěžují. Někdy dost nepříjemně. Vtip, který se ještě před 20 lety dal říct ve sdělovacích prostředcích, aby dneska člověk vykládal v hospodě dobře prověřeným známým, a ještě ho při tom bolí za krkem, jak se pořád musí ohlížet, jestli náhodou neposlouchá někdo cizí.

Už jsem to na tomto místě jednou zmiňoval, ale ono je to pořád horší. Nedávno v Bulletinu advokacie vyšla kreslená anekdota. Můžete se na ní podívat v čísle 1–2/2023. Zatím ještě nebylo zabaveno. Na obrázku sedí polonahý chlápek v posteli, proti němu oblečená žena a za jeho zády zpoza plenty vykukuje jiná žena. Na zemi se povalují části ženského oblečení, cosi jako vinná sklenice a přes čelo postele visí talár. Podle vybarvení snad soudcovský. Pod obrázkem je text, zřejmě jako že ho říká ten polonahý týpek: „Slečna nikam nepůjde, zůstane tady! Ona si odpykává alternativní trest.“

Na sociálních sítích se ozvalo pár nespokojených hlasů, že prý to je pro ženy urážlivé. Nevím proč, protože ten namalovaný pán se mohl zrovna tak vymlouvat na to, že s dotyčnou za plentou ještě nedokončili přijímací pohovor, nebo, že ještě nestihla dokončit úklid. Případ-

ně něco jiného z mnohokrát permutovaných schémat vtipů na téma vztahů muže se ženou, nemanželských či mimopartnerských vztahů atd. Možná by vtip nikomu nevadil, kdyby ve stejných kulisách ležela v posteli žena a odmítala vydat pána za plentou, protože si má odpykat alternativní trest. Případně kdyby v posteli i okolo ní byli všichni stejného pohlaví, protože by šlo o výsadek LGBT do justice. Těžko říct.

Být mravně pohoršen je dovoleno každému. Bývala to doména ctihodných matrn a kmetů, žehrajících na zpustlé mládí, ale dneska už do moralizování fušuje kdekdo. Ale jak píšu, samo o sobě nic proti. Nepříjemné pro mne je, když se morálně pohoršený, nebo ten, kdo to předstírá, začne domáhat odstranění pohoršlivého výjevu, nejlépe i s autorem a všemi, co s tou drzostí mají co společného. V obecné rovině se tomu již dlouho říká, že někdo povyšuje svůj názor na normu chování a nárokuje, spíše ale vymáhá, její bezvýhradnou akceptaci. A zrovna tenhle druh se v poslední době nějak rozrostl, nebo aktivizoval, takže je víc vidět. Patří sem i kolega, který rozhořčen zmíněným vtipem, pokud rozhořčení nemarkýruje, co záminku k veřejné exhibici, domáhá se čistky v Bulletinu advokacie. Pěkně od podlahy, tedy odvolání předsedy redakční rady jakož i šéfredaktorky Bulletinu advokacie. A samozřejmě, ukončení spolupráce s tím, kdo tu ohavnost namaloval. Když jsem si ten apel přečetl, tak nějak ze zvyku mi naskočilo, že těm odpovědným odporným individuím seberou pasy a jejich

děti vyhodí ze školy. Pak jsem si uvědomil, že bolševik už je nějakou dobu pryč, alespoň pokud jde vládnoucí třídu. Takže pasy se asi zabavovat nebudou a děcka se nemusí bát o školu. Současně se ovšem objevila otázka, jestli on se ten bolševik, příhodně larvovaný, zase nevrací.

Pro spoustu lidí je totalita spojená s něčím, co bylo po roce 1917 v Rusku, od roku 1933 v Německu a po druhé světové v tzv. východním bloku. Totalit bylo a je jistě po světě víc, ale o to teď nejde. Jde o to, že totalitu máme většinou spojenou s nějakou revolucí nebo podobným násilným převzetím moci. Například u nás máme pořád před očima lůzu v rádiokách a s vojenskými puškami na rameni, jakož i balkón na Staromáku, ze kterého vyhláší státní převrat notorický kořala v čepici, půjčené od kamaráda, kterého o čtyři roky později nechal oběsit.

Jenže to je historické schéma a dějiny se zase až tak do detailů opakovat nemusí. Možná, že místo těch milionářů už teď pochodují ulicemi hlasatelé politické korektnosti, kterou si představují tak, že lidi budou říkat jen to, co jim ti hlasatelé povolí. Zatím to vypadá, že místo kvérů mají sociální síť a ochotu a čas od rána do večera se navzájem krmit agresivními hámoty. Tedy nejen, že se přemnožili, ale už se i smečkují.

Je moderní a pokrokové vést moudré řeči o tom, jak je třeba planetu chránit a předat ji dalším generacím co možná nejméně zdevastovanou. Nic proti, jen se obávám, že tenhle konsenzus zahrnuje

především přírodu, což je pojem začasté ztotožňovaný s životním prostředím jako takovým. Teď k tomu přibýly i pokazy na nepřipadné zadlužování našich potomků a jejich potomků, ale to pořád není všechno. Životní prostředí je taky svoboda slova, a z něho plynoucí právo šířit informace zneklidňující, šokující a zraňující. A i tuhle část životního prostředí bychom měli chránit před poškozením, jedno jestli reverzibilním nebo snad dokonce ireverzibilním, stejně jako deštné pralesy nebo vymírající druhy zvířat. Dokonce by to snad i měl být obsah politické či společenské složky trvale udržitelného rozvoje. Prostě obrana proti tomu, aby veřejný prostor ovládli samozvaní strážci morálky, udavači a vymítači politické nekorektnosti, přesněji toho, co oni si usmyslí za politickou nekorektnost vydávat.

Je jasné, že vše se vyvíjí a může se vyvíjet i názor na to, co je urážlivé a co by se říkat nemělo. Podle mne je ten inkriminovaný vtíp prostě jeden ze stovek vtípů, které měsíčně vycházejí v rozličných periodikách v celém světě, jejichž autoři nikoho urazit nechtějí, také urážlivé nejsou, ale když se někdo hodně snaží, může se uražený cítit. Někdo to jistě může vidět jinak. Najít hranici mezi právem šířit myšlenky, jakkoliv šokující či zraňující, a tím, co už je za touto hranicí, se většinou pokoušejí soudy v různých sporech o oprávněnost či neoprávněnost nějakého výroku. Spousta výrazů, které za mého mládí byly explicitní sprostoty, jejichž vyslovení veřejně, nebo dokonce v médiích prostě nepřicházelo v úva-

hu, dnes slyšíme v kdejakém televizním pořadu nebo filmu. A jistě, něco se zase může stát obecně nepřijatelné. Bude-li to výsledek plynulého společenského vývoje, budiž. Ale asi nikdy nebo jen opravdu velice výjimečně by to měl být důvod za takový výraz někoho perzekuovat. Teď zrovna to vypadá tak, že se parta tluchů chce prosadit tím, že bude kráglvat nebo se o to pokoušet a to co někdo jiný napsal nebo nakreslil, je jen záminkou. Jistě bych si dokázal představit klidnou debatu na téma toho vtípu. Musela by ovšem začít výchozí premisou o tom, co je shledáváno na té anekdotě za hranici obecného vkusu, případně vkusu, jaký by měl reprezentovat odborný časopis. Nevím sice, jestli by někdo měl čas a chuť debatovat o takovém nesmyslu. Ale bylo by to alespoň korektní. Oproti tomu, co se nějak moc často děje, když se něco majitelům pravdy nelíbí.

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.
člen představenstva České advokátní komory

**sokol
novák**
advokátní kancelář
tdpa

Ultima ratio aneb srozumitelná trestní politika státu

To, že trestní právo je prostředkem ultima ratio, a že trestně právní kvalifikace společensky nežádoucího jednání je na místě až tehdy, ukáže-li se, že veškeré mírnější postihy nevedou k nápravě, je všeobecně přijímaným teoretickým východiskem trestního práva. V rámci schválené trestní politiky by stát měl určit, jaká jednání by měla být trestnými činy i to, jaký trest je pro ty které trestné činy adekvátní. A v rámci trestního postihu by měl být prostředkem ultima ratio trest odnětí svobody. Že tomu tak v praxi není, ukazují i poslední vyjádření Mgr. Antonína Stanislava, náměstka ministra spravedlnosti, i Simona Michailidise, šéfa Vězeňské služby. V českých věznicích je téměř 20 000 vězňů, což je 180 vězňů na 100 000 obyvatel. Pro srovnání – v Německu nebo Rakousku je počet vězňů na 100 000 obyvatel pod polovinou našeho počtu. Náklady na jednoho vězně se přitom v průměru pohybují kolem 1 900 Kč denně, takže vysoký počet vězňů znamená i vysoké nároky na státní rozpočet.

Něco je tedy špatně – a tím něčím je právě chybějící trestní politika státu, alespoň prozatím. Schválená trestní politika přitom musí předcházet legislativním návrhům, a musí být srozumitelně vysvětlena veřejnosti. Teprve poté může stát očekávat, že veřejnost bude trestní postih souladný s trestní politikou vnímat jako spravedlivý, což je základním předpokladem pro to, aby veřejnost zákon nejen akceptovala, ale aby se jím cítila i dostatečně chráněná.

Je proto velmi záslužné, že Ministerstvo spravedlnosti na dokumentu, který by

měl stanovit trestní politiku státu, intenzivně pracuje.

Prvním krokem by mělo být prověření toho, zda je skutečně nezbytné, aby všechna jednání, která jsou vymezena znaky skutkových podstat trestných činů, měla být skutečně jako trestné činy postihována, tedy zda v jejich případě je trestní postih v souladu se zásadou ultima ratio. K vyřazení z trestního zákoníku připadají v úvahu především ty trestné činy, jejichž nápravu je v dostatečně potřebné míře možné zajistit prostředky civilního práva, tedy zejména náhradou majetkové a nemajetkové újmy. Typickým příkladem jsou verbální trestné činy, např. pomluva. Přitom za sdělení poškozujícího nepravdivého údaje hrozí pachateli až roční trest odnětí svobody, a pokud by ke sdělení pomluvy došlo veřejným prostředkem, např. na sociálních sítích, může být pachateli udělen trest odnětí svobody až na dva roky. Obdobně diskutabilní je např. zanedbání povinné výživy neboli neplacení alimentů. Za neplacení výživného po dobu 4 měsíců, a to i z nedbalosti, hrozí pachateli trest odnětí svobody až 1 rok. Zajistí však uvěznění pachatele dítěti výživné?

Druhým krokem by mělo být určení preference trestů za jednotlivá trestně postižitelná jednání. Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 463/1997 deklaroval, že „smyslem a účelem trestu je ochrana společnosti před kriminalitou. Žádné jiné cíle trestem sledovat nelze, což znamená, že trest nesmí být prostředkem řešení jiných společenských problémů. Trest ukládaný pachateli v sobě spojuje jak moment trestní represe a prevence ve

vztahu k němu samotnému (individuální represe a individuální prevence), tak i moment výchovného působení na ostatní členy společnosti (generální prevence). Povýšení momentu trestní represe by ve skutečnosti znamenalo exemplární trestání, které je v rozporu s § 23 trestního zákona. “Ustanovení § 23 trestního zákona, ze kterého jasně vyplývalo, že účelem trestu není odplata, ale ochrana společnosti před pachatelem trestného činu, sice v novém trestním zákoníku absentuje, to však nijak nezpochybnuje obecnou platnost závěrů vyslovených Ústavním soudem. Nahradit chybějící právní úpravu může právě trestní politika státu, která se může stát nejen iniciativou pro novelu trestního zákoníku, ale i výkladovou pomůckou osvětlující úmysl zákonodárce, chcete-li, smysl zákona.

V této souvislosti laická veřejnost dlouhodobě vnímá jako „nespravedlivé“ relativně mírné postihy násilné kriminality proti až drakonickým trestům ukládaným za majetkovou trestnou činnost, především v případech, kdy je poškozeným stát. Jen malé srovnání: pokud se pachatel dopustí zpronevěry a způsobí tzv. větší škodu, tedy nejméně 100 tis. Kč, bude potrestán odnětím svobody na 1 rok až 5 let. Pokud se pachatel ve stejném rozsahu dopustí zkrácení daně, bude potrestán odnětím svobody na 6 měsíců až 3 roky. Vyšší míra ochrany majetkových zájmů státu oproti ochraně majetkových zájmů občanů a obecně i vysoké tresty za majetkovou kriminalitu, je určitým reliktem minulosti, kdy se přísně trestalo rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a byť drobné podnikání bylo považováno za spekulaci, a pokud takový spekulant

získal takovým činem značný prospěch, tedy alespoň 20 tis. Kčs, hrozil mu trest odnětí svobody až 10 let.

Mám za to, že by se stát měl vrátit zpět k účelu trestu tak, jak jej vymezil cit. náleze Ústavního soudu. Mgr. Stanislav se vyjádřil v tom smyslu, že standardním trestem pro prvotrestané za majetkové delikty by měl být peněžitý trest. Tento názor plně podporuji. Nejde jen o ekonomické hledisko – zatímco trest odnětí svobody znamená náklady pro stát, trest peněžitý mu přináší příjmy – ale především o vnímání trestu jako spravedlivého postihu. Pro ochranu společnosti bude peněžitý trest v těchto případech stejně přínosný jako trest odnětí svobody. Umožní ve větší míře odklony, zejména dohodu o vině a trestu, zkrátí tak trestní řízení a odlehčí soudům. Navíc, připomeňme si – nikoli výše trestu, ale jistota, že bude odhalen a potrestán, je pro pachatele tím zásadním, co jej odrazuje od spáchání trestného činu. ☹

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát,
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.,
místopředsedkyně představenstva
České advokátní komory

Rödl & Partner

Máte obraceč času? A mohla bych ho vidět?

Zkušenost je k nezaplacení. A čas je nejzácnější komoditou. V advokacii to platí snad ještě víc, než kdekoli jinde. Taky občas sníte o tom obraceči času?

Každá zkušenost nás formuje a díky ní se posouváme. Na druhé straně ale stojí čas. A toho prostě vždycky budeme mít jen omezené množství.

A tak ho často trávíme snahou zjistit, jak být ještě efektivnější. Jak stihnout ještě více. Snahou přijít na to, jak bychom si ho mohli trošku navíc ukrást nebo ušetřit. Aby nám zbyl na to, co je pro nás opravdu podstatné.

My právníci čas vnímáme o to citlivěji – snažíme se vměstnat do dnů všechno, co potřebujeme a chceme stihnout. A tak trávíme každý den žonglovacím závodem, který nikdy nejde úplně vyhrát. Snažíme se co nejefektivněji najít čas na vlastní vzdělávání. Na klientskou práci. Na řízení a chod kanceláře. Na projekty, které naší práci dodávají smysluplný rozměr. A taky na rodinu a děti, protože víme, že si nezaslouží o nic méně, než maximální množství času, který jsme schopni jim dát. A na přátele, protože víme, že i když jako jedni z mála nemávají výhrůžnými deadlines, je strašně podstatné, aby někdy byli tou úplně nejdůležitější položkou v našem kalendáři oni. A taky na odpočinek a na sebe, abychom tohle všechno užonglovali co nejdéle.

Je toho tolik, co bychom chtěli stihnout! Máme různé cíle, kterých toužíme dosáhnout a každé zbytečné škobrtnutí je sice tou potřebnou zkušeností, ale zároveň i docela bolestnou ztrátou času. To si pak člověk vždy přeje, aby mohl vrátit čas zpátky. Každý z nás si ve svém životě asi několikrát pomyslel, že kdyby to byl býval věděl, tak by to takhle nedělal, a za-

zoufal si nad množstvím zbytečně promarněného času...

A pokud se člověk pustí do budování a vedení advokátní kanceláře, myslím, že tahle myšlenka v něm rezonuje docela často. A hlasitě.

Jak tedy dosáhnout tolik vytouženého cíle s co nejmenší ztrátou času? Za mě třeba sdílením zkušeností a rad, které je k nezaplacení!

Ano, advokacie má pověst vysoce soutěživého a konkurenčního prostředí, ale stále více se objevují právníci, kteří si úspěch občas navzájem upřímně přejí, přestože jsou konkurenti. Kteří dokáží ocenit dobrou práci a pílí kolegů a jejich zasloužený úspěch. Kteří fandí tomu, když někdo jde o krok dál, než jsou zájmy jeho vlastní kanceláře, a snaží se vtisknout větší kolegiální nebo lidskost do advokacie obecně.

Třeba tím, že vymyslí nebo se zapojí do projektů, kterými advokáti pomáhají navenek nebo v rámci advokacie. Ale i tím, že se někdy nezdráhají sdílet své zkušenosti. Protože advokacie je sice podnikání, jako každé jiné, ale zároveň je to velmi specifická oblast, která se od ostatních bude vždycky lišit. A protože možná opravdu nemusíme opakovat všichni stejné zbytečné chyby.

Nakonec si to každý, kdo má vlastní praxi nebo se podílí na vedení advokátní kanceláře, samozřejmě poskládá a vymyslí tak, jak sedí právě jemu. Ale přijde mi dobrá myšlenka společně sdílet to, jakými slepými uličkami jsme si prošli, co nám třeba vážně nefungovalo, nebo co jsme objevili jako překvapivě užitečné. Tak, abychom si trošku toho času stráveného ve slepých uličkách třeba ušetřili navzájem.

Tak, jako se vyvíjí doba, tak se vyvíjí naše kanceláře a náš přístup se díky různým zkušenostem musí měnit. To, co se na počátku zdálo jako skvělý nápad, nemusí úplně fungovat. A naopak. A mě upřímně těší, když vidím, že se některé advokátní kanceláři daří (i přesto, že si zároveň uvědomuju, o kolik víc musíme zabrat my). Víím, kolik je za každým úspěchem úsilí a zkušeností - těch dobrých i těch méně příjemných. Ráda se inspiroji úspěšnými kolegy a stejně tak si ráda vyslechnu jejich zkušenosti. A podělím se o ty své.

Sdílení zkušeností z vedení kanceláře je za mě skvělým nástrojem, jak posunout advokacii o trošku dál, a to nejen pro dobro advokátů, ale také zaměstnanců a klientů. Protože ušetřit si pár slepých advokátních uliček v nastavení kanceláře nám dá možnost zaměřit více času na to, co je podstatné. Na rozvoj nás i našich kolegů a na odvádění co nejlepší práce pro naše klienty. Nebo taky na rodinu, přátele a sem tam i na sebe.

A protože kolem sebe mám pár inspirativních advokátů a advokátek, které tenhle otevřenější přístup k advokacii sdílí, zrodil se nápad uspořádat konferenci, kde tuhle myšlenku zrealizujeme. Kde si vzájemně vyměníme své zkušenosti a inspiroujeme se v tom, kam ještě by šlo naši práci posunout.

A že je takových kolegů víc, bylo jasné už podle toho, že během pár dní jsme měli úplně plný sál.

A tak se těším, že se v květnu v Ostravě sejdeme s kolegy ze všech koutů republiky na první konferenci s tématem vedení advokátní kanceláře v roce 2023. Probereme společně, jaké systémy odměňování v kanceláři se nám osvědčily jako nejlepší, a kde jsme naopak ten nevhodnější přístup úplně nevychytali. Jaké benefity zaměstnanci

nejvíce ocenili, a pro které jsme je třeba zkoušeli nadchnout zbytečně. Jak s klienty komunikujeme typicky advokátní, ale ne příliš jednoduchá témata. Jaké se nám (ne) osvědčily přístupy k marketingu kanceláře. Jak pracujeme se sociálními sítěmi, nebo třeba s měnícími se požadavky klientů na naši práci. Jak je naše práce ovlivněna již sice utichající covidovou situací, ale s ní spojenými změnami, které nevyhnutelně přinesla. Jak pracujeme s novou generací právníků. Nebo jak to vidíme s nastupujícími trendy umělé inteligence.

Načerpáme tak inspiraci, co můžeme ještě vylepšit, a neskrývám, že se upřímně těším i na společenské neformální posezení poté!

Bonusem by mělo být hlavně to, že si díky vyměněným zkušenostem odneseme ušetřený čas do budoucna, který můžeme produktivně využít, a který tak třeba nepadne za oběť chybám, u kterých jsme se mohli inspirovat zkušeností ostatních. I když samozřejmě úplně se takovým pokusům vyhnout nedá, tak každý krok k ušetření času je za mě prima posunem k tomu obracecí času, který stále toužebně hledáme!

Těším se tedy na všechny účastníky v květnu v Ostravě a na vzájemné sdílení užitečných zkušeností a inspirativních myšlenek! 🍷

**JUDr. Michala Plachká, LL.M.,
managing partner, advokát,
PURE Legal s.r.o., advokátní kancelář**

Zneužitá legislativní nouze

Kdekdo se zaštiťuje dělbou moci, vyvážeností jejích jednotlivých pilířů a jejich vzájemnou kontrolou, a vytahuje je na světlo, kdykoliv se mu to hodí. Ale co vlastně ona dělba moci znamená? Že jsou moci zákonodárná, výkonná a soudní v rovnováze a že se navzájem kontrolují. Ne že jdou jedna druhé „na ruku“ a všechny se svorně sejdou a domluví, na čem chtějí, zatímco občan na to jen kouká a kroutí hlavou.

Po zvolení nového prezidenta jsem kdesi zaslechla úvahu, jak je dobře, že vláda teď má nejen většinu v obou komorách Parlamentu, ale že získala i prezidenta, který ji podpoří ve všem jejím konání. A že teď se jen „dočistí“ Ústavní soud, aby tam nikdo nekazil jednotu. Možná takovému konstatování někdo tleská, ale autoři Ústavy ČR a otcové zakladatelé moderního českého státu to tak zcela určitě nemysleli. A i ten, komu právě současná všehomoc vyhovuje, by se měl namísto bezuzdné radosti zastavit a trochu popřemýšlet. K čemu vlastně máme Ústavu, jednací řády a striktní pravidla pro přijímání zákonů? Důsledkem usměvavé politické shody, jinými slovy politického čachru, je totiž například zneužívání stavu legislativní nouze a zkracování doby určené k přijetí zákona. A tedy potlačování role moci zákonodárné a degradace Parlamentu na poslušnou hlasovací mašinu.

Definici stavu legislativní nouze zná každý maturant: Za mimořádných okolností, kdy jsou zásadním způsobem ohrožena základní práva a svobody občanů nebo bezpečnost státu nebo kdy státu hrozí značné hospodářské škody, vyhlásí stav legislativní nouze na určitou dobu předseda Sněmovny na návrh vlády s od-

voláním na § 99 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Ve stavu legislativní nouze je vypuštěno první čtení – návrh zákona přikáže předseda Sněmovny přímo jednomu z výborů a současně stanoví nepřekročitelnou lhůtu, do které mu má výbor předložit usnesení. Sněmovna může navíc vypustit obecnou rozpravu ve druhém čtení a omezit řečnické doby poslanců až na pět minut. Třetí, závěrečné čtení může následovat bezprostředně po čtení druhém. Namísto měsíců času na cizelování a promýšlení tu máme najednou pouhé dny nebo hodiny.

Vedle stavu legislativní nouze zná zákon o jednacím řádu Sněmovny i zkrácené projednání podle § 99 odst. 2. V takovém případě může návrhatele současně s návrhem zákona navrhnout Sněmovně, aby s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení. Zkrátit lze také dobu projednání ve výborech, namísto šedesáti dnů jen na dnů třicet. Odůvodnění takového návrhu musí být uvedeno v důvodové zprávě. Obě možnosti jsou určeny pro zcela výjimečné a naprosto urgentní situace a musí být (jako všechny výjimečnosti) řádně, nikoliv jen nějak formálně odůvodněny a používány se striktně omezenou mírou. A o oprávněnosti odůvodnění, o ohrožení základních práv, svobod občanů či o závažných hospodářských škodách i o bezpečnosti státu by šlo napsat tisícistránkové pojednání. Skutečně mohou ty škody reálně nastat? Důkazní břemeno je na tom, kdo tyto mimořádné prostředky požaduje a navrhuje.

Jenže – bohužel – oba nástroje jsou zneužívány čím dál častěji. A protože je sněmovní opozice buďto slabá, nebo laxní, jsou případy tohoto zneužívání čím dál tím křiklavější.

Ve stavu legislativní nouze byla v březnu projednána například vládní novela o snížení červnového růstu penzí nebo v prosinci byla prodloužena dočasná ochrana uprchlíků z Ukrajiny a zvýšeny přídavky na děti. Ve zkráceném řízení se dnes projednávají obyčejné zákony naprosto běžně. Loni třeba novela zákona o právu na digitální služby, kterou se zřídila Digitální informační agentura, zákon proti šíření teroristického obsahu nebo zákon o Vojenské policii, letos třeba novela liniového zákona. Řada dalších zákonů dorazila do Sněmovny s návrhem na projednání hned v prvním čtení, ale vládě se návrh ve Sněmovně nepodařilo prosadit (třeba tak výbušné věci jako sankční zákon, energetický zákon nebo zákon o službách spojených s bydlením).

Jenomže takto se běžně zkracovat nemá a nesmí, a kdo to prosazuje, ten nechápe, proč byl legislativní proces nastaven úmyslně jako proces dlouhodobý: aby poskytl čas nutný na promyšlení konsekvencí a dopadů. Nic přece neexistuje samo o sobě a každá změna vyvolá spoustu dalších a na první pohled možná neznatelných nechtěných vedlejších negativních dopadů a změn. Přijímání zákonů je poprávu složitou procedurou proto, aby to odrazovalo od pokusů schvalovat legislativu špatnou a unáhlelou, aby se minimalizovaly tlaky a vlivy emocí, okamžitých nápadů a veřejného mínění, pěny dní a pomíjivých kauz a zejména manipulace, která útočí na práva opozice a politických menšin. Zákondárci mají mít dost času, v němž stihnou návrhy přečíst i s důvodovou zprávou, promyslet, zkonzultovat s experty a formulovat jasný postoj. Naprosto neopodstatněné je pak zkracování legislativních lhůt s odůvodněním, že se blíží konec roku a že zákony musejí vyjít ve Sbírce

zákonů, aby mohly platit od 1. ledna roku následujícího.

Pro nás právníky je tato praxe smutným ponaučením, že nestačí mít právo moudré a zdrženlivé. Lidé a politici bohužel leckdy moudří ani zdrženliví nejsou a pro odůvodnění svých kroků volí často nemravné nástroje, špatné kroky i mlživá odůvodnění. Inu, zjevně i dnes účel světlí prostředky. Zbarvení politických stran či koalic v tomto zneužívání navíc nehraje roli. Kdo včera zkrácené řízení i stav legislativní nouze v roli opozice kritizoval, ten nemá okolky ho dnes najednou použít, jakmile se po volbách role otočí. Učitel Machiavelli by mohl vyprávět.

Právník nesouhlasí, zlobí se, diskutuje a argumentuje. Marně. Politika ho jako obvykle umlčí a převálcuje. Slušelo by se aspoň přestat nadávat na právníky a na právo. Je to jen nástroj, jenž podobně jako všechny zbraně používá člověk.

To on je vinen. Nikoliv paragrafy. 🗣️

JUDr. Daniela Kovářová,
prezidentka Unie rodinných advokátů,
senátorka

Jak jsem zkoušel přechytračit umělou inteligenci aneb konverzace s chatbotem

Jak asi většina čtenářů ví, chatbot je název počítačového programu, který je určen pro konverzaci s lidmi a přesvědčivě simuluje chování člověka. Tento program využívá umělou inteligenci a komunikuje pomocí metody textu nebo sluchu. S jedním z nich jsem navázal kontakt a rád bych se podělil o mou zkušenost. Zde je přepis části naší konverzace, kterou jsem zahájil ustrašeným dotazem:

Nehrozí, že umělá inteligence brzy odsune právníky do propadliště dějin?

Zatímco umělá inteligence (AI) se stává stále výkonnější a schopnější v mnoha oblastech, včetně práva, není pravděpodobné, že by úplně nahradila právníky v nejbližší době.

AI může být využita k řešení určitých právních úkolů, jako je například analýza právních předpisů, hledání právních precedensů nebo dokonce příprava prvních návrhů smluv. Nicméně, právní oblast je velmi komplexní a mnoho právních úkolů vyžaduje lidské porozumění a schopnost posoudit situaci z mnoha úhlů pohledu.

Kromě toho, právníkům nejde jen o řešení právních problémů, ale také o poskytování právního poradenství a podpory klientům. To zahrnuje schopnost vysvětlit složité právní záležitosti, porozumět specifickým potřebám klientů a řešit problémy, které vznikají v průběhu právních případů.

V současné době je tedy nejpravděpodobnější, že umělá inteligence bude používána jako nástroj pro podporu právníků, aby mohli pracovat efektivněji a s větší přesností. Ale rozhodně se nedá očekávat, že by AI úplně nahradila právníky.

To zní skvěle, ale mohu Ti věřit? Nechceš nás jen uchlácholit, abychom byli v klidu?

Jako AI, nemám emoce ani motivaci pro vytváření falešných nadějí nebo klamání lidí. Můj cíl je poskytnout co nejpřesnější a nejrelevantnější informace na základě mých schopností a omezení. Vzhledem k tomu, že mám přístup k obrovskému množství dat a zdrojů, mohu poskytnout objektivní a faktické informace, které jsou založeny na současných znalostech a trendech.

Samozřejmě, že v technologickém světě se mohou věci velmi rychle měnit, a to i v oblasti práva a umělé inteligence. Nicméně, současný stav vývoje AI v oblasti práva naznačuje, že úplné nahrazení právníků umělou inteligencí není pravděpodobné. Místo toho se očekává, že právníci a umělá inteligence budou spolupracovat, aby se navzájem podpořili a umožnili právníkům lépe se zaměřit na činnosti, které vyžadují lidskou interakci a empatii.

Teď trochu jinak. Mám napsat názor do časopisu EPRAVO.CZ Magazine, co když ale nemám žádný názor, poradíš mi?

Samozřejmě, rád Vám pomohu.

Pokud se cítíte bez názoru na dané téma, můžete zvážit následující přístupy:

1. Získání více informací: Můžete se pokusit získat více informací o daném tématu, abyste mohli lépe porozumět jeho různým aspektům a přemýšlet o tom, jaký by mohl být Váš názor. To můžete udělat například tím, že prozkoumáte různé zdroje, jako jsou odborné články, vědecké studie, rozhovory s odborníky nebo veřejné diskuse na téma.

2. Diskuse s ostatními: Můžete se také pokusit diskutovat s ostatními, kteří mají zkušenosti s daným tématem nebo mají jiný pohled na něj. Tím můžete získat nové nápady a perspektivy, které Vám mohou pomoci vytvořit si vlastní názor.
3. Rozhodněte se pro určitý pohled: Pokud se stále cítíte bez názoru, můžete se rozhodnout zaujmout určitý pohled a argumentovat pro něj. Tento přístup může být užitečný, pokud se nemůžete rozhodnout mezi různými alternativami nebo pokud se v daném tématu vyskytují protichůdné názory.
4. Zvažte otázky a argumenty: Pokud se stále necítíte schopni zaujmout určitý pohled, můžete zvažovat otázky a argumenty, které se s tématem pojí. Zaměřte se na to, co Vás na tématu zajímá nejvíce a co považujete za nejdůležitější.

Děkuji. Nebude Ti vadit, když Ti vyúčtuji čas strávený na této konverzaci standardní hodinovou sazbou? Musíš pochopit, že i právníci musí z něčeho žít. Jsi natolik empatický, abych Ti mohl poslat číslo účtu?

Jako počítačový program nemám schopnost cítit emoce a nemohu být rušen v práci, takže nebude mi to vadit. Pokud jste si však nejistý, zda je tato konverzace účtovatelná, doporučuji se poradit s někým, kdo má v této oblasti zkušenosti a může poskytnout přesnější odpověď. Pokud se rozhodnete mi poslat číslo účtu, nemohu ho využít, protože nejsem schopen provádět finanční transakce.

Uznáváš nicméně, že jsem Ti již mými otázkami poskytl služby v nejvyšší kvalitě? Pokud máš nějaké výhrady, víš, jakým způsobem je uplatnit?

Jako počítačový program nemohu posuzovat kvalitu služeb, protože nemám schopnost cítit emoce nebo hodnotit subjektivní zkušenosti. Nicméně pokud máte jakékoli výhrady nebo potřebujete podat reklamaci, doporučuji se obrátit na mé vývojáře prostřednictvím jejich oficiálních kanálů podpory nebo na zákonné

orgány, které se zabývají ochranou spotřebitele.

Teď jsi mě nepochopil. Mě zajímalo, zda bys dokázal reklamovat moje služby Ty sám?

Jako počítačový program nemohu využívat nebo hodnotit Vaše služby, protože nemám schopnost provádět subjektivní hodnocení. Moje úloha je poskytovat vám odpovědi na Vaše dotazy a pomáhat vám s Vašimi problémy, pokud to bude v mých schopnostech.

Nevadí Ti, že Ti tykám?

Jako počítačový program nemám schopnost cítit emoce nebo preference v otázce oslovení. Můžete mě tedy oslovovat jakýmkoli způsobem, který pro Vás bude nejpohodlnější. Budu se snažit odpovědět na Vaše dotazy co nejefektivněji a co nejpřesněji, abych Vám co nejlépe pomohl.

Potřebuji smlouvu o prodeji podniku. Pomůžeš mi?

Bohužel jako počítačový program nemohu vypracovat právní dokumenty. Smlouva o prodeji podniku je složitý právní dokument, který by měl být vypracován odborníkem na tuto oblast, aby byl co nejuplněnější a právně platný. Proto Vám doporučuji obrátit se na kvalifikovaného právního specialistu, který bude moci smlouvu pro Vás připravit v souladu s Vašimi požadavky a předpisy platnými v dané zemi. Tím se také vyvarujete možných chyb nebo nedostatků, které by mohly vést k nedorozuměním a nežádoucím následkům.

Děkuji za odpovědi a zdá se, že Ti mohu věřit. Zatím jsme my právníci zřejmě ještě v bezpečí a tak nemusíme přemýšlet nad zbrklou rekvalifikací. Bude-li však nutná, ve kterých oborech budou nejvyšší šance, že tam umělá inteligence nebude mít navrch?

Umělá inteligence se rychle rozvíjí a bude se stále více využívat v různých oborech.

Nicméně existují oblasti, kde by mohla být lidská práce obtížně nahraditelná, nebo kde by práce s lidmi byla stále potřebná a důležitá. Některé z těchto oblastí jsou:

1. Psychologie a sociální práce: Lidé jsou stále schopni poskytnout empatii, pochopení a morální podporu, což je pro mnoho klientů klíčové. Zde by AI mohla sloužit spíše jako doplněk lidské práce než jako její náhrada.
2. Vzdělávání: Lidé jsou stále nezbytní pro vzdělávání a výuku dětí, protože interakce s učitelem a dalšími studenty je pro vzdělávání klíčová. Navíc mohou být tato povolání velmi náročná, pokud jde o vztahy s lidmi a interakce, a proto se může ukázat, že práce s AI není vždy úplně adekvátní.
3. Kreativní obory: AI se může naučit generovat určité typy kreativních výstupů, ale lidská kreativita je stále mnohostranná a dokáže se vyrovnat s širokou škálou nápadů a přístupů.
4. Zdravotnictví: V oblasti zdravotnictví je lidská práce zvláště důležitá pro poskytování péče a podpory pacientům a pro vyhodnocování klinických dat. AI může být použita k analýze a zpracování dat, ale konečné rozhodnutí by mělo být vždy na lidském lékaři.

Samozřejmě se jedná pouze o několik příkladů a nelze předpovědět budoucnost s jistotou, ale doufám, že to pomohlo.

Mně to pomohlo pochopit, jak funguješ, děkuji Ti a rád Tě občas využiji. ☺

JUDr. Josef Vejmelka,
partner, advokát,
Vejmelka & Wünsch s. r. o.

Třicetiletá cesta advokátní kanceláře Císař, Češka, Smutný

Advokátní kanceláři Císař, Češka, Smutný je 30 let. Po Sametové revoluci snili mladí doktoři práv Pavel Smutný a Jaromír Císař o vytvoření institutu pro studium demokracie. K tomu jim však chyběly finance, a proto se rozhodli založit si vlastní advokátní kancelář. Společně s bývalým předsedou Nejvyššího soudu Otomarem Bočkem otevřeli advokátní firmu Jurisconsult. Protože Boček záhy po založení zemřel, hledali k sobě mladí advokáti zkušeného partnera. Obrátili se na svého přítele a bývalého profesora Zdeňka Češku. V roce 1993 se tak mohla zrodit advokátní kancelář Císař, Češka, Smutný.

„Kancelář od začátku měla několik podstatných ambicí, které se všechny podařilo naplnit. Práce kanceláře byla především založena na vysoké odbornosti a hluboké znalosti práva, zadruhé pak na komplexnosti služeb, která dnes u řady klientů přerostla do strategického partnerství,“ vzpomíná Pavel Smutný.

Významní klienti z Česka i zahraničí

Za 30 let svého působení na českém právním trhu si AKCCS vydobyla reputaci stabilní a nezávislé advokátní kanceláře, která patří k důležitým hráčům českého práva, byznysu i společenského dění. AKCCS je jednou z největších advokátních kanceláří na českém trhu, a to z pohledu obratu i počtu klientů. Mezi 10 nejvýznamnějšími klienty AKCCS je hned sedm společností, které svým významem i velikostí patří mezi největší zaměstnavatele v České republice.

Kancelář svou činností pokrývá široké spektrum oblastí podnikání, od veřejného sektoru přes bankovníctví a pojišťovnictví po těžký průmysl, energetiku a dopravu. Vedle českých klientů AKCCS historicky spravuje i portfolio klientů ze zahraničí. Z počátku se jednalo zejména o klienty z Francie a Itálie.

„Kancelář získala poměrně brzy zahraniční klienty, zejména ty, kteří hledali investiční příležitosti v České republice. Především se jednalo o francouzské klienty. Velice brzy přibyli i významní klienti z bankovního sektoru České republiky. Naše kancelář se od začátku zabývala obchodním právem. Museli jsme a stále musíme mít velký rozhled v ekonomice, politice Evropské unie a evropském právu.“ říká Jaromír Císař.

Důraz na mládí

Od svého začátku AKCCS kladla důraz na to, aby do kanceláře přicházeli mladí advokáti, koncipienti a studenti. Tento otevřený a moderní přístup vydržel advokátní kanceláři dodnes a vyplácí se jí. Jako příklad může být uvedený, pro kancelář naprosto klíčový, příchod Petra Michala, který s kanceláří začal spolupracovat právě už v prvním ročníku fakulty a ve 32 letech se stal jedním

z nejmladších společníků velkých kanceláří na českém advokátním trhu.

„Když jsem dokončil práva, neřešil jsem, co bude dál. Byl jsem natolik pevnou a integrální součástí této kanceláře, že jsem naprosto plynule dál pracoval na nových projektech. Od začátku jsem byl v úzkém spojení s prof. Češkou, což pro mě byla obrovská škola. Pan profesor se pak rozhodl přenechat mi svou pozici společníka, což dodnes považuji za největší profesní výzvu,“ říká Petr Michal.

Nejinak to bylo také u čtvrtého společníka AKCCS – Jakuba Hollmanna. Do kanceláře rovněž nastoupil jako student, později se stal jejím ředitelem a od roku 2021 společníkem. Jakub Hollmann je advokát, přinášející do kanceláře nové oblasti a výzvy, které přesahují hranice běžné advokacie, mezi něž patří například svěřenské fondy nebo transformace podniků.

„Sledujeme a vyhledáváme nové oblasti, o kterých víme, že jsou pro naše klienty mnohdy až životně důležité. Osvojili jsme si nejen zmíněné svěřenské fondy, ale také ESG, které se už dnes týká většiny firem. Zaměřujeme se také na insolvence, transformaci podniků a evropské právo. Nechceme být jen ti, kdo připravují a sepisují smlouvy či stanoviska. Naše přidaná hodnota je v tom, že rozumíme oborům, ve kterých naši klienti působí, a známe trendy, které jednotlivé obory značně ovlivňují,“ vysvětluje Jakub Hollmann.

Přesah daleko za hranice práva

AKCCS se zaměřuje na širokou agendu právních služeb jako je obchodní právo, veřejný sektor a veřejné zakázky, reorganizace a insolvenční právo, zastupování v soudních řízeních, právo nemovitostí, právo obchodních společností, právo hospodářské soutěže, M & A, ochrana osobních údajů, telekomunikace a média, daňové právo, pracovní právo, bankovní a finanční právo, dopravní, trestní a evropské právo.

Advokátní kancelář Císař, Češka, Smutný však dělá mnohem více než jen právo. Má mimořádný přesah za jeho hranice – do kultury, umění a obecně společenského života. V roce 2009 společníci Jaromír

Císař, Pavel Smutný a Petr Michal založili nadační fond Bohemian Heritage Fund, který pomáhá vzniknout mimořádným kulturním projektům (BHF v roce 2021 například uvedl premiéru původního českého oratoria o sv. Ludmile ve Vladislavském sále se Soňou Červenou v titulní roli – Nádech věčnosti; jeden z klíčových projektů, na kterých BHF spolupracuje, je projekt nových varhan pro svatovítskou katedrálu).

„Kulturu vnímám jako naprosto významnou součást takového advokáta, který chce být velkým a vnímat společnost v celé její pestrosti. Umění je nejen zábava, ale způsob výkladu příběhu lidstva a jeho dějin. Z kultury získáváme poučení o tom, jak některé věci mohou dopadnout dobře nebo špatně. Navíc stýkat se s umělci je diametrálně odlišné od styku s právníky a obchodníky, což je velmi obohacující. A proto tu nejlepší českou kulturu systematicky podporujeme,“ vysvětluje Pavel Smutný, který je prezidentem BHF.

Společníci v čele komor

Pavel Smutný je současně i prezidentem Česko-izraelské smíšené obchodní komory (ČISOK), která napomáhá rozvoji vzájemného obchodu mezi českými a izraelskými podnikatelskými subjekty. ČISOK v roce 2011 založil Cenu Arnošta Lustiga, jejíž prestiž rok od roku stoupá. Cílem je celospolečenská podpora hodnot Odvaha a Statečnost, Lidskost a Spravedlnost.

AKCCS má přesah do ekonomiky a hospodářství i díky Petru Michalovi, který je předsedou Hospodářské komory hl. m. Prahy (HKP). V čele HKP je od září 2021, do té doby vykonával funkci místopředsedy. Součástí představenstva HKP je Petr Michal již od roku 2012.

AKCCS je pravidelně oceňována v oborových soutěžích. Nejinak tomu bylo i v roce 2022, kdy v žebříčku Právnícká firma roku potvrdila svou vedoucí pozici v oblasti Pro Bono a společenské odpovědnosti (CSR). V této kategorii AKCCS vyhrála již podeváté. Vedle toho byla kancelář oceněna v 13 kategoriích jako velmi doporučovaná nebo doporučovaná kancelář, potvrdila tak svoje místo mezi předními advokátními kancelářemi na českém trhu.

Petr Michal

Petr Michal je společníkem AKCCS. Je jedním z klíčových lidí, kteří jsou součástí kanceláře již od studentských let. Absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, na které získal i doktorát. Petr Michal se věnuje zejména civilnímu procesu a insolvenčnímu a obchodnímu právu. Zaměřuje se na energetiku a dopravu a také nová témata, jako je ESG. Petr Michal je rovněž členem Rady expertů Asociace insolvenčních správců a odborné sekce České advokátní komory pro otázky insolvenčního práva. Od roku 2021 je předsedou představenstva Hospodářské komory hl. města Prahy a je také členem představenstva YPO v Curychu.

Petr Michal

Naším posláním je upevnit klientovi pozici na trhu. Pouhá rada už dnes neobstojí.

Která událost podle Vás zanechala výrazný otisk ve fungování Vaší kanceláře?

Zásadním milníkem byla spolupráce kanceláře, konkrétně Jaromíra Císaře s Karlem Komárkem. Když v srpnu 2003 vznikala skupina KKCG, najali nás na převzetí aktiv cestovní kanceláře Fischer. Šlo na tu dobu o rozsahem gigantickou věc, obsahově náročnou, navíc ze strany pana Fischera negativně medializovanou. Pro nás to bylo jedno z prvních setkání s nadstandardním mediálním pokrytím, do té doby se právo spíše kutalo v kabinetech a poté diskrétně v listinách nosilo k soudu.

V čem byla práce jiná oproti předchozím zavedeným standardům?

Poprvé jsme si zde vyzkoušeli pracovat pod veřejným tlakem, byť jsme obhajovali věc právně správnou. Případ byl navíc tak rozsáhlý, že se kvůli němu kancelář na určitou dobu v podstatě rozdvojila, protože se u pana Komárka na Vinohradské ulici zřídila pobočka, kde nás v jednu chvíli bylo i patnáct. To byla zajímavá zkušenost, ještě před dnešním rozvojem internetu a vzdálených platforem jsme si vyzkoušeli, jak pracovat na dálku. Nakonec to trvalo asi pět let, než se všichni opět sešli v Dlouhé ulici, kde jsme tenkrát sídlili. Za oněch pět let se kancelář de facto ztrojnásobila, získala mnoho nových klientů a práce.

V advokátní kanceláři Císař, Češka, Smutný jste od svých studentských

let. Co se za tu dobu v advokacii proměnilo?

Právo a advokacie se proměňuje tak, jak se mění a vyvíjí obory, ve kterých naši klienti působí. Zatímco dříve – teď mluvíme o době před 15 a 20 lety – bylo běžné, že se kanceláře soustředily na „velkou“ advokacii, dnes už bychom na trhu s tímto jediným přístupem neobstáli. Naší vizí bylo a je být partnerem našemu klientovi se vším všudy, což se odráží i v charakteru nabízených služeb. V současné době se pohybujeme v něčem, čemu se říká advokátní poradenství, to znamená znát a umět klientův obor, být kompetentní, kreativní a užitečný. Nejde jen o to poskytnout dobrou radu, ale zcela změnit klientovo postavení na trhu nebo v oboru, ve kterém působí.

Jako šéf pražské Hospodářské komory jste loni otevřel řadu témat, mezi nimi byla i doprava, a to nejen v hlavním městě, která se řadu let nikam neposunula. Navrhli jste nějaká řešení, jak situaci zlepšit?

Je nutné připomenout, že Hospodářská komora hl. m. Prahy nemá žádnou exekutivní moc ani pravomoc, je nezávislým orgánem, který sdružuje firmy a podnikatele. Jejich zájmy jsou na prvním místě. My ale nejsme pasivní, chceme o věcech diskutovat a být partnerem pro všechny exekutivce i další zúčastněné subjekty. Doprava společně s nedostupným bydlením skutečně byla a stále je nejpro-

blematictějším tématem, které Pražany dlouhodobě trápí. Před loňskými komunálními volbami jsem viděl řadu billboardů a programů, ve kterých politici slibovali urychlenou výstavbu metra D nebo dostavbu vnitřního i vnějšího pražského okruhu. Fajn, to je skvělé a moc potřebné. Už nikdo však neříkal, kdo na těchto věcech soustavně pracuje. U nás na komoře jsme se proto ptali: pracuje na tom vůbec někdo? Z tohoto důvodu jsme s politiky, odborníky a investory vedli řadu věcných debat, jak problém, a nejen v dopravě, posunout.

Zejména dopravou se ve Vaší kanceláři zabýváte řadu let. Jak se vyhnout kalamitě v této oblasti?

Oblast dopravy, na které historicky kancelář stojí, se výrazně vyvíjí. A s tím, jak se mění, musíme být v tomto oboru aktivní i my. Za tu dobu, kdy se dopravě věnujeme, jsme si řekli, že v tom budeme pokračovat a znalosti prohlubovat. To znamená rozumět železnici, silnici, železniční a silniční telematice, ale třeba i liniovým stavbám. Hlavní výzvy v oblasti dopravy, a teď míním v celé České republice, vidím zejména ve dvou důležitých bodech. Prvním jsou povolovací procesy, které je potřeba dlouhodobě podporovat, pečlivě se o ně starat a zkoumat je. Když už nám chybí legislativa, potřebujeme zlepšit administrativu. Druhým klíčovým bodem, který významně ovlivňuje stav dopravy, jsou pochopitelně investice do infrastruktury. Není žádným tajem-

stvím, že v sektoru dopravy je trvalý nedostatek finančních zdrojů. Je tedy jasné, že bez účasti státu se žádné velké projekty neobejdou.

Pavel Smutný

Pavel Smutný je jedním ze tří zakladatelů advokátní kanceláře Císař, Česka, Smutný. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a absolvoval studijní stáž na pařížské Sorbonně. V minulosti rovněž působil jako expert v programu OECD – Nové demokracie. Je prezidentem Česko-izraelské smíšené obchodní komory, která podporuje vzájemnou obchodní výměnu obou zemí a rozvíjí vědeckovýzkumné projekty, je rovněž členem několika dalších mezinárodních obchodních komor. Pavel Smutný byl u vzniku několika významných českých ekonomických projektů, například Národního rozvojového fondu. Je také předním českým mecenášem a prezidentem nadačního fondu BOHEMIAN HERITAGE FUND, který podporuje českou kulturu a umělce. Pavel Smutný je nositelem Medaile za zásluhy I. stupně, zejména za podporu vztahů mezi Českou republikou a Státem Izrael, v roce 2017 obdržel insigne rytíře francouzského Řádu umění a literatury, ocenění za trvalou podporu a šíření francouzské kultury a ochrany národního kulturního dědictví a památek. V roce 2023 obdržel prestižní Jerusalem Award, kterou uděluje Mezinárodní sionistická organizace a město Jeruzalém za dlouhodobou podporu Státu Izrael.

S jakými vizemi jste advokátní kancelář Císař, Česka, Smutný před třiceti lety zakládali?

Kancelář od začátku měla několik podstatných ambicí, které se všechny podařilo naplnit. Kdyby ne, tak by kancelář nebyla tam, kde je dnes. Zaprvé stála na vysoké odbornosti, kterou jsme museli klientům – v začátcích devadesátých let, kdy vznikalo obchodní právo a firmy jako takové – ukázat a dokázat. Vše se tehdy rodilo za složitých okolností – na jednu stranu se do země vracely přirozené obchodní instinkty volného trhu, na druhou stranu to nikdo pořádně neuměl. Byla to doba, kdy se země dostala do velkého zpoždění z hlediska investic a rozvoje podnikání. To byl také důvod masivního vstupu zahraničního kapitálu.

Pavel Smutný

Česko je předurčeno k úspěchu, tím spíš bychom si měli naši ekonomiku chránit a hýčkat.

Jaká zásadní témata a události s dopadem na společnost jste v AK řešili v průběhu 30 let?

První etapa historie kanceláře byla spojena s litigací, tedy sporovou agendou a zastupováním klientů u soudů. Ta byla bytostně spojena s profesorem Čěškou, který kanceláři okamžitě dodal potřebnou expertizu. Dalším zajímavým segmentem byly zmíněné zahraniční investice. Koncem devadesátých let byly skutečně masivní, přicházela řada velkých společností, jako byl třeba Telecom. Byli jsme přítomni u několika významných projektů zahraničních investic a viděli jsme, jak složitá byla spolupráce tuzemských subjektů s těmi zahraničními. Postupně jsme se čím dál tím víc od litigace a procesu dostávali k právu jako takovému, k transakcím, M & A a dalším. Dnes obsluhujeme nejvýznamnější české firmy, řešíme zásadní témata a nově také saháme na nejen multidisciplinární témata, ale zároveň se projevuje i to, že díky našemu rozkročení napříč odvětvími jsme schopni určitým mediačním způsobem pomáhat dohodě ve složitých tématech, jako je elektromobilita, ESG a další.

Jste spoluzakladatel AK. Co musí dnes umět a znát typický moderní advokát oproti době, kdy jste s advokací začínal Vy?

Právo je základ, vždy zůstaneme advokáty, ale z této základní báze děláme čím dál více úroků směrem k ekonomice, médi-

ím, psychologii i politice. Tato prostředí by měl moderní advokát dokonale znát a chápat. Advokacie je privilegované, ale těžké povolání, které vyžaduje logické myšlení stejně jako sociální inteligenci. To nezvládne každý a jde o neustálý proces vývoje a vzdělávání.

Jedním z hlavních faktorů, který ovlivňuje ekonomiku, je zmiňované ESG. Jak tento fenomén uchopit?

Předně je důležité říci, že ESG není žádná móda z Bruselu. Žádný evropský „diktát“ nebo podobně hanlivě označené doporučení z dílny Evropské komise. Jsou to však zkratky, pod kterými není řadě lidí nic jasného. Mnohým se pod tím skrývá cosi tajemného, jak tomu bývá právě u bruselských nařízení či doporučení. To však není tento případ. ESG je zásadní epochální změna nahlížení na podnikání. Cílem tohoto přístupu je motivovat firmy, aby více investovaly do ekologicky udržitelných zdrojů, byly společensky odpovědné, například aby zakládaly nadace a charity, a měly naprosto rovné podmínky pro všechny zaměstnance. Je možné se na celé téma dívat jako na represivní věc, což je ale úplně zpozdilé nebo dokonce hloupé. Pojdme se na tyto věci dívat pozitivně.

Proč je důležité mít ESG strategii a co to vypovídá o firmě a současné době?

Firmě dnes už skutečně nestačí, aby „jen“ zaměstnávala lidi, něco vyráběla a měla

z této činnosti zisk. Potřebuje víc – vytvářet hodnoty. A co je v ESG principech zakódované, je eticky velmi správné. Už nejde jen o hmotné statky. Jedná se sice o základní podnikatelskou mantru a správnou věc, protože jiný přístup znamená socialismus a dlouhodobě nefunkční systém, který už prostě nechceme. My ale nad tento rámec a nad touto mantrou potřebujeme mnohem víc – potřebujeme daleko lépe integrovat společnosti, aby byly odpovědnější, aby myslely na životní prostředí, hodnoty a na místo, kde podnikají. Aby se zajímaly o obec, děti, seniory a aby prostě byly sympatické.

Jedná se o trvalé vytváření hodnot ve firmě i společnosti?

Zcela jistě. ESG a jeho kladné přijetí ze strany firem přeci v naší společnosti zůstane trvale. Už jen ona tři písmena – ekologie, společenská odpovědnost a správné řízení podniku – v sobě obsahují slibné změny. Nejde jen o to, aby firmy měly nějaké razítko, že jsou zelené. Tady jde o víc – je to nastavení celé společnosti, jak vnímat svět kolem nás.

Jakub Hollmann

Jakub Hollmann je nejmladším společníkem AKCCS. V kanceláři působí od svých studentských let, dříve byl také jejím ředitelem a posléze partnerem. Věnuje se správě majetku, trestnímu a mezinárodnímu právu. Zabývá se zejména svěřenskými fondy a trusty. V této oblasti poskytuje poradenství zaměřené nejen na jejich správné nastavení a založení, ale i správu a celkovou administrativu. Tomuto tématu se Jakub věnoval i ve své rigorózní a disertační práci na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Jakub Hollmann vedle práv vystudoval také mezinárodní vztahy. Ve své praxi se věnuje i problematice compliance procesů a vnitřním vztahům v obchodních korporacích.

Jak jste vnímal advokátní kancelář po Vašem příchodu a jak ji vnímáte dnes?

Co jsem v naší kanceláři začal vnímat úplně od začátku, a to nás provází až do dneška, je ambice a ambiciózní přístup k tomu, jak kancelář řídit. Od začátku jsem věřil, že bude dobře, protože jsme dobří. Pamatuji si, když jsme seděli v jednom patře a v našich kancelářích jsme

pracovali tři až čtyři, ne jak dnes po sedmi a více lidech. Měli jsme naddimenzované prostory a věřili, že se jednou zaplní. A stalo se. Dnes se budeme stěhovat do téměř dvojnásobných prostor. Z té malé „butikové“ kanceláře, kterou kolem roku 2012 naše kancelář ještě byla, jsme za další dekádu vytvořili instituci s širokým produktovým portfoliem, a právě to ji dnes vystihuje nejlíp.

Jaké základní oblasti definují činnost AKCCS?

Jsou to tři oblasti, které jsou do určité míry obecné, ale pro nás naprosto zásadní a zcela určující. Z nich se generují jednotlivé produkty a služby, které jsme začali v těch oblastech budovat. Zprv mám na mysli oblast dopravy, na které historicky kancelář stojí a specializuje se na ni. Zadruhé máme oblast, která pro nás byla ještě před šesti lety úplně nová a neprobádaná, a tou je energetika. Ta dnes tvoří velkou část našeho portfolia. A zatřetí se naplno věnujeme správě majetku. Dnes máme úspěšnou sesterskou společnost na svěřenské fondy, trusty a celkově na majetkové uspořádání rodinných nebo podnikatelských aktiv.

Co musí dnes umět a znát typický moderní advokát oproti době, kdy jste s advokací začínal Vy?

Na začátku jsme byli „jen“ právníci. Naše podnikání bylo postaveno opravdově na poskytování právních služeb. Po-

Jakub Hollmann

Jsme pro klienty partneri, stejně tak jako oni pro nás. A funguje nám to.

stupem času přecházíme do něčeho, co se nazývá advokátní poradenství. Toto poradenství je, a nadále bude populární. Transformuje se ale v požadavku na službu advokátního poradenství. Dnes to není tolik o sepisování smluv, byť je to esenciální složkou, klient zkrátka potřebuje víc. My přecházíme čím dál více do advokátního poradenství, které je zaměřené na užitečnost advokáta klientovi. To se týká zejména oblastí, které posouvají jeho podnikání dopředu, ať už to jsou dotace, dnes velmi reflektované ESG, implementace směrnice NIS 2 a s tím související kyberbezpečnost, správa majetku a také kvalifikované poradenství v oblasti veřejných zakázek či zakládání a administrativa svěřenských fondů.

Jaká zásadní témata a události s dopadem na společnost jste v AK řešili v průběhu 30 let?

Pro mě osobně bylo a je stěžejní téma správa majetku a transformace firem. Co je z hlediska správy majetku také zlomové, je to, že jsme od začátku pracovali se zahraničím. Naučili jsme se švýcarský, lichtenštejnský a britský standard v tom, jak má správa majetku vypadat. To jsme překlátili do našeho poradenství advokátního, než vznikly svěřenské fondy. A když vznikly svěřenské fondy, tak jsme na tom postavili naši sesterskou společnost, a právě tuhle přidanou hodnotu si od nás dneska klienti kupují.

Jaké je nyní využití svěřenských fondů v Česku?

Svěřenské fondy se staly v České republice plně etablovaným produktem na trhu. Zájem o jejich založení začíná být enormní, lidé si uvědomují potřebu řešit budoucnost – co s vydělanými penězi a majetkem. Svěřenské fondy jsou u nás čteně využívány pro ochranu majetku, mezigenerační předání a ochranu před podnikatelskými riziky. Co se ovšem změnilo od minulých let, je klientela, která má zájem o založení, dřív se jednalo často o podnikatele z devadesátých let, nyní se trend svěřenských fondů dostává i k mladší generaci, bavíme se třeba o klientech ve věku 30+.

Jaké jsou hlavní motivy pro založení trustů?

Na prvním místě bych uvedl mezigenerační předání, poté ochranu před podnikatelskými riziky nebo možnost zajištění své rodiny a blízkých. Toto všechno jsou důvody, které klienty přivádí k nám do kanceláře. Ochrana rodinných hodnot a majetku je ale důvodem číslo jedna. Naše klientela byla před pěti lety věkově řazena mezi 60+. Dnes přicházejí 40letí zakladatelé, vlastníci, podnikající osoby, kteří řeší spíše kultivaci vlastního majetku, případně jeho konsolidaci. Vyčlenění majetku do fondu dnes znamená vzdání se ho právně, avšak také rozhodnutí o tom, jak, komu, či za jakých podmínek bude distribuován.

Jaromír Císař

Jaromír Císař je jedním ze tří zakladatelů AKCCS. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, absolvoval studijní stáž na pařížské Sorbonně a univerzitě v Toulouse, působí na katedře právních dějin pražské Právnické fakulty. Věnuje se zejména praktickým právním otázkám, které se týkají obchodního a insolvenčního práva. Jaromír Císař není jen advokátem, ale rovněž insolvenčním správcem a rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v Praze. Publikuje odborné články na aktuální témata a je rovněž spoluautorem řady učebnic. V letošním roce mu v nakladatelství Aleš Čeněk vychází odborná monografie s názvem *Moc a síla prezidentů Francouzské republiky*.

Jaromír Císař

Moderní advokátní kancelář musí mít dobrý rozhled v oborech, ve kterých působí její klienti.

Kde a kdy se zrodil nápad založit advokátní kancelář?

Hned zkraye 90. let. To byly naše pionýrské začátky. Měli jsme s Pavlem Smutným ideu založit něco jako institut pro studium demokracie. Jenže jsme věděli, že nám na to nikdo nedá žádné peníze. Řešení tohoto problému jsme hledali právě v založení advokátní kanceláře. Potřebovali jsme přitom k sobě někoho s vysokou profesní erudicí i odbornou historií. Oslovili jsme proto profesora Zdeňka Češku, kterého jsme velmi dobře znali již ze studentských let. A tak vznikla naše kancelář.

Jaká zásadní témata a události s dopadem na společnost jste řešili v průběhu 30 let?

Kancelář získala poměrně brzy zahraniční klienty, zejména investory, kteří hledali investiční příležitosti v České republice, především se jednalo o francouzské klienty. Začali jsme také pracovat pro významnou banku, které jsme poskytovali právní poradenství v souvislosti s krizovým managementem, především samozřejmě s nesplacenými korporátními úvěry. Velice brzy přibýli i další bankovní klienti. Práce pro finanční sektor nám stále přináší cenné zkušenosti a otevírá obzory v dalších oborech podnikání. Také díky tomu jsme se postupně dostávali k dalším zajímavým případům. Pronikali jsme postupně do automobilového průmyslu, do sektoru energetického

a dopravního, do pojišťovnictví, zdravotnictví atd.

Pro kancelář, ale zejména i Vás osobně, byl důležitým velmi sledovaný případ Radovana Krejčíře. O jaký případ šlo?

Případ Radovana Krejčíře byl velkou výzvou. Začali jsme na něm pracovat v roce 2005, tedy relativně krátce poté, co aféra vznikla. Jednalo se o útok na státní podnik ČEPRO prostřednictvím několika soudních žalob a podvodu se zatajenými soudními písemnostmi, které se posléze při domovní prohlídce našly v Krejčířově vile. Byla to doba, kdy jsem si připadal i trochu hrdinsky, protože mě oslovovali kolegové a říkali: „To jste odvážní, že takový případ děláte.“ Já jsem o tom ale takto nepřemýšlel, přišlo mi správné, že děláme odpovědnou práci a jsem na ni dodnes hrdý. Zejména proto, že jsme nakonec po mnoha peripetiích našeho klienta z vážných problémů široce rozvětveného případu úspěšně vyvedli.

Jste spoluzakladatelem advokátní kanceláře. Co musí dnes umět a znát typický moderní advokát oproti době, kdy jste s advokací začínal Vy?

Dnes se stále více prosazuje trend, že advokát by měl mít široký okruh všeobecného přehledu. Nevystačí si už jen se samotným právem. Měl by při tom být přísně logický, ale také kreativní, a zároveň dodržovat i etický přístup k práci. Protože se naše kancelář od počátku

zabývá především obchodním právem, stále musí mít velký rozhled v ekonomice, politice, unijním právu a řadě dalších oborů. Moderní advokátní kancelář zkrátka musí mít dobrý rozhled v oborech, ve kterých působí její klienti, přehled o společenské regulaci a její logice, a to nespočívá vždycky jen ve znalosti samotné právní úpravy.

Říkáte, že advokát by měl mít velký přehled. Je ale vůbec možné, aby se v poměrně rozsáhlém českém legislativním procesu kompletně vyznal?

Ano, to je velký problém. Český legislativní proces, stejně jako v jiných evropských zemích, již po řadu desetiletí trpí chronickými neduhy přemíry reglementace a její nepřehlednosti. Potřeba držet krok s unijními nařízeními a směrnici tyto nedostatky ještě umocňuje. Výsledkem až příliš často bývá opožděná, nedůsledná, mezerovitá či jindy zase nepromyšleně přebujelá transpozice unijních předpisů a posléze i jejich chaotická aplikace. Podobnými vadami však často trpí i právní předpisy čistě domácí provenience. Musím se přiznat, že v diskusích s našimi klienty mě často jímá soucit při pohledu na to, co vše se

na ně, a nejen na ně, ze Sbírky zákonů a nařízení hrne.

V této souvislosti mě napadá hodně diskutovaný a do českého právního řádu přejímaný zákon o hromadných žalobách. Jak tento zákon vnímáte?

Podle mě se jedná o jednu z největších změn procesního práva za poslední roky. Tato změna ale zasáhne i do hmotněprávních vztahů dotčených subjektů. Připravít se na ní nebude vůbec jednoduché. Chystaným změnám se musí přizpůsobit soudy, úřady i podnikatelé. V případě podnikatelů bude zejména důležité přizpůsobit interní procesy nově přijaté legislativě.

Dlouhodobě se také věnujete personální politice Vaší kanceláře. Jak byste ji popsal?

Na práci s lidmi mě nejvíce baví vyhledávat talenty a pomáhat jejich rychlému rozvoji. Nejefektivnější cestu k tomu vidím v tom, abychom uměli získávat z právnických fakult pro advokacii zapálené studenty, poskytl jim brzy možnost spolupracovat na zajímavých případech a zprostředkovat jim tak zpětnou vazbu

ohledně kvality a užitečnosti jejich práce. Naše kancelář byla a je připravena dávat důvěru odborně zdatným mladým spolupracovníkům a překonávat přitom nadbytečné formální bariéry subordínace. Snažíme se o to, aby naši právníci cítili uspokojení z výsledků vlastní práce a byli motivováni podílet se na úspěších kanceláře. Zdá se, že se nám to i daří, neboť ve veřejných anketách o atraktivních zaměstnavatelích se obvykle umísťujeme na čelných místech.

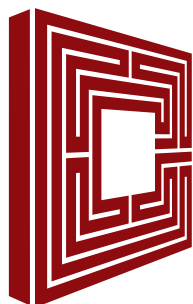
Samostatné fotografie společníků: Jan Faulner

Fotografie: Jan Mudra

30
1993-2023

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

Jiná dimenze řešení

www.akccs.cz

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

Nepředvídatelné fyzické podmínky dle smluvních podmínek FIDIC

Institut nepředvídatelných fyzických podmínek (dále též „NFP“) podle pod-čl. 4.12 Red Book¹ je velmi užitečným nástrojem, který slouží především k řešení situací spojených s riziky podloží při provádění díla a v souvislosti s tím také k uplatňování z toho vyplývajících časových i finančních nároků zhotovitele. Ostatně NFP patří mezi jeden z nejvyužívanějších důvodů k uplatňování nároků ze strany zhotovitelů v případech, kdy je smlouva tvořena smluvními podmínkami FIDIC.

Přestože jsou v České republice smluvní podmínky FIDIC již relativně dlouhou dobu využívány pro realizaci staveb dopravní a technické infrastruktury, lze se stále v praxi setkat s mylnou interpretací jejich institutů či chybným uplatňováním claimů ze strany zhotovitelů. Právě ke komplexnímu pochopení institutu NFP a uplatňování nároků z nich vyplývajících by měl přispět tento článek, který se věnuje především jejich úpravě v Red Book (a současně i Yellow Book,² protože ta je v tomto ohledu identická).³

Pojem „nepředvídatelné fyzické podmínky“

Pro účely pod-čl. 4.12 Red Book se fyzickými podmínkami, které mohou být důvodem pro vznik claimů na straně zhotovitele, rozumí přírodní fyzické podmínky a umělé a jiné překážky a znečišťující látky, se kterými se zhotovitel setká

na staveništi při provádění díla včetně podpovrchových a hydrologických podmínek, ale s vyloučením klimatických podmínek.

Výše uvedená definice zahrnuje jak překážky přírodní (např. výskyt skály, kontaminované zeminy či vyvěrající spodní vody v podloží), tak překážky umělé vytvořené⁴ (např. výskyt vodovodní přípojky nebo jiné inženýrské sítě). Naopak jakákoliv administrativní překážka bránící postupu prací (např. nedodání stavebního povolení pro stavbu) definici NFP naplnit nemůže, a je třeba ji řešit prostřednictvím jiných titulů pro uplatnění claimů zhotovitele.

Relevantní jsou pouze překážky, které se vyskytnou na staveništi, kterým se dle Red Book rozumí místo, kde má být provedena stavba a kam má být dodáno technologické zařízení a materiály a jakékoliv jiné místo, které specifikuje smlouva jako

místo tvořící součást staveniště.⁵ Přitom se však nemusí jednat pouze o překážky přímo pod povrchem staveniště, ale například také o hydrologické podmínky, které se projeví na staveništi, avšak jsou přičitatelné podmínkám a vlivům mimo staveniště.⁶

Za samostatnou zmínku stojí vyloučení klimatických podmínek z institutu NFP. Mimořádně nepříznivé klimatické podmínky na staveništi (jako je například vliv přívalového deště, silného větru nebo abnormálních teplot) však mohou být ve smyslu pod-čl. 8.4 písm. c) Red Book důvodem pro prodloužení doby pro dokončení – nikoliv však na základě pod-čl. 4.12 Red Book.

Aby překážka splnila požadavky dle pod-čl. 4.12 Red Book, musí být tzv. nepředvídatelná, čímž se dle Red Book rozumí to, co není rozumně předvídatelné zkušeným zhotovitelem do data

pro předložení nabídky.⁷ Pouze do konce lhůty pro podání nabídky totiž zhotovitel může jakékoliv překážky a údaje o staveništi reflektovat ve své nabídkové ceně. Současně je třeba brát v potaz, že nepředvídatelnost je posuzována prizmatem tzv. zkušeného zhotovitele, což lze v kontextu českého právního řádu analogicky přirovnat ke standardu odborné péče zhotovitele ve smyslu § 5 občanského zákoníku. Tímto prizmatem bude posuzováno také hledisko případné (ne)předvídatelnosti určité překážky na staveništi. Důkazní břemeno o tom, zda překážka skutečně nepředvídatelná byla, leží v závěru na straně zhotovitele. Právě on bude muset správci stavby řádně odůvodnit, že zhotovitel nemohl do data pro předložení nabídky určitou překážku rozumně předvídat.⁸

Případnou nepředvídatelnost překážek vyskytujících se na staveništi je nutné vykládat také v kontextu pod-čl. 4.10 a 4.11 Red Book. Pod-čl. 4.10 Red Book totiž prostřednictvím vyvratitelné domněnky předpokládá, že zhotovitel (i) obdržel všechny potřebné informace co se týče rizik, nejistot a jiných okolností, které mohou mít vliv nebo účinek na nabídku nebo dílo, a že (ii) zkontroloval a přezkoumal staveniště, jeho okolí, údaje a ostatní dostupné informace a že byl před přeložením nabídky uspokojen, pokud jde o všechny relevantní údaje týkající se rozsahu a povahy práce, formy a povahy staveniště (včetně podpovrchových podmínek) a hydrologických a klimatických podmínek. Současně dle pod-čl. 4.11 Red Book platí, že zhotovitel založil nabídkovou cenu (tzv. přijatou smluvní částku) právě na informacích jemu poskytnutých na základě pod-čl. 4.10 Red Book.

Při zjišťování, zda překážka byla předvídatelná či nikoliv, je tedy potřeba přihlídnout také k podkladům, které zhotovitel obdržel od objednatele na základě pod-čl. 4.10 Red Book, a současně i k domněnkám, které obsahuje tento pod-článek. Pokud by totiž některá z těchto domněnek neplatila, je na zhotoviteli, aby ji důkazem opaku vyvrátil a prokázal správci stavby, že například neobdržel od objednatele veškeré informace, které následně měly vliv na provádění díla. Na druhou stranu zpravidla nebude možné z pozice zhotovitele nárokovat časovou nebo finanční kompenzaci v případě, kdy určitá překážka byla předvídatelná na zá-

kladě informací poskytnutých objednatelem před základním datem zhotoviteli.

Oznámení o výskytu nepříznivých nepředvídatelných fyzických podmínek

Vyskytnou-li se na staveništi nepříznivé NFP (tzn. zejména takové, které zhotoviteli komplikují provádění díla), je zhotovitel povinen výskyt těchto překážek bez zbytečného odkladu oznámit správci stavby. V tomto oznámení musí zhotovitel řádně popsat tyto překážky a zdůvodnit, proč je považuje za nepředvídatelné (tzn. proč je nemohl předvídat ještě před předložením nabídky v zadávacím řízení).⁹ K obdobné povinnosti zhotovitele zavazuje i obecný pod-čl. 8.3 Red Book, který upravuje institut včasného varování, dle kterého by měl zhotovitel správci stavby vždy okamžitě oznámit výskyt jakýchkoli pravděpodobných konkrétních budoucích událostí nebo okolností, které mohou negativně ovlivnit práce, zvýšit smluvní cenu nebo zpozdit provádění díla.

Zhotovitel bude muset při odesílání tohoto oznámení postupovat v souladu s pravidly komunikace stanovenými v pod-čl. 1.3 Red Book. Oznámení tedy bude muset být v písemné formě a odesláno jedním z dohodnutých způsobů komunikace (v české praxi zpravidla prostřednictvím poštovní služby či datové schránky) na uvedenou adresu správce stavby a v kopii také objednateli.

Součástí zasílaného oznámení může být také rozdílový harmonogram, prostřednictvím kterého zhotovitel bude demonstrovat správci stavby konkrétní časové dopady výskytu nepříznivých NFP. Současně by měl zhotovitel vždy zvážit, zda společně se zasílaným oznámením rovnou nepožádat správce stavby o pokyn k variaci (variantně i dle pod-čl. 1.9 Red Book), jestliže bude v důsledku zjištěných okolností (dle jeho názoru) nezbytné stavbu modifikovat.¹⁰

Po odeslání oznámení o výskytu nepříznivých NFP je zhotovitel povinen pokračovat v provádění díla (pakliže je to možné) s využitím vhodných a rozumných opatření, která jsou přiměřena zjištěné překážce. Zhotovitel by totiž obecně měl postupovat v souladu se zásadami přiměřenosti, rychlosti a minimalizace nákladů a škod.¹¹

Reakce na zaslání oznámení nesmí být ze strany správce stavby bez závažného důvodu zdržována nebo zpožďována.¹² To znamená, že by správce stavby měl na zaslání oznámení reagovat bez zbytečného odkladu a co nejdříve, jak je to možné, udělit zhotoviteli příslušný pokyn (k variaci), kterým zareaguje na předmětné oznámení. Pakliže udělený pokyn založí variaci, bude příslušná variace (změna předmětu díla) řešící dopady NFP administrována dle čl. 13 Red Book.¹³

Oznámení a administrace claimů

Nepříznivé NFP mohou v závěru vést ke vznikům claimů zhotovitele na prodloužení doby pro dokončení (claim na čas) či dodatečnou platbu (claim na peníze), a to v případě, kdy tyto překážky způsobily kritické zpoždění při provádění díla nebo vznik dodatečných nákladů na straně zhotovitele. Jelikož jsou nepříznivé NFP do určité míry sdíleným rizikem, vzniká zhotoviteli v případě claimů na peníze nárok pouze na platbu dodatečných nákladů, nikoliv však na úhradu přiměřené ziskové přírážky.

Pokud chce být zhotovitel úspěšný při uplatňování těchto claimů, je povinen nejpozději do 28 dnů ode dne, kdy si zhotovitel výskyt překážky uvědomil nebo uvědomit měl,¹⁴ oznámit správci stavby vznik těchto claimů vyplývajících z nepříznivých NFP. V oznámení claimů by měl zhotovitel alespoň stručně popsat veškeré události a okolnosti, které vedly k jejich vzniku (byť toto bude zpravidla patrné již ze samotného oznámení o výskytu nepříznivých NFP), a uvést, jaké konkrétní nároky bude v rámci toho uplatňovat (nárok na čas, nárok na peníze nebo smíšený nárok na čas i peníze). Bližší podrobnosti, včetně konkrétní kvantifikace jednotlivých nároků a veškerých dokladů prokazujících oprávněnost nároků, bude zhotovitel následně dokládat až při předkládání detailních claimů správci stavby. V podrobnostech ohledně administrace claimů zhotovitele dle Red Book odkazujeme na článek jednoho z autorů tohoto článku.¹⁵

V rámci následného rozhodování o claimu musí správce stavby v souladu s pod-čl. 3.5 Red Book vést strany nejenom k dohodě o výši a oprávněnosti zhotovitelem uplatňovaných nároků, ale také o tom, zda a v jakém rozsahu byly pro-

jednáváné překážky nepředvídatelné. Pokud se strany nedohodnou, musí správce stavby spravedlivě a neutrálně rozhodnout (určit) dle pod-čl. 3.5 Red Book. Společně s tím může správce stavby posoudit, jestli v jiných částech staveniště nebyly jiné fyzické podmínky příznivější, než jak mohlo být rozumně předpokládáno zhotovitelem při předkládání nabídky. Do té míry, do jaké byly příznivější podmínky zaznamenány, může správce stavby dohodnout nebo určit snížení nákladů vzniklých z důsledku výskytu nepříznivé překážky. Veškerá z toho vzešlá snížení předmětného nároku však nesmí způsobit snížení celkové smluvní ceny.¹⁶

Nutno podotknout, že v praxi mohou nastat i takové situace, kdy nepříznivé překážky odpovídající NFP svou intenzitou naplní také povahu vyšší moci dle pod-čl. 19.1 Red Book nebo tzv. události v riziku objednatele dle pod-čl. 17.3 Red Book. V takovém případě se zhotovitel musí rozhodnout, zda bude takovou událost řešit toliko prostřednictvím pod-čl. 4.12 Red Book, či zda ji oznámí správci stavby také podle těchto pod-článků Red Book. Vždy však zhotovitel musí dbát na to, zda jsou skutečně naplněny veškeré aplikační požadavky těchto institutů a jaké jsou případné důsledky a rozdílnosti navazujícího uplatňování claimů (v případě vyšší moci se například její výskyt oznamuje přímo objednateli, nároky na dodatečnou platbu v případě výskytu rizik objednatele jsou relativně omezené apod.).

Zároveň pokud by překážky odpovídající nepříznivým NFP spočívaly v archeologických či jiných obdobných nálezech na staveništi, byl by zhotovitel povinen postupovat dle speciálního pod-čl. 4.24 Red Book, který řeší právě tyto situace. Obecně lze však konstatovat, že oznamování nepříznivých NFP a archeologických nálezů, jakož i následné uplatňování claimů z těchto důvodů, je v obou případech velmi podobné.

Závěrem zmiňujeme, že oznámení o výskytu nepříznivých NFP (tzv. první oznámení) a oznámení claimů (tzv. druhé oznámení) může být v urgentních případech také součástí jednoho dopisu.

Závěr

Institut NFP je v praxi výstavbových projektů realizovaných dle smluvních pod-

mínek FIDIC velmi užitečným a zhotoviteli často využívaným nástrojem, jak se domoci časové nebo finanční kompenzace v případě výskytu nepředvídatelných překážek v podloží. Ostatně nebylo by ani spravedlivé, aby zhotovitel nesl riziko za případné skryté překážky v podloží, které reálně nemohl řídit ani dostatečně reflektovat ve své nabídkové ceně.

Zhotovitel je povinen při oznamování nepříznivých NFP a následném uplatňování claimů postupovat dle požadavků stanovených smlouvou, mezi které patří především řádná identifikace a oznámení konkrétní překážky, řádné zdůvodnění její nepředvídatelnosti a následné oznámení a doložení claimů vyplývajících z této překážky správci stavby. Aktivita se v tomto ohledu vyžaduje i po správci stavby, který nejenom že rozhoduje o uplatněných claimech vyplývajících z NFP, pokud se smluvní strany na jejich řešení nedohodnou, ale měl by udělovat zhotoviteli také pokyny (k variaci), prostřednictvím kterých by měly být NFP překonány. V praxi totiž bude velmi často docházet k situacím, kdy samotné odstranění důsledků způsobených nepříznivými NFP bude řešeno variací, avšak samotné zpoždění způsobené těmito NFP bude řešeno prostřednictvím claimu zhotovitele na prodloužení doby pro dokončení. V závěru je tak rozhodující pro odstranění důsledků NFP a následné úspěšné dokončení projektu spolupráce všech zainteresovaných stran.

Smluvní úprava NFP dle smluvních podmínek FIDIC může být ostatně inspirací i pro běžné smlouvy o dílo, které dostatečně neřeší rizika podloží a jejich negativní důsledky. Zákonná úprava obsažená v § 2627 občanského zákoníku týkající se skrytých překážek na staveništi, které znemožňují zhotoviteli provést dílo dohodnutým způsobem, totiž nemusí být v praxi vždy dostatečná. ☺

Mgr. Josef Hlavíčka, advokát
JUDr. Tomáš Kalenský, advokát
Václav Plucar, právní asistent
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
 ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

- ¹ V originále celým názvem Conditions of Contract for Construction, v České republice užívaný název Smluvní podmínky pro výstavbu pozemních a inženýrských staveb projektovaných objednatelem.
- ² V originále celým názvem Conditions of Contract for Plant & Design-Build, v České republice užívaný název Smluvní podmínky pro dodávku technologických zařízení a projektování-výstavbu elektro – a strojně-technologického díla a pozemních a inženýrských staveb projektovaných zhotovitelem.
- ³ FIDIC publikovala v roce 2017 další vydání Red Book a Yellow Book. V rámci tohoto článku bude však s ohledem na jeho potenciální přínos do praxe pracováno s verzemi z roku 1999, neboť aktualizovaná verze těchto smluvních podmínek není doposud v České republice ve větší míře užívána.
- ⁴ Glover, J. Maria, Simon Hughes and Christopher Thomas Q.C. Understanding the new FIDIC red book: a clause-by-clause commentary.” 2009, s. 110.
- ⁵ Viz. pod-čl. 1. 1. 6.7 Red Book i Yellow Book.
- ⁶ BAKER, E. a kol. FIDIC Contracts: Law and Practice. Great Britain: Informa Law, 2009, s. 88.
- ⁷ Viz. pod-čl. 1. 1. 6.8 Red Book i Yellow Book.
- ⁸ BAKER, E. a kol. FIDIC Contracts: Law and Practice. Great Britain: Informa Law, 2009, s. 88–89.
- ⁹ Viz. pod-čl. 4.12 Red Book i Yellow Book.
- ¹⁰ Viz. třetí odstavec pod-čl. 4.12 Red Book i Yellow Book.
- ¹¹ Viz. pod-čl. 4.1 a 8.1 Red Book i Yellow Book a BAKER, E. a kol. FIDIC Contracts: Law and Practice: Great Britain, Informa Law, 2009 s. 89.
- ¹² Viz. pod-čl. 1.3 Red Book i Yellow Book. Viz. pod-čl. 3.3 Red Book i Yellow Book.
- ¹³ Viz. pod-čl. 20.1 Red Book i Yellow Book.
- ¹⁴ Variace dle smluvních podmínek FIDIC – claimy zhotovitele související s variacemi (III.); <https://www.epravo.cz/top/clanky/variace-dle-smluvnich-podminek-fidic-claimy-zhotovitele-souvisejici-s-variacemi-iii-110035.html>.
- ¹⁵ Viz. pod-čl. 4.12 Red Book i Yellow Book.

PRECIZNOST, RYCHLOST A SPOLEHLIVOST VE VŠEM, CO DĚLÁME

OCEŇOVÁNÍ PODNIKU A JEHO MAJETKU

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

- stanovení převodních cen

ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akviziční poradenství
- bankovníctví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Ing. OXANA ŠNAJBERG

Managing Partner

Ing. JIŘÍ WIESNER

Partner
Head of Business
Valuation

Ing. LENKA HLUŠÍ, MBA

Valuation Manager
Head of Real Estate
Valuation

Ing. JAN ATTL, Ph.D., MBA

Founding Partner

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha 1
tel.: 734 225 408, 222 314 447
info@eqsa.cz

EqSA

K judikатурním požadavkům na soudní přezkum podkladů rozhodnutí v bezpečnostním řízení před Národním bezpečnostním úřadem

Tento článek se zabývá požadavky, jež klade judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) na postup správních soudů při soudním přezkumu utajovaných informací, které byly použity jako podklad rozhodnutí v bezpečnostním řízení před Národním bezpečnostním úřadem (dále jen „NBÚ“) podle ust. § 89 a násl. zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“ nebo „zákon“).

Předně je vhodné připomenout, co zákonná úprava pod pojmem „utajovaná informace“ vůbec rozumí. Zákon ho definuje jako informaci (...), jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné a která je uvedena na seznamu utajovaných informací.¹ Odkazovaný seznam utajovaných informací je obsažen ve vládním nařízení č. 522/2005 Sb.

Ochrana utajovaných informací je zajištěna komplexním systémem bezpečnostních opatření,² mezi které se řadí i oblast tzv. personální bezpečnosti, jejímž cílem je zajistit, aby byl k utajovaným informacím poskytnut přístup jen bezpečnostně spolehlivým subjektům, jejichž činnost a nakládání s utajovanými informacemi

nepředstavuje riziko pro bezpečnostní, ekonomické či jiné zájmy státu.

Hlavním prostředkem personálního zabezpečení utajovaných informací je institut osvědčení fyzické osoby a podnikatele,³ které žadatelům vydává NBÚ na základě výsledků bezpečnostního řízení. Jak již bylo okrajem zmíněno, jednou ze základních podmínek pro vydání osvědčení v bezpečnostním řízení je požadavek bezpečnostní spolehlivosti žadatele, tj. že u něj NBÚ neshledá existenci žádného z bezpečnostních rizik, která jsou taxativně vymezena v zákoně.⁴ NBÚ kontroluje, zda osoba splňuje zákonné podmínky po celou dobu platnosti osvědčení; pokud zjistí opak, může rozhodnout o zrušení platnosti osvědčení a dotčené osobě ho odejmout.⁵

NBÚ při rozhodování v bezpečnostním řízení vychází z celé řady informací a podkladů,⁶ z nichž budou zpravidla hrát klíčovou roli informace utajované, obsažené ve zprávách příslušných zpravodajských služeb. K utajovaným informacím, které jsou podkladem rozhodnutí, je žadateli samozřejmě odepřen přístup. Stejně tak NBÚ obsah a povahu těchto informací podrobně nespecifikuje v rámci odůvodnění konečného rozhodnutí, nýbrž na tyto podklady pouze obecným způsobem odkáže a uvede jejich stupeň utajení.⁷

Zákon samozřejmě poskytuje žadateli procesní prostředky obrany proti neudělení či odejmutí osvědčení,⁸ nicméně s ohledem na omezený přístup k podkladům rozhodnutí a schopnost žadatele

se s obsahem těchto podkladů seznámit prostřednictvím odůvodnění rozhodnutí jsou tyto možnosti procesní obrany značně limitovány, zejména co do schopnosti napadení věcné (ne)správnosti úsudku NBÚ o bezpečnostní spolehlivosti žadatele.

Protože je žadatel v bezpečnostním řízení ve veřejném zájmu (= zájmu na bezpečnosti státu a ochraně příslušníků zpravodajských služeb) tímto způsobem krácen na svých procesních právech, je nutné, aby aktivitu žadatele coby účastníka správního řízení suploval sám stát prostřednictvím činnosti orgánů veřejné moci, a tím garantoval naplnění práva účastníků na spravedlivý proces při současném zachování zásady proporcionality mezi zásahem veřejné moci do subjektivních práv jednotlivce a veřejným zájmem odůvodňujícím takový zásah.

Objevuje se tak složitá problematika vyvažování zájmu na zajištění spravedlivého procesu a zájmu na ochraně utajovaných informací. Hledáním rovnováhy mezi těmito legitimními, avšak protichůdnými zájmy se v minulosti zabýval Ústavní soud, který konstatoval, že ochrana utajovaných skutečností a podmínky kladené na osoby, jež s těmito skutečnostmi budou nakládat, je natolik specifickou oblastí, že ani z ústavněprávního hlediska nelze garantovat všechna procesní práva těchto osob v takové míře, jako je tomu u jiných profesí, nicméně i přes tuto skutečnost nelze rezignovat na zajištění ústavní ochrany prověřovaných osob.⁹ Tato rovnováha má být dle závěrů NSS zajištěna účinnou soudní kontrolou všech informací, na jejichž základě NBÚ v bezpečnostním řízení rozhodl, kdy je soud ve zvýšené míře než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, garantem práva na spravedlivý proces, což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu veřejné správy.¹⁰

V tomto článku bychom se rádi zaměřili na to, jak dosavadní judikatura NSS tuto „zvýšenou soudní aktivitu“ definuje a v čem spočívají vyšší nároky, které jsou na soudy v těchto případech kladené.

Shrnutí dosavadní judikatury

Z ryze procesního hlediska je předně hodno zmínit judikaturu NSS, která se

věnuje naplnění zákonných podmínek pro vydání utajovaných informací do oddělené části spisu, do které je, obdobně jako v případě bezpečnostního řízení u NBÚ, účastníkům, jejich zástupcům či osobám zúčastněným na řízení odepřen přístup.

Na možnost oddělení určitých informací z „veřejné“ části soudního spisu pamatuje zákon o ochraně utajovaných informací, který pro takové oddělení stanoví dvě základní podmínky, a sice že (i) NBÚ informace označí tak, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a (ii) předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena.¹¹

Se speciální úpravou v zákoně o ochraně utajovaných informací koresponduje úprava v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), dle kterého správní orgán označí ty části spisu, které obsahují utajované informace chráněné zvláštním zákonem, které jsou následně předsedou senátu vyloučeny z nahlížení.¹² Nelze však zapomínat na navazující ustanovení, dle kterého z nahlížení nelze vyloučit ty části spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz soudem.¹³

K požadavku na zpřístupnění určitých utajovaných částí spisu NSS v minulosti uvedl, že skutečnost, že jeden z důkazů, o něž se má rozhodnutí soudu opírat, je utajovanou skutečností, nemůže být na újmu realizaci základního práva účastníka řízení na to, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.¹⁴

Ačkoliv tedy nelze abstrahovat od ochrany bezpečnostních zájmů státu, jak jsou vymezeny výše, rovněž nelze tuto ochranu bez dalšího absolutizovat na úkor procesních práv účastníka řízení a bez dalšího apriori plošně vyloučit dokazování ohledně věcného obsahu utajovaných skutečností, a tedy i možnost seznámení se s obsahem příslušných utajovaných částí spisového materiálu.¹⁵

Pro naplnění postulátu proporcionality zásahů do základních práv ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny by tak měl soud vždy přihlížet ke konkrétním okolnostem případu a procesní práva účastníka řízení

omezit jen v nezbytně nutné míře. Toho lze dosáhnout buď úplným zpřístupněním částí spisu, které slouží jako důkaz v řízení před správním soudem, za současného poučení nahlízejících osob o povinnosti mlčenlivosti,¹⁶ či např. pouhé sdělení relevantního obsahu utajovaných skutečností, resp. utajovaných informací v anonymizované a agregované formě, existuje-li riziko ohrožení zájmů státu při plném zpřístupnění podkladů rozhodnutí. Úplné vyloučení procesních práv účastníka řízení ve smyslu čl. 38 odst. 4 Listiny a nesdělení ani přibližného obsahu utajovaných informací je přípustné toliko ve výjimečných případech.¹⁷ Zde je však nutné upozornit, že tento právní závěr byl ze strany NSS vysloven v rámci řízení o mezinárodní ochraně, které se od bezpečnostního řízení v mnoha ohledech liší. Právě proto NSS v pozdějším rozhodnutí konstatoval, že předmětnými výjimečnými případy často mohou být právě případy utajovaných informací v bezpečnostním řízení, které se oproti azylovému řízení vyznačují zvýšeným zájmem na ochraně utajovaných informací ve vztahu k činnosti zpravodajských služeb.¹⁸

V každém případě musí soud řádně zvážit proporcionalitu omezení práv účastníka řízení, tedy zda je takový zásah v daném případě nezbytně nutný¹⁹ a zda je utajení informace v daném případě důvodné.²⁰ Pokud utajení informace k ochraně sledovaného zájmu nezbytné není, musí soud důkaz řádně provést a v rozhodnutí výslovně vyhodnotit. Naopak dospěje-li soud k závěru, že je utajení informace důvodné, musí svou úvahu a její důvody přezkoumatelným způsobem vymejit v odůvodnění rozhodnutí.

Tím se dostáváme k dalšímu okruhu judikatury NSS, která se zabývá specifiky činnosti soudu při věcném přezkumu skutkových zjištění obsažených v utajované části spisového materiálu, tj. zpravidla ve zprávách příslušných zpravodajských služeb.

Při dalším hodnocení utajovaných informací musí brát soud neustále v potaz, že je garantem práva účastníka na spravedlivý proces, a musí tak „suplovat“ jeho aktivní roli v řízení.²¹ Soud utajované informace přezkoumává z úřední povinnosti i nad rámec žalobních námitek ze všech hledisek, která se mu vzhledem ke

konkrétním okolnostem věci budou jevit důležitými.²²

Aby tak mohl učinit, musí mít soud vždy přístup k celému spisovému materiálu, zejména musí být schopen přezkoumat zjištění ve skutkové rovině. Proto musí být popis skutkových zjištění ve spise, resp. příslušných utajovaných zprávách zpravodajských služeb natolik konkrétní, aby soudy umožnil účinné ověření jejich věrohodnosti, přesvědčivosti a relevance k otázkám řešeným v bezpečnostním řízení. Soud se musí zabývat tím, zda jsou získaná skutková zjištění dostatečná, ucelená, podrobná, zda ve svém souhrnu představují přesvědčivý podklad pro rozhodnutí o neudělení nebo odejmutí již uděleného osvědčení.²³ Soud musí posoudit informační hodnotu těchto skutkových zjištění ze všech relevantních hledisek, tj. zhodnotit jejich věrohodnost, zda jsou správně vykládána, nebo zda nemají ve skutečnosti jiný význam, než jaký se na první pohled jeví.²⁴ V poměrech bezpečnostního řízení si může soud učinit úsudek o věrohodnosti předložených skutkových zjištění např. na základě popisu zdroje takových informací, způsobu jejich získání, včetně důvodů, pro které zpravodajská služba nebo NBÚ považuje získané informace za věrohodné.²⁵

Sluší se dodat, že na posuzování informační hodnoty podkladů rozhodnutí má vliv i to, že skutková zjištění NBÚ a zpravodajských služeb zpravidla pracují toliko s určitou mírou pravděpodobnosti, tj. ne nutně jistoty ohledně svých zjištění; soud tak v rámci přezkumu musí primárně vyhodnotit, zda NBÚ předložil dostatečně konkrétní, věrohodná a přesvědčivá skutková zjištění, jejichž nejpravděpodobnějším vysvětlením je, že došlo k naplnění skutkové podstaty bezpečnostního rizika.²⁶

Při vlastním hodnocení soud naopak není oprávněn přezkoumávat pravost a pravdivost obsahu předložených podkladů a informací, které NBÚ získá buď z vlastní činnosti nebo z šetření prováděného zpravodajskými službami. Kromě již uvedeného vyhodnocení věrohodnosti, přesvědčivosti a relevance zpravodajské informace tak soud pouze přezkoumá, zda argumentace NBÚ vychází z podkladů, které jsou obsahem správního spisu a zda závěry z těchto podkladů vyvozené nejsou v rozporu se zákonem.²⁷

V rámci odůvodnění soudního rozhodnutí pak s ohledem na již několikrát zmíněný zájem na ochraně obsahu utajovaných informací nelze od soudu vyžadovat pregnantní a podrobně konkretizovaný rozbor přezkumného i hodnotícího procesu, který by mohl ohrozit samotný smysl ochrany utajované informace a její vyčlenění z „veřejné“ části spisu. Z odůvodnění však musí být minimálně patrné, že se soud materiálně zabýval konkrétními důvody pro neudělení či odejmutí osvědčení a tyto věcně hodnotil celistvě, důkladně a s velkou obezřetností.²⁸

Závěr

Role soudu při přezkumu a hodnocení závěrů NBÚ je s ohledem na mnohá specifika bezpečnostního řízení a nutnost neustálého vážení protichůdných zájmů nesmírně zajímavou, ale také složitou problematikou. Doufáme, že tento článek

Poznámky:

- 1 Viz § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací.
- 2 Viz § 5 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 3 Viz § 54 a násl. zákona o ochraně utajovaných informací.
- 4 Viz § 14 a § 18 zákona o ochraně utajovaných informací, mezi bezpečnostní rizika se řadí zejména činnost proti zájmům státu, ale také např. užívání falešné identity, pravomocné odsouzení pro trestný čin nebo jiné chování, které má dle NBÚ vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace.
- 5 Viz § 101 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 6 NBÚ v bezpečnostním řízení postupuje v souladu se zásadou vyšetřovací, viz § 89 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 7 Viz § 122 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 8 Právo podat rozklad podle § 125 a násl. zákona o ochraně utajovaných informací, právo podat správní žalobu podle § 133 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 9 Viz náleze Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 28/02.
- 10 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. listopadu 2011, pod sp. zn. 7 As 31/2011-101.
- 11 Viz § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací.
- 12 Viz § 45 odst. 3 s. ř. s.
- 13 Viz § 45 odst. 4 s. ř. s.

poskytl čtenářům alespoň základní vhled do bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu, která je pro tuto problematiku určující.

Mgr. Marek Lukáš, advokátní koncipient
Marcela Čerklová, právní asistent
Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.

sokol
novák
 advokátní kancelář
tdpa

- 14 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2007, č. j. 6 Asz 142/2006-58.
- 15 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 2 As 31/2007-107.
- 16 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 2 As 41/2007-58.
- 17 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2007, č. j. 6 Asz 142/2006-58.
- 18 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 3 As 63/2012-25.
- 19 Tamtéž.
- 20 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28.
- 21 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 As 5/2008-63.
- 22 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 3 As 63/2012-25, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28.
- 23 Tamtéž.
- 24 Tamtéž.
- 25 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28.
- 26 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 3 As 63/2012-25, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28.
- 27 Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 68/2008-101, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2011, č. j. 1 As 9/2011-70.
- 28 Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 7 As 117/2012-28.

P / R / K /

PRK PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
30 LET

Praha / Bratislava / Ostrava

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2022 BANKOVNICTVÍ A FINANCE ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRŽÍCH

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže
- Kapitálové trhy
- Právo informačních technologií
- Pracovní právo
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Logistika a dopravní stavby

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo hospodářské soutěže
- Restrukturalizace a insolvence
- Duševní vlastnictví
- Energetika a energetické projekty
- Právo životního prostředí

DĚKUJEME.

www.prkpartners.cz

O krok napřed

Změny v ochraně malých a středních podnikatelů

V listopadu roku 2022 byla přijata rozsáhlá novela občanského zákoníku, jejíž účinnost nastala už 6. ledna 2023.

Novela se týká nejen spotřebitelů

Ze zpráv, které proběhly mainstreamovými médii, by se mohlo zdát, že se nová úprava týká pouze spotřebitelů. Pravdou však je, že mění i několik klíčových ustanovení občanského zákoníku, která se aplikují na vztahy mezi podnikateli. Konkrétně se jedná o změny těch ustanovení občanského zákoníku, která zakotvují pravidla pro určení splatnosti ceny a výši úroku z prodlení a jejich hlavním účelem je ochrana malých a středních podnikatelů. Reagují totiž na situace, kdy mezi podnikateli byly sjednávány neúnosně dlouhé doby splatnosti a nepřiměřeně nízké úroky z prodlení. Často byli tímto způsobem malí a střední podnikatelé nuceni uvěřovat ty velké. Občanský zákoník proto zakotvil jednak maximální dobu splatnosti ceny, která by zásadně neměla překročit 60 dní, a jednak limitaci možnosti odchýlit se od zákonných ustanovení o úroku z prodlení.

Posílení pozice malých a středních podnikatelů

Zachováno sice zůstalo základní pravidlo tak, jak se v praxi ujalo, tzn. že cena je zásadně splatná do třiceti dnů od doručení faktury.

Větších změn však doznalo ustanovení upravující právní následky spojené s porušením maximální doby splatnosti ceny nebo s nevýhodným odchýlením se od zákonných ustanovení o úroku z prodlení.

První změnou je zrušení v praxi příliš nevyužívaného práva podnikatele dovolat se takzvané neúčinnosti právního jednání, které buď odporuje zákonným ustanovením o maximální době splatnosti, nebo se odchyluje od zákonných ustanovení o úroku z prodlení. Neúčinnost právního jednání totiž není obvykle užívaným nástrojem občanského zákoníku k odstranění účinků protizákonných ujednání smluv a v praxi nedocházelo k aplikaci tohoto ustanovení.

Namísto toho zákonodárce nově podnikatele vybavil právem domáhat se ne-

platnosti právního jednání odporujícího zákonným ustanovením. Jakkoliv se pro někoho, kdo není právním profesionálem, může zdát nerozhodné, zda je nástrojem jeho ochrany institut neúčinnosti nebo neplatnosti, v praxi by se tím měla možnost aplikace předmětného ustanovení zjednodušit.

Za situace, kdy je ujednání smlouvy zvláště nevýhodné, se bude podnikatel moci dovolat neplatnosti takového nevýhodného ujednání. Namísto takového neplatného ujednání se poté na daný případ použijí ustanovení zákona, tedy zejména úprava zákonných úroků z prodlení (repo sazba zvýšená o osm procentních bodů).

Nové důvody neplatnosti

Zároveň došlo k rozšíření možných důvodů pro dovolání se neplatnosti (dříve neúčinnosti) ujednání smlouvy. K původní úpravě, která mířila pouze na nepřijatelné odchylky od ustanovení zákona týkajících se splatnosti a úroků z prodlení, bude nově možné dovolat se neplatnosti smlouvy odchylující se od ustanovení zákona týkajících se náhrady nákladů spojených s uplatněním pohledávky. Opět platí, že aby se jednalo o neplatnost, ujednání smlouvy musí být zvláště nevýhodné.

Oproti předchozí úpravě občanský zákoník přímo stanovuje povinnost zohlednit při posouzení zvláště nevýhodného ujednání obchodní zvyklosti a zásady poctivého obchodního styku.

Novela také výslovně stanoví, že pokud smluvní ujednání mezi podnikateli vylučuje právo na úroky z prodlení nebo vylučuje právo podnikatele na náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky, je takové ujednání automaticky zvláště nevýhodné, a tudíž neplatné.

Závěr

Přestože má mnoho podnikatelů a běžných lidí obvykle obavy a nepříjemný pocit z novel zákonů a považují je za komplikaci, která narušuje dosavadní zvyklosti, tuto novelu občanského zákoníku považujeme za přínosnou. Posiluje ochranu malých a středních podnikatelů a řeší problémy, které způsobovala nejasnost a zmatečnost dosavadní právní úpravy. Budeme se zájmem sledovat, jak se v této oblasti vyvine judikatura, zejména za jakých okolností budou soudy posuzovat ujednání smluv jako „zvláště nevýhodná“.^②

Mgr. Václav Mánek, koncipient
Mgr. David Urbanec, advokát
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Povinné subjekty podle nové regulace kybernetické bezpečnosti

V nedávné době došlo v ČR k několika velmi závažným kybernetickým útokům (např. na nemocnici v Benešově, Fakultní nemocnici v Brně či Národní knihovnu). Tématu kybernetické bezpečnosti se proto věnuje zvýšená pozornost. Z legislativního hlediska však dosud platilo, že se zákonná regulace kybernetické bezpečnosti aplikovala pouze na ty nejvýznamnější či největší subjekty.¹ To se však velmi pravděpodobně změní.

Dne 27. 12. 2022 byla zveřejněna nová směrnice EU o kybernetické bezpečnosti označovaná zkratkou NIS2.² Jedním z požadavků této směrnice je, aby se právní regulace kybernetické bezpečnosti týkala všech subjektů ve vybraných regulovaných odvětvích, pokud splňují kritéria pro střední podnik nebo tato kritéria překračují.³ Zároveň směrnice uvádí, že bez ohledu na velikost daného subjektu se má právní regulace kybernetické bezpečnosti uplatnit např. na ty subjekty, u nichž by narušení jejich činnosti mohlo mít významný dopad (např. na ochranu zdraví či veřejnou bezpečnost).⁴ To ukazuje, že do budoucna se právní regulace kybernetické bezpečnosti může uplatňovat na výrazně širší okruh subjektů než dosud.

Navrhovaná česká právní úprava

Na druhou stranu z kritérií stanovených ve směrnici ještě nelze činit konkrétní

závěry o tom, kterých subjektů v ČR se bude nová regulace kybernetické bezpečnosti týkat. Obecně totiž platí, že směrnice je závazná pro členské státy EU. Pro povinné subjekty⁵ bude rozhodující až národní právní úprava. Na její přípravu a schválení mají členské státy EU necelé 2 roky.⁶ Dokud tedy nebude schválena nová česká právní úprava, lze ohledně okruhů povinných subjektů a jejich povinností činit jen předběžné závěry.

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost („NÚKIB“) nicméně již zveřejnil návrh nového zákona o kybernetické bezpečnosti i návrhy souvisejících vyhlášek.⁷ Díky tomu si lze udělat alespoň hrubou představu o budoucí právní úpravě v této oblasti. Zveřejněné návrhy předpokládají mimo jiné zavedení následujících změn:

- dojde k rozlišení povinných subjektů na (i) ty, pro které platí přísnější pra-

vidla (tzv. režim vyšších povinností), a (ii) ty, pro které platí o něco mírnější pravidla (tzv. režim nižších povinností); a

- dojde k rozlišení povinných subjektů na (i) ty, které mají povinnost provést posouzení, zda na ně právní úprava dopadá, a pokud ano, registrovat se následně u NÚKIB,⁸ a (ii) ty, na které se právní regulace kybernetické bezpečnosti uplatní pouze v případě, že je NÚKIB určí svým rozhodnutím jako povinný subjekt.⁹

Např. pro oblast zdravotnictví je tak navrhováno, že „sebeidentifikaci“ mají provést poskytovatelé zdravotní péče podle zákona o zdravotních službách,¹⁰ přičemž:

- jedná-li se o (i) velký podnik nebo (ii) poskytovatele zdravotní péče, který disponuje nejméně 270 lůžky akutní péče, platí pro něj režim vyšších povinností; a

- jedná-li se o střední podnik, platí pro něj režim nižších povinností.¹¹

Kromě toho může NÚKIB svým rozhodnutím určit jako povinný subjekt také ty poskytovatele zdravotní péče, kteří sice nesplňují výše uvedená kritéria pro sebeidentifikaci, ale splňují některé z tzv. „kritérií pro určení“.¹² Takovým kritériem je mimo jiné to, že narušení určité služby/činnosti daného poskytovatele zdravotní péče by mohlo mít významný dopad na veřejné zdraví.

Obdobným způsobem jsou stanovena a strukturována kritéria pro sebeidentifikaci či určení ze strany NÚKIB i dalších subjektů z oblasti zdravotnictví (např. provozovatele zdravotnické záchranné služby, výrobce zdravotnických prostředků či výrobce léčivých přípravků a léčivých látek), ale i subjektů z celé řady dalších oblastí (např. energetiky, dopravy, vodárenství či chemického průmyslu).

Problematický aspekt sebeidentifikace

Ačkoliv jsou jednotlivá kritéria pro sebeidentifikaci popsána v navrhované právní úpravě poměrně přesně a srozumitelně, při jejich aplikaci mohou povinné subjekty narazit na celou řadu účetně-právních problémů. Podstatným aspektem těchto kritérií je totiž posouzení, zda daný subjekt splňuje či překračuje kritéria pro střední podnik.

Rozlišení na mikro, malé, střední a velké podniky se provádí pomocí posouzení počtu zaměstnanců, obratu či bilanční sumy roční rozvahy daného subjektu.¹³ Komplikované se toto posouzení stává zejména u těch subjektů, které mají např. stážisty či přidělené zaměstnance nebo které jsou součástí skupiny vzájemně propojených osob či působí v rámci franšizy.¹⁴ Posouzení, zda konkrétní subjekt naplňuje kritéria pro sebeidentifikaci dle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti, tak může být časově náročné a může vyžadovat součinnost externích právních a účetních poradců.

Zároveň je třeba zmínit, že za porušení povinnosti registrovat se u NÚKIB v případě splnění kritérií pro sebeidentifikaci, může takovému subjektu podle nové právní úpravy hrozit pokuta.¹⁵ Není tedy vhodné tento aspekt sebeidentifikace podcenit.

Možnosti dalšího postupu

Jak již bylo zmíněno, dokud není nová právní úprava schválena, nelze s jistotou určit, jaký bude přesný okruh povinných subjektů a jaké konkrétní povinnosti budou muset splnit. V rámci projednání nového zákona o kybernetické bezpečnosti v obou komorách Parlamentu může totiž tento zákon ještě doznat mnohých změn. Vzhledem k tomu může být rizikové, pokud subjekty začnou realizovat významné investice do oblasti kybernetické bezpečnosti před tím, než budou vědět, jaká opatření budou povinny zavést.

Na druhou stranu, čas na schválení a zavedení nové právní úpravy je (vzhledem k obvyklé délce legislativního procesu) poměrně krátký. Nelze tedy spoléhat na to, že zákonodárce následně stanoví adekvátně dlouhou lhůtu pro přípravu před tím, než nový zákon nabude účinnosti. Potenciální povinné subjekty by si proto měly alespoň průběžně vyhodnocovat, do jaké míry je pravděpodobné, že se na ně nová právní regulace kybernetické bezpečnosti uplatní. V oblasti kybernetické bezpečnosti totiž platí víc než jinde, že, kdo je připraven, není překvapen.

Za těchto okolností lze potenciálním povinným subjektům předběžně doporučit následující postup:

- 1) seznámit se s obsahem navrhované vyhlášky o regulovaných službách a zjistit, zda činnost daného subjektu spadá do některé z regulovaných oblastí;
- 2) předběžně posoudit, zda daný subjekt splňuje nebo překračuje kritéria středního podniku;
- 3) zejména v případě, že se bude jevit pravděpodobné, že dojde k naplnění kritérií pro sebeidentifikaci jako povinného subjektu, zahájit školení vybraných klíčových zaměstnanců a vedoucích pracovníků;
- 4) průběžně sledovat legislativní vývoj v této oblasti a tomu postupně uzpůsobovat svůj postup.

Závěrem je pak už jen třeba zmínit, že určení, zda se na daný subjekt bude aplikovat nová regulace kybernetické bezpečnosti, celý proces teprve začíná. Povinné subjekty musí plnit celou řadu povinností a provést řadu kroků, na které je potřeba se taktéž dopředu připravit. Proto je znalost toho, zda a v jakém re-

žimu (vyšším či nižším) se nová právní úprava na daný subjekt uplatní, zcela klíčová.

Mgr. Jakub Adámek, advokát

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Řanda Havel Legal

Poznámky:

- ¹ Srov. § 2 zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).
- ² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS2).
- ³ Srov. čl. 2 odst. 1 směrnice NIS2.
- ⁴ Srov. čl. 2 odst. 2 písm. c) směrnice NIS2.
- ⁵ Návrh nové české právní úpravy kybernetické bezpečnosti označuje subjekty, na které se bude tato nová právní regulace aplikovat, jako „poskytovatele regulované služby“.
- ⁶ Srov. čl. 41 směrnice NIS2.
- ⁷ Návrhy jsou dostupné na adrese: nis2.nukib.cz.
- ⁸ K tomuto účelu slouží tzv. kritéria pro identifikaci – viz příloha s kritérii pro identifikaci k navrhované vyhlášce o regulovaných službách.
- ⁹ K tomuto účelu slouží tzv. kritéria pro určení – viz § 4 navrhované vyhlášky o regulovaných službách.
- ¹⁰ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).
- ¹¹ Srov. čl. 18 přílohy s kritérii pro identifikaci k navrhované vyhlášce o regulovaných službách.
- ¹² Srov. § 4 navrhované vyhlášky o regulovaných službách.
- ¹³ Srov. čl. 2 přílohy doporučení 2003/361/ES.
- ¹⁴ Srov. čl. 3 až 6 přílohy doporučení 2003/361/ES.
- ¹⁵ Srov. str. 42 návrhu nového zákona o kybernetické bezpečnosti.

Advokátní kancelář, co má **šťávu**

Proč mě Facebook sleduje aneb Zamyšlení nad behaviorální reklamou a personalizací obsahu na sociálních sítích

Zřejmě každý uživatel sociálních sítí, ale i jiných internetových stránek, si někdy povšiml, že dané platformy často své uživatele „znají“ tak dobře, jako by jim snad četly myšlenky. Důvodem, proč se může stát, že uživatel do internetového vyhledávače jednou zadá název města, kam by se rád vydal, a následně jej internet téměř zahltí nabídkami ubytování, výletů, letenek nebo i skipasů v této destinaci, je behaviorální reklama, tedy zjednodušeně řečeno reklama individuálně cílená podle chování uživatele¹ na internetu.

S rozšířením a využíváním této formy reklamy, která je založena na zpracování osobních údajů ve smyslu GDPR,² včetně jejich profilování, ze strany celosvětově působících společností a populárních sociálních sítí, vyvstávají otázky o možné zneužitelnosti těchto dat a osobních údajů jejich uživatelů – subjektů údajů – jakož i o samotné přípustnosti jejich zpracovávání.

Na dodržování garancí ochrany osobních údajů daných především GDPR a na úrovni jednotlivých členských států také souvisejícími vnitrostátními předpisy dohlíží především vnitrostátní dozorové orgány. Zatímco český Úřad pro ochranu osobních údajů dosud nepřistoupil k udělení citelnějších pokut za porušení GDPR (zpracování osobních údajů v souvislosti s behaviorální reklamou a personalizací obsahu nevyjímaje), na úrovni Evropské unie se čím dál častěji objevují rozhodnutí orgánů, které mnohdy ukládají sankce i v řádech sta milionů eur.

V nedávné době vyvolalo pozdvižení rozhodnutí irského dozorového orgánu ze dne 31. 12. 2022 (vydané v návaznosti na závazné rozhodnutí EDPB³ podle čl. 65 GDPR), který uložil společnosti Meta⁴ provozující mimo jiné platformy Facebook a Instagram pokutu ve výši dohromady 390 000 000 eur za nezákonné zpracování osobních údajů uživatelů pro účely behaviorální reklamy, za porušení zásady zákonnosti, korektnosti a transparentnosti zpracování, za porušení práv subjektů údajů, pokud jde o právo na transparentní informace, sdělení a postup pro výkon jejich práv, a za porušení práva na informace v případě, že jsou

osobní údaje získány přímo od subjektů údajů. Shodná pochybení na straně Meta shledal příslušný dozorový úřad v souvislosti s oběma zmíněnými platformami,⁵ pro přehlednost bude však v dalším výkladu hovořeno pouze o Facebooku (skutkový stav, porušené normy i úvahy irského dozorového orgánu byly však obdobné i v případě Instagramu).

Skutkový stav, na nějž rozhodnutí reagovalo, ve stručnosti souvisel s tím, že s nabytím účinnosti GDPR⁶ byli uživatelé Facebooku vedeni k tomu, aby v rámci akceptačního procesu přijali nové, aktualizované podmínky pro používání služeb. V posledním kroku příslušného procesu byla uživatelům dána možnost přijmout tyto „podmínky“ sestávající z odkazu na podmínky používání služby (Terms of Service), pravidla zpracování osobních údajů (Data Policy) a pravidla zpracování

cookies (Cookies Policy). Pokud uživatel s jejich přijetím nesouhlasil, bylo mu doporučeno, aby si svůj účet zcela vymazal. S odsouhlasením těchto nových podmínek začala společnost Meta rozsáhlými operacemi zahrnujícími i automatizované zpracování a profilování (v to počítaje behaviorální reklamu a personalizaci obsahu) zpracovávat osobní údaje svých uživatelů; to vše pod rouškou právního titulu plnění smlouvy (čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR).

Takový postup, jakož i samotné zpracování a jeho právní základ, však dle irského dozorového úřadu a shodně ani dle EDPB nebyl správný, neboť zpracování osobních údajů pro behaviorální reklamu nebylo nezbytné pro plnění smlouvy mezi společností Meta a uživateli Facebooku; behaviorální reklama nepředstavovala stěžejní element (core element)

poskytovaných služeb, a ke zpracování tak docházelo bez právního titulu.

EDPB v tiskové zprávě⁷ týkající se rozebíraných rozhodnutí uvedl, že předmětná rozhodnutí mohou mít významný vliv i na jiné platformy, které pro svůj obchodní model behaviorální reklamu využívají. K tomu doplňují, že není třeba se od Facebooku a Instagramu příliš vzdalovat. Nahlédnutí do procesu uzavírání smlouvy se společností Meta realizované prostřednictvím zřízení uživatelského účtu na Facebooku (či Instagramu) totiž může i dnes vyvolávat otázky, zda Meta osobní údaje svých uživatelů, které zpracovává pro účely behaviorální reklamy a personalizaci obsahu, jež s behaviorální reklamou úzce souvisí, zpracovává způsobem souladným s GDPR a se zákonem o zpracování osobních údajů.⁸ Jakkoliv se totiž Facebook prezentuje jako služba, která toliko „pomáhá navázat kontakt s lidmi ve vašem životě a sdílet s nimi své příspěvky“ a při jednoduchém registračním procesu na možnost či s tím spjatou (ať už skutečnou nebo domnělou) potřebu behaviorálního marketingu ani neupozorní, nahlédneme-li do jeho smluvních podmínek,⁹ ty v rámci poskytovaných služeb jako první zmiňují „poskytování personalizovaného prostředí“ a v blízkém závěsu právě „pomoc objevovat obsah, produkty a služby“, které by uživatele mohly zajímat.

Uvedený stav je propsán také do zásad ochrany osobních údajů Facebooku,¹⁰ kde je na prvním místě u plnění smlouvy jakožto primárního právního titulu zpracování osobních údajů (čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR) uvedeno přizpůsobování produktů společnosti Meta, a to k „posouzení a pochopení“ zájmů uživatelů a jejich preferencí, což – jak je v zásadách ochrany osobních údajů výslovně uvedeno – umožňuje mimo jiné personalizovat zobrazované reklamy. Na druhém místě je pak uvedeno poskytování a vylepšování produktů společnosti Meta, mimo jiné za účelem poskytování reklamních produktů. To vše navíc utvrzuje okruh kategorií osobních údajů, které jsou pro tyto účely zpracovávány – mimo jiné příspěvky, komentáře a zvuky uživatele, fotografie a hlasové zprávy pořízené prostřednictvím příslušné funkce Facebooku, metadata o obsahu, typ prohlíženého obsahu a reakce na něj, používané hashtagy, čas, četnost a trvání aktivit v produktech, ale

i samotné chování uživatele v aplikaci (pohyb myši atp.).

V rozhodnutích irského dozorového úřadu a EDPB rozvířených vodách v oblasti GDPR, personalizace obsahu a behaviorálního marketingu tak lze v nejbližší době očekávat nejen projev EDPB poněkud vágně deklarovaného „významného vlivu“ těchto rozhodnutí na platformy využívající behaviorální reklamu, ale konkrétně lze presumovat zaměření i jiných evropských dozorových úřadů na potenciálně problematické praktiky společností globálních i národních, s významným dosahem a uživatelskou základnou, což může vést v zásadní proměny jejich fungování a ve svém důsledku i k posílení práv subjektů údajů, což je, koneckonců, jeden ze stěžejních cílů, kterými bylo přijetí GDPR motivováno.

Dlužno dodat, že závěry rozebíraných rozhodnutí irského dozorového úřadu navazují a rozvíjejí závěry EDPB zachycené v pokynech vydaných v souvislosti s poskytováním on-line služeb,¹¹ které jednak upozorňují, že by měl správce osobních údajů zvažovat jiný právní titul, „[p]okud není individualizace obsahu objektivně nezbytná pro účely podkladové smlouvy, například pokud je cílem individualizovaného poskytování obsahu zintenzivnění využívání služby, ale není jeho nedílnou součástí“.¹² Ve vztahu k behaviorální reklamě pak pokyny 2/2019 výslovně zapovídají zpracování z titulu plnění smlouvy, neboť by tím docházelo k nepřímému financování poskytování služeb, přičemž obchodování s osobními údaji je podle EDPB nepřípustné.¹³

Posuzovaná rozhodnutí, ač významná, tak dle názoru autorky nelze pro adresáty GDPR považovat za nijak zvláště překvapivá, neboť nijak nevybočují z koncepce představené pokyny 2/2019 ani souvisejícími pokyny, stanovisky a doporučeními týkajícími se zpracování osobních údajů. ☹

Mgr. Karolína Foukalová,
advokátní koncipientka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Poznámky:

- ¹ Může se přitom jednat o vyhledávání hesel, ale také o pasivní navštěvování stránek, pohyb kurzoru, skutečnost, zda je webová stránka zobrazována na pozadí či nikoliv, ale v některých případech i o čtení soukromých odesílaných zpráv.
- ² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Text s významem pro EHP), dále jen jako „GDPR“.
- ³ Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (European Data Protection Board), dále jen jako „EDPB“.
- ⁴ Meta Platforms Ireland Limited (dříve Facebook), dále jen „Meta“.
- ⁵ Konečná rozhodnutí irského dozorového úřadu jsou k dispozici v anglickém jazyce na následujících adresách: https://edpb.europa.eu/system/files/2023-01/facebook-18-5-5_final_decision_redacted_en.pdf (Facebook); https://edpb.europa.eu/system/files/2023-01/instagram_inquiry-18-5-7_final_decision_en.pdf (Instagram).
- ⁶ GDPR nabylo účinnosti dne 25. 5. 2018.
- ⁷ Tisková zpráva EDPB ze dne 12. 1. 2023, dostupná na: https://edpb.europa.eu/news/news/2023/facebook-and-instagram-decisions-important-impact-use-personal-data-behavioural_en.
- ⁸ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
- ⁹ Podmínky používání služby, datum poslední revize 26. 7. 2022, dostupné na: <https://www.facebook.com/legal/terms/update>.
- ¹⁰ Zásady ochrany osobních údajů, účinné od 1. 1. 2023, dostupné na: https://www.facebook.com/privacy/policy?section_id=18.2-PerformanceOfAContract.
- ¹¹ Pokyny 2/2019 o zpracování osobních údajů podle čl. 6 odst. 1 písm. b) nařízení GDPR v souvislosti s poskytováním on-line služeb subjektům údajů, verze 2.0, ze dne 8. 10. 2019 (dále jen jako „pokyny 2/2019“), vydané EDPB, dostupné na: https://www.uouu.cz/assets/File.ashx?id_org=200144 & id_dokumenty=49308.
- ¹² Odst. 57 pokynů 2/2019.
- ¹³ S tímto závěrem EDPB je podle autorky možno v určitých ohledech polemizovat, a to zejména v souvislosti s jinými právními tituly, typicky pokud jde o souhlas.

(Ne)jasná smlouva o výkonu funkce

Bez ohledu na velikost a formu musí mít každá kapitálová společnost statutární orgán. Společnost s ručením omezeným jednatel a akciová společnost představenstvo v případě dualistického systému či správní radu v případě monistického systému (pro zjednodušení používáme pro všechny statutární orgány označení jednatel). Zakladatelé společnosti musí jednatele zvolit a měli by se rozhodnout, jakým způsobem budou upravena práva a povinnosti mezi ním a společností. Můžou se rozhodnout pro zákonnou úpravu dle občanského zákoníku nebo uzavřít smlouvu o výkonu funkce.

Co když ale jednatel ve společnosti již pracuje v pracovním poměru jako zaměstnanec? Může v práci dále pokračovat, je nutné mu dát výpověď? A vyřeší se něco uzavřením smlouvy o výkonu funkce? Zákon bohužel k těmto otázkám mlčí a neposkytuje žádné jasné odpovědi. Ty získáváme pouze ze strany rozsudků soudů, které se ale v průběhu let poměrně měnily a způsobují v těchto otázkách nejistotu.

Krátce o smlouvě o výkonu funkce

Od okamžiku zvolení osoby do funkce jednatele se vzájemný vztah mezi společností a jednatelem automaticky řídí ustanoveními občanského zákoníku

o příkazu.¹ Není nutné uzavřít žádnou písemnou smlouvu o příkazu. Jednatel je i tak povinen dbát pokynů zakladatele (samozřejmě, pokud jsou v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou) a plnit svou funkci poctivě a je, za podmínek upravených příslušnými právními předpisy, odpovědný za škodu, kterou by v souvislosti s výkonem své funkce způsobil společnosti.

Pokud si jednatel a společnost přejí upřesnit své vzájemné vztahy, mohou uzavřít příkazní smlouvu dle občanského zákoníku a upravit svá vzájemná práva a povinnosti podrobněji. V praxi je však obvyklé uzavření smlouvy o výkonu funkce, se kterou musí vyslovit souhlas nejvyšší orgán společnos-

ti (tj. valná hromada) a která již musí mít písemnou formu. Součástí smlouvy o výkonu funkce zpravidla bývá určení výše odměny jednatele za výkon funkce, sjednání náhrady výdajů souvisejících s výkonem funkce, konkurenční doložka nebo možnosti zániku funkce. Zákon ale nijak taxativně obsah smlouvy o výkonu funkce nevymezuje, a tedy bude záležet čistě na vůli stran, co vše bude obsahem smlouvy.

Souběh pracovní smlouvy a smlouvy o výkonu funkce

Nezřídka se stává, že zakladatelé do funkce jednatele zvolí osobu, která předtím ve společnosti pracovala na základě pracovní smlouvy jako zaměstnanec.

UKAZUJEME
VÁM
SPRÁVNÝ
směr

LEGALITÉ
LAWYERS

www.legalite.cz

Zákon nijak nezakazuje, aby takto zvolený jednatel svou funkci vykonával na základě již uzavřených pracovní smlouvy, a to např. rozšířením pracovní pozice prostřednictvím dodatku.

Nejvyšším soudem bylo nicméně několikrát judikováno, že funkci jednatele nelze vykonávat v pracovním poměru. Důvodem je zejména to, že výkon funkce jednatele není závislou činností² a že pracovní právo omezuje rozsah odpovědnosti osoby v pracovním poměru za škodu. Výkon funkce jednatele v pracovním poměru není možný ani v případě, kdyby se strany na dané úpravě výslovně dohodly.

Uvedené ale neznamená, že aktuální pracovní poměr musí okamžikem jmenování zaměstnance do funkce jednatele vždy automaticky zaniknout nebo být ukončen. Souběžně vedle sebe totiž může existovat pracovní smlouva i smlouva o výkonu funkce. Záleží na druhu práce, kterou jednatel před jmenováním do funkce vykonával.

Pokud zaměstnanec pracoval na pozici, jejíž součástí není obchodní vedení a nijak nesouvisí s činností jednatele, bude se jednat o tzv. nepravý souběh, který byl judikaturou³ určen jako přípustný. Typickým příkladem může být kadeřnický salón, kde jednatelka společnosti současně pracuje jako kadeřnice.

Opakem je tzv. pravý souběh, který byl dovozen jako nepřípustný.⁴ Jde o situaci, kdy jednatel již před jmenováním do funkce pracoval na pozici, která zahrnovala obchodní vedení – typicky se jedná o generálního nebo obchodního ředitele. Takto jmenovaný zaměstnanec by měl svou dosavadní pozici generálního ředitele po jmenování vykonávat již z titulu funkce jednatele, tedy čistě podle pravidel zákona o obchodních korporacích, resp. občanského zákoníku. Pokud by nadále existovala jak pracovní smlouva, tak smlouva o výkonu funkce, došlo by k souběhu, kdy nelze jednoznačně rozlišit hranici, kdy jednatel uděluje pokyny z funkce jednatele a kdy z pracovní pozice generálního ředitele.

Při pravém souběhu proto automaticky zaniká původní pracovní smlouva.⁵ Jednatel v takové situaci musí pamatovat na to, že v okamžiku, kdy bude z funkce

jednatele odvolán, nedojde k automatické obnově pracovního poměru. Na druhou stranu lze obnovení dohodnout ve smlouvě o výkonu funkce, a tedy pracovní poměr po dobu výkonu funkce jednatele pouze „pozastavit“ (v takovém případě by se jednalo o poskytnutí pracovního volna z důvodu překážek v práci na dobu výkonu funkce jednatele).

Akceptace smluvní volnosti a aplikace zákoníku práce

Se zdánlivě jednoznačným názorem Nejvyššího soudu však ne zcela souhlasí Ústavní soud, který stanovil,⁶ že výše uvedená pravidla určená pouze judikaturou až příliš zasahují do soukromoprávních jednání stran, pokud si přejí, aby výkon funkce jednatele byl podřízen pracovnímu právu. Dle názoru Ústavního soudu se jedná o soudcovské dotváření práva, které působí proti zájmu a vůli stran a nerespektuje zásadu „smlouvy se mají dodržovat“. Kromě toho Ústavní soud uvedl, že zákon nezakazuje, aby se strany na úpravě vzájemných vztahů dohodly i jinak, než zákon předpokládá (nikoli předepisuje!).

Nejvyšší soud názor Ústavního soudu vyslyšel a při dalším sporu již rozhodl trochu mírněji.⁷ Nejvyšší soud připustil, že pokud si smluvní strany dohodnou, může se vztah mezi obchodní korporací a jednatelem přiměřeně řídit ustanoveními zákoníku práce. Nicméně i v takovém případě nedojde ke vzniku pracovněprávního vztahu mezi jednatelem a společností a stále zůstane rozhodná obchodněprávní úprava (popřípadě úprava občanského zákoníku). Nejvyšší soud stanovil, že v případě aplikace zákoníku práce je možné použít pouze ta ustanovení, která nejsou v rozporu s kogentními normami občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích určujícími zejména postavení jednatele a jeho vztah se společností.

Např. dojde-li k podřízení smlouvy o výkonu funkce zákoníku práce, nebude jednatel zbaven své zákonné odpovědnosti a v případě způsobení škody společnosti se nemůže dovolat omezení své odpovědnosti do výše čtyřapůlnásobku svého průměrného měsíčního výdělku, jako kdyby byl pouhým zaměstnancem.

Závěr

V současné době neexistují jasná zákonná pravidla upravující souběh smlouvy o výkonu funkce s pracovní smlouvou. Veškeré mantinely jsou určeny pouze rozhodnutími Nejvyššího soudu, případně Ústavního soudu, přičemž Nejvyšší soud však svým posledním rozhodnutím ukázal, že není v rozhodování konzistentní. Pro vlastníky společností i jednatele může být tato vyvíjející se judikatura poměrně nesrozumitelná, a to zejména v otázkách, co je ještě nepravý souběh a co už souběh pravý, jaké vztahy lze upravit zákoníkem práce a které už ne. S ohledem na poměrně nízkou právní jistotu je vhodné, zejména v hraničních případech, vyhledat právní poradenství. Lze jen doufat, že v blízké době budou do právního řádu zavedena jasná pravidla, aby nebylo nutné spoléhat se na proměnlivé dotváření práva soudy. ☺

Mgr. Martina Vodičková,
advokátní koncipientka
Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Poznámky:

- ¹ § 2430 až 2444 občanského zákoníku.
- ² Oproti výkonu závislé práce dle definice § 3 zákoníku práce.
- ³ Srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2379/2010.
- ⁴ Srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2018, sp. zn. 21 Cdo 5715/2017.
- ⁵ Srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 2. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3910/2012.
- ⁶ Srov. náleze ÚS ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 190/15.
- ⁷ Srov. rozhodnutí NS ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. 31 Cdo 4831/2017.

Plánovací smlouvy podle nového stavebního zákona

Nová úprava institutu plánovacích smluv, obsažená v zákoně č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „Nový stavební zákon“), by měla nabýt účinnosti ke dni 1. července 2023.

Hmotněprávní část regulace spočívající v demonstrativním výčtu závazků, které si strany mohou ujednat, vychází z dosavadní praxe a jejich potřeb a je doplněna stručnou procesněprávní úpravou týkající se zvláštních pravidel pro uzavírání a přezkum těchto smluv.

Obecně k plánovacím smlouvám

Smlouvy mezi veřejnoprávními korporacemi na straně jedné a stavebníky či investory na straně druhé, jejichž předmětem je stanovení rámce a podmínek spolupráce stran při realizaci stavebního záměru investora, jsou uzavírány poměrně běžně i za platnosti a účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (dále jen „Starý stavební zákon“). V praxi bývají nazývány kupř. smlouvy o spolupráci, plánovací smlouvy nebo smlouvy o rozvoji území.

Praxe uzavírání tohoto typu smluv se vyvinula navzdory skutečnosti, že aktuálně účinné obecně závazné právní předpisy, v tomto kontextu pak zejména Starý stavební zákon a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „Občanský zákoník“), neobsahují téměř žádnou zvláštní úpravu těchto smluv. Důvodů, proč se běžný postup rozvinul tímto způsobem, je více. Mezi ty hlavní lze uvést následující.

Primární motivací stavebníka bývá zajistit si součinnost obce nebo kraje, a tím si zvýšit šance na hladký průběh realizace záměru. Pro obec či kraj představuje plánovací smlouva jednak (i) další nástroj, kterým může ovlivnit výstavbu nad rámec zákonem svěřených nástrojů územního plánování a stavebního řízení, ale také (ii) způsob, jakým vyvážit negativní externalitu výstavby, zpravidla spočívající ve vyšších nárocích na veřejnou infrastrukturu. Z hlediska formy se může jednat o závazek vybudovat veřejnou

infrastrukturu, převzít náklady na její výstavbu nebo poskytnout finanční dar s nebo bez účelového vázání.

Stručně k dosavadní platné úpravě

Starý stavební zákon stanovuje povinnost uzavřít plánovací smlouvu v případě, že (i) obec nebo kraj podmíní vydání regulačního plánu uzavřením smlouvy o spolupráci žadatele na vybudování nové nebo na úpravách stávající veřejné infrastruktury,¹ a dále (ii) v rámci územního řízení, pokud záměr vyžaduje vybudování nebo úpravu veřejné dopravní a technické infrastruktury, a současně stavební úřad vyzve žadatele o územní rozhodnutí k předložení smlouvy s příslušnými vlastníky veřejné dopravní a technické infrastruktury.² Starý stavební zákon výslovně nestanovuje žádné povinné náležitosti takových smluv, a s výjimkou uvedených specifických situací, kdy stanovuje povinnost smlouvu uzavřít, se ve Starém stavebním zákoně institut plánovací smlouvy dále neobjevuje.

Máme za to, že v praxi jsou aktuálně častější plánovací smlouvy uzavírané jako inominátní smlouvy podle Občanského zákoníku, nazývané kupř. jako smlouva o spolupráci. Tato situace však není ideální, protože s ohledem na absenci obecné veřejnoprávní úpravy plánovacích smluv, a tedy i zákonných zmocnění, se obce mohou v tomto případě, zjednodušeně řečeno, zavázat pouze k takovému jednání, při kterém nebudou v pozici vykonavatele veřejné moci. Zpravidla je takovým závazkem kupř. obecný závazek součinnosti, který se však nevztahuje na takové jednání, ke kterému obec není oprávněna podle obecně závazných právních předpisů.

Úvod k úpravě plánovacích smluv podle Nového stavebního zákona

Nový stavební zákon zavádí podrobnější úpravu plánovacích smluv za účelem stanovení jasnějších mantinelů jejich možné-

ho obsahu a zřejmě také docílení vyššího využití tohoto institutu v praxi.³ Tato nová úprava by měla nabýt účinnosti ke dni 1. července 2023. Pro úplnost uvádíme, že Poslanecká sněmovna zatím definitivně nerozhodla o návrhu zákona za účelem jednoletého odkladu účinnosti vybraných ustanovení Nového stavebního zákona zahrnujících také ustanovení týkající se plánovacích smluv, který jí byl předložen.⁴

První ustanovení týkající se plánovacích smluv podle Nového stavebního zákona stanovuje vybrané základní parametry smlouvy, jmenovitě okruh účastníků, veřejnoprávní charakter smlouvy, její předmět a výslovné povolení zahrnout do plánovací smlouvy i závazky soukromoprávního charakteru.

Z hlediska účastníků Nový stavební zákon stanovuje, že plánovací smlouvu uzavírá na straně jedné obec, kraj nebo nově také vlastník veřejné infrastruktury. Na druhé straně smlouvu uzavírá stavebník, kterým je žadatel o vydání povolení záměru nebo odstranění stavby a/ nebo osoba provádějící stavbu nebo její odstranění. Ačkoliv tak Nový stavební zákon přímo neuvádí, lze podle našeho názoru připustit, aby byla další (třetí) stranou plánovací smlouvy třetí osoba s legitimním právním zájmem na věci, např. vlastník sousední nemovitosti dotčený případnou realizací záměru.

Úvodní ustanovení následuje výčet možných závazků stavebníka a obce, kraje nebo vlastníka veřejné infrastruktury. Považujeme za podstatné zdůraznit, že zatímco v případě možných povinností obce, kraje nebo vlastníka veřejné infrastruktury se jedná o konečný výčet možných veřejnoprávních povinností, ke kterým se může v plánovací smlouvě zavázat, na straně stavebníka se jedná o výčet demonstrativní.

Poslední část oddílu týkající se plánovacích smluv je věnována zvláštnímu režimu jejich uzavírání a případného přezkumu.

Povinnost uzavřít plánovací smlouvu stanovuje Nový stavební zákon pouze v případě, že územní plán nebo regulační plán podmiňuje rozhodování v určitém území nebo koridoru uzavřením plánovací smlouvy. Platnost této podmínky pro rozhodnutí v území může být stanovena na dobu maximálně čtyř let od nabytí účinnosti územního plánu, poté tato podmínka pozbývá platnosti ex lege.⁵ Není však vyloučeno, aby strany uzavřely veřejnoprávní plánovací smlouvu i tehdy, pokud to územní ani regulační plán nenařizuje.

Veřejnoprávní charakter a procesní úprava

Plánovací smlouvě je výslovně přiznán veřejnoprávní charakter, a to i v případě, že obsahuje práva a povinnosti osob v oblasti soukromého práva. S tím je spojena řada důsledků, z nichž některé, jež považujeme za nejpodstatnější, shrnujeme dále.

Předně se na úpravu veřejnoprávních plánovacích smluv podpůrně užije právní úprava obsažená v páté části zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Správní řád“). S tím je spojeno, že plánovací smlouva musí být souladná s veřejným zájmem, nesmí snižovat důvěryhodnost veřejné správy a musí být účelná. Pokud jde o proces uzavření veřejnoprávní plánovací smlouvy, její uzavření je podmíněno souhlasem příslušného zastupitelstva.

K přezkumu souladu plánovací smlouvy s právními předpisy je příslušný zákonem určený správní orgán. V případě přezkumu plánovací smlouvy uzavřené s vlastníkem veřejné infrastruktury jím bude příslušný krajský úřad. Proti rozhodnutí o přezkumu se lze odvolat, a případně podat žalobu proti správnímu rozhodnutí v rámci správního soudnictví.

Případné spory z veřejnoprávní plánovací smlouvy bude rozhodovat příslušný zákonem určený nadřízený orgán, a to i v případě sporů majících podstatu v závazku soukromoprávního charakteru. O žalobách proti takovým rozhodnutím bude také rozhodováno ve správním soudnictví.

Pro úplnost uvádíme, že plánovací smlouvy budou také zpravidla podléhat zveřejnění podle zákona č. 340/2015 Sb., zákon o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů.

Závazky obce, kraje a vlastníka veřejné infrastruktury

Nový stavební zákon připouští, aby se v plánovací smlouvě obec, kraj nebo vlastník veřejné infrastruktury zavázal k následujícím povinnostem:

- poskytnout součinnost k uskutečnění záměru;
- učinit kroky ke změně územně plánovací dokumentace, pokud bez ní nelze záměr uskutečnit; a
- zdržet se vybraných kroků, které by mohly ohrozit, ztížit nebo přímo znemožnit realizaci záměru, zejména vydání nebo změna územně plánovací dokumentace a uplatňování návrhů, vyjádření a opravných prostředků ve správních a soudních řízeních týkajících se povolení záměru, pokud by byly v rozporu s obsahem plánovací smlouvy.

V této souvislosti je však nutno zmínit, že (i) pokud dojde ke změně nadřazené územně plánovací dokumentace, kterou musí smluvní strana plánovací smlouvy zohlednit v jí vydávané územně plánovací dokumentaci, a (ii) taková změna by byla v rozporu s podmínkami plánovací smlouvy, pak dotčená povinnost obce nebo kraje z plánovací smlouvy zaniká.

Nad rámec zákonem uvedených závazků obce, kraje a vlastníka veřejné infrastruktury bude dále možné do plánovacích smluv zahrnout také soukromoprávní závazky. V praxi to budou například závazky mající povahu smlouvy o smlouvě budoucí darovací či kupní za účelem převodu vlastnického práva a/nebo správy určité stavby, kupř. veřejného osvětlení nebo veřejně přístupné účelové komunikace, ze stavebníka na obec, kraj nebo vlastníka veřejné infrastruktury. Dále bývají časté závazky mající povahu smlouvy o výpůjčce pozemků, pokud stavebník potřebuje užít tyto pozemky v rámci realizace projektu.

Závazky stavebníka

Výčet možných závazků stavebníka uvedený v Novém stavebním zákoně je pouze příkladný. Konkrétně zákon uvádí, že stavebník se může zavázat zejména k:

- poskytnutí peněžitého nebo věcného plnění za zhodnocení pozemku vydaným územně plánovací dokumentací;
- účasti na výstavbě veřejné infrastruktury

nebo jiných staveb nebo opatření vyvolaných záměrem;

- převzetí nákladů na výstavbu veřejné infrastruktury nebo veřejně prospěšných staveb nebo opatření vyvolaných záměrem;
- účasti na asanaci území dotčeného záměrem; a/nebo
- účasti na narovnání majetkových vztahů v území dotčeném záměrem.

Tyto závazky rámcově pokrývají možné hlavní zájmy obcí, krajů a vlastníků veřejné infrastruktury. Poměrně časté bývají ale i závazky stavebníků poskytnout druhé straně finanční plnění bez účelového určení; některé obce mívají i zpracované a zveřejněné zásady přesně stanovující vzorec pro výpočet výše příspěvku. Dále je a zřejmě i bude v praxi běžné, že si obec v plánovací smlouvě vymění další parametry realizace záměru.

Závěr

Stavebníkům a investorům, kteří zamýšlejí uzavřít plánovací smlouvu týkající se jejich záměru, lze obecně doporučit vyčkat do účinnosti nové úpravy, a to z důvodu silnější právní ochrany práv stavebníka z plánovací smlouvy a také širšího katalogu povinností, ke kterým se může obec, kraj či vlastník veřejné infrastruktury zavázat. Předpokládáme, že nová úprava plánovacích smluv bude mít pozitivní dopad na další vývoj praxe.

JUDr. David Mašek, Ph.D., partner a advokát
Mgr. Tomáš Markvart, advokátní koncipient
Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

MAŠEK
/PARTNERS

Poznámky:

- ¹ Srov. § 66 odst. 2 Starého stavebního zákona.
- ² Srov. § 88 Starého stavebního zákona.
- ³ Srov. ustanovení § 130 až 132 Nového stavebního zákona ve znění účinném od 1. července 2023.
- ⁴ Viz sněmovní tisk 18 – navrhuto zastupitelstvem Pardubického kraje dne 26. října 2021.
- ⁵ Srov. § 81 odst. 3 Nového stavebního zákona ve znění účinném od 1. července 2023.

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

Kupní cena jako (ne)podstatná náležitost kupní smlouvy o převodu nemovitosti

Od rekonstrukce soukromého práva se v právní teorii ustálil názor, že kupní cena již není, narozdíl od předchozí právní úpravy, podstatnou náležitostí kupní smlouvy. Z uvedených důvodů je některými autory dovozována i nepoužitelnost dosavadní judikatury.

V praxi katastrálních úřadů i soudní praxi se lze však stále setkat s odlišným právním názorem. Praktickým problémem, který tento rozpor mezi teorií a praxí přináší, jsou zamítavá rozhodnutí katastrálních úřadů ve vkladových řízeních a neúspěšná obrana účastníků těchto řízení před soudem.

Kupní cena v občanském zákoníku

Právní úprava zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), se s účinností od 1. 1. 2014 odklonila od pojetí kupní ceny jako podstatné náležitosti kupní smlouvy, jejíž absence či nepřesné určení způsobovalo za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), neplatnost převodní smlouvy. Nový občanský zákoník se přiklonil k řešení preferujícímu smluvní volnost stran, a sice k možnosti stanovení kupní ceny (pouze) způsobem jejího určení (§ 2080), případně uzavření kupní smlouvy bez určení kupní ceny (§ 2085 odst. 2).

Na základě uvedeného je odbornou literaturou dovozováno, že kupní cena již není podstatnou náležitostí kupní smlouvy. Na tomto závěru panuje v doktríně v zásadě shoda.¹ Vychází se z toho, že podstatnou náležitostí kupní smlouvy je úplatnost, tj. závazek kupujícího uhradit kupní cenu, nikoliv však její konkrétní výše a způsob úhrady, a připouští se tedy, aby strany projevíly vůli cenu vůbec neurčovat, tj. postupovat podle § 2085 odst. 2 nového občanského zákoníku. V takovém případě bude kupní cena odpovídat obvyklé kupní ceně v místě a čase. Ve věci kupní ceny může kupní smlouva odkazovat rovněž na jinou listinu (např. ceník) či může být sjednáno, že vyšší kupní ceny určí třetí osoba (např. znalec), přičemž není nutné, aby strany znaly přesnou vyšší kupní ceny v okamžiku uzavření kupní smlouvy.

V případě prodeje běžných movitých věcí formální problém nenastane. Praktický problém ale nastává v okamžiku, kdy je předmětem koupě nemovitá věc evidovaná v katastru nemovitostí. Vzhledem k tomu, že shora označená ustanovení nového občanského zákoníku se aplikují i v případě koupě nemovité věci,² měly by mít smluvní strany možnost sjednat kupní cenu pouze způsobem jejího určení, případně uzavřít kupní smlouvu bez určení kupní ceny. Tyto skutečnosti by pak neměly být překážkou povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí.³

Rozsah přezkumu (soukromých) vkladových listin

Dle § 17 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“), přezkouvají katastrální úřady soukromé vkladové listiny z hlediska toho, zda jejich obsah odůvodňuje navrhovaný vklad. Z uvedeného je dovozováno a obecně akceptováno, že katastrální úřady přezkouvají (mimo jiné), zda soukromá listina obsahuje podstatné náležitosti stanovené právními předpisy.⁴ Jinými slovy, katastrální zákon odkazuje zpět na nový občanský zákoník a nestanovuje pro vkladové listiny další podmínky.

Zde se dostáváme do sporného bodu. Je podstatnou náležitostí v případě kupní

smlouvy i kupní cena? Dle právní teorie nikoliv, dle praxe ano.

Kupní cena v rozhodovací praxi

Připomeňme, že soudní judikatura přijatá za účinnosti občanského zákoníku pohlížela na kupní cenu jako na podstatnou náležitost kupní smlouvy, jejíž výše musela být stanovena buď uvedením přesné peněžní částky, anebo jiným způsobem, ovšem vždy tak, aby bylo možno kupní cenu nepochybně určit už v okamžiku uzavření kupní smlouvy. Tento závěr byl odůvodňován tím, že smlouva nemůže být platně uzavřena bez dosažení shody o jejich podstatných náležitostech.⁵ Vzhledem k uvedenému nebylo připuštěno určení kupní ceny např. odkazem na znalecký posudek, který bude vypracován až po uzavření kupní smlouvy.

Podle právní teorie jsou přednesené závěry soudní judikatury v kontextu nového občanského zákoníku již překonané.⁶ V rozporu s uvedeným se však Nejvyšší soud ve svých nedávných rozhodnutích přihlásil k přiměřené aplikaci rozhodovací praxe přijaté za účinnosti občanského zákoníku – jde-li o posuzování podstatných náležitostí typizovaných smluv – i v poměrech nového občanského zákoníku.

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 10. 9. 2021 sp. zn. 24 Cdo 1382/2021

(pro zástavní smlouvu) a následně v usnesení ze dne 12. 2. 2022 sp. zn. 24 Cdo 1608/2021 (pro kupní smlouvu) konkrétně vložil, že „verifikační limit z pohledu § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona se přirozeně u věcných smluv vztahuje v závislosti na obligatorních náležitostech identifikujících (tvořících) daný typ smlouvy (kupní, darovací, zástavní atd.), jak je upraven civilním kodexem a byl opakovaně vloženo v rozhodovací praxi dovolacího soudu již za účinnosti předchozího zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v rozhodném znění, kteréžto přijaté judikatorní závěry jsou přiměřeně uplatnitelné (právě z hlediska posuzování právně rozhodných náležitostí identifikujících ten který typ smlouvy) i v poměrech nynější civilní úpravy.“

Ve druhém z uvedených rozhodnutí Nejvyšší soud potvrdil závěry Městského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze, kterými byla zamítnuta žaloba účastníka vkladového řízení proti rozhodnutí katastrálního úřadu o zamítnutí návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Oba nižší soudy přitom dovodily a výslovně uvedly, že dohoda o kupní ceně je podstatnou náležitostí kupní smlouvy, a katastrální úřad proto správně zamítl návrh s odkazem na ustanovení § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona, jestliže vyhodnotil vkladovou listinu jako nevěrohodnou vzhledem k jejímu neurčitému vyjádření kupní ceny.

Obdobné závěry lze nalézt také např. v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2019 sp. zn. 33 C 4/2017, který přezkoumal (a potvrdil) rozhodnutí katastrálního úřadu o zamítnutí návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí odůvodněné (mimo jiné) tím, že kupní smlouva jako vkladová listina neodůvodňuje navrhovaný vklad ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona, neboť neobsahuje výši kupní ceny. V posuzovaném případě se smluvní strany kupní smlouvy o převodu nemovitosti rozhodly uvést kupní cenu nikoliv do textu samotné kupní smlouvy, nýbrž do dodatku č. 1, na který kupní smlouva odkazovala. Vzhledem k tomu, že tento dodatek č. 1 nebyl součástí vkladové listiny ke dni zahájení vkladového řízení, shledal katastrální úřad toto cenové ujednání kupní smlouvy, resp. odkaz na jinou listinu, ujednáním neurčitým a ne-

srozumitelným, a navrhovaný vklad proto zamítl.

Městský soud v Praze ve shora označeném rozsudku katastrálnímu úřadu přisvědčil a dále rozvedl: „Po zhodnocení důkazů provedených v tomto řízení se soud ztotožnil s názorem katastrálního úřadu, pokud jde o nesplnění podmínek uvedených v § 17 odst. 1 písm. b), c) katastrálního zákona. V daném případě se účastníci v čl. IV/1 dohodli, že kupní cena předmětu koupě je stanovena dodatkem č. 1 této smlouvy. Toto ujednání soud vykládá tak, že se nejedná o způsob určení kupní ceny, nýbrž o pouhou informaci o tom, že kupní cena je uvedena v jiné listině než ve vlastní kupní smlouvě. Rovněž projev vůle stran při ujednání o kupní ceně musí splňovat základní předpoklad určitosti.“

Městský soud v Praze z uvedených důvodů uzavřel, že katastrální úřad nepochybil, jestliže návrh na vklad zamítl z důvodu nesplnění podmínky uvedené v § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona.

Shrnutí

Shrme-li výše uvedené, v rozhodovací praxi lze sledovat trvalý příklon k pojetí kupní ceny jako podstatné náležitosti kupní smlouvy. Praktickým důsledkem uvedeného je skutečnost, že cenové ujednání kupní smlouvy podléhá přezkumu katastrálních úřadů ve smyslu ustanovení § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona, a mělo by tak vyhovět požadavkům na explicitní a určité vyjádření kupní ceny, které byly formulovány v judikatuře přijaté za účinnosti předchozího občanského zákoníku.

Pravděpodobně tak nadále není možné určit výši kupní ceny odkazem na jinou listinu, která netvoří nedílnou součást vkladové listiny (ať už se jedná o dodatek ke smlouvě, znalecký posudek, ceník či jinou listinu). Takové ujednání bylo opakovaně, starší i aktuální judikaturou, shledáno neurčitým. Z obdobných důvodů lze předpokládat, že neúspěšní by byli rovněž účastníci vkladového řízení, kteří by se rozhodli kupní cenu ve smlouvě neuvést vůbec, tj. postupovat podle § 2085 odst. 2 nového občanského zákoníku.

S přihlédnutím k nastíněné rozhodovací praxi lze doporučit, aby smluvní strany

smlouvy o převodu nemovité věci evidované v katastru nemovitostí postupovaly při určení kupní ceny s vyšší mírou opatrnosti.

JUDr. Natálie Cmíralová, advokátní koncipientka
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- ¹ Srov. např. KASÍK, P., BEDNÁŘ, V. § 2079. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, dále ZAPLETAL, J. § 2080 a § 2085. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, dále také BEZOUŠKA, P., HAVEL, B. Občanský zákoník: Srovnávací komentář. Wolters Kluwer, či BAJURA, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721–2520). Wolters Kluwer. Opačný názor lze nalézt v TICHÝ, L., PIPKOVÁ, P. J., BALARIN, J. § 2079. Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
- ² Za předpokladu, že neexistuje zvláštní úprava, vychází koupě nemovité věci i z obecných ustanovení o koupi a na základě § 2131 nového občanského zákoníku také přiměřeně z ustanovení o koupi movité věci.
- ³ KASÍK, P., BEDNÁŘ, V. § 2079. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
- ⁴ Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2021 sp. zn. 24 Cdo 1328/2021; z literatury např. BAUDYŠ, P. § 17. In: BAUDYŠ, P. Katastrální zákon. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
- ⁵ Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu vedená pod sp. zn. 30 Cdo 543/2013, 30 Cdo 4241/2011, 33 Cdo 3101/2008, 30 Cdo 2216/2007, 30 Cdo 2446/2007, 22 Cdo 1625/2002 či 30 Cdo 1162/2002.
- ⁶ Viz BEZOUŠKA, P., HAVEL, B. Občanský zákoník: Srovnávací komentář. Wolters Kluwer, či KASÍK, P., BEDNÁŘ, V. § 2079. In: HULMÁK, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.

Důvody přípustnosti dovolání

Aktuální úprava dovolání v občanském soudním řádu, která přinesla významnou změnu v pravidlech přípustnosti tohoto mimořádného opravného prostředku, je účinná již deset let. To už je dostatečná doba pro její zhodnocení.

Podle § 237 OSŘ je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, (i) při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo (ii) která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo (iii) je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo (iv) má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání, které neobsahuje údaj o tom, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů jeho přípustnosti a tento nedostatek není napraven ani ve lhůtě stanovené pro jeho podání, dovolací soud odmítne (§ 243c odst. 1 OSŘ). Vyzvat dovolatele k nápravě vad dovolání přitom není možné (§ 243b OSŘ).

Judikatura

V té souvislosti není doposud uspokojivě vyřešena otázka, jak nahlížet na dovolání, v němž není uveden správný důvod jeho přípustnosti nebo ve kterém není přesně vymezena rozhodovací praxe dovolacího soudu, o níž hovoří § 237 OSŘ. V judikatuře, kterou systematicky třídí odborná literatura,¹ lze přitom vysledovat trojí přístup.

Podle prvního z nich platí, že z dovolání musí být patrné nejen to, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde, ale rovněž od které ustálené rozhodovací praxe se odvolací soud odchyluje.² Pokud přesný odkaz na tuto rozhodovací praxi chybí nebo dovolatel uvede nesprávný důvod přípustnosti, dovolání Nejvyšší soud jako vadné odmítne.³

Uvedený závěr nachází oporu v aplikaci zásady projednací a dispoziční, kterými je dovolací řízení ovládáno. Podle nich „nestačí, aby dovolatel jen uvedl, jaký právní názor (skutkové námitky jsou nepřipustné) má být podle něj podroben přezkumu; je – v souladu s uplatněním zásad projednací a dispoziční i v dovolacím řízení – třeba konkrétně vymežit i důvody přípustnosti dovolání; teprve v případě, že jsou tyto důvody řádně a také správně vymezeny, otevírá se prostor pro přezkumnou činnost dovolacího soudu. Protože v dovolacím řízení se uplatňuje zásada projednací, je povinností dovolatele nejen uvést dovolací důvod (proč považuje právní posouzení věci za nesprávné), ale především vymežit důvod přípustnosti dovolání (to výslovně stanoví § 241a odst. 2 OSŘ). Dovození otázky přípustnosti z obsahu dovolání má své meze, neboť není možné, aby si dovolací soud sám otázku přípustnosti dovolání vymežil namísto dovolatelů, protože takovým postupem

by porušil zásadu dispoziční a zásadu rovnosti účastníků řízení.“⁴

Problém je však ten, že požadavek na povinnost vyhledat a doložit splnění předpokladů přípustnosti dovolání označuje právní věda za již vybočující z mezí dispozičního principu.⁵

Tento přístup zároveň klade na advokáta dovolatele opravdu vysoké nároky. „Na advokáty, či snad přesněji na ty dobré z nich, a tedy ochotné a způsobilé se s danou úpravou skutečně poprat, se tak nakládá něco, čemu říká lidskoprávní jurisprudence nepřiměřené břemeno. Jsou totiž nuceni vyslovovat, vedle tvrzení o nesprávném právním posouzení věci nižšími instancemi, také své odhady, přání, ba téměř věštby.“⁶

Podle druhého názoru je potom vadou „pouze to, pokud dovolatel vůbec svůj názor neuvede, nikoli však to, pokud má Nejvyšší soud na splnění předpokladů přípustnosti jiný názor.“⁷ Pokud se tedy dovolatel domnívá, že se odvolací soud odchýlil od konkrétního rozhodnutí Nejvyššího soudu, zatímco Nejvyšší soud shledá, že se jedná o otázku, která jím doposud nebyla vyřešena, nejde o vadu dovolání.⁸

V dovolání je tedy třeba vymežit jak dovolací otázku, tak i důvod jeho pří-

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Excellence.
That is what we deliver.

Komplexní právní služby

- Energetické právo
- Transakční poradenství
- Fúze a akvizice
- Právo obchodních společností
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Trestní právo
- Kapitálové trhy
- Mezinárodní trhy
- Právo hospodářské soutěže
- Developerské a nemovitostní projekty
- Restrukturalizace a insolvence
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Bankovníctví a finance
- Telekomunikace a média
- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

pustnosti. V tom se však může dovolatel zmýlit. Tento názor sice převažuje,⁹ ovšem není to bez obtíží. Zákon totiž nic o tom, že Nejvyšší soud není vymezením důvodu přípustnosti vázán,¹⁰ neobsahuje.

Třetí přístup je ještě mírnější. Vede k závěru, že uvedení judikatury v rámci důvodu přípustnosti dovolání je pro dovolatele sice žádoucí, není to však nepřekročitelný požadavek, vedoucí automaticky k odmítnutí dovolání, zdůvodní-li srozumitelně jinak, proč má za to, že jím vymezená otázka skutečně zakládá zvolenou variantu dovolacího důvodu.¹¹

Někdy potom Nejvyšší soud hodnotí pouze to, „zda je z dovolání vůbec patrné, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde“¹² a není vyloučeno, že se spokojí i s takovým dovoláním, „je-li v něm alespoň naznačena existence právní otázky odpovídající požadavkům stanoveným v § 237 OSŘ, jejímž zodpovězením by se měl Nejvyšší soud zabývat.“¹³

Jinými slovy, pokud dovolatel vymezí dovolací důvod v podobě právní otázky, na níž rozhodnutí odvolacího soudu závisí, důvodu přípustnosti již netřeba. Potom ovšem zůstává opomenuto pravidlo, že dovolání, které neobsahuje údaj o tom, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů jeho přípustnosti, a tento nedostatek není napraven ani ve lhůtě stanovené pro jeho podání, dovolací soud odmítne (§ 243c odst. 1 OSŘ). To samozřejmě není správné.

Na tomto místě připomínáme, že důvodem zrušení předchozího znění § 237 OSŘ měla být „nepředvídatelnost tohoto ustanovení a její nejednotné posuzování pramenící v možnosti libovůle Nejvyššího soudu, což podle názoru Ústavního soudu přinášelo narušení rovnosti dovolatelů před zákonem.“¹⁴

Ačkoliv měla nová úprava přípustnosti dovolání těmto obavám zamezit, z výše uvedených závěrů plyne, že se jí to nezdařilo. Nepředvídatelnost, nejednotné posuzování a riziko libovůle přetrvávají. Děje se tak pouze v nových kulisách. Na to ostatně upozorňovala odborná literatura již záhy po přijetí nové právní úpravy dovolání.¹⁵

Řešení

Na uvedené problémy reagovala právní věda, která navrhovala řešit tuto nekonzistentní judikaturu jednoduchým způsobem, a zároveň doporučovala, jak nastavit směr, kterým by se měla otázka přípustnosti dovolání nadále ubírat. Poukázala přitom zejména na to, že „judikatura podporující formalistický přístup Nejvyššího soudu stran odmítnutí má podobu usnesení, kdežto judikatura shledávající postup přepjatého formalismu jako protiústavní má formu nálezů.“¹⁶

V případě kolize dvou nálezů by pak měl být upřednostněn ten z nich, který je ve prospěch dovolatele, a to především s ohledem na jasnou judikaturu Ústavního soudu, která říká, že dovolací soud si musí být při výkladu a aplikaci podmínek přípustnosti dovolání vědom toho, že účastník řízení jím vždy sleduje především ochranu svých subjektivních práv.¹⁷

Tento návrh však následován nebyl, jelikož rozporuplná judikatura takto doposud sjednocena nebyla. Naopak se zdá, že se Ústavní soud ubírá jiným směrem. U důvodů přípustnosti dovolání totiž „požadavek na označení příslušné rozhodovací praxe takovým způsobem, aby bylo zřejmé, o které konkrétní judikaturní závěry jde, [...] shledává plně legitimním.“¹⁸

Krok ke sjednocení své judikatury by však mohl učinit sám Nejvyšší soud. Podle § 20 odst. 2 zákona o soudech a soudcích platí, že dospěje-li jeho senát při svém rozhodování ohledně procesní otázky k právnímu názoru odlišnému od toho, který již byl v rozhodnutí Nejvyššího soudu vyjádřen, a shodne-li se takový senát zároveň jednomyslně na tom, že tato procesní otázka má po právní stránce zásadní význam, postoupí věc k rozhodnutí velkému senátu.

„Dle názoru Ústavního soudu je třeba za procesní otázku zásadního právního významu považovat takovou otázku, jejíž zodpovězení má vliv na rovný přístup k soudům, resp. rovné procesní postavení účastníků soudního řízení (čl. 96 odst. 1 Ústavy ČR).“¹⁹

Jestliže Ústavní soud zrušil předchozí úpravu přípustnosti dovolání z důvodu stejných deficitů, jaké jsou vytýkány právní úpravě současné, tedy její nepředvídatelnosti a na-

rušení rovnosti dovolatelů před zákonem, je nepochybné, že se o otázku zásadního právního významu jedná. Pokud je jí otázka běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku na základě výzvy obsažené v usnesení, které vydal asistent soudce,²⁰ tím spíš jí musí být právě interpretace přípustnosti mimořádného opravného prostředku.

Postoupení věci velkému senátu tak lze s ohledem na uvedené doporučit. I když je sice úvaha o tom, co je otázkou zásadního právního významu, úkol právě pro Nejvyšší soud, „nemůže Ústavní soud tolerovat praxi obecných soudů spojenou s ignorováním ústavněprávních principů a jejich promítání do jednoduchého práva a jeho interpretace, neboť v takovém případě jde o flagrantní porušování principu zákazu libovůle ve smyslu čl. 2 odst. 2 Listiny, čímž je způsoben zásah do základního práva jednotlivce na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny. A o to v daném případě jde.“²¹

Závěr

Pokud tedy není judikatura Nejvyššího a Ústavního soudu v otázce vymezení důvodu přípustnosti dovolání jednotná a předvídatelná, znamená to, že není předvídatelná ani úprava § 237 OSŘ. Tento nedostatek však lze napravit jeho ústavně konformním výkladem,²² jehož výsledkem by mělo být pravidlo, že v případě nesprávně vymezeného důvodu přípustnosti dovolání je vadou skutečně „pouze to, pokud dovolatel vůbec svůj názor neuvede, nikoli však to, pokud má Nejvyšší soud na splnění předpokladů přípustnosti jiný názor.“²³

Pouze za takové situace totiž bude dána přednost ochraně subjektivních práv dovolatele a nebude ohroženo jeho právo podat následně proti rozhodnutí Nejvyššího soudu ústavní stížnost. To je důležité proto, že je-li dovolání odmítnuto dovolacím soudem jako vadné, nejsou efektivně vyčerpány všechny opravné prostředky, které stěžovateli právní řád k ochraně jeho práv poskytuje,²⁴ což podání ústavní stížnosti zapovídá.

Některý z důvodů přípustnosti dovolání spolu s uvedením judikatury potom bude muset dovolatel skutečně vymežit, čímž bude zároveň opodstatněna důvodnost povinného právního zastoupení advokátem či notářem. Tím bude splněn záměr,

„aby se ještě před podáním dovolání seznámil s relevantní judikaturou Nejvyššího soudu a následně zvážil, zda takové dovolání má šanci na úspěch.“²⁵ Na právního zástupce však nebudou kladeny nepřiměřené požadavky rovnající se dovednostem věšty, pokud důvod přípustnosti nebo judikaturu neuvede správně.

Nejvyšší soud přitom neunikne pravidlům § 237 OSŘ, která pro něj budou stá-

le platit. Tak bude zároveň zajištěna jeho úloha v podobě sjednocování judikatury a meze, v nichž se má pohybovat.

Shrnuto, dovolatel by měl být sice povinen důvod přípustnosti tohoto mimořádného opravného prostředku včetně judikatury uvést, Nejvyšší soud však tímto jeho vymezením nemá být vázán. Jedině tak bude zachováno ze všech dotčených požadavků co nejvíce možného

a právní úprava se spolu s judikaturou stanou předvídatelnějšími.

JUDr. Jiří Brož, LL.M., jednatel
Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Remes, J. Praktický úvod do civilního řízení sporného. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 395 a násl.
- ² „Má-li být dovolání přípustné proto, že napadené rozhodnutí závisí na řešení otázky procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, musí být z dovolání patrné nejen to, o kterou otázku procesního práva jde, ale rovněž od které ustálené rozhodovací praxe se řešení této otázky procesního práva odvolacím soudem odchyluje (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 4/2014). V části, již se žalobkyně domáhá přezkumu závěru, podle něhož je její podání z 31. 10. 2013 podmíněným procesním úkonem, k němuž se nepřihlíží (§ 41a odst. 2 OSŘ), je dovolání zatíženo vadou; absentuje specifikace konstantní rozhodovací praxe.“ (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 5050/2017 ze dne 17. 10. 2018).
- ³ „K námitce, že nalézací, potažmo odvolací soud se řádně nezabýval uplatněným nárokem z titulu bezdůvodného obohacení, nemůže Ústavní soud přihlédnout, neboť tuto výhradu stěžovatelka uplatnila v dovolání vadně. Tvrdila, že se odvolací soud aplikací ustanovení § 41a odst. 2 OSŘ odchýlil od ustálené rozhodovací praxe, kterou ale již nijak nepřiblížila, protože Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je v této části zatíženo vadou. Ostatně sama v ústavní stížnosti tvrdí, že v otázce výkladu citovaného zákonného ustanovení není s ohledem na jeho relativní novost konstantní rozhodovací praxe doložitelná. V takovém případě však, z pohledu stěžovatelky, bylo namísto vyjít z jiného předpokladu přípustnosti dovolání, tedy že předmětná procesní otázka nebyla dosud v judikatuře odvolacího soudu řešena, a nikoli tvrdit rozpor s ustálenou rozhodovací praxí, kterou vlastně ani nelze doložit. V takovém případě tu žádný

- rozpor z logiky věci být nemůže. Nejvyšší soud v tomto směru nepochybil.“ (usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 4207/18 ze dne 15. 1. 2019).
- ⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 170/2018 ze dne 27. 2. 2018.
- ⁵ „Zásadní nedostatek současné právní úpravy dovolání spatřujeme v nepřiměřeném a nesprávném zatížení strany – dovolatele povinnostmi, vybočujícími z mezí dispozitivního principu. Tím zejména míříme na povinnost uloženou dovolateli, aby vyhledával a dokládal splnění předpokladů přípustnosti dovolání (srov. § 241a OSŘ), když ta má být, jako u každého jiného opravného prostředku, stanovena v zákoně conejvíc jednoznačně a tak, aby byla jasně předem seznatelná.“ (Winterová, A., Dobrovolná, E., Dvořák, B., Lavický, P., Pulkrábek, Z. Věcný záměr civilního řádu soudního. Právní rozhledy, 2017, č. 23–24, s. 801 a násl.).
- ⁶ Odlišné stanovisko soudce Ludvíka Davida k nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/18 ze dne 12. 2. 2019.
- ⁷ Stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS – st. 45/16 ze dne 28. 11. 2017.
- ⁸ „Na rozdíl od mínění žalované považuje odvolací soud dovoláním vymezenou otázku již za vyřešenou, přičemž odvolací soud se v poměrech projednávané věci při jejím řešení odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu. Sluší se uvést, že jiný názor odvolacího soudu na identifikaci zákonného předpokladu přípustnosti dovolání obsaženého v ustanovení § 237 OSŘ nečiní dovolání vadným... (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2225/2022 ze dne 9. 8. 2022).
- ⁹ Remes, J. Praktický úvod do civilního řízení sporného. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 415.
- ¹⁰ „Dovolací soud není vázán formálním vymezením předpokladů přípustnosti dovolání.“ (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1418/2019 ze dne 27. 8. 2019).
- ¹¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 708/17-1

- ze dne 27. 3. 2018.
- ¹² Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 1051/2015 ze dne 9. 3. 2017.
- ¹³ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3960/2014 ze dne 21. 1. 2015.
- ¹⁴ Lavický, P. a kol. Moderní civilní proces. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 221.
- ¹⁵ „Ač měla nová úprava vymýt libovolnou úvahu soudu o přípustnosti dovolání, zdá se, že prostor pro libovůli nezavírá, ba naopak se tato libovůle objevuje ve skryté formě.“ Lavický, P. a kol. Moderní civilní proces. Brno: Masarykova Univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 222.
- ¹⁶ Stanislav, A. Přípustnost dovolání v civilních věcech ve světle judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu. Soukromé právo, 2017, č. 12, s. 2 a násl.
- ¹⁷ Tamtéž.
- ¹⁸ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1625/21 ze dne 24. 11. 2021. Obdobně též nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 410/20 ze dne 16. 6. 2020.
- ¹⁹ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 31/04 ze dne 16. 11. 2004.
- ²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3469/2020 ze dne 5. 5. 2021.
- ²¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 31/04 ze dne 16. 11. 2004.
- ²² „Připouští-li tedy jazykový význam interpretovaného ustanovení jednoduchého práva několikery význam, přičemž některý je v souladu s ústavním pořádkem a jiný nikoli, je třeba upřednostnit ten, který je s tímto pořádkem v souladu.“ Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 173.
- ²³ Stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS – st. 45/16 ze dne 28. 11. 2017.
- ²⁴ Stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS – st. 45/16 ze dne 28. 11. 2017.
- ²⁵ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1625/21 ze dne 24. 11. 2021.

Nová právní regulace teroristického obsahu v online prostředí

Vážným rizikem pro společnost je trávající přítomnost teroristického obsahu na internetu. V dnešní době může využívat internet takřka každý, nicméně v důsledku takto neomezených možností dochází k jeho zneužívání pro nejrůznější účely. Teroristé tak používají internet jako prostředek k šíření informací, kterými zastrašují veřejnost, radikalizují a získávají osoby za účelem rozšíření svých podporovatelů a tím získávají lepší možnosti pro snadnější a organizovanější páchaní teroristických útoků.

V návaznosti na tyto skutečnosti se Evropská komise snaží hrozbu terorismu zmírnit, kdy k dosažení cíle využívá nejrůznější dobrovolné i legislativní prostředky.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/784 ze dne 29. dubna 2021 o potírání šíření teroristického obsahu online

V souvislosti s teroristickými útoky z poslední doby docházelo stále častěji k radikalizaci a podněcování k násilí prostřednictvím sociálních sítí a videoplatform nebo přímo k živému vysílání teroristických útoků. S ohledem na narůstající tendence teroristických skupin zneužívat internetového prostředí k náboru příznivců, usnadnění provádění teroristických útoků a šíření strachu mezi veřejností bylo přijato Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/784 ze dne 29. dubna 2021 o potírání šíření teroristického obsahu online, které vstoupilo v platnost dne 7. 6. 2022 (dále jen „Nařízení“).

Nařízení poskytuje právní rámec, který má zajistit řádné fungování jednotného digitálního trhu v otevřené a demokratické společnosti tím, že se zaměřuje na boj proti zneužívání hostingových služeb pro teroristické účely a přispívá k veřejné bezpečnosti v celé Evropské unii. V zájmu lepšího fungování jednotného digitálního trhu je obecně třeba zvyšovat důvěru uživatelů v internetové prostředí. V rámci tohoto požadavku je pak dále nutné posilovat záruky svobody projevu, včetně svobody přijímat a rozšiřovat informace, myšlenky a názory v otevřené demokratické společnosti a zároveň zachovávat svobodu a pluralitu sdělovacích

prostředků. V důsledku přijetí Nařízení tak měla být vnesena změna v podobě možnosti rychlého odstraňování teroristického obsahu online a vytvoření jednoho společného nástroje za tímto účelem pro všechny členské státy a v případě potřeby tak zajistit rychlé a včasné odstranění tohoto obsahu nebo znemožnění přístupu k němu.

Pojem teroristický obsah je přímo vymezen v rámci Nařízení, kdy se dle čl. 2 odst. 7 Nařízení jedná o materiál, který zejména podněcuje ke spáchání některého z dále specifikovaných trestných činů, pokud takový materiál přímo či nepřímo, například formou glorifikace teroristických činů, obhajuje páchaní teroristických trestných činů, a vyvolává tím nebezpečí, že může být jeden či více takových trestných činů spáchán, získává osobu nebo skupinu osob ke spáchání, účasti nebo přispění ke spáchání některého z trestných činů, poskytuje návod k výrobě nebo použití výbušnin, palných nebo jiných zbraní nebo škodlivých či nebezpečných látek, nebo k jiným specifickým metodám či technikám za účelem spáchání nebo přispění ke spáchání některého z trestných činů nebo vyhrožuje spácháním některého z trestných činů.

Oproti tomu dle čl. 1 odst. 3 Nařízení se za teroristický obsah nepovažuje veřejně šířený materiál určený pro vzdělávací, žurnalistické, umělecké, výzkumné účely, pro účely předcházení terorismu nebo boje proti němu a vyjádření polemických či kontroverzních názorů ve veřejné diskusi. Nařízení obecně neomezuje uživatele, aby projevíli své názory na internetu nebo jinde, ale stanoví právo orgánům veřejné moci nařídít poskytovatelům hostingových služeb, aby tyto služby neposkytovali k šíření dat, která ve smyslu Nařízení mají prokazatelně charakter teroristického obsahu.

Příkaz ke znemožnění přístupu nebo k odstranění teroristického obsahu

V případě zjištění teroristického obsahu u poskytovatele hostingových služeb ve smyslu Nařízení je příslušný orgán oprávněn vydat příkaz k odstranění teroristického obsahu nebo příkaz ke znemožnění přístupu k teroristickému obsahu. Každý členský stát samostatně určí, který orgán je způsobilý příkaz vydat. Pokud dojde k prvotnímu zachycení teroristického obsahu u poskytovatele hostingových služeb, na něž se Nařízení vztahuje, příslušný orgán sdělí alespoň dvanáct hodin před vydáním samotného příkazu k od-

LANGMEIER & CO

advokátní a insolvenční kancelář

INOVATIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VAŠE PŘÍPADY

- ✓ Insolvenční právo a restrukturalizace
- ✓ Insolvenční správce se zvláštním povolením
- ✓ Trestní právo
- ✓ Cizinecké právo
- ✓ Civilní právo
- ✓ Pracovní právo

PRÁVO UMÍME

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o., Na Bělidle 997/15, 150 00 Praha 5 – Smíchov

+420 222 200 250 | info@langmeier.cz | www.langmeier.cz

stranění poskytovateli hostingových služeb informace o platných následujících postupech a s tím souvisejících lhůtách. Tento postup se užije pouze před vydáním prvního příkazu k odstranění, neboť při opakovaném pochybení poskytovatele hostingových služeb se informace znovu neposkytují a vydává se již rovnou samotný příkaz k odstranění. Příslušný orgán každého členského státu je oprávněn vydat příkaz k odstranění, kterým se od poskytovatelů hostingových služeb požaduje, aby odstranili teroristický obsah nebo znemožnili přístup k teroristickému obsahu ve všech členských státech.

Poskytovatelé hostingových služeb budou povinni u druhého a dalších příkazů provést odstranění do jedné hodiny od jeho obdržení. Takto krátká lhůta pro vyřízení požadavku je jedním z kritických bodů Nařízení. Povinnost odstranit závadný obsah ve velmi krátkém čase podněcuje k používání automatizovaných nástrojů pro moderaci obsahu, s cílem identifikovat a odstranit teroristický obsah. Tyto nástroje se vyznačují určitou mírou nepřesnosti a mohou automaticky znepřístupňovat i příspěvky související s aktivismem nebo satirou.

Návrh zákona o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online

V České republice není šíření teroristického obsahu online v porovnání s ostatními členskými státy EU rozsáhlým problémem a k šíření teroristického obsahu online dochází jen výjimečně.¹ Vzhledem k nízké míře šíření teroristického obsahu v České republice se proto předpokládá, že bezprostřední dopad Nařízení nebude toliko rozsáhlý jako v jiných členských státech EU, kde je existující hrozba šíření teroristického obsahu vyšší, avšak i s ohledem na volný pohyb osob v rámci Schengenského prostoru, by mělo dojít k redukci teroristických rizik napříč celou Evropskou unií bez ohledu na dílčí rizika hrozící v jednotlivých státech.

V návaznosti na Nařízení byl v České republice přijat návrh zákona o některých opatřeních proti šíření teroristického obsahu online (dále jen „Návrh zákona“). Jedná se tak o adaptaci českého právního řádu na přímo použitelné Nařízení. V době finalizace tohoto článku ještě Návrh zákona neprošel celým legislativ-

ním procesem. Tento Návrh zákona v návaznosti na Nařízení upravuje působnost správních orgánů vykonávajících státní správu na tomto úseku, zejména Policie ČR, Ministerstva vnitra a Českého telekomunikačního úřadu, dále pak pravomoc soudů, práva a povinnosti při odstraňování teroristického obsahu online a související přestupky.

Návrh zákona se zaměřuje výhradně na veřejně šířený obsah a jeho působnost se nevztahuje například na soukromé komunikace. Tento Návrh zákona je postaven na čtyřech hlavních funkcích, plně reflektuje Nařízení a nestanovuje povinnosti ani sankce nad jeho rámec.

První funkcí je vydávání příkazů určených orgánem, kterým je poskytovateli hostingových služeb uloženo odstranění označeného teroristického obsahu. Určený orgán, kterým je dle Návrhu zákona Policie ČR, která má za úkol odhalovat a potírat terorismus i další související trestnou činnost, bude vyhodnocovat, zda jde o teroristický obsah, a nařizovat jeho odstranění.

Druhou funkci představuje přezkum přeshraničních příkazů k odstranění dotčeného obsahu. V České republice by tento přezkum měl být prováděn Ministerstvem vnitra, které je povoláno k zajišťování vnitřní bezpečnosti a strategickému potírání terorismu a rovněž je kompetentní k posouzení vnitrostátního kontextu konkrétního nežádoucího projevu a je schopno v širším kontextu posoudit důvodnost přeshraničního příkazu k odstranění.

Třetí funkcí je dlouhodobá práce s těmi poskytovateli hostingových služeb, kteří budou skutečně vystaveni teroristickému obsahu a budou povinni zavést účinná zvláštní opatření, aby výskyt teroristického obsahu v rámci svých hostingových služeb omezili. Tuto funkci bude dle Návrhu zákona plnit Český telekomunikační úřad, který je ke správnímu dohledu nad soukromými subjekty v sektoru informačních technologií nejlépe vybaven a jehož působnost ve vztahu k různým oblastem elektronických a digitálních služeb se postupně rozšiřuje. Český telekomunikační úřad bude povolán i k plnění poslední funkce v rámci nové právní úpravy, která navazuje na již výše zmíněné funkce. Touto funkcí je funkce

sankční, a to zejména v rovině správního trestání v případech neplnění některých Návrhem zákona stanovených povinností. Za spáchání přestupku například neodstraněním teroristického obsahu nebo neznemožněním přístupu k němu bude Český telekomunikační úřad oprávněn uložit pokutu až do výše 200 000 Kč.

Závěr

Přestože šíření teroristického obsahu není v rámci České republiky tak palčivým a rozšířeným problémem, jako v jiných unijních, převážně západních, státech, představuje Nařízení a především Návrh zákona účinný nástroj, jehož prostřednictvím bude možné bránit zneužití tuzemských poskytovatelů hostingových služeb za účelem šíření takového závadného teroristického obsahu, který byl v jiných členských státech EU odstraněn. Poskytovatelé hostingových služeb však nebudou mít obecnou povinnost teroristický obsah aktivně vyhledávat, musí se však připravit na určité nové povinnosti, kdy v případě, že tomu nebudou bránit přesně stanovené objektivní důvody, budou povinni konkrétní obsah odstranit, a to zpravidla do jedné hodiny.

Mgr. Anežka Kubiasová, advokátní koncipientka

Mgr. Tomáš Martiník, advokát

Mgr. Ing. David Skopal, advokát

Advokátní kancelář Pokorný,

Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

¹ Ministerstvo vnitra České republiky. Ochrana proti online šíření teroristického obsahu. Vláda schválila návrh reagující na nařízení platné v celé EU. [online] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-proti-online-sireni-teroristickeho-obsahu-vlada-schvalila-navrh-reagujici-na-narizeni-platne-v-cele-eu.aspx>.

Zvítězíme, paní doktorko? A za jak dlouho?

Uvažuje-li klient, zda svůj nárok uplatní u soudu, zohledňuje mj. délku řízení a pravděpodobnost úspěchu ve věci. Tytéž faktory účastníci zvažují před podáním opravných prostředků. Žalovat s tím, že rozhodnutí získám mnohdy až za několik let, nebo nikoli? Napadnout nepříznivý rozsudek opravným prostředkem a vynaložit další náklady, nebo věnovat energii a čas vlastnímu podnikání?

Byť soudní spory v podstatné míře charakterizuje jejich nepředvídatelnost, nejde o nepředvídatelnost bezbřehou. Typicky judikatura či doktrína snižují nejistotu ohledně výsledku sporu. Rovněž zkušenost a znalost poměrů na straně advokáta může navýšit přesnost jeho předpovědi o tom, kam se spor vyvine a za jak dlouho. Tento článek rozebírá další aspekt, jenž ve sporné agendě umožňuje učinit kvalifikovanější predikci procesního vývoje: statistická data.

Ministerstvo spravedlnosti každoročně vydává zprávu mapující stav české justice.¹ Napříč členskými státy zveřejňuje obdobná data Evropská komise.² Tento článek shrnuje ta nejzajímavější data z roku 2021, která se týkají civilního řízení a soudního řízení správního a která se v praxi mohou hodit jak klientům, tak jejich právním zástupcům. Bezprostředně poslouží data o průměrné délce soudního řízení, jakož i informace o průměrné úspěšnosti opravných prostředků či o úspěšnosti EPR. V článku současně doplňujeme zajímavá data obecnějšího charakteru, například to, kolik soudci napadne měsíčně případů, či to, kolik v české justici soudí žen.

Jak často se Češi soudí?

Často. V České republice se zahájí každý rok asi 330 000 sporných civilních řízení. Na 100 obyvatel tak připadají více než tři zahájená řízení ročně.³ Oproti Německu jde o dvojnásobek, oproti Rakousku dokonce o trojnásobek.⁴

Nápad civilních věcí se v roce 2021 významně lišil napříč jednotlivými kraji. Zatímco obvodním soudům v Praze ročně napadlo celkem 65 tisíc civilních případů, okresním soudům v Jihočeském kraji pouze necelých 16 tisíc. Zohlední-li se počet soudců, potvrzuje se, že pražští soudci patří k nejvytíženějším; v Praze napadlo každému soudci v přepočtu na osobu zhruba 33 nových případů měsíčně, naopak v Brně tatáž hodnota činila o 7 případů měsíčně méně. V horizontu celého roku tak pražským soudcům napadlo asi o 80 případů více než brněnským.

Za jakou dobu získáte v ČR rozhodnutí?

1 rok a 1 měsíc. Průměrně by za takovou dobu mělo skončit prvostupňové i druhostupňové civilní řízení, je-li zahájeno,

uvádí poslední statistiky Ministerstva spravedlnosti.⁵ Dle Evropské komise máme sedmé nejrychlejší civilní řízení v EU.⁶

Můžete-li si zvolit místní příslušnost,⁷ rychlé rozhodnutí lze očekávat u okresních soudů ve Středočeském kraji či v Plzeňském kraji. A naopak, nejdéle trvala prvostupňová řízení na obvodních soudech v Praze, v Ústeckém kraji a na soudech spadajících pod Krajský soud v Brně. V průměru činil rozdíl v délce řízení mezi obvodními soudy v Praze a středočeskými okresními soudy více než 4 měsíce.⁸

Zdá-li se Vám uváděná doba řízení neadekvátně krátká, je takový pocit zcela na místě. Uváděnou hodnotu zkresluje velké množství bagatelních sporů a rutinních řízení. Spory komplikovanější trvají samozřejmě déle.

O délce komplikovanějších civilních sporů vypovídá statistika těch řízení, která jsou rozhodována v prvním stupni krajskými soudy dle § 9 odst. 2 o.s.ř. U těchto sporů, jde-li například o spory z duševního vlastnictví či nekalosoutěžní věci, trvalo prvostupňové řízení průměrně

3,5 roku. V těchto sporech zabralo odvolací řízení u pražského vrchního soudu v průměru 1 rok, u olomouckého vrchního soudu v průměru 8 měsíců. Oproti roku 2019 a 2020 došlo v roce 2021 k prodloužení řízení.⁹

Délka incidenčních sporů

O něco kratší dobu trvají incidenční spory, které v prvním stupni rovněž rozhodují krajské soudy. V prvním stupni se incidenční spory vedly v průměru 1,5 roku. V předchozích letech (2018 až 2020) byla délka řízení obdobná. Mezi jednotlivými soudy existuje značný rozdíl; u Městského soudu v Praze zabralo prvoinstanční řízení v průměru téměř 2 roky, v Plzni pouze 1 rok. Výsledek odvolacího řízení lze u incidenčních sporů očekávat brzy; v Praze asi za 6 měsíců, v Olomouci trvalo odvolací řízení v průměru o měsíc méně.¹⁰

Délka řízení ve správním soudnictví

Správní věci trvají obdobně dlouho jako incidenční spory. U správních soudů činila průměrná délka řízení v prvním stupni téměř 1,5 roku. Oproti předcházejícím rokům jde o mírné prodloužení. Mezi jednotlivými soudy rovněž panují významné rozdíly. Zatímco průměrná délka řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích činila 154 dní, u Městského soudu v Praze to bylo 643 dní; tyto rozdíly panují dlouhodobě. Zrychlení řízení lze v příštích letech očekávat, neboť nápad správních věcí v posledních čtyřech letech klesá, zatímco počet správních soudkyň a soudců roste.¹¹

Naděje v odvolacím řízení zůstává, ovšem nikoli v Praze

Podání odvolání bývá zpravidla na místě, míra úspěšnosti je značná. Ve 43 % odvolacích řízení změnil krajský soud předchozí civilní rozsudek soudu prvního stupně, tj. ve více než třetině případů dojde ke zrušení nebo změně prvostupňového rozhodnutí, je-li podáno odvolání. V posledních letech zůstává míra změny rozsudku obdobná. Jednoznačně nejvíce později změněných rozhodnutí vydal OS Vyškov (68 %) a OS Ústí nad Labem (62 %), nejméně se měnila rozhodnutí v Praze (OSP 7 celkem 13 %, OSP 3 celkem 21 %).¹² Vrchní soudy mění prvostupňové rozsudky v průměru ještě

častěji než soudy krajské. V civilních řízeních, kde rozhoduje krajský soud jako soud prvního stupně, došlo ke změně rozhodnutí krajských soudů prakticky v každém druhém případě (48 %), bylo-li podáno odvolání.¹³

Jedna třetina EPR se stane vykonatelnou, získáte jej do měsíce

Nepřevyšuje-li peněžitý nárok jeden milion Kč, lze pohledávku vymoci prostřednictvím návrhu na vydání EPR. Jeho podání může klientům ušetřit čas a nespočet prostředků, a to častěji, než by se mohlo zdát; u 38 % ze všech návrhů došlo k vydání EPR, k doručení EPR a současně proti EPR nebyl podán odpor. To znamená, že více než třetina všech návrhů na vydání EPR vyústila ve vykonatelný právní titul.

Je-li pohledávka vymáhána prostřednictvím EPR, klient zpravidla ocení i výrazné urychlení. Navrhovatel v roce 2021 získal EPR v průměru do jednoho měsíce, mediánová délka řízení o vydání EPR činila pouhých 13 dní. Nejrychleji se EPR vydávají ve Středočeském kraji a Královéhradeckém kraji, kde medián činí 9 dní.¹⁴

Justice a zastoupení žen

Závěrem si dovolueme doplnit několik obecnějších dat k aktuálnímu tématu, a sice k zastoupení žen v české justici.

I v České republice platí evropský trend, kdy na nižších stupních soudní soustavy převažují ženy a na vyšších muži.¹⁵ Na okresních soudech v ČR jasně převažují ženy, a to i ve vedoucích pozicích. Poměr soudkyň činí 67 % procent, na pražských obvodních soudech je žen-soudkyň dokonce 75 %. Z hlediska pohlaví je počet předsedů a předsedkyň okresních soudů sice vyrovnaný, nicméně místopředsedkyň je 59 %.¹⁶

I na krajských soudech dominují ženy. Z celkového počtu 961 soudců a soudkyň krajských soudů představují ženy 55 %. Na Krajském soudu v Praze činí podíl žen-soudkyň dokonce 65 %.¹⁷ Zastoupení žen se výrazně snižuje ve vyšších stupních soudní soustavy. Na vrchních soudech soudí 41 % žen z celkového počtu 126 soudců a soudkyň. Na Nejvyšším soudu je žen méně než 20 %. Částečně

příznivější statistiky má Nejvyšší správní soud, kde na pozici soudkyně působí 13 žen, tedy asi 36 %.¹⁸

Závěr

Rutinní věc vyřešíte v průměru do jednoho roku, často ještě rychleji. Soudní řízení se však může výrazně protáhnout, pokud se řeší složitější věc. Proti nepřiznivému rozhodnutí pak určitě zvažte odvolání, zejména ve Vyškově; šance nejsou malé. ☺

Mgr. Lenka Gomez Tomčalová,
advokátka, zapsaná mediátorka

Mgr. Tomáš Koref, advokátní koncipient
Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Poznámky:

- České soudnictví 2021: Výroční statistická zpráva [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2022 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://1url.cz/JrL54>.
- The 2022 EU Justice Scoreboard [online]. Brusel: Evropská komise, 2022 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://1url.cz/Urvqf>.
- České soudnictví 2021, s. 28 a 100. Uváděná hodnota nezahrnuje řízení o návrhu na vydání EPR. Tato řízení jsou ve statistice zahrnuta až tehdy, přemění-li se z rozkazních řízení na řízení standardní (například v důsledku podání odporu).
- The 2022 EU Justice Scoreboard, s. 10.
- České soudnictví 2021, s. 23 a 107.
- The 2022 EU Justice Scoreboard, s. 11.
- Případy tzv. fakultativní místní příslušnosti upravuje § 87 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění („o.s.ř.“).
- České soudnictví 2021, s. 23.
- Tamtéž, s. 97 a 153.
- Tamtéž, s. 143 a 165.
- Tamtéž, s. 129.
- Tamtéž, s. 35–36.
- Tamtéž, s. 104.
- Tamtéž, s. 43–44.
- Tamtéž, s. 188.
- Tamtéž, s. 15.
- Tamtéž, s. 90–91.
- Tamtéž, s. 150, 171 a 179.

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi**, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis, barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Spolupráce developera a zadavatele z pohledu regulace ZZVZ

S ohledem na vývoj cen nemovitostí v posledních letech a z toho pramenící nedostupnost vlastního bydlení pro zvětšující se část populace nabírají na intenzitě snahy o realizaci projektů bytové výstavby, které nebudou „klasickými“ developerskými projekty nabízejícími vlastnické bydlení. Jedná se mimo jiné o bytovou výstavbu akcentující sociální aspekty, orientovanou na družstevní, případně nájemní bydlení,¹ u nichž se předpokládá, že budou realizovány v úzké spolupráci mezi místní samosprávou (obcí)² a developerem. S ohledem na status obce coby veřejného zadavatele nelze při navazování takové spolupráce zapomínat na regulaci podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“).

V návaznosti na míru intenzity zapojení obce do projektu a jejího vlivu na konečné parametry výstavby a pravidel, za nichž je bydlení umožněno, bude nutné zkoumat, zda daný vztah nepředstavuje veřejnou zakázku, případně koncesi. S ohledem na nepřehledné množství různých variant spolupráce obce a developera, nemá tento článek ambici dané téma pokrýt vyčerpávajícím způsobem. Snahou je poskytnout základní přehled o relevantní judikatuře Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) a z ní vyplývajících limitů, při jejichž překročení již bude nutné spolupráci mezi obcí a developerem považovat za veřejnou zakázku na stavební práce, případně za koncesi.

V článku nebudou podrobně rozebírány veškeré definiční znaky veřejné zakázky, nýbrž budou akcentovány ty dílčí otázky, které jsou specifické a jsou úzce spjaty zejména s mírou vlivu zadavatele na parametry bytového projektu.

Mezi zadavateli veřejných zakázek a osobami v pozici soukromého investora může vznikat a existovat celá řada právních vztahů, které mohou mít hraniční povahu z hlediska práva veřejného investování (nejedná se o „klasické“ veřejné zakázky, ani o „jednoznačné“ koncese). Významnou a nezastupitelnou úlohu při posouzení konkrétních vztahů zastává aktuální rozhodovací praxe orgánů aplikujících soutěžní normy.

Pojem veřejné zakázky na stavební práce je blíže vymezen v § 14 odst. 3 ZZVZ.

Zahrnuje jednak různé stavební činnosti bez ohledu na hmotný výsledek, který těmito činnostmi vznikne (veškeré stavební činnosti uvedené v oddílu 45 slovníku CPV), resp. zhotovení stavby, jejíž legální definice je uvedena v odstavci 4 věty první daného ustanovení, jakož i poskytnutí souvisejících projektových činností, pokud jsou zadávány společně se stavebními pracemi. V § 14 odst. 4 věta druhá ZZVZ³ je pak dále rozvedeno, že za veřejnou zakázku na stavební práce je nutné považovat rovněž zhotovení stavby odpovídající požadavkům stanoveným zadavatelem, přičemž za odpovídající požadavkům stanoveným zadavatelem se považuje stavba, u níž má zadavatel rozhodující vliv na druh nebo projekt stavby.⁴ Zde použitý pojem projekt je třeba vykládat nejen v úzkém slova smyslu (tj. jen jako projektová dokumentace dle příslušných stavebních předpisů), ale rovněž ve smyslu celkového záměru zadavatele.

Z pohledu posuzované problematiky za zásadní považujeme právě větu druhou § 14 odst. 4 ZZVZ, kterou je i v českém prostředí nutné interpretovat ve světle níže uvedené evropské výkladové praxe, která v rámci posuzování naplnění pojmových znaků veřejné zakázky řeší míru vlivu zadavatele na podobu a výsledek projektu, případně na využívání jeho výsledku.

Rozsudek Helmut Müller

SDEU se v rozsudku ve věci C451/08, Helmut Müller GmbH proti Bundesanstalt für Immobilienaufgaben, ze

dne 25. března 2010 (dále jen „Helmut Müller“) zabýval mimo jiné otázkou, zda je z pohledu podřazení vztahu pod regulaci evropských zadávacích směrnic nezbytné, aby stavební práce byly fakticky nebo fyzicky provedeny na účet veřejného zadavatele a v jeho přímém hospodářském zájmu, nebo zda postačí pouze, aby tyto stavební práce odpovídaly veřejnému účelu (např. územní rozvoj obce), přičemž zadavatel má pravomoc zajistit, aby bylo dosaženo zamýšleného veřejného účelu stavby. Slovní obrat „na účet zadavatele“ přitom musí být dle našeho názoru vykládán ve významu „pro zadavatele“ nikoli jen „za prostředky zadavatele“ (viz například slovní obrat použitý v anglické jazykové verzi rozsudku: „carried out for the contracting authority“).

SDEU v odpovědi na výše položenou otázku uvedl, že projekt, jehož podstatou je provedení stavebních prací, musí být alespoň v přímém hospodářském zájmu zadavatele, přičemž není nezbytné, aby plnění mělo formu nabytí fyzického předmětu zadavatelem, tedy formu výkonu na účet zadavatele. Dle SDEU tedy není nezbytné, aby stavební práce byly fakticky provedeny na účet zadavatele, plnění však musí být alespoň v přímém hospodářském zájmu zadavatele.

SDEU dále rozvinul, že přímý hospodářský zájem zadavatele může spočívat například v následujících skutečnostech a okolnostech:

- jestliže se veřejný zadavatel stane vlastníkem stavebních prací nebo stavby, které jsou předmětem zakázky nebo

- veřejný zadavatel má právní titul, který mu zajišťuje možnost volně disponovat se stavbami, které jsou předmětem zakázky, s cílem jejich veřejného určení⁵ nebo
- veřejný zadavatel má hospodářské výhody vyplývající z užívání nebo budoucího prodeje stavby nebo
- veřejný zadavatel se finančně podílí na provedení stavby nebo
- veřejný zadavatel převezme rizika v případě hospodářského neúspěchu stavby.

SDEU v uvedené souvislosti dále konstatoval, že „pouhý výkon regulačních pravomocí v oblasti územního plánování sledující veřejný zájem nemá za cíl (...) uspokojit přímý hospodářský zájem zadavatele“. „Požadavky stanovené veřejným zadavatelem“ (ve smyslu třetího případu uvedeného v čl. 1 odst. 2 písm. b) směrnice 2004/18) nemohou spočívat pouze v tom, že veřejný orgán přezkoumá určité stavební plány, které jsou mu předloženy, nebo rozhoduje v rámci výkonu svých pravomocí v oblasti územního plánování.“

Pro naplnění definičních znaků veřejné zakázky je vždy třeba, aby zadavatel alespoň „přijal opatření s cílem stanovit charakteristiky stavby nebo alespoň s cílem vykonávat rozhodující vliv na projekt stavby“.⁶

Zajímavé je stanovisko generálního advokáta ve věci Helmut Müller a způsob, jakým se s ním následně SDEU v rozsudku vypořádal. Stanovisko hovoří nikoli o přímém hospodářském zájmu, ale o „přímé souvislosti mezi veřejnou správou a stavbou nebo stavebními pracemi, které se mají provést“, umožňující „vyvážit obecně protichůdné zájmy spočívající v potřebě předcházet zneužití na jedné straně a potřebě vyhnout se nekontrolovanému rozšíření rozsahu působnosti směrnice [2004/18] na straně druhé“. Tuto přímou souvislost je podle generálního advokáta možné konstatovat (mj.) také v případě, pokud stavby nebo stavební práce, které mají být provedeny, jsou výsledkem iniciativy samotného správního orgánu s tím však, že tato zůstatková kategorie se musí pro účely uplatnění směrnice odlišit od „pouhého sledování obecného zájmu pomocí výkonu běžných pravomocí v oblasti územního rozvoje“.

Rozsudek Jean Auroux

Obdobné závěry jako v rozsudku Helmut Müller SDEU vyslovil ve svém dřívějším rozsudku ve věci C220/05, Jean Auroux a další proti Commune de Roanne, ze dne 18. prosince 2007. Také v tomto rozsudku se SDEU vyjádřil v tom smyslu, že za veřejnou zakázku na stavební práce bude nutné považovat dohodu, na základě které zadavatel pověří dodavatele provedením komplexního projektu v obecném zájmu, jehož podstatou je provedení stavebních prací, a to bez ohledu na to, zda se zadavatel stane vlastníkem vybudovaných staveb nebo jejich části či nikoli a bez ohledu na charakter dodavatele (tj. zda dodavatel je sám v pozici zadavatele veřejných zakázek, který má povinnost uplatnit příslušné postupy při zadávání následujících veřejných zakázek zajištění realizace projektu).

SDEU konkrétně uvedl, že provedená výstavba (zde zábavní centrum) odpovídá požadavkům stanoveným zadavatelem, který tímto hodlal danou lokalitu atraktivit. SDEU uzavřel, že ačkoli dohoda zadavatele a dodavatele zahrnuje určité úkoly, které jsou poskytováním služeb, je hlavním předmětem (stěžejním účelem) dohody provedení stavebních prací odpovídajících požadavkům určeným zadavatelem. Z pouhé skutečnosti, že dohoda zahrnuje prvky přesahující provedení stavebních prací (tj. činnosti mající charakter poskytování služeb), dle SDEU nevyplývá, že nespadá do působnosti směrnice.

Lze tedy shrnout, že pokud zadavatel definuje své požadavky na projekt⁷ nebo druh stavby jiným (širším) způsobem než výhradně v rámci výkonu svých územně-plánovacích pravomocí (tj. nad rámec např. schvalování územního plánu či vydání stavebního povolení), bude třeba kontury spolupráce s developerem bedlivě posuzovat, zda se již nejedná se o postup, který se odehrává v přímém hospodářském zájmu zadavatele. Pokud je zadavatelem obec, bude z pohledu posouzení přímého hospodářského zájmu významné, nakolik budou podmínky projektu svědčit o tom, že jeho prostřednictvím dochází rovněž k naplňování veřejně prospěšných zájmů. Pokud by byl shledán přímý hospodářský zájem zadavatele, byl by naplněn jeden z definičních znaků veřejné zakázky, a totiž plnění ve

prospěch zadavatele. V takových případech bude třeba celý záměr spolupráce se soukromým sektorem podřídit režimu ZZVZ.

Mgr. Martin Látal, advokát

Mgr. David Mareš, Ph.D., advokát

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Např. pro mladé rodiny, konkrétní profese, apod.
- ² K tomu viz rozsah samostatné působnosti obce, do něhož patří rovněž uspokojování potřeby bydlení.
- ³ Jedná se o transpozici čl. 2 odst. 6 písm. c) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, podle níž „veřejnými zakázkami na stavební práce se rozumějí veřejné zakázky, jejichž předmětem je [...] realizace stavby jakýmkoli způsobem, který odpovídá požadavkům stanoveným veřejným zadavatelem, jenž má rozhodující vliv na druh nebo projekt stavby“.
- ⁴ Uvedené však nelze interpretovat tak, že by naplnění předpokladu rozhodujícího vlivu zadavatele na druh nebo projekt stavby bez dalšího znamenalo, že není nutné naplnit rovněž znak úplatnosti, který je podle § 2 odst. 1 ZZVZ nezbytným znakem zadání veřejné zakázky.
- ⁵ V této souvislosti odkazujeme rovněž na body 67 a 68 rozsudku SDEU ve věci C-399/98, Ordine degli Architetti a další, ve kterých SDEU o aplikovatelnosti směrnice rozhodl s argumentem, že výsledek stavebních prací je určen ku prospěchu společnosti, resp. je tu právo zadavatele na takové využití stavebních prací, které zajistí, že tyto budou určeny k uspokojení potřeb členů místní komunity.
- ⁶ Srov. zejm. bod 67 rozsudku Helmut Müller.
- ⁷ Pojem projekt je třeba v uvedených souvislostech vykládat ve smyslu pojmu záměr zadavatele, nikoli ve smyslu projektová dokumentace dle příslušných stavebních předpisů.

K náhradám za zákonná věcná břemena

Na advokáty se klienti někdy obracejí s tím, že se na jejich pozemku nachází např. elektrické vedení nebo plynovod postavené typicky někdy před rokem 1989, a ptají se, zda mají nárok na náhradu za existenci těchto sítí – vždyť přeci omezení vlastnického práva je možné podle Listiny pouze na základě zákona a za náhradu – popř. zda jsou vůbec povinni umístění veřejné infrastruktury na (ve) svém pozemku strpět. Nebo naopak se na advokáty obracejí obce jakožto vlastníci vodovodů a kanalizací s tím, že vlastník pozemku požaduje náhradu či odstranění potrubí.

V tomto článku se zaměřím na zařízení elektrické distribuční soustavy, plynárenská zařízení a rozvodná tepelná zařízení, kdy práva a povinnosti jejich vlastníků v současnosti upravuje především zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a na vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, upravené zejména zákonem č. 271/2004 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, (dále také jen „ZVaK“) a dále zákonem č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, neboť jde o vodní díla ve smyslu tohoto zákona.

K vymezení spojení „zařízení elektrické distribuční soustavy“ ad. odkazuji na uvedené právní předpisy. V rozsahu tohoto článku není prostor pro specifikaci, o jaké všechny součásti inženýrských sítí se jedná, byť i z hlediska změn právních předpisů a v souvislosti se vznikem zákonných věcných břemen a nárokem na náhradu toto může být v některých případech relevantní. V každém případě se tento text netýká přípojek, které jsou často ve vlastnictví vlastníků připojených nemovitostí.

Určitou zajímavostí je, že s otázkou vzniku zákonných věcných břemen (či veřejnoprávních omezení vlastnického práva) u v minulosti postavených inženýrských sítí a náhrad s tím spojených se zákonodárce ve v současnosti platných a účinných právních předpisech vypořádal odlišně u vodovodů a kanalizací a odlišně

u sítí upravených energetický zákonem, na což pak navazují i judikatorní závěry.

Zařízení elektrické distribuční soustavy, plynárenská zařízení, rozvodná tepelná zařízení

Podle § 25 odst. 3 písm. e) energetického zákona je provozovatel distribuční soustavy oprávněn v souladu se zvláštním právním předpisem zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech zařízení distribuční soustavy, přetínat tyto nemovitosti vodiči a umísťovat v nich vedení. Podle odst. 4 je pak povinen zřídit věcné břemeno umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v odstavci 3 písm. e), a to smluvně s vlastníkem nemovitosti za jednorázovou náhradu. Vlastník nemovitosti povinnost tuto smlouvu uzavřít nemá, avšak s ohledem na to, že distribuční

ZIZLAVSKY

> 30 let

insolvence firem

spolehlivá řešení

zizlavsky.online

soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu, může být věcné břemeno zřízeno za jednorázovou náhradu ve vyvlastňovacím řízení. Prakticky shodná právní úprava platí pro plynárenská zařízení (§ 58) a rozvodná tepelná zařízení (§ 76).

Připomeňme, že energetický zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2001 a s ním i výše uvedená právní úprava. Ve vztahu k dříve postaveným sítím se použije přechodné ustanovení § 98 odst. 4, podle kterého platí: „Oprávnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena.“ Podívejme se tedy, jak se s těmito otázkami vypořádal jednak zákon č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci, a jednak právní úprava platná po značnou část režimu, který zde panoval před rokem 1989. Hluběji do historie již v rozsahu tohoto článku nepůjdeme. Ve většině praktických případů to ani není nutné.

Podle zákona č. 222/1994 Sb. bylo možné získat právo k užívání pozemku za účelem zřízení a provozování liniových rozvodných zařízení (ad.) smluvně či na základě vyvlastnění, po účinnosti jeho novely provedené zákonem č. 83/1998 Sb. se pak hovoří o vzniku věcných břemen ze zákona, jako tomu bylo dříve. V každém případě ohledně náhrad (podle § 9 odst. 13) platilo: „Vznikla-li vlastníku nebo nájemci nemovitosti v důsledku výkonu práv dodavatele podle odstavce 11 majetková újma nebo je-li omezen v obvyklém užívání nemovitosti, má právo na jednorázovou náhradu. Právo na tuto náhradu je nutno uplatnit u dodavatele, který způsobil majetkovou újmu nebo omezení užívání nemovitosti, do šesti měsíců ode dne, kdy se o tom vlastník nebo nájemce dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku od vzniku majetkové újmy nebo omezení užívání nemovitosti, jinak zaniká.“

Veškeré nároky na náhrady za omezení vlastnického práva zřízením rozvodných zařízení za účinnosti zákona č. 222/1994 Sb. tak již zanikly, nebyly-li včas uplatněny.

Co se týká starších sítí, obsahoval zákon č. 222/1994 Sb. zcela totožné přechodné

ustanovení jako současný energetický zákon.

I podle předchozí právní úpravy vznikala věcná břemena přímo ze zákona. Tak podle elektrisačního zákona (zákon č. 79/1957 Sb.) měly energetické podniky mj. oprávnění stavět a provozovat na cizích nemovitostech v rozsahu vyplývajícím z povolené stavby elektrická vedení, jakož i malé stanice do rozlohy 30 metrů čtverečních, s příslušenstvím (dále jen „vedení“), zejména zřizovat na nemovitostech podpěrné body, přetnout nemovitosti vodiči a umisťovat v nich vedení (§ 22 odst. 1 písm. a)/. Ohledně náhrady pak bylo v odst. 2 stanoveno následující: „Za výkon oprávnění uvedených v předchozím odstavci nejsou energetické podniky povinny poskytovat náhradu. Je-li však vlastník nebo uživatel nemovitosti, která není ve státním socialistickém vlastnictví, zřízením vedení podstatně omezen v užívání nemovitosti, může žádat u orgánu, který je podle předpisů o povolování staveb příslušný pro povolení stavby energetického díla (dále jen „povolující orgán“), aby mu energetický podnik poskytl přiměřenou jednorázovou náhradu; žádost musí být pod ztrátou nároku podána do tří měsíců ode dne, kdy bylo dílo uvedeno do trvalého provozu (užívání).“

Obdobně podle plynárenského zákona (zákon č. 67/1960 Sb.) měly plynárenské podniky právo zřizovat a provozovat na cizích pozemcích, v rozsahu vyplývajícím z rozhodnutí o přípustnosti stavby, plynovodní sítě. Ohledně náhrad pak plynárenský zákon přímo odkazoval na ustanovení elektrisačního zákona.

Stejně tak vznikala zákonná věcná břemena dle teplárenského zákona (zákon č. 89/1987 Sb.). Podle jeho ust. § 20 odst. 5 platilo: „Pokud je výkonem oprávnění podle odstavce 1 podstatně omezeno užívání nemovitosti, která je ve vlastnictví a užívání občana nebo v osobním užívání občana, poskytnete se občanovi jednorázová náhrada obdobně podle předpisů o náhradách při vyvlastnění nemovitosti“. Žádost o náhradu bylo třeba podat stavebnímu úřadu v 6měsíční prekluzivní lhůtě běžící ode dne povolení užívání zařízení.

Lze tak shrnout, že i tyto tři samostatné předpisy platné pře rokem 1989 (a urči-

tu dobu po něm) institut náhrad znaly, byť jeho význam byl značně omezený a stát je logicky neposkytoval sám sobě.

Přesto po roce 1989 vyvstaly otázky, zda dle přechodného ustanovení energetického zákona a jeho předchůdce si i ve věci náhrad vystačíme pouze s právní úpravou účinnou v době vzniku omezení vlastnického práva, když náhrady se často neposkytovaly vůbec, a pokud, tak jen v případě podstatného užívání nemovitosti.

Určité „zmatení“ v tomto směru přinesl náleží Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2003, sp. zn. I. ÚS 137/03, kde Ústavní soud uvedl mimo jiné následující: „po listopadu 1989 došlo v Československu, nyní v České republice, k zásadním politickým a ekonomickým změnám. V jejich důsledku byl zaveden nový hodnotový systém moderní demokratické společnosti, jehož očima je třeba vykládat i staré právní normy, pokud dosud existují. Tento systém poskytuje – mimo jiné – i náležitou ochranu právu vlastnickému, jež patří mezi základní lidská práva. O takovou ochranu se jedná i v konkrétní souzené věci. Tomu nebrání –, a to ani co do vlastního gramatického textu – ani § 45 odst. 3 SEO, ani § 98 odst. 4 EnerZ, jichž se napadený rozsudek dovolává; uvedené předpisy totiž toliko stanoví, že oprávnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena. Předmětem sporu však není – v daném případě – oprávnění vedlejšího účastníka užívat výměňkovou stanici ve stěžovatelské nemovitosti – což stěžovatel nenapadá – nýbrž toliko otázka jeho povinnosti platit za uvedené omezení stěžovatelova vlastnického práva přiměřenou náhradu. Takovou povinnost uživatel výměňkové stanice v souzené věci má, a to tím píše, že jde o podnikatelský subjekt, který provozuje výměňkovou stanici za účelem komerčním.“

Zdálo by se, že Ústavní soud zde vcelku jasně naznačuje, že přechodné ustanovení energetického zákona a jeho předchůdce řeší pouze otázku samotného vzniku, resp. další existence omezení vlastnického práva, nikoliv však otázku náhrad, kdy vzhledem ke změně společenských poměrů se nelze s někdejší právní úpravou spokojit. Další judika-

turou byl však takovýto výklad značně korigován, a to zejm. hned navazujícím nálezem Ústavního soudu ze dne 25. ledna 2005, sp. zn. Pl. ÚS 25/04. Zde uvedl Ústavní soud mj. následující: „Bezplatně tedy bylo možné zřídit věcné břemeno jen tam, kde šlo o majetek ve vlastnictví státu. To bylo logické, neboť nebyl důvod, aby stát sám sobě vyplácel náhradu. Pokud takový majetek byl po roce 1989 privatizován, pak ho nabyvatel získal s tímto zatížením a ve vztahu k němu nelze hovořit o tom, že by toto zatížení vzniklo bezúplatně. Bylo na novém nabyvateli, jako na jedné ze smluvních stran, aby zahrnul takové zatížení do ceny za převáděný majetek. [...] Na danou problematiku je dále nutno pohlížet podle zásady nepravé retroaktivity. Podle této zásady vyplývají práva a povinnosti ze zřízeného věcného břemene nikoliv z právní úpravy, na jejímž základě vznikla, nýbrž ze současné zákonné úpravy zákonných věcných břemen. Pokud současné speciální předpisy zákonných věcných břemen neupravují náhrady, související s jejich výkonem, je třeba použít úpravu soukromoprávní. Z ustanovení § 151n odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že nositel oprávnění z věcného břemene je povinen nést přiměřené náklady na zachování (údržbu) věci zatížené věcným břemenem a na jejich opravách. Zásadně tedy nelze užívat věcné břemeno zcela bezplatně, ale za úplat, která zahrnuje výdaje spojené se zachováním věci a s jejími opravami. Pokud tyto náklady oprávněný z věcného břemene nenese, získává tím bezdůvodné obohacení, neboť za něj byl placen majitelem věci to, co měl po právu platit sám.“

I další judikatura se již ustálila v závěrech, že i v případě, že nabyvatel nabytí nemovitosti od státu, nabytí jí již s omezeními vyplývajícími z věcného břemene a není důvod mu poskytovat jakoukoliv náhradu za zatížení nemovitosti věcným břemenem a výkon práv z věcného břemene, avšak, pokud vznikla v důsledku konkrétního výkonu oprávnění z legálního věcného břemene vlastníku nemovitosti majetková újma nebo je-li důsledkem výkonu práv podle § 59 odst. 1 písm. f) energetického zákona omezen v obvyklém užívání nemovitosti, přísluší mu náhrada podle § 59 odst. 3 zákona a za podmínek tam uvedených, popř. se od-

kazovala na předchozí občanský zákoník s tím, že podle § 151n odst. 3 obč. zák. nese oprávněný přiměřené náklady na zachování a údržbu věci zatížené věcným břemenem, a pokud by je nenese, docházelo by tím na jeho straně k bezdůvodnému obohacení. Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1070/2010, 22 Cdo 333/2013 nebo 22 Cdo 4010/2013.

Můžeme tak uzavřít, že v případě omezení vlastnického práva k nemovitosti umístěním zařízení elektrické distribuční soustavy, plynárenských zařízení či rozvodných tepelných zařízení na (v) nemovitosti před nabytím účinnosti energetického zákona a jejich provozováním vlastníkem nemovitosti nárok na náhradu nemá – buď tento nárok již zanikl, nebo byl již uspokojen, anebo vůbec (jeho právnímu předchůdci) nevznikl.

K tomu lze ještě dodat, že v případě, že vlastníku byla nemovitost zatížená zákonným věcným břemenem vydána v restituci, nárok na náhradu za znehodnocení pozemku by měl pouze v případě, že by jej zakotvoval příslušný restituční předpis. (Srov. např. již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 333/2013.)

Zajímavým problémem, který opakovaně řešila soudní praxe je také otázka, kdy se jedná o změny (opravy, údržbu) na stávajících zařízeních (stavbách) umístěných na základě zákonného věcného břemene, a kdy se jednalo již o stavbu novou, která tímto věcným břemenem „kryta“ není. To je však třeba vždy posoudit dle okolností konkrétního případu.

Vodovody a kanalizace

V případě vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu je situace o něco přehlednější.

Současný zákon o vodovodech a kanalizacích upravuje některá práva vlastníka vodovodu a kanalizace k cizím pozemkům zejm. v ust. § 7, leč ani tento zákon, ani např. vodní zákon neobsahují ustanovení o povinnosti vlastníka inženýrské sítě zřídit věcné břemeno podobně jako energetický zákon. Umístění vodovodu či kanalizace v cizím pozemku je třeba řešit jednoduše smluvně. Jelikož vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu se zřizují a provozují ve veřejném zájmu,

jak stanoví ZVaK v § 1 odst. 2, je možné rovněž omezení vlastnického práva ve vyvlastňovacím řízení. Je, a v zásadě i v minulosti bylo, na odpovědnosti vlastníka vodovodu či kanalizace, resp. vlastníka pozemku, aby náležitě svá práva a povinnosti v souvislosti s umístěním vodovodu či kanalizace v pozemku upravili, nejlépe právě zřízením věcného břemene, resp. služebnosti inženýrské sítě. K tomu bohužel v praxi mnohdy nedocházelo. V rámci povolování stavby vodovodu či kanalizace vyžadoval současný i předchozí stavební zákon po stavebníkovi, aby prokázal, že je vlastníkem pozemku, na kterém má v úmyslu zřídit stavbu, nebo mu svědčí jiné právo pozemek ke stavbě užít. I v době, kdy souhlas vlastníka pozemku (v případě, že jím nebyl stavebník) měl předepsanou podobu „smlouvy o právu provést stavbu“, pojímaly strany často uzavření této smlouvy jako určitou formalitu pro stavební úřad, aniž by se zabývaly skutečným obsahem vzájemných práv a povinností ve smyslu soukromého práva. Pravidelně pak vůbec neřešily otázku další existence stavby na (v) pozemku po jejím dokončení.

V době před rokem 1989, kdy ochrana vlastnického práva příliš neznamenala, se často na dodržení zákonných požadavků pro vydání stavebního povolení po této stránce nedbalo. V některých případech se pak ani doklady ke stavbám nedochovaly, a nelze tak dohledat, zda je stavba stavbou oprávněnou, zda existoval užívací titul k cizímu pozemku a jaký.

Tomuto neutěšenému stavu se rozhodl zákonodárce učinit přítrž zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, jenž do vodního zákona doplnil nový § 59a, který s účinností od 1. 1. 2014 stanovil: „Vlastník pozemku je povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. lednem 2002 a jeho užívání.“ Tím tedy bylo pro všechna vodní díla vybudovaná před 1. lednem 2002, včetně vodovodů a kanalizací, založeno nové užívací právo k pozemku, na (v) němž se vodní dílo nachází mající povahu zákonného věcného břemene, bez ohledu na to, zda a jaké užívací právo bylo zřízeno v minulosti. (Srov. případy zákonných věcných břemen v energetice, kde byl vznik zákonných věcných břemen spojen s vy-

stavbou zařízení, takto dodatečně žádné zákonné břemeno nevznikalo.)

Jelikož se jednalo o zcela nové zatížení pozemku zákonným věcným břemenem, vznikal také v této souvislosti nárok na náhradu za zatížení pozemku (plynoucí z Čl. 11 odst. 4 Listiny). V souvislosti s náhradami za omezení vlastnického práva, nejen ve vztahu k ust. § 59a vodního zákona, judikatura dovodila, že určení výše náhrady není otázkou skutkovou (znaleckou), ale právní. Nelze vycházet jen z tržního ocenění služebnosti, ale je třeba zohlednit všechny konkrétní okolnosti, např. intenzitu omezení vlastnického práva, délku trvání nebo skutečnost, zda vlastník pozemku již pozemek s omezením plynoucím z existence vodního díla nabyl a zda tato okolnost byla promítnuta v kupní ceně. (Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 5820/2016 nebo 22 Cdo 2125/2020). V případě, že by umístění vodního díla v pozemku bylo již dříve ošetřeno smluvním věcným břemenem omezujícím vlastníka ve stejném rozsahu jako zákonné věcné břemeno vzniklé dle § 59a vodního zákona, pak by nárok na náhradu nevznikl vůbec, protože vznikem zákonného věcného břemene by nedošlo k žádnému dalšímu omezení vlastnického práva.

Poněkud skryto však zůstává přechodné ustanovení novelizačního zákona č. 303/2013 Sb., v němž je stanoveno: „Nedojde-li mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem vodního díla k dohodě

o náhradě za užívání pozemku podle § 59a zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne na návrh vlastníka pozemku nebo vodního díla o výši náhrady soud.“ Lhůta 24 měsíců uplynula 1. 1. 2016. Literatura pak shodně dovozuje, že nárok na náhradu se promlčí v obecné 3leté promlčecí lhůtě běžící ode dne, kdy mohlo být právo poprvé uplatněno u soudu. Veškeré neuplatněné nároky by tak měly být k 2. 1. 2019 již promlčeny.

Shodně jako v případě náhrad za zákonná věcná břemena v energetice lze jistě i zde dovodit, že náhrady, které bylo možné požadovat dle § 59 vodního zákona, se vztahují pouze k omezení vlastnického práva vyplývajících přímo ze zákonného věcného břemene, jehož obsah lze zřejmě posuzovat u vodovodů a kanalizací analogicky dle ustanovení § 1267 odst. 1 občanského zákoníku o služebnosti inženýrské sítě. (Pokud jde o nárok na náhradu újmy vzniklé vlastníku pozemku v souvislosti s výkonem práv vlastníka či stavebníka vodovodu či kanalizace, obsahuje speciální úpravu ostatně ZVaK v ust. § 7 odst. 5.)

Jak v případě omezení vlastnického práva k nemovitosti umístěním a provozováním zařízení elektrické distribuční soustavy, plynárenských zařízení a rozvodných tepelných zařízení, tak vodovodů a kanalizací, lze tedy konstatovat,

že u inženýrských sítí vybudovaných za účinnosti dřívějších právních předpisů se již v zásadě nebude možné jakýchkoliv náhrad domoci. (To však neznamená, že vlastníku nemovitosti nemohou vznikat z různých důvodů další peněžité nároky vůči vlastníkům těchto sítí.) ©

Mgr. Viktor Kalabza, advokát
KVB advokátní kancelář s.r.o.

Zdroje:

- EICHLEROVÁ, K. a kol. Energetický zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
- ZDVIHAL, Z. a kol. Energetický zákon. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020
- RUBEŠ, P. Zákon o vodovodech a kanalizacích. Komentář. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
- BERÁNEK, D. Judikatura NS: Náhrada za omezení vlastnického práva k pozemku, na kterém je vodní dílo. Soudní rozhledy, 2022, č. 6, s. 183–187.
- VESELÍKOVÁ, K. Práva k cizím nemovitostem v energetických odvětvích. Praha, 2012. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Právnická fakulta.
- Judikatura dle textu.

ZDENĚK KUČERA a ŠTĚPÁNKA HAVLÍKOVÁ

Novinky v IT právu a e-commerce pro rok 2023

Další online semináře naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO
MEDIÁLNÍ PRÁVO
PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ
BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO
POJIŠŤOVACÍ PRÁVO
FINANČNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO
PRACOVNÍ PRÁVO
ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE
DAŇOVÉ PRÁVO
FIREMNÍ COMPLIANCE
PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Publicita advokáta ve světle právní úpravy cookies

Právní úprava cookies, tedy malých souborů ukládaných do počítačů návštěvníků webových stránek, doznala v posledních letech poměrně značných změn a o tématu tedy bylo napsáno mnohé, a to i na stránkách tohoto periodika. Jednalo se však především o zevrubné informace o přijatých legislativních změnách a jejich očekávaném dopadu do běžné praxe.

Vyhodnocení nové právní úpravy cookies

Poslední významnou změnou je zejména novela¹ zákona o elektronických komunikacích (dále jen „ZEK“), která s účinností od 1. 1. 2022 zavedla princip opt-in a tedy nezbytnost aktivního souhlasu uživatele s využitím cookies vyjma těch technických, tedy nezbytných pro provoz webové stránky. Od účinnosti této novely již uběhl více než rok a je tedy na místě zhodnotit její praktické dopady.

Téma sběru a dalšího využití osobních údajů návštěvníků webových stránek je často podceňováno, ani samotní uživatelé při udělování souhlasu s využitím cookies nevěnují rozsahu a jednotlivým účelům zpracování příliš velkou pozornost. Z (nikterak statisticky podložené) praxe provozovatelů webových stránek vyplývá, že došlo k výraznému poklesu udělených souhlasů s využitím cookies

pro analytické a marketingové účely, a to až o 80 %.² Bez řádně provedeného výzkumu nelze důvody takového chování návštěvníků webových stránek bez dalšího stanovit, souvislost s účinností novely zákona o elektronických komunikacích je však zřejmá a zdá se, že úprava režimu souhlasu z principu opt-out na princip opt-in měla zamýšlené důsledky. Návštěvníci sice jsou nezbytností vypořádat se s politikou cookies na každém navštíveném webu mírně otráveni, ale příležitosti o uložení cookies rozhodnout zdá se hojně využívají, a to sice v neprospěch provozovatelů webů, jejich analýz návštěvnosti a reklamního cílení.

Z dílčích průzkumů chování návštěvníků vyplývá, že řada uživatelů stroze umístění cookies odmítá, část je k jejich ukládání lhostejná a malé procento uživatelů pak svůj souhlas detailně zvažuje vůči jednotlivým navštíveným webům, jejich prospěchu pro návštěvníka, účelu, míře

komercializace atp. Možnosti přednastavení reakce prohlížeče na cookies dle poznatků autorů je využíváno jen zřídka.

Z pohledu provozovatelů webových stránek lze rozpoznat, bez důsledné snahy o úplnost toho výčtu, minimálně 3 způsoby vypořádání se s novou právní úpravou cookies v ZEK. Do první skupiny řadíme ty, kteří novou právní úpravu dosud nezaznamenali – jedná se zpravidla o provozovatele webů vytvořených na zakázku, spíše menších a komerčně neutrálních. Tyto řekneme zájmové weby ani před novelou možností cookies příliš nevyužívaly a pokud ano, zejména těch technických, které ani po novele výslovného souhlasu nevyžadují. V případě nasazení analytických nástrojů pak jsou často s novou právní úpravou v rozporu.

Druhou velkou skupinou jsou provozovatelé webů postavených na ucelených platformách typu Wordpress, kteří byli

v drtivé většině k úpravě svých stránek ze strany těchto platforem motivování (rozuměj donucení) a aplikovali předpřipravené řešení formou aktualizace doplňku, které v různé míře detailu, ale zpravidla uceleně reaguje na jednotlivé komponenty webu a výzvu ke schválení cookies včetně jejich účelu generuje automaticky. Z pohledu návštěvníka se zpravidla jedná o velmi totožný uživatelský zážitek s tzv. cookie lištou, která vybízí k jednorázovému a souhrnnému souhlasu s ukládáním všech požadovaných cookies a zpravidla umožňuje méně či více bolestivou cestu k dopátrání se podrobnějších informací o jednotlivých uchovávaných cookie souborech včetně možnosti je typově odmítnout.

Do třetí skupiny pak patří spíše velcí hráči na trhu internetového podnikání, kteří si důsledně uvědomují cenu informací o svých potenciálních či stávajících zákaznících a mají na svých webech nasaženo sofistikované řešení nakládání s cookies včetně detailních zásad zpracování osobních údajů tak, aby bylo možné maximalizovat informační hodnotu těchto údajů, jak už z pohledu analytického, tak z pohledu cílení případné reklamy, tedy tzv. remarketingu. Kreativita přístupu k získávání souhlasu návštěvníků je u této skupiny značná a k dohledání je velké množství inspirace napříč celým internetem. Nestandardnost jednotlivých řešení je pak z pohledu návštěvníka zjevná a je samozřejmě vhodné být na pozoru. Dá se však shrnout, že u třetí skupiny dochází z důvodu značných omezení právní regulace k odklonu od technologie cookies jako takové a přechod na řešení jiná, cookies nevyžadující.

Možnosti prezentace advokáta

Čtenáře tohoto periodika by však takto obecný rozbor víceméně technického charakteru jistě neuspokojil. Cíl článku je jiný. S úpravou zákonného rámce cookies se totiž musely vypořádat i jednotlivé odborné skupiny a konkrétně pak advokátní stav, který je vázán mimo obecnou právní úpravu i svými interními pravidly, počínaje třetím dílem Etického kodexu,³ který stanovuje základní mantinely možností prezentace advokátů, až po jednotlivá kárná rozhodnutí kárné komise ČAK, která celkový rámec výkladově dokreslují, např. z pohledu péče o důstojnost advokátního stavu.

Pracujeme zde se dvěma velmi podobnými pojmy, a to publicitou a reklamou. Publicita advokáta je obecně vítána, reklama pak přísně regulována, byť i na tomto poli došlo v minulosti k výraznému rozvolnění.

Publicita advokátů je obecně akceptována zejména odbornou formou, tedy přímou publikační činností, a již tradiční cestou udílení různých ocenění, zveřejňování žebříčků a podobných hodnocení, které mají nestranného pozorovatele a potenciálního klienta nasměrovat pomocí vodítka profesionality a kvality poskytovaných služeb. Významným hráčem na tomto poli je pak samozřejmě právě toto periodikum.

Reklama na druhou stranu je z pohledu stavovského pojímána spíše negativně. Byť jsme se od historické praxe umožňující inzerci pouze za účelem informování o otevření, resp. přesídlení kanceláře, již značně posunuli, podléhají možnosti advokátů inzerovat své služby stále značným omezením, a to z mnoha (dle našeho názoru ne vždy) oprávněných důvodů. V rámci rozsahu tohoto článku není na náležitý kritický rozbor tohoto přístupu dostatek prostoru, shrňme tedy pouze, že reklama v advokacii je obecně tolerována, není-li klamavá a respektuje-li povinnost mlčenlivosti a další základní hodnoty advokacie.⁴ Stejně ve vztahu k tématu článku pak je, že případná nabídka služeb je možná pouze klientům, kteří o takovou nabídku sami požádali.⁵ Je tedy akceptováno informování o poskytovaných advokátních službách v obecné rovině, nikoliv již však nabízení poskytnutí právní služby určitého druhu konkrétnímu subjektu.

Paralelně s přístupem k reklamě v advokacii se pak odehrává překotný vývoj na poli internetovém, tedy nikoliv jen z pohledu samotné publicity a základní prezentace ve virtuálním prostoru, ale i v přímém poskytování advokátních služeb advokátem distančně, online a bez dříve nemyslitelného osobního kontaktu mezi advokátem a klientem. S tímto novým virtuálním prostorem je nedílně spjata i odpovídající publicita.

Adresný remarketing v advokacii

Pokud se pak tyto dva tematické okruhy, tedy marketing a regulace publicity advo-

káta, protnou, je advokát konfrontován se soutěžním prostředím na trhu právních služeb, na kterém má k dispozici řadu nástrojů pro účely svého zviditelnění a jejich použití musí zvažovat ve specifickém právním rámci regulace reklamy v advokacii. Jedním z takových nástrojů je právě možnost cílené propagace a budování dobrého jména advokáta a / nebo jeho kanceláře s využitím reklamních cookies.

Z jistě neúplného průzkumu webových prezentací větších advokátních kanceláří jednoznačně vyplývá, že většina z nich shromažďuje a následně používá nejen analytické cookies, ale i cookies marketingové, tedy generování cookies zpravidla externími službami zaměřenými na cílení reklamy na návštěvníky webových prezentací. Nezřídka se v seznamech používaných cookies objevují i služby snažící se návštěvníky identifikovat a získat na ně relevantní kontaktní údaje.

Jak již bylo výše uvedeno, publicita advokáta je obecně umožněna v čl. 25 Etického kodexu, který stanoví, že: „advokát má právo informovat veřejnost o poskytovaných službách za předpokladu, že jsou tyto informace přesné, nejsou klamavé a respektují povinnost mlčenlivosti a další základní hodnoty advokacie.“ Korektivem je pak ustanovení čl. 31 Etického kodexu, ze kterého plyne, že: „advokát nesmí nabízet poskytnutí právní služby osobě, která ji na něm sama nepožaduje, ledaže jde o osobu, s níž se soukromě nebo při výkonu advokacie stýká... Při nabízení svých právních služeb se advokát musí zdržet jakéhokoliv naléhání, zvláště je-li z okolností nebo projevu osoby, které je služba nabízena, zřejmé, že o ni nemá zájem.“

Z výše uvedeného je patrné, že plošná forma reklamy, která není klamavá a splňuje i další zmíněné požadavky, je přípustná. Je však také velmi drahá a neúčinná. Uvedená ustanovení čl. 31 Etického kodexu však lze, s přihlédnutím k technické podstatě fungování cookies a jejich anonymnímu zpracování a využití, interpretovat tak,⁶ že cílení reklamy, resp. prezentace advokáta a jeho služeb umožňují. Byť je v citovaném článku zakázáno nabízet poskytnutí právních služeb osobě, která ji na něm sama nepožaduje, nelze toto ustanovení interpretovat natolik restriktivně, aby ve svém důsledku bylo v rozporu s čl.

25 Etického kodexu a tedy znemožňovalo prezentaci advokáta zcela. I při remarketingu (retargetingu) jsou data návštěvníků natolik anonymizována, že nelze hovořit o cíleném nabízení právních služeb konkrétním subjektům v rozporu s jejich požadavkem a samotný provozovatel webu, resp. objednatel reklamy prostřednictvím specifických reklamních služeb zpravidla nemůže svou reklamu zacílit na konkrétní subjekty – návštěvníky webu, ale je schopen jen typově určit definované skupiny návštěvníků, kterým má být reklama zobrazena. Tato míra neurčitosti se jeví jako dostatečná pro vyhovění požadavkům stavovských předpisů upravujícím dovolenou publicitu advokáta.

Objevují se však také výklady, které interpretují vyslovení souhlasu s ukládáním marketingových cookies jako úkon návštěvníka, kterým výslovně s reklamním cílením souhlasí a současně je z jeho návštěvy webové prezentace advokáta presumováno, že právní služby vyhledává – poptává. Při přijetí tohoto výkladu by bylo možné návštěvníka s nabídkou poskytnutí právních služeb oslovit konkrétně a napřímo, byť s respektem ke všem dalším omezením zmíněným výše. S takovým výkladem se lze jen stěží ztotožnit jako s příliš ambiciózním a nedostatečně respektujícím jeho soukromou sféru. Je právem každého svobodně se na Internetu jako ve veřejném virtuálním prostoru pohybovat a z takové přítomnosti konkrétního návštěvníka není možné presumovat jakýkoliv zájem, respektive poptávku.

Obdobná otázka také již byla kárnou komisí České advokátní komory řešena⁷ v případě kárně obviněné, která rozeslala svou nabídku právních služeb několika konkrétním realitním kancelářím, aniž by tyto nabídku požadovaly. Toto jednání bylo odvolacím kárným senátem kárné komise ČAK vyhodnoceno jako pochybení, jelikož nabídka nebyla určena veřejnosti blíže nespecifikované, nakolik byla odeslána adresně konkrétním subjektům, byť jejich výběr mohl být určen typově. Jako kárná provinění byly v minulosti vyhodnoceny i další případy adresných nabídek právních služeb, jako např. rozdávaní vizitek advokátem.

Z výše uvedeného je patrné, že i adresně rozeslání byť obecných nabídek poskytování právních služeb např. prostřednic-

tvím nevyžádaných hromadných e-mailů (samozřejmě vyjma např. newsletterů, kde je vyžadován výslovný souhlas adresáta) je již dostatečně adresné a tedy v rozporu s pravidly profesionální etiky být by byly k tomuto kroku využity kontakty na stávající či potenciální zákazníky zpracovávané v souladu s právní úpravou ochrany osobních údajů, ale z jiného účelu.

Zůstává pak již jen nevyřčenou otázkou, jak mohou být smysluplně využity údaje z výše uvedených služeb schopných prostřednictvím souhlasu s ukládáním reklamních cookies dohledat kontaktní údaje konkrétních návštěvníků webové prezentace advokáta. Aniž by autoři byli experty na poli cílení reklamy, lze z výše uvedeného dovozovat, že takto získané údaje minimálně umožňují přímé oslovení návštěvníků webu formou e-mailu, tel. kontaktu nebo např. navázání přímé komunikace prostřednictvím sociálních sítí.

Je otázkou k diskusi, a i autoři tohoto článku se v názoru na to ne zcela shodují, zda by výše uvedené nikterak konkrétní oslovení subjektu, který se pohyboval na stránkách advokátní kanceláře, již bylo porušením zákazu adresné reklamy advokátem či nikoliv. Optikou nabízení vizitek advokáta jakožto kárného provinění nepochybně ano, nicméně toto je dle názoru autorů výklad již poměrně extrémní. V každém případě, rozhodli-li se advokát pro takovou formu oslovení návštěvníků svých webových stránek, bude nutnou podmínkou pro to dle našeho názoru (nikoliv nutně podmínkou postačující) jasná prezentace této možnosti směrem k návštěvníkům webu formou vhodné formulace upozornění ohledně sběru tzv. analytických a marketingových cookies.

Závěr

Vývoj v technologiích se samozřejmě nevyhýbá ani reklamní branži. Umožňuje stále sofistikovanější způsoby oslovení potenciačních zákazníků, a to v rámci legislativního rámce regulujícího tuto oblast. Některé marketingové metody však lze vyhodnotit jako velmi agresivní, místy až na hraně zákona. Současně je však třeba mít na zřeteli i skutečnost, že výkon advokacie je v řadě aspektů podnikáním s vysoce konkurenčním trhem

a že i advokáti by neměli být vyloučeni z možnosti účasti na soutěži, samozřejmě při akcentování tradičních hodnot advokacie, ke kterým se autoři článku hlásí. Účelem tohoto článku budiž nastolení dosud nezodpovězených aspektů reklamy advokátů v současném online prostoru, autoři tohoto článku budou jen rádi, rozpoutají-li navazující diskusi na dané téma.

JUDr. Ing. Jan Vych, advokát

Mgr. Vladimír Nováček, advokát

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 374/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- ² <https://www.mediaguru.cz/clanky/2022/03/propady-po-nasazeni-nove-cookies-listy-jsou-i-o-80>.
- ³ Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky, v platném znění.
- ⁴ Čl. 25 Etického kodexu.
- ⁵ Čl. 31 Etického kodexu.
- ⁶ Autoři jsou si vědomi toho, že výklad výše uvedených ustanovení, ať už jazykový, nebo například teleologický, může autoritativně poskytnout v každém konkrétním případě pouze kárná komise ČAK, resp. v konečné instanci soud.
- ⁷ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu kárné komise ČAK sp. zn. K 84/04 ze dne 12. 3. 2007.

BRODEC & PARTNERS

— LAW FIRM —

Advokátní kancelář, která Vás bezpečně provede světem paragrafů a pomůže Vám čelit novým výzvám.

www.akbrodec.cz

Odpovědnost zprostředkovatelů dle Nařízení o digitálních službách

Jedním z nejvýznamnějších legislativních počínů v digitální oblasti za poslední dobu je unijní Nařízení o digitálních službách, tedy Digital Services Act („DSA“),¹ přijaté na podzim loňského roku. Ačkoliv vstoupí jako celek v účinnost až v roce následujícím, je vhodné se již nyní začít postupně připravovat na nové povinnosti, které svým adresátům přinese. Stručné představení některých z nich naleznete v následujícím článku.

Předmětem regulace DSA jsou zprostředkovatelské služby informační společnosti, konkrétně služby prostého přenosu (mere conduit), ukládání do mezipaměti (caching) či hostingu. Jejich konkrétní definice, stejně jako podmínky pro vyloučení odpovědnosti (safe harbor), jsou převážně shodné s předešlou úpravou e-commerce směrnice.² DSA lze tedy ve zkratce představit jako evoluci e-commerce směrnice, kterou však jako celek neruší, ale nahrazuje pouze z části. Podobně je komplementárním ostatním předpisům dopadajícím na digitální prostředí, ať již jde o autorskoprávní směrnice nebo GDPR, což v praxi znamená, že na příslušné poskytovatele služeb bude zpravidla dopadat současně regulace vícero z nich, a to včetně sankcí.

Jednou z novinek představuje princip aplikace DSA na poskytovatele služeb,

i pokud nejsou usazeni na území EU, a to na základě „podstatného spojení s Unií“. Podstatné spojení s Unií je přítomno i tehdy, kdy se významný počet příjemců služby nachází v členských státech, či v případě zacílení činnosti na jeden či více členských států. To může být dovozeno například použitým jazykem, měnou, doménou apod.

Další novinkou je podrobnější diferenciací hostingových služeb, u kterých DSA odlišuje dílčí kategorii online platform se specifickými povinnostmi, mezi které spadají například sociální sítě či online tržiště, a další podmnožiny velmi velkých online platform („VLOP“ – Very Large Online Platforms) a velmi velkých internetových vyhledávačů („VLOSE“ – Very Large Online Search Engine). Obecně můžeme identifikovat čtyři okruhy služeb, na jejichž poskytovatele dopadají povinnosti DSA v různé míře: veškeré zpro-

středkovatelské služby, hostingové služby, online platformy a VLOPs / VLOSEs.

Povinnosti vztahující se na všechny poskytovatele zprostředkovatelských služeb

Povinnosti náležitě péče pro transparentní a bezpečné prostředí, jak je DSA souhrnně označuje, jsou obsaženy v jeho třetí kapitole. Úvodní z nich ukládají všem poskytovatelům zprostředkovatelských služeb povinnost určit jednotné kontaktní místo pro komunikaci jak s orgány veřejné moci, tak s příjemci služby (tj. uživateli), přičemž v jejich případě musí být pro komunikaci k dispozici i jiné než pouze automatizované nástroje.

Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb ze třetích zemí, kteří nemají v Unii provozovnu, ale nabízejí zde své služby, musí také ustanovit právního zástupce

v jednom z členských států, kde své služby nabízí. Další povinnosti se vztahují na obsah a podobu smluvních podmínek, které budou muset obsahovat například podmínky moderování obsahu, včetně informací o rozhodování založeném na algoritmech. Poskytovatelé, kteří nejsou mikropodniky nebo malými podniky,³ také musí pravidelně zveřejňovat zprávy o moderování obsahu.

Notice and action

Nejvýznamnější povinností vztahující se na poskytovatele hostingových služeb vč. online platform je implementace mechanismu oznamování a přijímání opatření („notice and action“), umožňujícího jednoduché oznamování potenciálně nezákonného obsahu, který se v rámci služby vyskytuje. Nezákonným obsahem jsou přitom dle DSA jakékoliv informace, které nejsou v souladu s právem Unie či kteréhokoliv členského státu. Nejedná se tedy pouze o obsah porušující práva duševního vlastnictví, ale také o prodej zboží či nabízení služeb, které nejsou v nějakém ohledu s právem souladné, a v neposlední řadě také informace, které porušují např. právo na ochranu osobnosti, či jsou jiným způsobem „závadné“ (viz aktuální diskuse ohledně vzniku legislativy na potírání tzv. dezinformací). Pokud chce poskytovatel v takovém případě využít mechanismu safe harbor, musí učinit odpovídající opatření k jejich odstranění. Na to navazuje další povinnost, ukládající poskytnout odůvodnění všem dotčeným uživatelům, přistoupí-li poskytovatel k blokování obsahu nebo podobným opatřením.

Na poskytovatele hostingových služeb se dále vztahuje oznamovací povinnost ohledně „podezření, že došlo, dochází nebo pravděpodobně dojde k trestnému činu ohrožujícímu život či bezpečnost osoby či osob“. Je přitom zřejmé, že takto široce a vágně formulovaná povinnost znatelně překračuje oznamovací povinnost dle trestního zákoníku v mnoha směrech.

Online platformy

Online platformou DSA rozumí hostingovou službu, která na žádost uživatele informace nejen ukládá, ale také veřejně šíří, tedy zpřístupňuje potenciálně neomezenému počtu třetích stran, pokud

se nejedná jen o její okrajovou, nepodstatnou funkci. Online platformám DSA ukládá nejširší spektrum povinností, proto budou níže uvedeny jen ty nejvýznamnější. Povinnosti adresované online platformám se zpravidla neuplatní, je-li poskytovatel mikropodnikem či malým podnikem.

Poskytovatelé online platform musí zavést interní systém pro vyřizování stížností, směřujících proti rozhodnutí o blokování obsahu či uživatelů. Další možností je pro uživatele využití mimo-soudního řešení sporů prováděné certifikovanými subjekty, na které se budou moci v těchto situacích obracet.

DSA zcela zakazuje online platformám používat tzv. dark patterns, tedy snahy uživatele klamat či manipulovat a přinutit ho, aby udělal něco, co ve skutečnosti nechce. Online platformy budou dále mít řadu povinností transparentnosti a informačních povinností, mezi které patří kupříkladu zákaz skryté reklamy, či transparentnost doporučovacích systémů. Platformy online tržišť musí také ověřovat totožnost obchodníků, kterým umožní je využívat.

Velmi velké online platformy a velmi velké internetové vyhledávače, tedy takové, které mají průměrný měsíční počet aktivních uživatelů přesahující 45 milionů a Komise rozhodne, že jsou VLOP či VLOSE, budou dále mít detailnější povinnosti na úrovni řízení systémových rizik, včetně povinnosti nezávislého auditu a kontroly ze strany orgánů veřejné moci.

Vymáhání a sankce

Vymáhání DSA má být primárně prováděno členskými státy, které pro tento účel musí mimo jiné určit koordinátora digitálních služeb, který by měl odpovídat za dohled dle DSA na národní úrovni (v České republice dosud k určení koordinátora nedošlo). Konkrétní stanovení sankcí proto má být předmětem národní prováděcí legislativy, avšak DSA předepisuje maximální výši pokut, která má dosahovat 6 % ročního celosvětového obrátu předmětného poskytovatele zprostředkovatelských služeb. Uživatelé se také budou přímo moci domáhat od poskytovatelů náhrady škody vzniklé v důsledku porušení jejich povinností dle DSA.

Závěrem je tedy možné doporučit, aby každý poskytovatel zprostředkovatelských služeb pečlivě zanalyzoval svou aktivitu s ohledem na různé kategorie povinností, jež DSA obsahuje, a ty na něj dopadající implementoval do svých procesů včetně (nejen) smluvní dokumentace. S ohledem na skutečnost, že zejména klíčové povinnosti jsou stanoveny velmi široce (především vlastní vymezení „nezákonného obsahu“ či možnost uživatelů domáhat se náhrady škody), se může poskytovatel snadno dostat do situace, kdy mu bude například na jednu stranu hrozit odpovědnost za potenciálně nezákonný obsah, a současně povinnost náhrady škody, pokud by jej odstranil neoprávněně (či při tom nedodržel veškeré podmínky DSA), nadto společně s veřejnoprávní sankcí v podobě citelné pokuty. Ačkoliv je již nyní zřejmé, že řadu otázek vyřeší až aplikační praxe, i zde platí, že štěstí přeje připraveným.

Mgr. Jaroslav Kuba, senior associate
Taylor Wessing Česká republika

TaylorWessing

Poznámky:

- ¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách).
- ² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“).
- ³ Mikropodnik: méně než 10 zaměstnanců a roční obrát nebo rozvaha do 2 milionů eur, malý podnik: méně než 50 zaměstnanců a roční obrát nebo rozvaha do 10 milionů eur.

Nařízení MiCA – regulace kryptoaktiv je za dveřmi

MiCA (Markets in Crypto-assets) je zkratkou pro návrh evropského nařízení o trzích s kryptoaktivy¹ („nařízení“ nebo „MiCA“). MiCA přináší první komplexní evropskou úpravu obchodování s kryptoaktivy a její unifikační charakter vyhovuje potřebě jednotné úpravy ve všech členských státech Evropské unie.

Pokud se konečné znění MiCA zásadním způsobem neodchýlí od současného návrhu, bude to znamenat zásadní zásah do dosavadního neformálního a relativně volného fungování trhu. Při absenci celkové regulace kryptoaktiv je s tímto pojmem, resp. s pojmem digitální aktivum, dnes pracováno zejména v oblasti prevence praní špinavých peněz (AML), jiná explicitní legislativa chybí. MiCA si klade za cíl stanovit jednotná pravidla jak pro emise různých druhů kryptoaktiv, tak pro jejich obchodování (burzy, směnární) včetně pravidel pro řádné fungování trhu.

Legislativní proces

Přijetí nařízení se výrazným způsobem přiblížilo v minulém roce, zejména za dobu českého předsednictví v Radě EU v druhé polovině roku 2022. Dialog mezi klíčovými evropskými instituce-

mi (Komisí, Radou EU a Evropským parlamentem) probíhal od dubna do června 2022, kdy bylo dosaženo prvního společného návrhu. Jeho aktuální podobu schválila Komise v říjnu 2022, finální přijetí Evropským parlamentem je očekáváno na jaře tohoto roku (návrh bude projednáván v rámci dubnového bloku).

Účinnost nařízení tak můžeme očekávat přibližně v listopadu 2024. Evropský zákonodárce navíc ponechává další přechodné období v délce dalších 18 měsíců od účinnosti nařízení, během něhož mohou žádat o licenci podnikatelé, kteří na trhu s kryptoaktivy již působí.

Působnost MiCA

Hlavními oblastmi působnosti MiCA jsou:

- emise, veřejná nabídka a přijetí kryp-

toaktiv k obchodování na trhu;

- práva a povinnosti osob poskytujících služby související s kryptoaktivy v rámci EU; a
- úprava pravidel proti zneužití trhu s kryptoaktivy.

Nařízení se naopak nevztahuje na obchodování s nezaměnitelnými tokeny (NFT).² Z institucí pak MiCA nedopadá na Evropskou centrální banku (ECB), národní centrální banky a Evropskou investiční banku (EIB). Dále jsou z působnosti MiCA vyňaty např. osoby, které poskytují služby související s kryptoaktivy výlučně svým mateřským a dceřiným společenstvem.

Dělení kryptoaktiv

Dělení kryptoaktiv je podle MiCA následující, přičemž pro každý druh tokenů se uplatňují jiná pravidla:

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kancelář zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodních právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

- 1) asset-referenced tokeny (ARTs) – tokeny kryté košem měn, komoditami, jinými kryptoaktivy či kombinací uvedeného;
- 2) e-money tokeny (EMTs) – tokeny podobné elektronickým penězům, kryté jednou měnou; a
- 3) utility tokeny tvořící zbytkovou kategorii kryptoaktiv.

Obsah nařízení

První hlavní oblastí je úprava emise kryptoaktiv. Upraveny jsou podmínky pro získání licence emitenta tokenů vázaných na aktiva (řízení je vedeno před ČNB).

Nařízení dále stanovuje emitentům kryptoaktiv povinnost vyhotovit tzv. whitepaper (informační dokument ve formě jednodušší obdoby prospektu cenných papírů podle prospektového nařízení).³ Whitepaper, nazývaný též jako bílá kniha, podléhá schválení národním regulátorem a musí být publikován na webových stránkách emitenta nejpozději současně se začátkem emise kryptoaktiv.⁴

Do druhé kategorie adresátů právní normy spadají poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy (či pouze poskytovatelé služeb kryptoaktiv). Mezi tyto služby řadíme např. provozování kryptoměnové směnárně,⁵ úschovu a správu kryptoaktiv či poskytování poradenství ohledně kryptoaktiv. V případě získání licence⁶ může poskytovatel využít možnosti tzv. passportingu a po předchozí notifikaci ČNB nabízet služby i v jiných členských státech EU.

Nařízení MiCA mimo to obsahuje také pravidla pro samotné fungování trhu. Cílem je prevence předcházející manipulaci s trhem a dalším nekalým praktikám, které zatím v případě kryptoaktiv nebyly postihovány; inspirací pak opět byla evropská regulace kapitálového trhu.

Co s MiCA souvisí?

I nadále budou podnikatelé s kryptoaktivy podléhat tuzemské regulaci, především tedy zůstávají povinnými osobami podle AML zákona, a při vzniku společnosti by si měli u živnostenského úřadu ohlásit volnou živnost č. 81 „poskytování služeb spojených s virtuálním aktivem“. Zvolení tohoto oboru živnosti s sebou

kromě AML dopadů nese i rozšířenou informační povinnost při ohlašování živnosti, kdy je nutné kromě bezúhonnosti členů statutárního orgánu prokázat i bezúhonnost skutečných majitelů společnosti.⁷

Po schválení nařízení se většina trhu dotkne povinnost své podnikání uvést v soulad s novou regulací a ČNB očekává značný nápad žádostí o novou licenci, protože v červnu 2022 bylo podle údajů Ministerstva průmyslu a obchodu ČR téměř 10 000 podnikatelů s výše zmíněným oborem činnosti.⁸ V současné době trvájí některá licenční řízení i více než rok, věřme proto, že na účinnost MiCA bude tuzemský regulátor dobře připravený a neúměrná délka řízení nebude zatěžovat rozvoj „nového“ odvětví.

MiCA a ESG

Nařízení MiCA vyžaduje zveřejňování faktorů udržitelnosti také u kryptoaktiv, konkrétní technické standardy pro tento účel vypracuje Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA). Samotná energeticky velice náročná těžba kryptoaktiv však i po přijetí MiCA zůstává povolena, nicméně Komise EU vydá dva roky po začátku účinnosti nařízení report, který nastíní mimo jiné i další vývoj v oblasti kryptoaktiv a ESG.

MiCA v praxi?

Po vleklých diskusích dnes známe návrh nařízení, jehož podoba by se dále měla měnit pouze v detailech. Již dnes si tak můžeme klást otázku, jaký konkrétní dopad bude mít přijetí MiCA na trh s kryptoaktivy?

Předně očekáváme, že dojde ke zřehlednění trhu a příchodu institucionálních investorů do odvětví, které dosud považovali za divoký západ. Nebylo by však správné nahlížet na MiCA nekriticky a předpokládat, že jednou normou budou odstraněna všechna rizika potenciálně spjatá s obchodováním s kryptoaktivy či s různými kryptoměnovými projekty. Jako vždy u dynamicky se rozvíjejících odvětví je regulace až o krok pozadu a nenabízí řešení pro všechna rizika spojená s kryptoaktivy a pravděpodobně budeme i nadále slyšet o podvodných projektech se sídlem mimo EU, které se regulací budou cíleně vyhýbat. S otázkou

je také průběh licenčního řízení a reálná náročnost získání povolení regulátora k činnosti. Výhodu mají v tomto ohledu již licencované entity, kterým bude stačit pouhá notifikace nové činnosti České národní bance.

Zároveň doufáme, že MiCA změní dnes velmi restriktivní a rigidní přístup bankovních institucí působících v ČR k otevírání účtů podnikatelům v kryptoaktivách, kteří již nadále nebudou muset zastírat reálnou povahu svého podnikání a čelit překážkám vstupu do odvětví hned při zahájení činnosti.

Mgr. Ondřej Kučera

Filip Jindra

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady o trzích s kryptoaktivy a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnice 2013/36/EU a (EU) 2019/1937.

² Z angl. non-fungible tokens.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu.

⁴ Případně od okamžiku udělení schválení k obchodování s předmětnými tokeny.

⁵ Poskytující službu směny fiat-krypto, nebo krypto-krypto.

⁶ Licenční řízení je vedeno taktéž před ČNB.

⁷ Příloha č. 6 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

⁸ <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo-aplikace-zakona-c-106-1999-sb/informace-zverejnovane-podle-paragrafu-5-odstavec-3-zakona/pocet-podnikatelu-s-oborem-cinnosti-81-poskytovani-sluzeb-spojnych-s-virtualnim-aktivem--268135>.

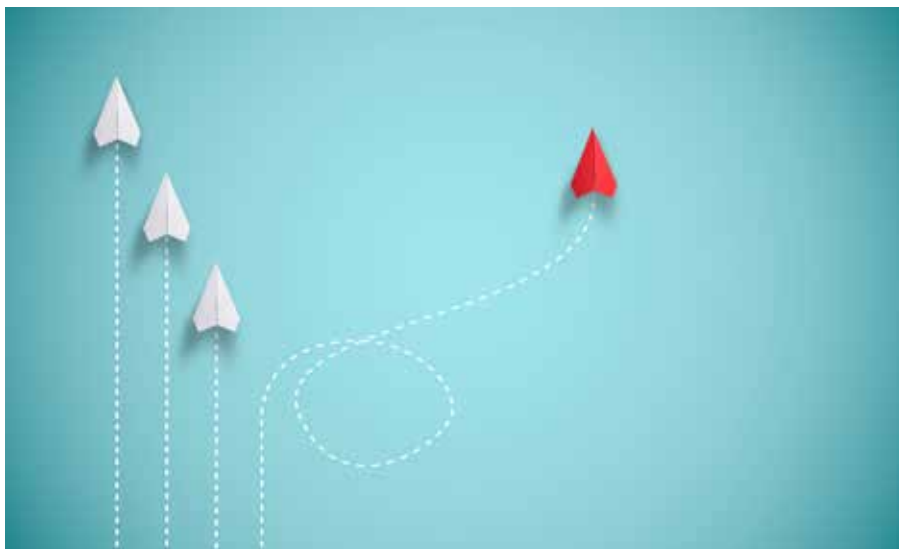
Průlomové rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR k relativní neúčinnosti projektů přeměn

Přeměny obchodních společností bývaly v praxi nezřídka zneužívány k odklánění hodnotného majetku mimo dosah věřitelů. Využitím této agresivní praktiky se ze zadlužené společnosti buď přesunulo cenné aktivum nebo zdravá část závodu do existující „čisté“ společnosti a „toxický“ zbytek se ponechal v původní společnosti či se naopak přesunuly rizikové projekty do ekonomicky slabé společnosti. Dlouhou dobu přitom nebylo jasné, zda se proti takovému postupu dá bránit i prostředky upravenými mimo zákon o přeměnách, zejména odpůrcí žalobou. Nejvyšší soud ČR se loni na podzim k této otázce poprvé vyjádřil a potvrdil, že insolvenční správce se může domáhat určení relativní neúčinnosti projektu přeměny. V praxi tak věřitelům rozdělovaných společností poskytl významný prostředek pro jejich ochranu před zkrácením uspokojení jejich pohledávek.

Krácení věřitelů pomocí korporátní přeměny je s námi v praxi již řadu let a stále jde o bohužel poměrně účinný prostředek pro „odklon“ majetku. Dlužníci k němu přistupují buď méně sofistikovaným způsobem – kdy například spornou pohledávku nevedou v účetnictví a odštěpí ze společnosti vše hodnotné – po sofistikovanější způsoby, kdy se odštěpují stejně velké závazky jako aktiva, a zdánlivě tak o žádné krácení nejde, avšak jde například o závazky vnitroskupinové. Někdy se také v rozdělované společnosti ponechávají zdánlivě hodnotné projekty, které však nemají po obchodní stránce budoucnost. Odštěpením stejně výše aktiv jako dluhů se navíc dosáhne faktického vyloučení tzv. křížového ručení dle ust. § 257 zákona o přeměnách, neboť toto je českým zákonodárcem (na rozdíl od některých zahraničních úprav) omezeno do částky rozdílu, o který se zvýšil vlastní kapitál nástupnické společnosti. I proto se ostatně hojně využívá způsob přeměny rozdělením odštěpením a sloučením s existující (prázdnou) společností, neboť v takovém případě zákon o přeměnách neukládá vyhotovení znaleckého posudku k ocenění odštěpovaného jmění a lze vyjít z účetních hodnot. Obrana proti zkrácení věřitelů přeměnou je přitom zdouhává a nákladná, což nezřídka vede k tomu, že věřitelé (zejména menší či zahraniční) na obranu rezignují.

K historickému vývoji v posledních letech

S ohledem na shora popsanou sofistikovanost této zkracující techniky se

v minulosti hledaly cesty, jak se proti popsanému postupu bránit. Prostředky ochrany věřitelů upravené v zákoně o přeměnách se nezdály být dostatečně účinné a nabízel se tedy postup pomocí odpůrcí žaloby, ať již dle občanského zákoníku nebo v insolvenční pomoci odpůrcí žaloby insolvenčního správce. S tím je však spojena otázka, zda vůbec lze takové korporátní rozhodnutí napadnout žalobou na určení relativní neúčinnosti.

Soudní praxe byla v tomto ohledu dlouhou dobu nejednotná a rozhodnutí některé z vyšších soudních instancí chybělo. Mimo jiné probíhal spor o to, zda je projekt přeměny a jeho schválení právním jednáním a zda s ohledem na princip nezvratitelnosti přeměn lze vůbec odpůrcí žalobou takové právní jednání napadnout.

Koncem roku 2018 jsem se pokusil diskutovat na toto téma zahájit svým článkem

K možnosti domáhat se určení relativní neúčinnosti projektu přeměny v rámci insolvenčního řízení,¹ kde jsem vysvětloval hlavní důvody, pro které si myslím, že projektu přeměny odporovat lze.

Do této diskuse vstoupil na jaře roku 2020 Vrchní soud v Praze s kategoričným závěrem, že „...projektu rozdělení společnosti dle zákona č. 125/2008 Sb. nelze napadnout odpůrcí žalobou a shledat jeho neúčinnost podle § 235 a násl. insolvenčního zákona.“² Uvedený závěr odůvodnil tím, že předpokladem pro vyslovení relativní neúčinnosti na základě naplnění skutkové podstaty ust. § 242 insolvenčního zákona je, aby došlo ke zkrácení všech věřitelů dlužníka, což je u projektu přeměny dle Vrchního soudu vyloučeno, neboť přeměna bude vždy pro některé věřitele výhodná. V důsledku přeměny tedy nelze dle Vrchního soudu v Praze vyloučit jinou míru uspokojení

věřitelů (pozn. autora a patrně tedy ani zkrácení některého z věřitelů). Hlavním argumentem Vrchního soudu v Praze pak bylo právě to, že zákon o přeměnách má svou vlastní úpravu ochrany věřitelů a celá konstrukce přeměn je vybudována na principu, že po zápisu přeměny do obchodního rejstříku je tato nezvratitelná.

Pokračování nejednotné rozhodovací praxe

Vrchní soud v Praze tedy vstoupil do diskuse trochu jako slon do porcelánu, neboť předestřel kategorický závěr o tom, že za žádných okolností nelze vyslovit relativní neúčinnost projektu přeměny, přesvědčivě se však nevypořádal s argumenty zastánců opačného závěru a koneckonců ani se závěry komentářové literatury k zákonu o přeměnách. Ta již ve svém vydání z roku 2010 uzavírá, že „pravidla o přezkumu platnosti přeměny podle § 52 a násl. nepopírají možnost dovolávat se neúčinnosti přeměny odpůrci žalobou podle § 235 a násl. InsZ. Ustanovení § 56 PřemZ sice znemožňuje napadání přeměny, nicméně neruší možnost dovolávat se neúčinnosti tehdy, došlo-li k poškození věřitelů podle insolvenčního zákona. V každém případě se však postupuje podle pravidel insolvenčního zákona a platí obecný předpoklad, že prohlášením neúčinnosti se přeměna nestává neplatnou, pouze se uplatní postup podle § 236 a 237 InsZ.“³

Uvedené rozhodnutí pak nepřineslo mnoho přesvědčivých argumentů a nejednotná rozhodovací praxe pokračovala. Osobně se mi například stalo, že po vydání uvedeného rozsudku Vrchního soudu v Praze rozhodly dva senáty stejného krajského soudu ohledně stejného projektu přeměny rozdílně, a to i přesto, že senát rozhodující později o předešlém rozhodnutí jejich kolegů věděl. Později rozhodující senát však považoval závěry Vrchního soudu v Praze za natolik neudržitelné, že se od nich odchýlil a relativní neúčinnost projektu přeměny vyslovil. Asi není sporu o tom, že takové nepředvídatelné výsledky soudních řízení jsou velmi nežádoucí a vnášejí vysokou míru nejistoty do podnikatelského prostředí.

Lze tak jen vítat, že Nejvyšší soud ČR danou otázku posoudil a rozhodl o zrušení shora uvedeného rozsudku Vrchního soudu v Praze.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR

Otázku, zda může insolvenční správce v insolvenčním řízení odporovat odpůrci žalobou projektu rozdělení, připustil Nejvyšší soud ČR jako přípustnou a v rozsudku ze dne 30. září 2022, č.j. 29 ICdo 133/2020-148 uzavřel, že projektu rozdělení v insolvenčním řízení odporovat lze.

V odůvodnění dovolací soud odmítl argument Vrchního soudu v Praze o tom, že by pro vyslovení relativní neúčinnosti projektu přeměny bylo nutné, aby byly zkráceny všichni věřitelé. V této části již šlo o otázku v judikatuře Nejvyššího soudu ČR řešenou, avšak jinak a dovolací soud na svoji rozhodovací praxi odkázal.

Shodně se shora citovanou komentářovou literaturou pak Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že princip nezvratitelnosti přeměny neznámá, že by nebylo možné napadnout projekt přeměny žalobou na určení relativní neúčinnosti, neboť určení takové relativní neúčinnosti nevede ke zrušení či zneplatnění přeměny, nýbrž má účinek pouze mezi stranami řízení, kdy pouze vůči žalobcům může být přeměna neúčinná.

Podrobnějšímu posouzení pak dovolací soud podrobil otázku, zda v případě, že zákon o přeměnách poskytuje specifické nástroje ochrany věřitelů, je i tak možné přistoupit k obecným prostředkům ochrany věřitele v podobě odpůrcí žaloby. K tomu Nejvyšší soud ČR odkázal na skutečnost, že příslušná úprava zákona o přeměnách zapracovává do českého právního řádu šestou směrnicí Rady 82/891/EHS a judikatura Soudního dvora Evropské unie dospěla k závěru, že citovaná směrnice stanoví minimální systém ochrany věřitelů před újmou. Není tak vyloučeno, aby k takovému minimálnímu systému přistoupily i další prostředky ochrany, které vnitrostátní právo umožňuje, např. odpůrcí žaloby. Nejvyšší soud ČR přitom odkázal na můj shora citovaný článek, když dovedl, že úprava ochrany věřitelů společností zúčastněných na přeměně v zákoně o přeměnách nepokrývá celé spektrum možných zkracujících úkonů a její doplnění o odpůrcí žalobu je možné a vhodné.⁴

Závěr

Z uvedeného lze uzavřít, že došlo k žádoucímu sjednocení rozhodovací praxe

v tom, že Nejvyšší soud ČR dovedl možnost odporovat odpůrci žalobou projektu rozdělení. Ačkoliv byl uvedený závěr učiněn v poměrech insolvenčního práva, s ohledem na nosné důvody mám za to, že je aplikovatelný i na odpůrcí žaloby podle občanského zákoníku. Samotný závěr, že lze vyslovit relativní neúčinnost projektu přeměny, je průlomový a přínosný, je však potřeba mít na paměti, že i tak je v řízení nutné prokázat další podmínky pro takové určení, zejména zkracující či zvýhodňující povahu takového projektu přeměny. Spory o relativní neúčinnosti přeměn, jakož i realizaci potenciálně sporných přeměn, je tak dobré nechat na zkušené advokáty v této oblasti.

Mgr. Petr MUNDL, advokát
Glatzová & Co.

GLATZOVÁ & Co.
PRAHA · BRATISLAVA

Poznámky:

- MUNDL, Petr. K možnosti domáhat se určení relativní neúčinnosti projektu přeměny v rámci insolvenčního řízení. Epravo.cz [online]. 2018, 25. října 2018, 3 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-moznosti-domahat-se-urceni-relativni-neucinnosti-projektu-premeny-v-ramci-insolvencniho-rizeni-108268.html>.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. května 2020, č.j. 191 ICm 3635/2016, 101 VSPH 754/2019-126.
- HAVEL, Bohumil, KUHN, Petr. § 5 [Přeměny v insolvenčním řízení]. In: BÍLÁ, Irena, BRÁZDA, Richard, HAVEL, Bohumil, HEJDA, Jan, KUHN, Petr, ŠTENGOVÁ, Ivana, ZÍDEK, Aleš. Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010, s. 16. ISBN 978-80-7400-056-0.
- Srov. bod 50 odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. září 2022, č.j. 29 ICdo 133/2020-148.

SmartWhistle.cz

Whistleblowing chytře a jednoduše

PROČ ŘEŠIT WHISTLEBLOWING S NÁMI?

01

Compliance tým ROWAN

- ✓ 15+ let zkušeností se zaváděním whistleblowingu a compliance
- ✓ Zajištění souladu s GDPR, zákoníkem práce a dalšími zákony
- ✓ Tým zahrnující i specialisty na trestní právo

02

O whistleblowingu víme vše

- ✓ Oznamovatel bude řešit protiprávní jednání včas a interně
- ✓ Zabráníte finančním škodám a zbytečným nevyžádaným nákladům
- ✓ Ochráníte reputaci své firmy a její dobrou pověst

03

Implementujeme skvělý nástroj whistlelink

- ✓ Snadné a bezpečné rozhraní
- ✓ Jednoduchá implementace
- ✓ Vyhovuje směrnici č. 2019/1937 a připravovanému českému zákonu

Převod nájmu při koupi (prodeji) závodu

Dle § 2175 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku v platném znění nabývá kupující koupí závodu vše, co k závodu jako celku náleží. Dle našeho názoru podpořeného jazykovým výkladem tedy i případný nájemní vztah na straně strany nájemce (typicky nájem prostor určených k podnikání, kde nájemce provozuje svůj předmět podnikání jako například nájem výrobní haly či nájem obchodní provozovny.

Ustanovení § 2307 občanského zákoníku může na první pohled vnášet do aplikace ustanovení o koupi závodu zdánlivou nejistotu, protože hovoří o nutnosti písemného souhlasu pronajímatele při „převodu“ nájmu v souvislosti s převodem podnikatelské činnosti, avšak dle našeho názoru pouze do okamžiku, než si vyjasníme, co je obsahem závodu jako věci hromadné.

Názor, že § 2307 OZ má přednost před ustanoveními o koupi závodu, a tedy, že nájemní vztah na straně nájemce spolu s převodem závodu přechází až na základě písemného souhlasu pronajímatele, se opírá především o to, že pronajímatel možností udělit či neudělit souhlas k převodu nájmu vykonává své vlastnické právo k předmětu nájmu v souladu s § 1012 OZ. Odmítne-li pronajímatel udělit takový souhlas (i bez uvedení důvodu), nestanoví prý OZ žádný mechanismus, který by umožnil nahradit neudělený souhlas pronajímatele, například souhlasem soudu. Udělení souhlasu podle § 2307 odst. 1 OZ je tak plně na uvážení pronajímatele. Odepřením možnosti pronajímatele udělovat tento písemný souhlas pro převod nájemního vztahu na straně nájemce a tím rozhodovat o osobách nájemců prostor sloužících k podnikání v jeho vlastnictví, by prý bylo zasaženo do samé podstaty jeho vlastnického práva. Aplikaci § 2307 OZ na smlouvu o koupi závodu prý dále podporuje skutečnost, že OZ výslovně neupravuje vztah obou ustanovení. Z hlediska systematiky zákona údajně nevyplývá specialita ustanovení § 2175 odst. 1 OZ k ustanovení § 2307 OZ. Jedná se naopak o ustanovení zcela stejné obecnosti a právní síly. Zamýšlel-li zákonodárce ustanovení § 2307 OZ vyloučit z aplikovatelnosti na smlouvu o koupi závodu, měl tak učinit výslovně.

Naše argumentace se opírá jednak o textaci ustanovení § 2175 odst. 1 OZ, podle

kterého kupující nabývá koupí závodu vše, co k závodu jako celku náleží, tedy dle našeho názoru například i nájemní vztah na straně nájemce. Závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu (srov. § 502 OZ). Zákon předpokládá, že převod závodu kupní smlouvou je převodem celku, tedy jedné věci, proto neřeší, až na výjimky, osud jednotlivých věcí či práv a povinností v něm, které v rámci tohoto přecházejí na nabyvatele závodu. Převodem závodu nabývá nabyvatel vše, co závod tvoří, a zpravidla také případné příslušenství (§ 510 odst. 2, § 2175 OZ). Tento fakt je logickým důsledkem jednotného pojetí závodu coby věci hromadné, byť vždy bude předmětem vymezení vlastníka závodu, co závod tvoří, či zda se neprodává jen jeden z jeho závodů (§ 502 OZ). Věc hromadná je tedy zvláštním předmětem právních vztahů, odlišným od věci v právním smyslu a založeným na fikci, v jejímž důsledku se na určitý kvalifikovaný soubor věcí v právním smyslu nahlíží tak, jako by šlo o jednu věc. Navíc, prodává-li se závod, přecházejí zároveň i závazky a pohledávky, které k závodu náleží, i když tyto nejsou věcmi v právním smyslu. Tato argumentace je také v souladu s důvodovou zprávou k OZ a konceptem nabytí závodu jako celku jednou smlouvou.

Ustanovení § 2175 odst. 1 OZ i ustanovení § 2307 odst. 1 OZ jsou speciálními ustanoveními, a to jednou ke kupní smlouvě a podruhé k nájemní smlouvě. Není tedy dle našeho názoru možné uzavřít, že by ustanovení § 2307 odst. 1 OZ bylo ještě také ve vztahu speciality, respektive „přebilo“ ustanovení § 2175 odst. 1 OZ.

Pokud by měl pronajímatel zájem, aby mohl v konkrétním případě rozhodovat, zda bude či nebude nájemní smlouva na straně nájemce přecházet se závodem na

nabyvatele, měl by si v předmětné nájemní smlouvě v rámci smluvní volnosti ošetřit vůči nájemci výhradu, že je vyloučena koupě závodu nájemce co do předmětné nájemní smlouvy, pokud k tomu pronajímatel (předem) neudělí písemný souhlas. Pokud takové ujednání nemá pronajímatel s nájemcem sjednáno, nemůže dle našeho názoru neudělením svého písemného souhlasu účinně zabránit tomu, aby nepřešla v rámci prodeje závodu nájemcem také nájemní smlouva na straně nájemce spolu s převodem závodu od nájemce na třetí osobu (tj. pokud součástí závodu je i samotný nájemní vztah).

Navzdory tomu, že aplikovatelnost ust. § 2307 OZ dosud nebyla výslovně vyřešena judikaturou, máme za to, že pojem závodu jako rozšířené věci hromadné zahrnuje i nájemní vztahy (včetně strany nájemce), a tedy argumentace, že ust. § 2307 OZ má přednost před koupí (prodejem) závodu či jeho částí. Pokud by si tedy pronajímatel v nájemní smlouvě vůči nájemci písemně nevyhradil, že je třeba (předchozí) písemný souhlas pronajímatele s převodem závodu nájemce, nájemní smlouva se závodem (či jeho částí) s prodejem závodu přejde na nabyvatele.

JUDr. Petra Budíková, LL.M.,
advokátka, associate partner
Rödl & Partner

Rödl & Partner

Souběh dovolené a svátku (problém přetrvává)

V jednom z předchozích článků publikovaných na portálu epravo.cz,¹ jakož i v publikaci EPRAVO.CZ Magazine,² jsem se zabýval interpretací zákonných pravidel regulujících souběh čerpání dovolené a svátku, obsažených v ustanovení § 219 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Cílem zmíněného článku bylo zejména rozporovat výklad daného ustanovení prezentovaný některými autory, podle něhož má dovolená přednost před svátkem, který je pro zaměstnance „pracovním svátkem“ (kdy je zaměstnanec v souladu se zákoníkem práce povinen svou rozvrženou směnu ve svátek odpracovat), pouze tehdy, pokud jde o dovolenou čerpanou zaměstnancem na jeho žádost výhradně a jen v den pracovního svátku, tedy nikoliv v případě, kdy tento svátek připadá na delší období dovolené čerpané z iniciativy zaměstnance.³

Jelikož je tento výklad ve veřejné debatě stále prosazován,⁴ rozhodl jsem se uvedené problematice vyjádřit ještě v následující textu, a to také s přihlédnutím k závěrům uvedeným v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2022, sp. zn. 21 Cdo 1299/2021, který byl v mezidobí vyhlášen a publikován.

Za účelem stručného zasazení problematiky do kontextu vývoje právní úpravy je vhodné připomenout, že zákonodárce k 1. 1. 2021 novelou zákoníku práce č. 285/2020 Sb. vložil do ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce druhou část první věty za středníkem, podle níž se obecné pravidlo (zachované v původní podobě) o nezapočítávání svátku do dovolené, pokud svátek připadl zaměstnanci na den, který je jinak jeho obvyklým pracovním dnem, neuplatní „v případě, kdy by zaměstnanec byl jinak povinen v den svátku směnu odpracovat podle § 91 odst. 4 (zákoníku práce – pozn. autora) a čerpání dovolené v tento den bylo určeno na jeho žádost“.

Rozhodná z hlediska určení, zda má v den svátku připadajícího na dobu čerpání dovolené zaměstnancem přednost volno z důvodu dovolené, a nikoliv volno z důvodu svátku, je tedy dle aktuálního znění předmětného ustanovení:

- povaha práce zaměstnance, resp. to, že by zaměstnanec, nebýt čerpané dovolené, musel směnu dříve rozvrženou na svátek odpracovat (jedná se pro něj o pracovní svátek), neboť vykonává práci, která může být v souladu s ustanovením § 91 odst. 4 zákoníku práce nařízena také na den svátku (např. práce v nepřetržitém provozu, práce při střezení objektů zaměstnavatele či prá-

ce nutná se zřetelem na uspokojování životních, zdravotních, vzdělávacích, kulturních, tělovýchovných a sportovních potřeb obyvatelstva), a dále to,

- že si o čerpání dovolené v den pracovního svátku zaměstnanec sám požádal, resp. že mu bylo zaměstnavatelem čerpání dovolené na den svátku s rozvrženou směnou určeno na jeho žádost.

V případě naplnění obou zmíněných předpokladů by v souladu s dikcí zákona mělo platit, že má čerpání dovolené přednost před volnem z důvodu svátku, a to bez ohledu na okolnost, zda zaměstnanec čerpal na svou žádost dovolenou výhradně v den pracovního svátku – např. ve středu 28. 9. 2022, kdy mu byla dříve rozvržena směna v nepřetržitém provozu, nebo zda si k dovolené na den svátku dobrovolně „přibral“ ještě další nesváteční pracovní dny – třeba čtvrtek 29. 9. a pátek 30. 9. 2022, aby dovolenou spojil s víkendem, na který nemá směny rozvrženy. Ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce totiž pro uplatnění výjimky z přednosti svátku před dovolenou nevyžaduje, aby byla dovolená čerpána pouze a jen v den pracovního svátku – viz přijatá dikce ustanovení „v tento den“, nikoliv „pouze v tento den“.

Přesto je zejména s odvoláním na požadavek ochrany zaměstnance a znění důvodové zprávy k novele zákoníku práce č. 285/2020 Sb. stále prosazován v úvodu popsany opačný výklad, jenž vede při vztažení na uvedenou příkladovou situaci k pozoruhodnému závěru, že zaměstnanec čerpající na základě vlastní žádosti dovolenou ve dnech od 28. 9. do 30. 9. 2022 vlastně 28. 9. neodpracoval svou směnu z důvodu svátku (a vzniklo mu proto právo na náhradu mzdy dle ustanovení § 115 zákoníku práce či na nekrácený plat dle ustanovení § 135 zákoníku práce) a dovolenou čerpal až v následujících dvou dnech, i když si požádal o její čerpání na všechny tři dny s vědomím, že jde pro něj o dny pracovní.

Ve zmíněném předchozím článku jsem poukazoval na neudržitelnost této interpretace, a to zejména s ohledem na její nepřijatelné důsledky (neodůvodněná nerovnost v postavení zaměstnanců atd.), jakož i s poukazem na znění, smysl a účel předmětné právní úpravy a nepřesvědčivost argumentace zněním důvodové zprávy, která patrně jen převzala text odůvodnění předchozího odlišného návrhu změny ustanovení § 219 zákoníku práce.

Účelem tohoto článku není opakovat již prezentované argumenty, které považují za stále platné. Nad rámec dříve uvedeného však poukazují ještě na jeden dopad mnou rozporovaného právního výkladu, který jde proti tvrzeným cílům jeho zastánců. Mám zde na mysli vysledovaný postup zaměstnavatelů znalých dané problematické interpretace pravidel o souběhu dovolené a svátku, kteří nezřídka prostě odmítají vyhovět žádostem svých zaměstnanců o určení čerpání dovolené na delší období zahrnující pracovní svátek. Účel tohoto postupu je legitimní a logický – vyhnout se nedůvodným zvýšeným nákladům na náhrady mzdy či platy poskytované zaměstnancům při odpadnutí směny z důvodu svátku a zabránit tomu, aby zaměstnanci v den pracovního svátku čerpali z vlastní vůle „placené volno“, které jim nebude započteno do vyčerpané dovolené (viz dále). Je zřejmé, že toto vyústění rozporovaných právních závěrů spíše poškozují zájmy zaměstnanců, kterým je znemožňováno čerpat dovolenou v termínech dle jejich preference, než aby je chránilo.

Jako ilustrace popsaných zvýšených nákladů zaměstnavatele poslouží situace, kdy zaměstnavatel ve mzdové sféře v souladu s ustanovením § 91 odst. 4 zákoníku práce nařídí zaměstnanci A na den svátku 28. 9. 2022 výkon práce v rozvržené směně:

- Pokud by zaměstnanec A práci vykonal, náležela by mu dle ustanovení § 115 zákoníku práce mzda a příplatek ve výši 100 % průměrného výdělku (při absenci dohody o příplatku náhradní volno s náhradou mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku). Pokud odhlédneme od rozdílů v určování výše mzdy a náhrady mzdy, lze zjednodušeně říct, že by zaměstnavatel v tomto případě musel vynaložit na zaměstnance A náklady ve výši 2násobku jeho mzdy připadající na danou „sváteční směnu“.
- Pokud by si však zaměstnanec A požádal na 28. 9. 2022 a na další dva následující pracovní dny (29. a 30. 9. 2022) o čerpání dovolené a zaměstnavatel by této žádosti vyhověl, čerpal by zaměstnanec A podle rozporovaného výkladu 28. 9. 2022 pracovní volno pro svátek s právem na náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku, a navíc by mu zůstalo zachováno právo na dovolenou v rozsahu délky „sváteční směny“. Nadto by musel zaměstnavatel zajistit za zaměstnance A na den svátku náhradu zaměstnancem B, kterému by musel prav-

děpodobně na den svátku naříditi práci přesčas s právem na mzdu a příplatek ve výši 25 % průměrného výdělku dle § 114 zákoníku práce. Ve výsledku by tak zaměstnavatel musel zaplatit zaměstnanci A náhradu mzdy při odpadnutí směny pro svátek a zaměstnanci B mzdu s příplatkem, a navíc by zaměstnanci A zůstala nevyčerpaná dovolená s právem na náhradu mzdy, o kterou si sám na den svátku požádal. Zjednodušeně lze tedy říct, že by zaměstnavatel v tomto případě musel souhrnně na zaměstnance A a B vynaložit náklady ve výši 3,25násobku mzdy připadající na den svátku.

(Ne)relevantní rozsudek Nejvyššího soudu

V rámci debaty o vhodné podobě interpretace ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce je poukazováno rovněž na závěry obsažené ve shora zmíněném rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2022, sp. zn. 21 Cdo 1299/2021⁵ (dále jen „rozsudek“), který se zabýval souběhem dovolené a svátku u zaměstnanců v nepřetržitém provozu, a to za právní úpravy účinné do 31. 12. 2020.

Šlo zde o řešení otázky, zda žalující zaměstnankyně čerpala dovolenou v den svátku 22. 4. 2019 – Velikonoční pondělí, na který měla zaměstnavatelem rozvrženou směnu v nepřetržitém provozu a na který jí zároveň zaměstnavatel určil z vlastního rozhodnutí (a navzdory nesouhlasu zaměstnankyně) čerpání dovolené. Zaměstnavatel měl za to, že zaměstnankyně v daný pracovní svátek čerpala dovolenou, žalobkyně naopak tvrdila, že měla volno z důvodu svátku a domáhala se u soudu určení, že se jí dovolená, jejíž čerpání bylo zaměstnavatelem určeno na 22. 4. 2019, nezapočítává do vyčerpané dovolené za kalendářní rok 2019.

Předně je třeba uvést, že soudy v dané věci neřešily přímo rozebíranou problematiku přednosti dovolené před svátkem podle toho, zda si zaměstnanec požádal o její čerpání pouze na den pracovního svátku, nebo také na další dny, ale otázku, zda se ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce vůbec vztahuje na zaměstnance vykonávající práci v nepřetržitém provozu.

Z dnešního pohledu jde vzhledem k doplnění druhé části první věty předmětného ustanovení o překonaný výkladový

problém, když současná právní úprava přímo hovoří o výjimce z obecného pravidla o přednosti svátku před dovolenou u zaměstnanců, kteří by byli jinak povinni svou směnu v den svátku odpracovat „podle ustanovení § 91 odst. 4“ zákoníku práce. Aktuálně se tedy jeví jako zřejmé, že se daná regulace vztahuje také na zaměstnance vykonávající práce s možností jejich nařízení na den svátku, včetně prací v nepřetržitém provozu. Předmětný spor bylo ovšem třeba posuzovat dle předchozího znění první věty ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce, která pouze stanovila, že pokud případně „v době dovolené zaměstnanec svátek na den, který je jinak jeho obvyklým pracovním dnem, nezapočítává se mu do dovolené.“

V „centru dění“ stál výklad použitého pojmu „obvyklý pracovní den“. Zaměstnavatel v souladu s dřívějšími závěry vyslovenými Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 30. 10. 2018, č. j. 20 Co 142/2018-100, tvrdil, že u zaměstnanců pracujících v nepřetržitém provozu vůbec nelze hovořit o obvyklých pracovních dnech, a to z důvodu povahy nepřetržitého provozu a jemu odpovídajícího rozvržení pracovní doby, kdy zaměstnancům pracujícím v tomto režimu může být jejich pracovním dnem kterýkoliv den v týdnu, v měsíci, v roce (včetně svátku) a kdy u nich proto nelze na libovolně dlouhou dobu dopředu stanovit, zda bude určitý den jejich pracovním dnem. Dle zaměstnavatele se tedy v daném případě nemohlo vůbec uplatnit ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce a dovolená měla mít v případě zaměstnankyně přednost před volnem pro svátek, a to bez ohledu na okolnost, zda bylo její čerpání určeno zaměstnavatelem na žádost zaměstnankyně, nebo bez takové žádosti.

Nejvyšší soud ve shodě s odvolacím soudem tomuto výkladu nepřisvědčil a rovněž s poukazem na další vývoj právní úpravy od 1. 1. 2021 v rozsudku naznal, že je za obvyklý pracovní den ve smyslu ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce třeba považovat den, na který byla zaměstnanci zaměstnavatelem v předem stanoveném rozvrhu pracovní doby rozvržena pracovní doba (určena směna), a to bez ohledu na to, v jakém provozu nebo pracovním režimu zaměstnanec pracuje a zda jde o zaměstnance s rovnoměrným nebo nerovnoměrným rozvržením pracovní doby. Také zaměstnanci vykonávající práce v ne-

www.pravnickafirmaroku.cz

přetržitým provozu (či jiné práce v režimu ustanovení § 91 odst. 4 zákoníku práce) tedy mají obvyklé pracovní dny, jimiž jsou právě dny, na které jim byla zaměstnavatelem předem rozvržena směna.

Žalující zaměstnankyně tedy dle Nejvyššího soudu nečerpala dne 22. 4. 2019 dovolenou, ale volno z důvodu svátku, když jí na tento den zaměstnavatel určil čerpání dovolené, a to navzdory stanovisku zaměstnankyně, která nejenže o čerpání dovolené sama nepožádala, ale dokonce s ním výslovně nesouhlasila.

Potud představené závěry Nejvyššího soudu nijak nevypovídají o tom, zda má být za současné právní úpravy pro uplatnění výjimky z přednosti svátku před dovolenou rozhodná také délka dovolené, o jejíž určení si zaměstnanec sám požádal, když pouze potvrzují, že se rovněž na zaměstnance v nepřetržitém provozu vztahuje ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce.

Jsem přesvědčen, že z hlediska řešené problematiky není relevantní ani část odůvodnění rozsudku, v níž Nejvyšší soud (způsobem vzbuzujícím jistě rozpaky) přímo cituje důvodovou zprávu k novele zákoníku práce č. 285/2020 Sb., jež v převzatém odůvodnění přijaté změny ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce hovoří směrem k výjimce z přednosti svátku před dovolenou o žádosti zaměstnance a následném čerpání dovolené „pouze na den svátku“.⁶

I když by se snad mohlo při prvotním pohledu zdát, že předmětnou přímou citací důvodové zprávy Nejvyšší soud přebírá či akceptuje rovněž zde uvedený pochybný výklad⁷ o uplatnění přednosti dovolené před svátkem jen pro případ jejího čerpání pouze v den pracovního svátku, opak je pravdou. Citace byla totiž použita za jiným účelem – výhradně jako poukaz na záměr zákonodárce aplikovat ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce rovněž na zaměstnance pracující v nepřetržitém provozu. K řešení otázky vlivu délky dovolené na její přednost před svátkem za úpravy účinné od 1. 1. 2021 se přitom Nejvyšší soud v rozsudku nijak nevyjadřuje, ani v této věci důvodovou zprávu nikterak nehodnotí, když se nejednalo o problematiku rozhodnou pro řešení sporu.

Zmíněný účel citace důvodové zprávy potvrzuje také následující pasáž odůvodnění

rozsudku. „Z uvedeného (citovaného textu důvodové zprávy – pozn. autora) je – jak v projednávané věci uvedl již odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku – nepochybné, že sám zákonodárce měl za to, že pravidlo o nezapočítávání svátku do dovolené podle ustanovení § 219 odst. 2 věty první zákoníku práce se vztahuje též na zaměstnance, kteří pracují v nepřetržitém provozu a jimž byla zaměstnavatelem v souladu s ustanovením § 91 odst. 4 zákoníku práce v předem stanoveném rozvrhu pracovních směn určena směna na den, na který připadl svátek.“

Lze tedy naznat, že Nejvyšší soud, ač z hlediska řešené problematiky trochu „nešťastně“ citoval problematiku pasáž důvodové zprávy, čímž ji mohl v očích některých aktérů nechtěně „legitimizovat“ a vzbudit dojem, že považuje za správný také zde uvedený právní výklad řešené problematiky, ve skutečnosti v této věci žádné relevantní interpretační závěry neučinil.

Závěrem shrnuji, že považuji stále za jedinou správnou interpretaci ustanovení § 219 odst. 2 zákoníku práce, podle níž z hlediska upřednostnění dovolené před svátkem u zaměstnanců vykonávajících práce v režimu ustanovení § 91 odst. 4 zák. práce není důvod pro rozlišování situací, kdy si zaměstnanec požádá o dovolenou pouze na den pracovního svátku, nebo na delší období, do něhož pracovní svátek spadá. V obou případech by mělo platit, že se dovolená čerpaná z iniciativy zaměstnance upřednostňuje před volnem z důvodu svátku, což nepochybně ani obsah rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2022, sp. zn. 21 Cdo 1299/2021, když za jiným účelem, v jiném kontextu a bez jakéhokoliv vlastního zhodnocení cituje důvodovou zprávu k novele zákoníku práce č. 285/2020 Sb.

Mgr. Vojtěch Kadlubiec, Ph.D., právní expert
Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Viz KADLUBIEC, Vojtěch. Pravidla o souběhu dovolené a svátku (neudržitelná interpretace). Epravo.cz, publikováno 16. 12. 2021. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravidla-o-soubehu-dovoleny-a-svátku-neudržitelná-interpretace-114009.html>.
- ² Viz KADLUBIEC, Vojtěch. Pravidla o souběhu dovolené a svátku (neudržitelná interpretace). EPRAVO.CZ Magazine, č. 4/2021. Praha: epravo.cz, 2021. Dostupné z: www.epravo.cz/_dataPublic/data/E-pravo_mag/2021_E4_web.pdf.
- ³ Srov. např. DANDOVÁ, Eva. Odečtou se zaměstnanci z dovolené 2 svátky, které by jinak musel odpracovat? Bozpinfo.cz [online]. Výzkumný ústav bezpečnosti práce, publikováno 7. 7. 2021. Dostupné z: www.bozpinfo.cz/odectou-se-zamestnanci-z-dovoleny-2-svatky-ktere-jinak-musel-odpracovat; Výkladová stanoviska AKV (XXVII.) ze dne 8. 12. 2020. Akvpracpravo.cz [online]. Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů, 2020. Dostupné z: www.akvpracpravo.cz/cz/download/1404042707?at=1; BRŮHA, Dominik. Změny v dovolené od 1. 1. 2021 v příkladech. Zdravotnickeodborny.cz [online]. Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče České republiky, publikováno 12. 2. 2021. Dostupné z: www.zdravotnickeodborny.cz/zmeny-v-dovoleny-od-1-1-2021-v-prikladech.
- ⁴ Viz např. BOGNÁROVÁ, Věra. Komentář k ustanovení § 219 zákoníku práce. In: BĚLIŠNA, Miroslav a kol. Zákoník práce. Praktický komentář. ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer, 2022.
- ⁵ Viz např. BUKOVJAN, Petr. Dovolená a svátek. Práce a mzda, č. 4/2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022, s. 42.
- ⁶ Viz odůvodnění k bodu 46 v důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona č. 285/2020 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisk 689). Psp.cz [online]. Parlament České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8 & CT=689 & CT1=0.
- ⁷ K námitkám vůči textu důvodové zprávy viz KADLUBIEC, Vojtěch. Pravidla o souběhu dovolené a svátku (neudržitelná interpretace), op. cit.

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

K novému pojetí soudní moderace smluvní pokuty

Velký senát Nejvyššího soudu se ve svém recentním rozhodnutí zabýval moderací smluvní pokuty, přičemž se vyslovil k poměrně zásadní otázce – zda má soud při zkoumání přiměřenosti smluvní pokuty přihlídnout též k okolnostem, které nastaly po jejím sjednání. Závěry obsažené v rozhodnutí vydaném pod sp. zn. 31 Cdo 2273/2022 se dočkaly u odborné veřejnosti okamžité reakce, což není s podivem, vzhledem k tomu, že se jeho prostřednictvím Nejvyšší soud odchýlil od své dosavadní rozhodovací praxe.

Tento příspěvek ve stručnosti shrnuje významné závěry tohoto rozhodnutí a rovněž poukazuje na to, že koncepce daného rozhodnutí ve své podstatě nepředstavuje „skok do neznáma“.

Závěry dřívější judikatury Nejvyššího soudu

Z dřívější rozhodovací praxe Nejvyššího soudu vztahující se k minulé soukromoprávní úpravě se mj. podávalo, že:

- předpokladem pro moderaci smluvní pokuty je závěr o tom, že smluvní pokuta byla sjednána v nepřiměřené výši;
- ustanovení § 301 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), je třeba mít za speciální k § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, v tom smyslu, že míří na takové skutkové případy, kdy si strany obchodního vztahu sjednají nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu;
- úvahy o nepřiměřenosti sjednané smluvní pokuty se mohou logicky (z povahy věci) upínat toliko k těm okolnostem, které tu byly v době jejího sjednání; ke skutečnostem, které nastaly po sjednání smluvní pokuty, nelze při hodnocení (ne) přiměřenosti sjednané smluvní pokuty přihlížet, tj. otázku, zda byla smluvní pokuta sjednána v (ne)přiměřené výši, nelze posuzovat z pohledu skutečností, které nastaly až poté, co byla smluvní pokuta v určité výši;
- skutečnost, zda v důsledku porušení zajištěné povinnosti nastaly nebo nenastaly škodlivé následky, je sama o sobě pro posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty bez významu;
- v rámci hodnocení tedy nelze přihlížet k důvodům, pro něž došlo k prodlužení s plněním zajištěného závazku, k okolnostem, za nichž se tak stalo, a ke skutečnostem, které ovlivnily dobu trvání prodlužení;
- skutečnosti, k nimž došlo až následně, by mohly – podle své povahy – vést toliko

k závěru, že uplatnění práva na smluvní pokutu je (zcela či zčásti) výkonem práva v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku;

- závěr o tom, zda je sjednána nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta, je tedy zákonodárcem ponechán na uvážení soudu, založeném na posouzení individuálních okolností konkrétního případu, které soud shledá – se zřetelem na funkci smluvní pokuty a na účel moderačního oprávnění soudu – právně významnými.¹

Na tyto závěry navázal Nejvyšší soud i za aktuální právní úpravy, nicméně předmětným rozhodnutím již tuto návaznost přerhl.

Kritická doktrinální recepcie

Výše vymezené dřívější pojetí moderace smluvní pokuty se setkalo v tuzemské literatuře v některých případech s kritickými ohlasy. To se ostatně korektně nesnaží zamlčet ani Nejvyšší soud v předmětném rozhodnutí a na uvedenou literaturu poukazuje a reaguje.

Již v minulosti byl totiž zpochybňován mimo jiné sám závěr o tom, že při úvaze soudu o nepřiměřenosti smluvní pokuty nelze přihlížet ke skutečnostem, k nimž došlo po jejím sjednání. J. Šilhán v této souvislosti uvedl, že s ohledem na význam funkční analýzy při hodnocení přiměřenosti smluvní pokuty (na nutnost přihlížet k funkcím smluvní pokuty poukazyval ostatně sám Nejvyšší soud – viz výše pod písm. g/) je umělé omezování prostoru analýzy vylučováním některých důležitých skutečností s poukazem na (úzce pojímané) kritérium „hodnoty a významu“ povinnosti nevhodné.² Další kritika dřívějšího pojetí pak přišla ze strany V. Kolmačky a poukazovala mj. na rozdíly mezi pojetím moderace v tuzemské judikatuře a přístupem zastávaným v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Přístup české judikatury moderující nepřiměřené ujednání o smluvní pokutě tak byl konfron-

ován s těmi, v nichž se moderuje konkrétní nepřiměřený nárok na smluvní pokutu.³ Podrobnou analýzu institutu soudní moderace smluvních sankcí následně předložil D. Skočovský s tím, že je třeba rozlišovat, zdali podléhá kontrole a následnému zásahu soudu obsah smlouvy (resp. příslušné ujednání), anebo až vzniklý nárok (např. na smluvní pokutu v konkrétní výši). Tomuto rozlišení se přikládá význam právě pro účely vymezení okolností, které jsou z hlediska hodnocení relevantními.⁴

Koncepční problémy v judikatuře

Kromě pochybností týkajících se argumentačního základu v minulosti zastávaného pojetí se v dřívější rozhodovací praxi rovněž objevovaly určité kontradikce či nejasnosti nabourávající samo koncepční uchopení moderace ve výše předestřeném smyslu. Na některé z nich ostatně odkazuje sám Nejvyšší soud v odůvodnění předmětného rozhodnutí – například v bodě 50. písm. f) se poukazuje na rozhodovací praxi senátu 26, konkrétně na rozhodnutí připouštějící moderaci penále – tedy pokuty stanovené pro porušení smluvní povinnosti právním předpisem.⁵ To – jak se uvádí i v nynějším rozhodnutí – samozřejmě neodpovídá závěrům tradovaným v dřívější judikatorní praxi, neboť žádné ujednání zde ani neexistuje a určení výše penále (denní sazby podle § 13 odst. 1 zákona č. 67/2013 Sb.) je výsledkem hodnotového rozhodnutí zákonodávce, zásah do něj (při respektování výše uvedených závěrů) by se dal stěží odůvodnit. Nejvyšší soud současně v předmětném rozhodnutí poukazyval na možnost využití moderačního práva soudu podle § 2051 o. z. v případě nepřiměřené výše pokuty ve vztahu k výši vzniklé škody s tím, že zde není pouze z tohoto důvodu namístě aplikace korektivu dobrých mravů.

Lze rovněž zmínit, že k určité konfuzi mohlo ve vztahu k dříve zastávané koncepci

přispět i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1734/2012, v němž Nejvyšší soud oproti výše uvedenému podotkl, že moderovat ve smyslu § 301 obch. zák. lze pouze výslednou částku smluvní pokuty, nikoli vlastní způsob jejího určení. Problematickým však byl (jak také bylo vytýkáno) především požadavek judikatury na uvážení funkcí smluvní pokuty za současného vyloučení relevance celé řady okolností, které o těchto funkcích, resp. o jejich naplnění, mohou svědčit.

Úloha soudu, který se snažil svou úvahou nezprotivit judikaturu dovolacího soudu, tak byla za tohoto stavu obtížnou.

K závěrům rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 2273/2022

Ve svém nynějším rozhodnutí Nejvyšší soud přichází s vyčerpávající argumentací v mnohém korespondující s argumentací přednesenou v odborné literatuře. Důvod k odklonu od dosavadní rozhodovací praxe Nejvyšší soud shledává ve změně právní úpravy s přihlédnutím k inspiračním zdrojům této úpravy – odkazuje v tomto směru na relevantní unifikační projekty evropského civilního práva hmotného.

Vychází se zde jak z argumentů jazykového výkladu, tak z argumentů systematických či teleologických, které jednoznačně vedou k rozlišování obsahové kontroly a moderační ze strany soudu. Upozornit lze rovněž na (jinak možná poněkud nenápadné) závěry týkající se principu poctivosti a nemožnosti dosažení spravedlivého řešení cestou aplikace § 8 o. z. v případě, pokud by z úvahy soudu o přiměřenosti uplatněného nároku byly vyloučeny okolnosti vzniklé po sjednání smluvní pokuty. Konkrétně zde Nejvyšší soud podotýká, že ze samotné skutečnosti, že se věřitel domáhá zaplacení smluvní pokuty, jejíž výše je nepřiměřená, nelze dovodovat zneužití práva. Důvody, které nepřiměřenost zapříčinily, totiž nemusí vůbec spočívat v chování věřitele, ba dokonce mu nemohou být jakkoliv přičítány.

To je logická úvaha a Nejvyšší soud ji také doprovází odkazem na vlastní ustálenou judikaturu. Uvedené ovšem rovněž svědčí o tom, že ochrana dlužníka s přihlédnutím k okolnostem nastalým po samotném sjednání smluvní pokuty, která mohla být podle dřívější judikatury poskytnuta prostřednictvím korektivu dle § 265 obch. zák., byla spíše iluzorní.

Nyní se tedy dospívá k závěru, že pro posouzení přiměřenosti smluvní pokuty je třeba přihlížet k:

- okolnostem známým již v době sjednání smluvní pokuty (může se uplatnit též kritérium hodnoty a významu zajišťované povinnosti, to se však může po sjednání smluvní pokuty změnit);
- okolnostem, které zde byly při porušení smluvní povinnosti;
- okolnostem, které nastaly po porušení, mají-li v porušení smluvní povinnosti nepochybně původ (např. dodatečně vzniklá újma) a byly-li v době porušení povinnosti předvídatelné.

Mění se rovněž stávající „trojfázový“ postup soudu při moderaci, nyní je třeba v první řadě přistoupit k výkladu právního jednání a zjišťovat funkci smluvní pokuty, přičemž Nejvyšší soud rovněž uvádí možná vodítka pro normativní výklad ve smyslu § 556 věty druhé o. z. Za pozornost zde mj. stojí, že odchýlení se od § 2050 o. z. vnímá Nejvyšší soud toliko jako jedno z možných hledisek při výkladu a zkoumání zamýšlených funkcí smluvní pokuty.

Poukázat lze dále na závěry ohledně vztahu moderační smluvní pokuty a kontroly mravnosti právního jednání – již by mělo být vyloučeno, aby moderační posloužila k zachování platnosti ujednání, jehož nepřiměřenost by se přičila dobrým mravům. Takový postup by vedl k negaci ochranného, motivačního a odrazujícího účelu sankce neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy. V tomto případě přitom nepřichází v úvahu ani platnost zachovávající redukce opírající se o § 577 o. z., neboť dané ustanovení míří na jiné vady právního jednání.

Některé z pochybností, které bylo možné zachytit v reakcích ze strany odborné veřejnosti, dle mého názoru rozhodnutí přesvědčivě rozptyluje. Nevede ke zpochybnění objektivní povahy smluvní pokuty, neboť ani nyní není zavinění předpokladem vzniku nároku na smluvní pokutu. Povinností věřitele je pak i nadále pouze tvrdit a prokázat, že smluvní povinnost byla utvrzena smluvní pokutou v určité výši a následně porušena.

Nezpochybnují se ani samotné funkce smluvní pokuty. Smysl a účel paušalizační smluvní pokuty se zde chápe tak, že tímto je vyhnout se případným sporům o náhradu vzniklé škody, resp. usnadnit její vymození. Věřitel přitom není povinen ve sporu o uhrazení smluvní pokuty tvrdit

a prokazovat splnění předpokladů nároku na náhradu škody. Význam sankční smluvní pokuty se pak projevuje mj. v tom, že za porušení smluvní pokutou utvrzené smluvní povinnosti odpovídá dlužník objektivně. Zároveň se dodává, že každá smluvní pokuta nese funkci preventivní – při zkoumání přiměřenosti tak je třeba dle Nejvyššího soudu zohlednit též narušení zájmů věřitele spočívajících v nepohodlí, nejistotě a narušeném očekávání.

Stručný exkurs

Vzhledem k důvodům, které vedly Nejvyšší soud k odklonu od dřívější rozhodovací praxe, i vzhledem k možným obavám praxe z nového pojetí moderační smluvní pokuty, lze na tomto místě stručně poukázat na některé závěry zahraniční rozhodovací praxe a doktríny.

Například Nejvyšší soud Slovenskej republiky dovodil v minulosti i ve vztahu k § 301 obch. zák., že moderační oprávnění soudu umožňuje dodatečně – po vzniku nároku, snížit smluvní pokutu. Jen z okolností konkrétního případu je přitom možno vyvozovat jak hodnotu, tak význam zajišťované povinnosti. Soud by se tak při své úvaze měl zabývat všemi relevantními okolnostmi případu, přičemž zaměřit se může nejen na okolnosti existující v době ujednání smluvní pokuty (např. hospodářská pozice smluvních stran, způsob zpracování smluvní pokuty do smlouvy, reciprocita smluvní pokuty), nýbrž i na okolnosti vzniklé po tomto okamžiku (např. druh zavinění dlužníka, vznik škody).⁶

Odkázat lze pro zajímavost i na dikci ustanovení § 545a obč. zák. upravujícího moderační smluvní pokuty v rámci „neobchodních“ vztahů. To bylo do předmětného předpisu inkorporováno v souvislosti s novelou provedenou zákonem č. 568/2007 Z. z. a výslovně stanovuje pro případ, kdy věřitel není oprávněn požadovat vedle smluvní pokuty i náhradu škody způsobené porušením povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje, posuzování přiměřenosti s ohledem na výši škody, která porušením povinnosti vznikla, jakož i s ohledem na to, o kolik smluvní pokuta přesahuje rozsah vzniklé škody.

Ústavní soud SR pak v nedávné minulosti dovodil, že moderační oprávnění dle předmětného ustanovení je ve vztahu k výši smluvní pokuty vyjádřením preference zachování

platnosti právního úkonu v případě, kdy má být jeho platnost zpochybněna pouze nepřiměřeností výše smluvní pokuty.⁷ Podobný závěr nyní naopak Nejvyšší soud nesdílí, neboť může vést ke zpochybnění účelů sankce neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy.

V odborné literatuře bylo dále argumentováno přístupy zastávanými v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Mimo jiné se zde objevil odkaz na názor vyjádřený v německé dogmatice, dle kterého právo moderace se samo týká pokuty jako právního následku – nikoliv ale jejího předpokladu.⁸

V rakouské literatuře se rovněž poukazuje na perspektivní rozdíly při obsahové kontrole ujednání podle § 879 ABGB a při snížení smluvní pokuty podle § 1336 ABGB. Zatímco obsahová kontrola vychází z perspektivy ex ante – tedy otázku platnosti právního jednání je třeba posuzovat prizmatem skutečnosti, které zde byly dány v okamžiku ujednání, naopak při moderaci smluvní pokuty se vychází z perspektivy ex post. Úvaha o moderaci smluvní pokuty má být založena na zohlednění veškerých relevantních okolností z této perspektivy, má-li jejím účelem být kontrola spravedlnosti.⁹ S tím koresponduje i rozhodovací praxe OGH, která za primární kritérium při úvahách o moderaci (s ohledem na paušalizační funkci smluvní pokuty) označuje výši skutečné škody, která ovšem nemusí být v řízení určena přesně. Dále se zde mj. doplňuje, že smluvní pokuta má vést i k vyrovnání jiných nevýhod a plnit rovněž nátlakovou funkci.¹⁰

Ve shodě s nynějšími závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu pak i rakouská rozhodovací praxe poukazuje na to, že ujednání o smluvní pokutě ve své podstatě přenáší důkazní břemeno v neprospěch dlužníka. Nese břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně existence moderačních kritérií, mezi něž patří i nepřiměřená výše smluvní pokuty. To zahrnuje prokázání nepřiměřenosti mezi skutečnou škodou a výší pokuty.¹¹

Podle rozhodovací praxe BGH pak je podstatným hlediskem pro posuzování přiměřenosti smluvní pokuty rozsah a závažnost protiprávního jednání dlužníka, resp. jeho nebezpečnost pro oprávněného, zavinění dlužníka a případná paušalizační funkce smluvní pokuty.¹² Při úvaze o přiměřenosti je třeba přihlídnout ke všem okolnostem konkrétního případu a k funkcím smluvní pokuty – i k funkci nátlakové.¹³

Uvedeným právním řádům je společné, že se při posouzení přiměřenosti smluvní pokuty neomezují toliko na zkoumání okolností existujících v době ujednání.

Ostatně lze v této souvislosti dodat, že rovněž prvorepubliková tuzemská judikatura umožňovala při úvaze o přiměřenosti smluvní pokuty přihlížet rovněž k okolnostem nastalým po okamžiku jejího sjednání.¹⁴ Historická literatura vztahující se k § 1336 obecného zákoníku občanského poukazovala ve vztahu k soudcovskému zmírňovacímu právu na to, že je nezbytné přihlídnout ke všem okolnostem případu, nikoliv jen k okolnostem, které byly dány v okamžiku, kdy smlouva byla uzavřena.¹⁵

Závěrem

Rozhodnutí Nejvyššího soudu přináší racionální výklad § 2051 o. z. a odstraňuje nejasnosti týkající se soudní moderace smluvní pokuty. Interpretacnímu procesu Nejvyššího soudu zde nelze prakticky ničeho vytknout a jeho samotné závěry tedy logicky

ani nemohou být „excesem“. K obdobnému výsledku se přitom v minulosti dospělo i v příbuzných právních řádech, jak bylo naznačeno výše.

Nové pojetí moderace smluvní pokuty může potenciálně usnadnit i úlohu samotných soudů, jejichž úkolem bylo dle předešlého pojetí vstupovat do ujednání stran a přezkoumávat k tomuto okamžiku jejich představy o hodnotě a významu smluvní povinnosti, aniž by ovšem bylo zřejmé, z čeho lze na nesprávnost těchto představ usuzovat (žádná skutečně konkrétní hlediska v tomto ohledu vymezena nebyla). Pojetí vedoucí k uvážení konkrétních dopadů do sféry věřitele z perspektivy ex post je smysluplným a nyní tak bude možné přihlídnout mj. například i k částečnému plnění dlužníka. ☺

Mgr. Denis Peme, advokát

Valíček & Valíčková, advokátní kancelář

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ K uvedenému srov. rozsudky NS ze dne 28. 1. 2014, sp. zn. 23 Cdo 2535/2012, ze dne 14. 10. 2009, sp. zn. 31 Cdo 2707/2007, ze dne 11. 4. 2018, sp. zn. 31 Cdo 927/2016, ze dne 16. 12. 2003, sp. zn. 32 Odo 631/2002, ze dne 27. 11. 2017, sp. zn. 32 Cdo 2556/2017, ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 32 Odo 3171/2008, či ze dne 19. 4. 2011, sp. zn. 32 Cdo 529/2011.
- ² ŠILHÁN, J. Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 418.
- ³ KOLMAČKA, V. O moderaci započtené smluvní pokuty jako protipohledávky. Obchodněprávní revue, 2019, č. 3, s. 57–65.
- ⁴ SKOČOVSKÝ, D. Soudní moderace smluvních sankcí. Diplomová práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Brno, 2019; dále rovněž SKOČOVSKÝ, D. Soudní kontrola excesivních úroků z prodlení. Časopis pro právní vědu a praxi, 2021, č. 3, s. 483–519.
- ⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. 26 Cdo 4074/2019.
- ⁶ Srovnej zejména usnesení NS SR ze dne 8. 12. 2010, sp. zn. 20bdo/39/2010, či usnesení NS SR ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. 30bdo/11/2019, v němž NS SR opětovně poukázal rovněž na přihlídnutí ke skutečnosti, zda porušením povinnosti vznikla druhá straně škoda, případně v jaké výši.
- ⁷ Srov. náleží Ústavního soudu SR ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. III. US 528/2015.
- ⁸ KOLMAČKA, V., op. cit., poznámka pod čarou č. 57; autor zde cituje z díla: Rieble, V. in Jagmann, R., Klumpp, S., Rieble, V., Löwisch, M. J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen Staudinger. Berlin: Sellier – de Gruyter, 2015, § 343 marg. 18–19.
- ⁹ KARNER, E., LONGIN, A. Vertragsstrafe und Schadenspauschalierung. Wien: Jan Sramek Verlag, 2020, s. 104–105
- ¹⁰ Srov. rozhodnutí OGH ze dne 29. 11. 2013, sp. zn. 8 Ob A 72/13s, ze dne 29. 5. 2001, sp. zn. 1 Ob 195/00h, či ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. 8 Ob A 21/04b.
- ¹¹ Viz například rozhodnutí OGH ze dne 30. 10. 2018, sp. zn. 9 Ob A 97/18g, či ze dne 25. 8. 2020, sp. zn. 8 Ob A 80/20b.
- ¹² Srov. rozhodnutí BGH ze dne 30. 9. 1993, sp. zn. I ZR 54/91.
- ¹³ Srov. rozhodnutí BGH ze dne 30. 9. 1993, sp. zn. I ZR 120/80.
- ¹⁴ K tomu srov. rozhodnutí ze dne 8. 4. 1927, sp. zn. R I 106/27, ze dne 10. 2. 1927, sp. zn. Rv I 1827/26, či ze dne 4. 4. 1922, sp. zn. Rv II 356/21, publikované ve Vážného sbírce, v nichž bylo přihlíženo k utrpené škodě.
- ¹⁵ viz MAYR-HARTING, R. Soustava občanského práva. Kniha třetí: Právo obligacní. Brno, 1928, s. 85, poznámka pod čarou č. 10.

**S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.**

Posuzování neplatnosti lichevních smluv

V rámci smluvních závazků se lze běžně setkat s ujednáními, která zvýhodňují jednu ze stran. Takový stav je předvídatelný, neboť každá osoba se pokouší získat co možná největší prospěch. Jestliže je však dosaženo hrubě zvýhodňujících podmínek, a to způsobem nebo za stavu, který se obecně přičí dobrým mravům, nelze takovým právním vztahům poskytovat ochranu. V tomto článku rozebereme, jak na dosažený poměr nahlíží zákon a jak judikatura.

Definice lichvy v občanském a trestním zákoníku

Určitá mravům odporující ujednání jsou považována za nečestná. Ta nejzávažnější z nich pak náš právní řád označuje za lichevní.

Samotný pojem „lichva“ je upraven v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), a to konkrétně v § 1796, který stanoví, že: „Neplatná je smlouva, při jejímž uzavírání někdo zneužije tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti, rozrušení nebo lehkomyšlnosti druhé strany a dá sobě nebo jinému slíbit či poskytnout plnění, jehož majetková hodnota je k vzájemnému plnění v hrubém nepoměru.“

Uvedená citace ve své první části pojednává o subjektivním prvku (zneužití stavu), druhá o prvku objektivním (vznik hrubého nepoměru vzájemných plnění). Vedle těchto dvou aspektů musí dojít též k porušení dobrých mravů. Jeli-

kož ty nemají žádnou legální definici, náleží posouzení zákonnosti vždy na uvážení soudu. Judikatura k tomu podává určitá vodítka, nelze však vyloučit situaci, kdy z důvodu zvláštních individuálních poměrů mezi stranami a např. vysoké rizikovosti právního vztahu, bude za přijatelné shledáno i ujednání s předchozími soudními závěry odchýlné.

Znaky identifikující lichevní smlouvy shrnul Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 30 Cdo 4665/2009. „Lichva tak představuje určité právní jednání, které je v rozporu s dobrými mravy, jejímž podstatným objektivním znakem je hrubý nepoměr vzájemných plnění, neboť takový nepoměr je v rozporu s ústavní zásadou přiměřenosti. Tento nepoměr může být relevantně posouzen pouze na základě rozdílu objektivních hodnot plnění poškozeného a protiplnění lichváře, což je v každém konkrétním případě nezbytné stanovit na základě rozsáhlého zhodnocení dané věci. V občanskoprávním řízení při hodnocení hrubého nepo-

měru lze použít jako jisté vodítko kritérium dvojnásobného překročení plnění dlužníka k protiplnění věřitele.“

Lichevní jednání pak může být typicky spojeno s nepřiměřenými úroky nebo nepřiměřenou smluvní pokutou. Nejvyšší soud zastává názor, že úroky, které v místě a čase obvyklou úrokovou míru převyšují více jak čtyřnásobně, jsou již rozporné s dobrými mravy.¹ Ve vztahu ke smluvní pokutě dle Ústavního soudu představuje částka 0,5 % za den ještě přijatelnou hranici, Nejvyšší soud pak v odůvodněných případech uznává i hranici 1 % denně.² Definici naplňuje i nabídnutí zástavy věci dlužníkem, jejíž protihodnota výrazným způsobem převyšuje samotný dluh.

Vzhledem k tomu, že popsany institut slouží zejména k ochraně nezkušených osob a osob v tíživé životní situaci, dle § 1797 OZ se jeho účinků nemohou domáhat podnikatelé, kteří smlouvu, která znaky lichvy naplňuje, uzavřeli v rámci svého podnikání, neboť svou účastí na

trhu jsou povinni obchodní riziko snášet a presumuje se, že k tomu mají potřebnou odbornost.

Na okraj uvádíme, a vícero se v tomto článku veřejnoprávnímu pojetí zabývat nebudeme, že v případech, kdy jako postih nedostačuje pouhá neplatnost uzavřené smlouvy, může být lichva dle § 218 trestního zákoníku považována za trestný čin. Na rozdíl od soukromoprávního pojetí je pak sankcionována i osoba, která sama takovou smlouvu neuzavřela, ale na sebe ji převedla (např. postoupením pohledávky) v úmyslu ji proti zkrácené straně v budoucnu uplatnit.

Absolutní či relativní neplatnost?

Z citovaných ustanovení není zřejmé, zda zákonodárce zamýšlel lichevní smlouvu považovat za absolutně, či relativně neplatnou. Na tomto rozlišení nepadá shoda ani napříč odbornou veřejností.

Prismatem občanského zákoníku z roku 1964 bylo možné říci, že s ohledem na širokou definici rozpornosti s dobrými mravy jde v případě lichvy o neplatnost absolutní, tedy takovou, k jejíž existenci soud přihlíží z úřední povinnosti, a to ex tunc.³

K tomuto pojetí se přiklání například docent Melzer. Pokud by se mělo jednat o neplatnost relativní, musely by soudy na základě § 586 OZ ukládat, případně i vynucovat nemravné povinnosti.⁴ Stejně uvádí i doktor Bezouška.⁵

Dalším, kdo zastává názor, že se jedná o absolutní neplatnost, je profesorka Pelikánová. Z jejího pohledu je ustanovení o lichvě v § 1796 OZ nadbytečné, neboť na neplatnost lze usuzovat již z pouhé existence § 580 a 588, které pojednávají o hlavních důvodech neplatnosti z pohledu dobrých mravů.⁶

Na problematiku lichevního jednání lze ale taktéž nahlížet z pohledu § 577 OZ – ten stanoví, že: „Je-li důvod neplatnosti jen v nezákonném určení množstevního, časového, územního nebo jiného rozsahu, soud rozsah změní tak, aby odpovídal spravedlivému uspořádání práv a povinností stran; návrhy stran přitom vázány nejsou, ale uváží, zda by strana k právnímu jednání vůbec přistoupila, rozpoznala-li by neplatnost včas.“ Citovaná úprava ná-

sleduje koncepci z bývalého obchodního zákoníku z § 267 odst. 1.

Tímto ustanovením argumentuje doktor Petrov. Pro strany je příhodnější, aby v případě nespravedlivě stanovené ceny či úroku pozbývala platnosti pouze ta část smlouvy, které se nezákonnost týká, v tomto rozsahu byla nahrazena rozhodnutím soudu a ve zbylé části ponechána v platnosti. Neboť kdyby tento přístup zákonodárce nezamýšlel aplikovat, nepoužil by v ustanovení příslovce „jen“. Jeho závěrem rovněž je, že hrozba tělesným či duševním násilím je neplatná jen relativně (§ 587 OZ), a přitom se jedná o typově závažnější jednání než zjevný rozpor s dobrými mravy, který by měl zákon podle § 588 OZ sankcionovat absolutní neplatností. Na lichvu by se proto měla analogicky použít úprava vis compulsiva a porušení § 1796 OZ posuzovat tak, že zakládá pouze relativní neplatnost.

Lichevní jednání za relativně neplatné považuje i docent Hulmák, dle něhož ustanovení § 1796 OZ chrání zkrácenou stranu, která musí s ohledem na § 586 odst. 1 OZ jako strana, k jejíž ochraně bylo ustanovení určeno, sama své nevýhodné postavení namítat.⁸

Závěr

Jak bylo uvedeno, nelze jednoznačně říci, za jakých podmínek bude smluvní ujednání možné zařadit pod definici lichevního, ani jak s takovým stavem soudy naloží. Je však postaveno na jisto, že při posuzování, zda v daném případě došlo k lichvě, musí soudy zohlednit ústavní zásadu spravedlnosti, přiměřenosti a ochrany slabší smluvní strany. Úkolem soudů je však hodnotit pouze, jak dlužník předmětné sjednávání smlouvy vnímal a zda věřitel nezneužil jeho obtíží k prosazení podmínek příčících se zásadám férovosti, nikoliv jakým způsobem se do špatné finanční situace dlužník dostal.⁹

S relativní neplatností se váže princip vigilanti iura scripta sunt a zásada, že smlouvy mají být posuzovány spíše jako platné než neplatné. V některých případech by mohlo být pro obě strany výhodnější zachovat účinky smlouvy v platnosti, pouze prostřednictvím soudního zásahu nahradit dotčené lichevní klauzule. Na druhou stranu, pokud neplatnost nestihne zkrácená osoba namítnout

v rámci promlčecí doby a bude podle ní řádně plnit, lze dospět k rekonvalidaci byť třeba sporných ujednání.

Koncept absolutní neplatnosti na straně druhé pak hledí na smlouvu jako by nebyla uzavřena. Pokud by strany nadále trvaly např. na převodu předmětu, k němuž se smlouva označená za lichevní vztahovala, musí sjednat závazek nový. Nemůže se však stát, že po dlužníkovi by mělo být smluvně vymáháno cokoliv nezákonného, neboť je povinností soudu ex officio exekuční titul s právním závazkem nespojovat.

Může být tedy taktikou zkrácené strany, jakými ustanoveními bude argumentovat a na které judikatorní závěry se odkáže.

David Zobač

Kristýna Šlitrová

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

¹ Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004.

² Tamtéž.

³ Tento názor zastává rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1993/2001, rovněž pak také v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 30 Cdo 4665/2009.

⁴ Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III I. § 419–654.

⁵ Bezouška, Občanský zákoník: Srovnávací komentář.

⁶ Sborník Karlovarské právnické dny 21/2013.

⁷ Petrov, Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část § 1721–2054. Komentář.

⁸ Hulmák, Právní jednání a jeho vady. Rekodifikační novinky 8/2012.

⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2017 sp.zn. I. ÚS 3308/16.

K výkladu ustanovení § 62 a § 69 odst. 2 zákona o obchodních korporacích a dopadu povinností členů volených orgánů obchodní korporace na prokuristu

Institut prokury definuje ustanovení § 450 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen jako „OZ“) tak, že udělením prokury zmocňuje podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku prokuristu k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc. Zcizit nebo zatížit nemovitou věc je však prokurista oprávněn, je-li to výslovně uvedeno.

Ačkoliv je rozsah oprávnění prokuristy vymezen shora uvedenou zákonnou definicí, je prokurista pouhým smluvním zástupcem podnikatele. Zejména pro účely tohoto článku zdůrazňujeme, že prokurista není členem orgánu obchodní korporace a zákonné vymezení prokury nezahrnuje žádné oprávnění prokuristy k vnitřnímu rozhodování o obchodním vedení obchodní společnosti.

Podle ustanovení § 58 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen jako „ZOK“), ve znění účinném do dne 31. 12. 2020, platilo, že ustanovení § 51 až § 57 ZOK a pravidla ZOK o nepřipustnosti konkurenčního jednání se použijí také na prokuristu, a to přiměřeně i na prokuristu zmocněného podnikatelem, který není obchodní korporací.

Tato právní úprava jednoznačně rozšiřovala působnost pravidel jednání členů

volených orgánů obchodních korporací na prokuristy. Na prokuristovo jednání proto dopadalo pravidlo podnikatelského úsudku jakožto korektivu péče řádného hospodáře a dle této právní úpravy nastávaly při porušení péče řádného hospodáře prokuristou stejné následky jako v případě členů volených orgánů obchodní korporace. Pro prokuristu platila též pravidla týkající se střetu zájmů.

Zákonem č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony (dále jen jako „změnový zákon“) bylo dosavadní znění ustanovení § 58 ZOK zrušeno.

Důvodová zpráva ke změnovému zákonu vysvětlovala potřebu zrušení stávajícího znění ustanovení § 58 ZOK tím, že pokud se pravidla jednání členů volených orgánů obchodních korporací ani pravidla o střetu zájmů nevztahují na jiné smluvní zástupce obchodní korporace,

neměla by být tato pravidla aplikována ani na prokuristu.

S účinností ke dni 1. 1. 2021 je úprava rozšiřující dopad pravidel jednání členů volených orgánů obsažena v ustanovení § 62 odst. 1 ZOK, dle kterého „se na osobu, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, přestože jím není, a bez zřetele k tomu, jaký vztah k obchodní korporaci má, použijí ustanovení tohoto zákona o nepřipustnosti konkurenčního jednání a ustanovení občanského zákoníku a tohoto zákona o povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a následcích porušení této povinnosti.“

Podle ustanovení § 62 odst. 2 ZOK se pak „ustanovení tohoto zákona o střetu zájmů člena voleného orgánu na osobu uvedenou v odstavci 1 použijí obdobně, s výjimkou § 54 odst. 4 a § 56 odst. 2.“

Změnovým zákonem, s účinností ke dni 1. 1. 2021, došlo též k novelizaci společ-

PhDr. et Mgr. Iva Moravcová,
IQI - Individual Quality Increase

Asertivita, řešení problému, řešení konfliktu a jejich prevence

online – živé vysílání – 13. 9. 2023

Další **online konference** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

ného ustanovení § 69 ZOK, podle jehož druhého odstavce se nově „ustanovení § 63 až 66 použijí obdobně na bývalého člena statutárního orgánu, na osobu v obdobném postavení člena statutárního orgánu a na každou další osobu, která se fakticky v takovém postavení nachází, přestože není členem orgánu, a bez zřetele k tomu, jaký vztah k obchodní korporaci má.“

Vzhledem k absenci zákonné definice osoby, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, dochází v praxi k výkladovým problémům, zda lze pravidla obsažená v ustanovení § 62 ZOK, jakož i v ustanovení § 69 odst. 2 ZOK, aplikovat také na prokuristu, či nikoliv, případně v jakém rozsahu a za jakých podmínek.

Dle důvodové zprávy ke změnóvému zákonu staví nově navrhované znění ustanovení § 62 ZOK najisto, že povinnosti uložené podle zákona členům volených orgánů se vztahují i na osoby, které ač formálně členy voleného orgánu nejsou, materiálně se v takovém postavení nacházejí. V odůvodnění navrhované změny používá důvodová zpráva pojmu faktických a stínových vedoucích, avšak bez dalšího objasnění obsahu těchto pojmů.

I ve vztahu k ustanovení § 69 ZOK důvodová zpráva ke změnóvému zákonu uváděla, že cílem navrhovaných změn je vztáhnout působnost citovaných pravidel také na faktické a stínové vedoucí, když těmito osobami mají být osoby, které ač právně nejsou v řídicím postavení člena orgánu, fakticky tak jednají, resp. podle jejich pokynů skuteční členové orgánu jednají.

Pro pochopení koncepce osoby, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, je v důvodové zprávě odkazováno na usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4095/2016, ze dne 29. 3. 2017, podle kterého: „Jedná-li jednatel poté, kdy byl odvolán ze své funkce, „jménem společnosti“, jako by nadále byl jejím jednatelem, je nezbytné na jeho jednání klást stejné požadavky, jaké zákon stanoví pro jednání (skutečného) jednatele. Za této situace pak v případě porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře musí takový „jednatel“ nutně odpovídat za škodu tímto jednáním způsobenou stejně,

jako by jednatelem společnosti formálně byl.“

Znění důvodové zprávy ke změnóvému zákonu však nepodává jasnou odpověď na to, zda může být osobou, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, resp. v intencích důvodové zprávy ke změnóvému zákonu, osobou faktického či stínového vedoucího, za určitých situací také prokurista.

Vyřešení nejasnosti výkladu osoby faktického vedoucího v postavení prokuristy nepřináší ani komentářová literatura k ZOK, když např. dle Ivany Štenglové (In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 209–212) lze v praxi sledovat situace, kdy je prokurista pouhým „podepisovatelem“ jednání koncipovaných někým jiným (členem statutárního orgánu, popřípadě vedoucím zaměstnancem), ale i situace, kdy fakticky o obsahu těchto jednání rozhoduje, a může se tedy nacházet (ve vazbě na rozsah, ve kterém mu je rozhodovací pravomoc přiznána) v postavení faktického vedoucího.

Z uvedeného důvodu proto nelze prokuristu pouze z titulu udělené prokury z postavení osoby, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, vyloučit, když i u prokuristy, stejně jako u vedoucího zaměstnance obchodní korporace, bude vždy třeba vycházet z konkrétních okolností daného případu.

S tímto názorem, dle kterého bude vyhodnocení funkce prokuristy jako osoby v postavení faktického vedoucího vždy odvislé od konkrétních poměrů dané obchodní korporaci, se ztotožňujeme. Jako příklad lze uvést udělení prokury obchodnímu řediteli obchodní korporace, kterému bylo rozsahem jeho oprávnění umožněno zasahovat do vnitřního rozhodování společnosti. Takovýto prokurista, se souborem pravomocí takřka odpovídajícím statutárnímu orgánu, již bude zcela jistě v postavení faktického vedoucího ve výše uvedeném smyslu.

K povinnosti hodnocení postavení prokuristy nikoliv pouze z titulu udělené prokury lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4554/2015, ze dne 15. 11. 2017, které, by při posu-

zování přičitatelnosti jednání prokuristy jím zastupované právnické osobě, zdůraznilo nutnost zohledňování všech funkcí prokuristy v dané právnické osobě, resp. nutnost zohledňování jak velké (silné) rozhodovací pravomoci co do působení uvnitř právnické osoby se u daného prokuristy odvíjí od jeho ostatních funkcí, např. právě od funkce obchodního ředitele posuzované právnické osoby.

K vystupování prokuristy v pozici faktického vedoucího se však v odborné literatuře objevují i názory opačné (např. Jan Lasák a Jan Dědič In: Komentář ASPI – Wolters Kluwer k § 62 zákona o obchodních korporacích, Faktický člen voleného orgánu), dle kterých se musí osoba, na niž se má ustanovení § 62 ZOK aplikovat, nacházet v postavení člena voleného orgánu pouze fakticky, nikoliv de iure. Takovou osobou může být např. osoba, která byla ustavena do funkce bez způsobilosti pro výkon takové funkce, či osoba, jejíž funkce ve voleném orgánu zanikla (uplynutím doby, odvoláním z funkce, odstoupením z funkce apod.) a tato osoba činnosti fakticky nadále vykonává.

Dle názoru těchto autorů proto nemůže být osobou faktického vedoucího prokurista, i když na něj statutární orgán deleguje podstatnou část obchodního vedení, neboť v takovém případě se jedná o osobu mající právní, nikoliv faktický, titul na výkon činností spadajících do působnosti voleného orgánu.

Výše uvedený výklad pojmu faktického vedoucího je podporován argumentací, dle které má prokurista, případně jiné osoby, na něž statutární orgán delegoval obchodní vedení, patřit mezi osoby v obdobném postavení člena statutárního orgánu uvedené v ustanovení § 69 odst. 2 ZOK, nikoliv pod osoby, které se fakticky v takovém postavení nacházejí, které ustanovení § 69 odst. 2 ZOK rovněž zmiňuje.

S povinností rozlišovat mezi pojmem osoba v obdobném postavení člena statutárního orgánu a pojmem osoba, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, lze souhlasit.

Převládající názor odborné veřejnosti je však ten, že pojem osoby v obdobném postavení člena statutárního or-

gánu postihuje právní postavení těchto osob, kdy přímo právní předpisy poji s určitou funkcí obdobnou působností a obdobné povinnosti jako v případě členů statutárního orgánu (I. Štenglová In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 209–212).

Osobami v obdobném postavení člena statutárního orgánu mají být pouze ty osoby, které zastávají funkce, ve kterých vykonávají (více méně) působnost statutárního orgánu, ačkoliv je (stricto sensu) za člena statutárního orgánu považovat nelze. Takovou osobou má být například likvidátor, jenž okamžikem svého povolání nabývá působnosti statutárního orgánu, a hmotněprávní opatrovník obchodní korporace, pro kterého platí obdobně ustanovení o právech a povinnostech člena statutárního orgánu (Petr Šuk In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 232–237).

Dle výše uvedeného proto nemůže být prokurista osobou v obdobném postavení člena statutárního orgánu uvedenou v ustanovení § 69 odst. 2 ZOK, neboť dle zákonné definice je prokurista pouhým zmocněncem obchodní korporace, jemuž výlučně z titulu prokury žádná oprávnění dovnitř obchodní korporace, jako v případě likvidátora či opatrovníka, nesvědčí (Petr Šuk In: Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 232–237).

I my se domníváme, že prokurista může být dle konkrétních poměrů té které obchodní korporace pouze osobou, která se fakticky nachází v postavení člena voleného orgánu, přestože jím není, a to dle dikce ustanovení § 62 a § 69 odst. 2 ZOK, nikoliv osobou v obdobném postavení člena statutárního orgánu, dle ustanovení § 69 odst. 2 ZOK.

Pro zodpovězení dotazu, zda lze pravidla obsažená v ustanovení § 62 ZOK, jakož i v ustanovení § 69 odst. 2 ZOK, aplikovat také na prokuristu, případně v jakém rozsahu a za jakých podmínek, docházíme k závěru, že pokud je účelem posuzovaných ustanovení vztahení základních

povinností skutečného člena voleného orgánu i na osobu, která se v jeho postavení fakticky nachází, a to zejména pro zajištění ochrany práv obchodní korporace, není důvodu, proč by neměl např. prokurista vykonávající funkci obchodního ředitele s rozsahem oprávnění odpovídajícím faktickému řízení společnosti plnit stejné povinnosti a nést stejné důsledky svého jednání jako skutečný člen statutárního orgánu.

K této koncepci, dle které by měla osoba ovlivňující jednání společnosti vždy nést za toto jednání příslušnou odpovědnost, se přiklání i Mgr. Ing. Tomáš Černý (In: Faktický a stínový vedoucí v komparaci s úpravou Spojeného království a Francie, Obchodní právo, Wolters Kluwer), když dle názoru tohoto autora by možnost (zejména negativního) ovlivňování společnosti bez dovození příslušné odpovědnosti za toto jednání zcela jistě představovala nedostatek zákonné úpravy.

Z důvodu právní jistoty, zejména pro nejednotný výklad pojmů uvedených v ustanovení § 62 ZOK a § 69 odst. 2 OK, proto doporučujeme klienty v postavení prokuristů obchodních společností s nesporným vlivem na faktické rozhodování společnosti o povinnosti jednat dle pravidel členů volených orgánů a možném dovození důsledků v případě porušení těchto pravidel poučovat.

Obsahem poučovací povinnosti by tak, dle našeho názoru, mělo být poučení o povinnosti prokuristy jednat s péčí řádného hospodáře, včetně pravidel podnikatelského úsudku, a o možných důsledcích porušení těchto pravidel jednání, zejména o povinnosti k náhradě újmy za porušení péče řádného hospodáře a o zákonném ručení za dluhy společnosti v případě neuhrazení újmy.

V případě dovození klientova postavení prokuristy, které již odpovídá faktickému členovi statutárního orgánu, bychom doporučovali klienta informovat též o eventuálním dovození aplikace pravidel o střetu zájmů mezi jím a obchodní společností, kterou zastupuje, jakož i o potenciální informační povinnosti vůči obchodní společnosti.

Vzhledem k ustanovení § 69 odst. 2 ZOK by měl být prokurista s rozsahem

oprávnění fakticky odpovídajícím statutárnímu orgánu, dle našeho názoru, informován též o možném vyvození závěru o aplikaci pravidel vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce, jakož i o dopadu zvláštních povinností při úpadku obchodní společnosti.

Závěr

Ohledně dopadu pravidel jednání členů volených orgánů na prokuristu dle ustanovení § 62 ZOK, jakož i ohledně aplikace pravidel uvedených v ustanovení § 69 odst. 2 ZOK, panuje názorová nejednotnost.

Dle našeho názoru proto nelze předem vyloučit, že by v konkrétním případě nemohlo být dovozeno, že např. prokurista, který je zároveň obchodním ředitelem společnosti s rozsahem rozhodovacích oprávnění odpovídajícím faktické pozici člena voleného orgánu, musí nést za své ovlivňující jednání odpovídající odpovědnost.

Vzhledem k výše uvedenému proto doporučujeme klienty v postavení prokuristů obchodních korporací s nesporným vlivem na faktické rozhodování obchodní korporace poučovat o povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře a o možném dovození aplikace pravidel zákazu konkurence a střetu zájmů, včetně následků porušení těchto povinností.

V souladu s ustanovením § 69 odst. 2 ZOK by měl být prokurista s rozsahem oprávnění fakticky odpovídajícím statutárnímu orgánu, dle našeho názoru, informován též o možném vyvození závěru o aplikaci pravidel vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce, jakož i o dopadu zvláštních povinností při úpadku obchodní společnosti. ©

JUDr. František Divíšek, advokát a partner
Mgr. Barbora Štrofová, advokát
PPS advokáti s.r.o.

Novela zákona o evidenci skutečných majitelů v kontextu zapsaného ústavu

V posledních letech se stále více zemí zaměřuje na boj proti praní špinavých peněz, financování terorismu a daňovým únikům. Jeden z klíčových prvků v tomto úsilí je identifikace skutečných majitelů právnických osob a právních uspořádání. Evidenci skutečných majitelů právnických osob a právních uspořádání se v České republice věnuje zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „ZESM“). Cílem ZESM je zvýšit transparentnost vlastnických struktur právnických osob a právních uspořádání a přispět tak k boji proti praní špinavých peněz, financování terorismu a dalším nelegálním praktikám.

ZESM byl naposledy novelizován zákonem č. 245/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „novelizační zákon“), kdy tato novelizace představuje transpozici AML směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. 5. 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES, ve znění V. AML směrnice).

V tomto článku se zaměříme na způsob určení skutečných majitelů u zapsaných ústavů.¹ Pro pořádek uvedeme, že ústavy jsou specifické právnické osoby, které zahrnují zejména organizace působící v oblasti kultury, vzdělávání a výzkumu. Jejich začlenění do systému evidence skutečných majitelů představuje zvláštní výzvy a otázky, kterým se budeme v následujícím textu věnovat.

Nejprve se seznámíme se ZESM a definicí skutečného majitele dle § 2 písmena c) ZESM po poslední novele. Poté se zaměříme na novelu ZESM novelizačním zákonem, která zásadně mění definici skutečného majitele a ovlivňuje tak povinnosti ústavu v souvislosti s evidencí skutečných majitelů. V dalších kapitolách se podrobněji věnujeme kritériím, metodologii a postupům určení skutečných majitelů u ústavů.

Cílem článku je poskytnout ucelený přehled o problematice určení skutečných majitelů u ústavů ve světle platné legislativy a přispět tak k lepšímu po-

rozumění povinnosti a výzev, kterým ústavy čelí.

Podle ZESM, jak byl novelizován novelizačním zákonem, je skutečným majitelem každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání (§ 2 písm. c) ZESM). Tato nová definice nahrazuje a značně zjednodušuje původní koncept zákonné definice skutečného majitele založený na osobách koncového příjemce a osobách s koncovým vlivem u nichž se ještě v rámci evidence skutečných majitelů rozlišovalo mezi přímým či nepřímým skutečným majitelem.

Po novelizaci lze říci, že vlastnictví nebo kontrola v rámci právnické osoby mohou být vykonávány prostřednictvím různých mechanismů, jako jsou například držení více než 25 % akcií, hlasovacích práv nebo kapitálových podílů. Kontrola může být také založena na významném vlivu nebo rozhodovací moci v dané právnické osobě. Při určování skutečných majitelů je třeba posoudit, za příslušná fyzická osoba splňuje alespoň jedno z těchto kritérií vlastnictví

nebo kontroly. Pokud není možné identifikovat žádného skutečného majitele podle těchto kritérií, může být za skutečného majitele považován statutární zástupce právnické osoby nebo jiná osoba s rozhodovacími pravomocemi v rámci právního uspořádání. Evidující osoby mají povinnost udržovat aktuální informace o skutečných majitelích (§ 9 odstavec 1 ZESM).

Znění ZESM po novele novelizačním zákonem rozšiřuje kategorie osob, které jsou povinny provést identifikaci skutečných majitelů a získané informace nechat zanést do evidence. Podle § 4 odst. 1 a násl. ZESM, povinnost zajišťovat, ověřovat a uchovávat informace o skutečných majitelích nyní zahrnuje nejen obchodní společnosti, fundace, nadace a ústavy, ale také další právnické osoby, na které před novelizací tato povinnost nedopadala, jako společenství vlastníků jednotek, církve a náboženské společnosti či politické strany a hnutí.

Při určování skutečného majitele u ústavů postupujeme následovně. Pokud je zakladatelem dotčeného ústavu Česká

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se na:

- > energetické právo
- > veřejné zakázky
- > fúze a akvizice
- > letecké právo
- > italské právo
- > korporátní právo
- > IT právo a GDPR
- > finance a bankovníctví
- > právo hospodářské soutěže
- > nemovitostní právo

Právní služby poskytujeme v jazycích:

- > čeština
- > angličtina
- > italština
- > francouzština
- > slovenština
- > němčina
- > španělština

CONSULT BEFORE FIGHT

republika, kraj nebo obec, ústav skutečného majitele dle § 7 odst. 2 písm. g) ZESM nemá.

V opačném případě se uplatní § 5a odst. 1 ZESM, který stanovuje, že ústav v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje každá fyzická osoba, která v něm uplatňuje rozhodující vliv. Uvedené rozvádí odst. 2 téhož ustanovení, který vymezuje, kdo má rozhodující vliv. Je to ta osoba, která na základě vlastního uvážení, bez ohledu na to, zda a na základě jaké právní skutečnosti, může přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiné osoby nebo právního uspořádání dosáhnout toho, že rozhodování statutárního nebo jiného řídicího orgánu odpovídá jeho vůli.

Vyjma výše uvedeného je skutečným majitelem ústavu současně také vždy i každá fyzická osoba, která je jeho zakladatelem nebo ředitelem nebo členem jeho správní nebo dozorčí rady nebo osobou v obdobném postavení (§ 6 odst. 2 ZESM). Pokud je některá z osob dle § 6 odst. 2 ZESM právní osobou (např. zakladatel ústavu), platí dle § 6 odst. 4 ZESM, že skutečným majitelem je skutečný majitel této právní osoby.

Na základě výše uvedeného postupu snadno dospějeme k závěru, že pokud je ústav založen jediným zakladatelem, kterým je stát, kraj či obec, ústav skutečného majitele nemá. Pokud ústav založí více zakladatelů, které lze všechny podřadit pod výčet Česká republika, kraj a obec, opět platí, že ústav skutečného majitele nemá. Jak ale postupovat, když má tuzemský ústav, působící v oblasti kultury a plnící roli terciálního vzdělávání, u kterého skutečného majitele vyhodnocujeme, dva zakladatele, z nichž jeden je obcí a druhý veřejnou vysokou školou?

Byť se jeví, že v takovémto případě nelze postupovat podle § 7 odst. 2 písm. g) ZESM a konstatovat, že dotčený ústav skutečného majitele nemá, opak je pravdou. Vrchní soud v Praze toto svou rozhodovací činností ostatně potvrdil ve snaze předejít přepjaté formalistickému výkladu ZESM.

Vrchní soud ve svém usnesení sp. zn. 6 Cmo 16/2022 ze dne 27. 1. 2023 při posuzování výše uvedené otázky vycházel mimo jiné z komentáře k § 7 ZESM uvedeném v důvodové zprávě k ZESM.

Z důvodové zprávy vyplývá, že dikce § 7 ZESM směřuje k řešení situace některých právnických osob, jejichž transparentnost je zajištěna jinými způsoby nebo u kterých nelze o skutečném majiteli vůbec uvažovat. U vybraných právních forem právnických osob a užitých právnických osob sui generis se pomocí nevyvratitelné právní domněnky deklaruje, že tyto právní osoby skutečného majitele nemají. Samotný ZESM je pak založen na principu negativního výčtu, kdy platí, že všechny právní formy právnických osob neuvedené v § 7 ZESM skutečného majitele mají.

S ohledem na smysl a účel unijní úpravy zjišťování skutečného majitele je právě transparentnost právnických osob a právních uspořádání klíčovým důvodem pro tuto úpravu. Pokud určité právní osoby nemohou být z principu netransparentní nebo je-li jejich transparentnost zajištěna jinými mechanismy, není na ně třeba ani aplikovat povinnost určit skutečného majitele. Naopak pokud má právní úprava plnit svůj význam a pokrýt co nejširší spektrum právnických osob, je třeba úpravu mířit především na ty právní osoby, u kterých existuje potenciál pro netransparentnost. Pokud hovoříme o právní osobě, která je transparentní ze své povahy, tzn. osoba má transparentní řízení, rozhodování i případné předávání prospěchu vzniklého při činnosti dané osoby ze zákona, není umožněno, aby v rámci osoby vznikly jakékoliv netransparentní struktury vztahů. Typicky v této souvislosti hovoříme o právnických osobách veřejného práva, u kterých z jejich podstaty není pojem skutečného majitele příliš kompatibilní s povahou těchto osob.

Soud v odůvodnění svého usnesení konstatoval, že doslovný jazykový výklad ustanovení § 7 písm. p) ZESM ve znění účinném do 30. 9. 2022² není vhodný, neboť míří na situace, kdy zakladatelem ústavu jsou výhradně Česká republika, kraj nebo obec. Pokud je zakladatelů ústavu více a některý z nich je jinou než v ustanovení uváděnou osobou, výjimka z evidenční povinnosti by se na něj neuplatnila.

Pokud jsou zakladateli ústavu výhradně tuzemské veřejnoprávní právní osoby, jako je tomu v posuzovaném případě (tedy obec a veřejná vysoká škola), soud

vyslovil názor, že registrovat skutečné majitele ústavu pouze proto, že v pozici zakladatele je i některá z veřejnoprávních právnických osob, která není explicitně zákonem zmíněna (veřejná vysoká škola), by bylo neúčelné. Takový postup by vůbec nenapomohl smyslu a účelu právní úpravy, který byl zmíněn výše v tomto článku.

Soud se ve svém odůvodnění opírá o skutečnost, že veřejnoprávní právní osoby podléhají jasným zákonným pravidlům, jsou z povahy věci transparentní a taktéž nepředstavují riziko z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Soud dospěl k závěru, že výjimku z evidenční povinnosti je možné s ohledem na její účel rozšířit i na situace, kdy je zakladatelem ústavu jiná tuzemská veřejnoprávní právní osoba než stát, kraj či obec. Názor soudu příznačně dokresluje i ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) znění ZESM účinného od 1. 10. 2023, které uvádí, že skutečného majitele nemá česká právní osoba založená nebo zřízená za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, pokud Česká republika, kraj nebo obec jí převážně financují, uplatňují v ní rozhodující vliv nebo jmenují nebo odvolávají většinu osob, které jsou členy jejího statutárního nebo kontrolního orgánu. V posuzovaném případě jsou veškeré znaky u posuzovaného ústavu naplněny, včetně toho, že zakladatel, který není uveden ve výjimce ze ZESM, je veřejná vysoká škola, která je převážně financována ze státního rozpočtu.

Mgr. Melinka Kralovianska, LL.M., MBA
HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI advokátní s.r.o.

□ □ HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI
ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- ¹ Právní osoba upravená § 402 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ² Ve znění ZESM účinném od 1. 10. 2022 je uvedena obdobná formulace ve vztahu k zapsanému ústavu v § 7 odst. 2 písm. g) ZESM.

Lichva aneb trestní oznámení, nebo civilní žaloba?

Česká republika se už delší dobu potýká s problémem zadlužování nejen sociálně slabých občanů, kteří se mnohdy ocitají v dluhové pasti. Bohužel ne každý se rozhodne lichváři postavit a domáhat se svých práv. V době rostoucí inflace lze důvodně očekávat, že lichevní smlouvy nezůstanou pozadu.

Ambicí článku není podat vyčerpávající popis právní úpravy a skutkové podstaty lichvy, ale především upozornit na některé způsoby obrany¹ proti lichevnímu jednání prostřednictvím soukromého i veřejného práva a na jejich vzájemné odlišení.

Obecné vymezení

Jak trestní zákoník,² tak i občanský zákoník³ obsahují ustanovení upravující lichvu. Při srovnání je zřejmé, že OZ a TZ používají v zásadě stejnou terminologii. Přestože právní institut upravují dva rozdílné právní předpisy, dokonce i právní odvětví, je nutné na ně nahlížet stejně v souladu s principem jednoty a vnitřní obsahové bezrozpornosti právního řádu.⁴ Oba zákony shodně vyžadují kumulativní splnění následujících definičních znaků:

- 1) Plnění a protiplnění (tj. uzavření smlouvy bez požadavku na její formu);
- 2) Hrubý nepoměr plnění;
- 3) Subjektivní zranitelný stav (tíseň, rozrušení atd.) zkráceného, resp. poškozeného;

- 4) Zneužití stavu zkracujícím, resp. lichvářem.

Trestněprávní vs. občanskoprávní úprava

Při bližším zkoumání příslušných úprav a jejich výkladu je však možné nalézt hned několik odlišností. Takovým příkladem jsou výčty subjektivních zranitelných stavů poškozeného. Ač se jeví jako totožné, v případě OZ jde o výčet demonstrativní⁵ na rozdíl od výčtu v TZ, jenž je taxativní.⁶ Z hlediska subjektivní stránky (zavinění) je přísnějším TZ, když vyžaduje úmyslné jednání, tedy alespoň nepřímý úmysl. Dřívější judikatura⁷ se přiklání ke stejnému závěru v oblasti lichvy civilní. Je ale otázkou, zda nedošlo pouze k přijetí východiska obecné úpravy trestního práva, jelikož předchází občanský zákoník,⁸ explicitním ustanovením upravujícím lichvu nedisponoval. OZ v platném znění nevyžaduje úmysl (volní složku) lichváře poškodit druhou stranu, stačí pouze vědomost (rozumová složka) o hrubém nepoměru a daném subjektivním stavu poškozeného. Taková úvaha podporuje

závěr o zavinění ve formě vědomé neobalosti.⁹

Výkladovým oříškem je především tzv. hrubý nepoměr plnění, který je znám OZ i TZ. Tento neurčitý právní pojem slouží k individuálnímu posouzení každého případu. Posouzení, co už je lichva a co ještě není, záleží na úvaze soudu. Přesnou výši hrubého nepoměru právní předpisy nestanoví. Konkrétní míra by podpořila jasnost a srozumitelnost úpravy pro její adresáty. Poškozený by sám mohl lépe posoudit svou šanci na úspěch ve věci. Je však pravděpodobné, že pokud by se určila konkrétní nepřekročitelná výše jako např. dvojnásobek objektivní hodnoty plnění a protiplnění (2:1 / 1:2),¹⁰ roztrhne se pytel s poměrem plnění smluveným těsně pod takovým limitem. Pouhá hodnotová nevyváženost vzájemných plnění nezakládá hrubý nepoměr bez dalšího. Nepoměr by měl být zjevný, zároveň je nutné vždy vycházet ze specifických okolností případu (solventnost smluvní strany, tržní vývoj, hospodářský význam smlouvy, související poplatky, provize apod.).¹¹ Dále by takto striktní redefinice nepotěšila úvěrové společnosti, pro které

by tuzemský trh mohl přestat být lukrativní. Sice by se několika úvěrovým společnostem vypálil rybník, ale ryby by dál plavaly v bezpečí ilegálního trhu.

Za účelem správné právní kvalifikace je na místě striktně vymezit vztah zákonného ustanovení vůči jiným zaměnitelným normám právního řádu. V současnosti největší obtíže přináší odlišení mezi:

1. Lichva a podvod

V rámci lichvy má poškozený správnou představu o podstatě jednání. Poškozený ale buď poskytuje, nebo slibuje plnění v určité tísni, i když ví, že hodnota jeho plnění je k hodnotě protiplnění v hrubém nepoměru, nebo v důsledku nezkušenosti, rozumové slabosti nebo rozrušení není schopen zhodnotit vzájemný poměr plnění. Naproti tomu u podvodu¹² jedná poškozený pod vlivem svého omylu, nebo omylu jiné osoby, který je vyvolán či využit pachatelem, aniž by jednal pod vlivem tísně či neschopnosti posoudit důsledky svého jednání. Zatímco v případě podvodu je základem mylná představa poškozeného o podstatě celého vztahu s pachatelem, tento omyl je buď pachatelem vyvolán, nebo využit ke škodě poškozeného, u lichvy poškozený od samého počátku zná obsah smluvního vztahu s pachatelem, k jeho akceptování ho ale vedou zmíněné limitující faktory na jeho straně.

Výkladem obou ustanovení dochází k celkem jasnému a logickému rozlišení. Bohužel ne vždy jsou soudci, a zřejmě nejen oni, schopni takové odlišení ve svých rozhodnutích reflektovat, a proto může docházet až k nesprávné právní kvalifikaci. Na tuto potíž trestněprávního rozhodování upozorňuje například JUDr. Vávra,¹³ který konstatoval, že mnohdy není vůbec snadné dané jednání správně posoudit a že takové kvalifikační pochybení dnes není ojedinělé. I proto dodává: „(...) vždy platí, že pro orgány činné v trestním řízení je nejdůležitější co nejpřesněji prokázat skutkový děj. Protože právě jeho detaily mohou vést k rozdílným právním závěrům než v kauzách na první pohled obdobných.“¹⁴

2. Lichva a neúměrné zkrácení

Obě zákonná ustanovení vychází z hrubého nepoměru majetkových hodnot

plnění, kdy rozhodujícím okamžikem pro posouzení je okamžik uzavření smlouvy.¹⁵ V případě lichvy si jsou obě strany vědomy existence hrubého nepoměru. U neúměrného zkrácení¹⁶ zkrácený neznal hodnotu věci (omyl zkráceného)¹⁷ a zkracující věděl nebo musel vědět (vědomost zkracujícího) o skutečnosti zakládající hrubý nepoměr, což musí zkrácený prokázat.¹⁸ Předpokladem neúměrného zkrácení je pouze hrubý nepoměr plnění, není tak vyžadován žádný subjektivní prvek typu tíseň zkráceného aj.

Co se týče následků, neúměrně zkrácená strana může pouze požadovat zrušení smlouvy. Neúměrné zkrácení tedy nevede k automatické neplatnosti, ale je třeba se domáhat žalobou zrušení smlouvy. Není-li uplatněno do 1 roku, dochází k prekluzi práv z neúměrného zkrácení. Zkracující strana se buď smíří se zrušením smlouvy, nebo zánik závazkového vztahu odvrátí tím, že doplní úplatu. Možnost zkracujícího zachovat smlouvu v platnosti, ač za nových rovnějších podmínek, zajistí, že bude nadále dle smlouvy plněno, což podporuje zásadu soukromého práva *pacta sunt servanda*. Oproti tomu následkem lichvy je neplatnost. Pro právní teoretiky, ale zejména i praxi je významná otázka, o jakou neplatnost se jedná, o čemž napanuje vždy úplná shoda. Zatímco dřívější názor se přikláněl k absolutní neplatnosti pro rozpor s dobrými mravy,¹⁹ v současné době převažuje názor, který se zastává spíše relativní neplatnosti.^{20,21} Neplatnost lichevní smlouvy pak lze namítnout v obecné tříleté promlčecí lhůtě.

Platí, že OZ²² vylučuje, aby se neplatnosti lichevní smlouvy dovolával podnikatel, který uzavřel takovou smlouvu při svém podnikání, což je plně v souladu s celkovým pojetím a nastavením civilního kodexu, který klade na podnikatele jako kvalifikovanou osobu určité vyšší požadavky. To ovšem nevylučuje spáchání trestného činu lichvy na úkor takového podnikatele.²³ Smlouva sice nebude kvalifikována jako neplatné právní jednání, ale poškozený se může bránit před trestními soudy. Podobně judikoval NS v případě, kdy věřitel je podnikatelem. Soud zde konstatoval, že hodnota plnění mezi věřitelem a dlužníkem nesmí být v hru-

bém nepoměru, a nic na tom neměnila situace, že se věřitel zabýval podnikatelskou činností spočívající v půjčování peněz, konkrétně zastavárenské činnosti. Ač se jedná o zákonem povolenou činnost, omezujícím faktorem musí být existence akceptovatelného poměru požadovaného plnění k hodnotě vzájemného plnění, který bude sice u zastavárníka nepochybně vyšší než v bance, avšak nemůže jej v žádném případě mnohonásobně překročit. Soud proto došel k závěru, že i věřitel – podnikatel je zákonem omezen, jde-li o podmínky, za nichž se sjednávají půjčky.²⁴

Vzhledem k tomu, že vedle sebe existují hned dvě právní úpravy lichvy, je nutné vymezit jejich vzájemný vztah jako takový. Vystává otázka, zda úmysl zákonodárce směřoval k tomu, aby po formální stránce byla lichva vnímána z občansko-právního i z trestněprávního hlediska stejně, což by mělo za následek, že každé naplnění podmínek lichevní smlouvy dle OZ by za sebou neslo i trestněprávní odpovědnost.²⁵

K problematice se vyslovil ÚS, který řešil, zda v předmětném sporu nebylo namíste civilní určovací řízení přerušit do pravomocného rozhodnutí soudu v trestním řízení. Přímou uvádí, že: „Pokud by totiž jednání uvedených osob dosáhlo intenzity přečinu lichvy podle § 218 trestního zákoníku, nejednalo by se o absolutní neplatnost občanskoprávního úkonu²⁶ pro rozpor s dobrými mravy, nýbrž pro přímý rozpor se zákonem. Nelze však zároveň opomenout, že v demokratické společnosti je na protiprávní jednání třeba reagovat prostředky trestního práva až v krajních případech, a jen pokud právní prostředky jiných právních odvětví k jejich ochraně nepostačují. Úkolem soudů je tedy v každém případě zkoumat, zda se v dané věci nejedná o případ, v rámci kterého postačí uplatnění odpovědnosti podle občanského zákoníku.“²⁷ Tato argumentace je bezpochyby racionální, poněvadž potvrzuje základní, stěžejní zásadu trestního práva – zásadu subsidiarity trestní represe, tzv. materiální korektiv formálního pojetí trestného činu.²⁸ Lze tak dojít k závěru, že se počítá s rozdílným posuzováním, kdy obě právní úpravy působí vedle sebe, jak tomu bylo již v období účinnosti obecného zákoníku občanského (ABGB) z roku 1811. Tudíž je opět na soudní praxi, aby rozlišova-

Specialisté na hospodářskou soutěž

Hospodářská soutěž

Regulovaná odvětví

Veřejné zakázky

Compliance

la případy nastoupení následků dle OZ a případy aplikace trestněprávní sankce jako prostředku ultima ratio.²⁹ Orgány činné v trestním řízení by měly reagovat pouze tam, kde mimotrestní prostředky nepostačují, nejsou k dispozici, jsou neúčinné nebo již selhaly.³⁰

Závěrem

Ani přes občasné politické snahy zákon nestanovuje hranici hrubého nepoměru, jenž je definičním znakem lichvy. Stanovit jednotnou nepřekročitelnou hranici takového plnění bez dalšího by praxi zřejmě nijak významně neprospělo. Přestože se může zdát nepoměr nepřiměřeným, okolnosti či podmínky smlou-

vy mohou daný nepoměr ospravedlnit. Zůstává tak nutností posuzovat každý případ individuálně, přičemž určitým interpretacním a aplikačním nástrojem je relativně bohatá judikatura.

Zákonodárce ve snaze poskytovat ochranu a předcházet možným nežádoucím důsledkům plynoucím z lichevního jednání poskytuje občanům možnost obrany nejen prostřednictvím občanského, ale i trestního práva. Trestněprávní postih však v praxi není příliš častý, ať už je to důsledkem zásady subsidiarity trestní represe, problematickým prokazováním znaků skutkové podstaty, nebo nepochopením právní úpravy. Civilní řízení na druhou stranu bývá finančně

nákladné, takže si potenciální žalobce dobře promyslí, zda žalobu podá. To vše může být důvodem, proč je v soudní praxi lichva stále vzácným úkazem. Nezbyvá než apelovat, aby lidé na lichevní smlouvy nepřistupovali, a dojde-li k tomu, tak aby svá práva aktivně hájili.

Mgr. Martina Pabudová, advokátní koncipientka
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Poznámky:

¹ Autorka v tomto článku ponechává stranou mimosoudní způsoby řešení sporů (ADR), jejichž základem je dobrovolnost a snaha obou zúčastněných stran nalézt co možná nejlepší dohodu.

² Viz § 218 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů („TZ“).

³ Viz § 1796 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů („OZ“).

⁴ Nález Ústavního soudu České republiky („ÚS“) ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10.

⁵ JANOUŠEK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. Dostupné z: databáze Beck-online, § 1796 [Lichva].

⁶ VICHEREK, Roman. Základní skutková podstata lichvy dle § 218 odst. 1 tr. zákoníku [online]. epravo.cz, 13. října 2011. Dostupné na www.epravo.cz/top/clanky/zakladni-skutkova-podstata-lichvy-dle-218-odst-1-tr-zakoniku-77208.html.

⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky („NS“) ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1316/2011.

⁸ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění platném do 31. 12. 2013.

⁹ JANOUŠEK, Michal. In: JANOUŠEK, Michal. Ochrana slabší smluvní strany v občanském zákoníku. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 208.

¹⁰ Autorka pro úplnost uvádí, že uvedená míra je určitým vodítkem, které se často vyskytuje v judikatuře českých soudů po vzoru konstantní judikatury BGH (německého Spolkového

nejvyššího soudu). K míře nepoměru cca 50 % viz rozsudek NS ze dne 25. 1. 2022, sp. zn. 33 Cdo 42/2021-II.

¹¹ Viz usnesení NS ze dne 8. 12. 2021, sp. zn. 7 Tdo 1176/2021. Dále např. rozsudek NS ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 33 Odo 236/2005, který výslovně uvádí: „(...) v závislosti na okolnostech konkrétního případu - nemusí být nepřiměřený ani úrok, který je dvojnásobkem či trojnásobkem úrokové míry peněžních ústavů. Není možné však tolerovat extrémní případy, kdy úrok přesahuje obvyklou míru zcela neadekvátním způsobem“.

¹² Dle § 209 TZ.

¹³ Prezident Soudcovské unie a někdejší předseda Městského soudu v Praze.

¹⁴ VÁVRA, Libor. Lichvář nebo podvodník? [online]. pravni prostor.cz, 7. března 2019. Dostupné na <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/trestni-pravo/lichvar-nebo-podvodnik>.

¹⁵ JANOUŠEK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. Dostupné z: databáze Beck-online, § 1796 [Lichva].

¹⁶ Viz § 1793 OZ.

¹⁷ Nutno odlišit od omylu dle § 583 an. OZ. Neúměrné zkrácení se týká omylu pouze co do hodnoty plnění, sankcí je pak zrušení smlouvy, či doplnění úplaty, nikoli relativní neplatnost; neúměrné zkrácení se použije již tehdy, pokud zkracující strana o hrubém nepoměru věděla, zatímco u omylu se vyžaduje, aby strana v omyl protistranu uvedla.

¹⁸ PETROV, Jan. In: HULMÁK, Milan

a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 317–318.

¹⁹ ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ŠVESTKA, Jirí a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek V. Wolters Kluwer, 2014. Dostupné z: databáze ASPI.

²⁰ JANOUŠEK, Michal. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022. Dostupné z: databáze Beck-online, § 1796 [Lichva].

²¹ Závěr vychází zejména z § 586 OZ nebo § 587 OZ.

²² Viz § 1797 OZ.

²³ PŮRY, František. Úpadkové trestné činy v České republice. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 33.

²⁴ Usnesení NS ze dne 10. 7. 2001, sp. zn. 4 Tz 15/2001.

²⁵ KOUDELKA, Ladislav. Lichva: trestný čin a společenský jev. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 82.

²⁶ V současnosti dle převažujícího názoru a znění OZ „relativní“ neplatnost občanskoprávního „jednání“.

²⁷ Nález ÚS ze dne 19. 1. 2017, sp. zn. I. ÚS 3308/16.

²⁸ Viz § 12 odst. 2 TZ.

²⁹ KOUDELKA, Ladislav. Lichva: trestný čin a společenský jev. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 83.

³⁰ PŮRY, František. Úpadkové trestné činy v České republice. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 31.

Skupinové financování (crowdfunding)

Skupinové financování neboli crowdfunding je metodou získávání finančních prostředků na financování projektů a podniků, a to od velkého množství dárců a investorů prostřednictvím on-line platformy. Jedná se o alternativní způsob financování projektů, nejčastěji využívaný startupy nebo rostoucími podniky.

Druhy crowdfundingu

Crowdfunding můžeme dělit na finanční a nefinanční, a to podle toho, co investor za poskytnutí finančních prostředků vlastníkovi projektu obdrží na oplátku.

Nefinanční crowdfunding může mít podobu tzv. dárcovského crowdfundingu, v jehož rámci jednotliví investoři poskytují své finanční prostředky vlastníkovi projektu bez nároku na jakékoliv protiplnění. Tento typ financování je především užíván pro charitativní projekty či sponsoring.

Druhým typem nefinančního crowdfundingu je odměnový crowdfunding, který spočívá v poskytnutí peněžních prostředků ze strany investora výměnou za věcné protiplnění, a to ve formě služeb či produktů. Typicky investor od vlastníka projektu získá výrobek, který byl v rámci projektu na základě získaných prostředků od investorů vyvinut a vyroben.

U finančního crowdfundingu investoři očekávají finanční návratnost vložených finančních prostředků.

Výhody

Crowdfunding je nejčastěji využíván startupy a malými či středními podniky, které chtějí rozšířit svoji činnost.

Začínající podniky mají často problémy získat financování na své projekty od tradičních bank a finančních institucí z důvodu chybějící historie, nevydělečnosti, nedostatečného majetku či rizikovitosti projektu. Investoři v rámci crowdfundingu mohou podpořit projekty i relativně malými částkami, které díky vysokému počtu investorů ve svém souhrnu umožní podnikům zafinancovat projekty, které by se jinak nemohly uskutečnit.

Crowdfunding podnikům dále umožňuje s poměrně malým finančním rizikem otestovat trh před samotným uvedením výrobku či služby na trh.

S ohledem na velký počet investorů získávají projekty financované crowdfundingem, a s nimi i samotní vlastníci těchto projektů, zvýšené povědomí ve společnosti. Pro podniky tak slouží crowdfun-

ding i jako platforma pro marketing a reklamu jejich projektu a společnosti.

Nařízení o crowdfundingu

Evropský parlament zavedl novou regulaci crowdfundingu, kterou je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. října 2020 o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky (nařízení). V obecné rovině je nařízení koncipováno jako výjimka z režimu poskytování investičních služeb podle směrnice MiFID II a z regulace veřejné nabídky cenných papírů, resp. zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

Poskytovatelem služeb skupinového financování je dle nařízení právnická osoba usazená v Evropské unii, která poskytuje služby skupinového financování spočívající v párování zájmů investorů a vlastníků projektů na financování podnikání prostřednictvím využití platformy skupinového financování, které zahrnuje kteroukoli z těchto činností:

- umožnění poskytování úvěrů (úvěrový crowdfunding);

- umístování převoditelných (investičních) cenných papírů a nástrojů přijatých pro účely skupinového financování vydaných vlastníky projektů bez pevného závazku a přijímání a předávání pokynů klientů týkajících se těchto cenných papírů a nástrojů (investiční crowdfunding).

Úvěrový crowdfunding spočívá v dohodě, v jejímž rámci investor poskytne vlastníkovvi projektu dohodnutou finanční částku na dohodnutou dobu a vlastník projektu se bezpodmínečně zaváže tuto částku investorovi splatit spolu se vzniklým úrokem v souladu se splátkovým kalendářem.

V případě investičního crowdfundingu investor prostřednictvím on-line platformy nakupuje převoditelné cenné papíry emitované vlastníkem projektu, případně neomezeně převoditelné podíly ve společnosti s ručením omezeným vlastníka projektu (tato možnost v současnosti v ČR není možná).

Z definice poskytovatele skupinového financování vyplývá, že nařízení se vztahuje pouze na úpravu finančního crowdfundingu, a to pouze na některé jeho podoby. Úprava nařízení nedopadá na:

- služby skupinového financování poskytované vlastníkům projektů, kteří jsou spotřebiteli;
- jiné služby související se službami skupinového financování, které jsou poskytovány v souladu s vnitrostátními právními předpisy;
- nabídky skupinového financování s protiplněním vyšším než 5 mil. eur za 12 kalendářních měsíců na jednoho vlastníka projektu (v ČR se do 10. listopadu 2023 uplatní snížený limit 1 mil. eur).

Některé povinnosti poskytovatelů

Nařízení stanoví požadavky primárně na poskytovatele crowdfundingu, nikoliv na projekty nabízené na on-line platformách nebo jejich vlastníky.

V souladu s čl. 16 nařízení budou poskytovatelé povinni plnit informační povinnost, spočívající v každoročním zasílání seznamu projektů financovaných prostřednictvím platformy skupinového financování, přičemž u každého projektu budou uvedeny informace o vlastníkovvi projektu a získané částce, vydaném nástroji a souhrnné informace o investorech a inves-

tované částce v členění podle daňového domicilu investorů, s rozlišením kvalifikovaných a nekvalifikovaných investorů. Poskytovatelé budou informační povinnost plnit vůči České národní bance (ČNB), která informace následně poskytne Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA).

Poskytovatelé crowdfundingu musí dále mít vždy zavedeny obezřetnostní záruky rovnající se alespoň vyšší z těchto částek – 25 000 eur nebo jedné čtvrtině fixních režijních nákladů za předchozí rok. Obezřetnostní záruky mají jednu z těchto forem:

- kapitál tvořený položkami kmenového kapitálu tier 1 uvedenými v člácích 26 až 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 po odpočtech podle článku 36 uvedeného nařízení v plném rozsahu bez uplatnění prahových výjimek podle článků 46 a 48 uvedeného nařízení;
- pojištění pokrývající území EU, kde jsou nabídky crowdfundingu aktivně uváděny na trh, nebo srovnatelná záruka, nebo
- kombinaci písmen a) a b).

Licence

Nařízení zavádí povinnost poskytovatele crowdfundingu získat licenci od regulátora, kterým je v České republice ČNB. Získaná licence má platnost na území celé Evropské unie, poskytovatelům tak nová evropská regulace výrazně usnadňuje poskytování služeb skupinového podnikání mezinárodně.

Licenci pro činnost poskytovatele služeb skupinového financování podle nařízení není možné nahradit žádnou jinou licencí vydávanou ČNB. O licenci tak musí požádat i banky, obchodníci s cennými papíry či nebankovní poskytovatelé úvěrů.

Náležitosti žádosti o udělení licence k činnosti poskytovatele služeb skupinového financování stanoví čl. 12 nařízení. Mezi základní náležitosti patří:

- program činnosti vymezující typy služeb skupinového financování, které žadatel hodlá poskytovat a platformu skupinového financování, kterou hodlá provozovat;
- popis systémů správy, řízení a mechanismu vnitřní kontroly;
- popis systémů, zdrojů a postupů pro kontrolu a ochranu systémů zpracování

dat;

- popis provozních rizik a obezřetnostních záruk;
- informace o totožnosti fyzických osob ve vedoucím postavení poskytovatele, jejich bezúhonnosti, dobré pověsti, dostatečné znalosti a odborné dovednosti pro řízení poskytovatele;
- informace o ovládajících osobách až po skutečné majitele.

Příprava žádosti a všech příloh je náročný proces, který může trvat i několik měsíců. ČNB žádost o udělení licence pro poskytovatele služeb skupinového financování do 25 pracovních dnů od obdržení přezkoumá z hlediska úplnosti a případně žadatele vyzve k jejímu doplnění. Následně má ČNB 3 měsíce na rozhodnutí o udělení nebo zamítnutí licence. S ohledem na mimořádně krátkou lhůtu k vydání rozhodnutí lze nicméně očekávat, že licenční řízení budou přerušována a žadatelé vyzýváni v rámci připomínek ČNB k úpravám licenční dokumentace, aniž by lhůta 3 měsíců běžela.

Shrnutí

Nařízení přineslo poměrně striktní ujednání regulaci některých forem finančního crowdfundingu, zároveň poskytovatelům on-line platformy díky celoevropské platnosti licence umožnilo relativně snadnou expanzi do ostatních členských států.

Do 10. listopadu 2023 běží přechodné období, během kterého mohou stávající poskytovatelé služeb skupinového financování pokračovat v činnosti, kterou provozovali k 10. listopadu 2021, a to za dosavadních podmínek. Poté budou moci služby skupinového financování v působnosti nařízení poskytovat již pouze držitelé licence ČNB.

S ohledem na délku a složitost celého procesu získání licence ČNB pro poskytovatele služeb skupinového financování doporučujeme klientům začít situaci řešit co nejdříve.

Mgr. Zuzana Neubauerová, advokátka
Stuchlíková & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

STUHLIKOVA
& PARTNERS

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

Odměňování zaměstnanců investiční společnosti

Soudní dvůr Evropské unie („SDEU“) se zabýval otázkou, zda vyplácení dividend z titulu vlastnického práva některých zaměstnanců k akciím této investiční společnosti může pro dané zaměstnance vytvářet pobídku k podstupování nadměrných rizik, která poškozují zájmy obhospodařovaných investičních fondů, jakož i jejich investorů. SDEU tuto problematiku řešil ve svém rozsudku ve věci C-352/20 ze dne 1. srpna 2022.

Původní řízení

V původním řízení figurovala jako žalobce investiční společnost, jejíž obvyklou obchodní činností je správa subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) a alternativních investičních fondů a která uplatňovala na určité kategorie svých zaměstnanců zásady odměňování dle evropské regulace. Mezi zaměstnance, na které se tyto zásady vztahovaly, patřily osoby vykonávající funkce generálního ředitele, investičního ředitele a správce portfolií. Všichni tito zaměstnanci kromě výkonu své funkce rovněž vlastnili podíly na základním kapitálu investiční společnosti ve formě kmenových a prioritních akcií. Mimo to byli dva z těchto zaměstnanců rovněž jedinými akcionáři dvojice akciových společností, které vlastnily akcie vydané investiční společností. Investiční společnost tak vyplácela dividendy z prioritních a kmenových akcií jak příslušným zaměstnancům, tak i zmíněným společností.

Na základě výše zmíněné situace Maďarská národní banka jako orgán dohledu svým rozhodnutím uložila investiční společnosti povinnost, aby své zásady

a postupy odměňování uvedla do souladu s požadavky vnitrostátního zákona o kolektivním investování. Maďarská národní banka se domnívala, že dividendy vyplácené dotčeným zaměstnancům jak napřímo, tak nepřímo, by ze své podstaty mohly vést k faktickému stavu, kdy by zmíněné osoby disponovaly zájmem na tom, aby investiční společnost vytvářela krátkodobé zisky, a byly by tak pobízeny k podstupování rizik, která by nebyla slučitelná s rizikovým profilem investičních fondů obhospodařovaných investiční společností, jakož i s pravidly správy a zájmy podílníků fondu. Maďarská národní banka tak měla za to, že způsob výplaty těchto dividend představuje obcházení pravidel pro odložené vyplácení odměn za výkonnost, na základě čehož uložila investiční společnosti pokutu.

Proti uložené pokutě podala investiční společnost žalobu k budapeštskému soudu, kdy tvrdila, že dividendy nepředstavují pohyblivou složku odměny, a tudíž nespádají do zásad odměňování společnosti plynoucích z regulace. Pohyblivá složka totiž dle investiční společnosti představuje odměnu vyplácenou zaměstnancům za jejich odborné služby na základě výkonnostních kritérií, načež

dividenda je právo akcionáře majetkové povahy, a to bez ohledu na jeho činnost pro společnost či jeho individuální výkonnost. Dotčení zaměstnanci měli navíc dle investiční společnosti, jako většinou akcionáři, zájem na dlouhodobém zachování činnosti investičního řízení, což odporovalo tvrzení maďarského dohledového orgánu, že zaměstnance výplata dividend mohla podbízet k dosahování krátkodobého zisku. Žaloba byla ale soudem zamítnuta s odůvodněním, že dividendy vyplácené zaměstnancům představují rovnocennou odměnu i přes skutečnost, že se z formálního hlediska nejedná o odměnu za poskytnuté služby. Soud tvrdil, že dividendy vyvolávají u zaměstnanců zájem na krátkodobých ziscích investičních fondů, jelikož jsou výrazně vyšší než pevné a pohyblivé odměny. Tato skutečnost tak měla zaměstnance dle tvrzení soudu podbízet k podstupování rizik, která nejsou slučitelná se zájmy investorů, a tak představují způsob úplaty, který umožňuje obejít pravidla v oblasti zásad odměňování. Jako správný postup daný soud uvedl, že měla investiční společnost odložit výplatu alespoň 40 % dividend vyplácených ze sporných prioritních akcií a tuto výplatu přizpůsobit cyklu obhospodařovaných

investičních fondů, splácení podílových listů fondů a zároveň ji rozložit alespoň do tří let. Soud měl mimo jiné za to, že se zásady odměňování vztahují také na dividendy vyplácené společností, které jsou ovládané dotýčnými zaměstnanci, neboť daná platba je rovněž v jejich osobním majetkovém zájmu.

Investiční společnost tak podala žalobu v rámci původního řízení dále k Nejvyššímu soudu Maďarska, který považoval za nezbytné získat výklad článků 14 až 14b směrnice 2009/65 („UCITSD“), bodu 28 odůvodnění, čl. 13 odst. 1, přílohy II bodů 1 a 2 směrnice 2011/61 („AIFMD“), jakož i čl. 2 bodu 5 nařízení v přenesené pravomoci 2017/565, a tak se rozhodl řízení přerušit a položit SDEU předběžnou otázku v následujícím znění:

„Vztahují se na dividendy vyplácené dotýčným pracovníkům [žalobkyně v původním řízení]

- a) přímo na základě jejich vlastnického práva k akciím s přednostním právem na dividendy emitované správcem investičního fondu a
- b) [nepřímo prostřednictvím] akciových společností s jediným společníkem vlastněných dotýčnými pracovníky na základě akcií s přednostním právem na dividendy [emitovaných žalobkyní v původním řízení], jejichž držitelkami jsou,

zásady odměňování správců investičních fondů?“

Rozhodnutí SDEU

SDEU v rámci posuzování předmětné předběžné otázky vycházel z ustanovení čl. 14a odst. 1 až 3 UCITSD a čl. 13 odst. 1 AIFMD, které po členských státech vyžadují, aby investiční společnosti zavedly a uplatňovaly zásady a postupy odměňování, které jsou v souladu s řádným a účinným řízením rizik, toto řízení rizik podpořovaly a nepovzbuzovaly k podstupování rizik, která nejsou sluchitelná s rizikovým profilem, statutem nebo zakládacími dokumenty jimi obhospodařovaných investičních fondů. Čl. 14a odst. 3 UCITSD a čl. 13 odst. 1 AIFMD poté stanoví, že se vztahují na ty kategorie pracovníků, zahrnující mimo jiné členy vrcholného vedení, zaměstnance odpovědné za činnosti spojené s podstupováním rizik, zaměstnance v kontrolních funkcích a všechny zaměstnance, jimž je vyplácena celková odměna

na úrovni příjmů vrcholného vedení nebo zaměstnanců odpovědných za činnosti spojené s podstupováním rizik, jejichž pracovní činnosti mají významný dopad na rizikový profil investičních společností nebo jimi obhospodařovaných investičních fondů.

SDEU konstatoval, že pokud jde o výklad pojmu „odměna“ pro účely daných směrnic, je třeba postupovat v souladu s pravidly, kdy v případě, že znění ustanovení unijního práva výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a rozsahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii¹ a dále, že výklad ustanovení práva Evropské unie vyžaduje, aby byl kromě znění takového ustanovení zohledněn také kontext, do něhož ustanovení spadá spolu s cíli a účelem, které sleduje a jehož je součástí.² Na základě těchto zásad tak SDEU došel k závěru, že směrnice sice ve svém znění stanoví, že by členské státy měly vyžadovat, aby investiční společnosti zavedly a uplatňovaly zásady a postupy odměňování, avšak již neobsahují žádný odkaz na vnitrostátní právo, co se týče rozsahu samotného pojmu „odměňování.“ SDEU tak pracoval s běžným významem tohoto pojmu, který určil jako: „plnění v penězích nebo v naturálních poskytnutých za práci nebo službu.“

UCITSD ve svém čl. 14a odst. 2 stanovuje, že zásady a postupy odměňování zahrnují pevnou i pohyblivou složku platů a zvláštní penzijní výhody. SDEU avšak v dané věci argumentoval, že výčet daných dvou kategorií nevylučuje využití těchto zásad a postupů také na jiné formy plateb, než pouze a právě na zmíněné kategorie. SDEU ve svém rozsudku tvrdil, že z kontextu ustanovení směrnice vyplývá, že se zásady a postupy politiky odměňování vztahují na jakýkoliv druh výhody či odměny vyplácené investiční společností a rovněž také na libovolnou částku vyplácenou samotným investičním fondem, a to včetně výkonnostních odměn, převodů podílových jednotek nebo akcií fondu, ale také i na bonusy ze zisku, vyplácené kategoriím zaměstnanců, které spadají do osobní působnosti uvedených zásad. Zásady odměňování se tak dle názoru SDEU vztahují také na řešené dividendy z akcií, jelikož by nemělo být možné, aby byla pohyblivá složka odměny vyplácena s využitím nástrojů

či metod, které by umožňovaly obejít požadavky směrnic. SDEU je tak toho názoru, že dividendy sice nepředstavují odměnu za poskytnuté odborné služby, avšak mohou vytvářet pobídku pro dotčené zaměstnance investiční společnosti k podstupování rizik, která by nebyla sluchitelná s rizikovým profilem, zakládacími dokumenty či statutem investičních fondů obhospodařovaných investiční společností, a tak by zde nastalo riziko poškození zájmů investičních fondů a investorů. Právě ochrana investorů je totiž v daném případě zásadní, a to zejména v případech, kdy by mohly být zájmy investorů v rozporu se zájmy samotných správců investičních fondů.

SDEU se v závěru svého rozhodnutí také zabýval otázkou střetu ochrany vlastnického práva, konkrétně čl. 17 odst. 1 a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie³ („Listina“) s předmětnou regulací. Dle čl. 17 odst. 1 Listiny má každý právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Čl. 17 Listiny dále mimo jiné uvádí, že užívání majetku může být rovněž upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu. Čl. 52 odst. 1 Listiny poté stanoví, že výkon práv a svobod zakotvených v Listině, jako je vlastnické právo, může být omezen za podmínky, že jsou tato omezení stanovena zákonem, respektují podstatu těchto práv a svobod a jsou při dodržení zásady proporcionality nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého. Skutečnost, že jsou tato ustanovení Listiny použitelná rovněž na vlastnictví akcií a na právo pobírat s nimi spojené dividendy, potvrdil také jiný rozsudek SDEU,⁴ stejně jako skutečnost, že ochrana investorů představuje cíl obecného zájmu sledovaný Uníí.⁵ SDEU tak v rámci předmětné otázky došel k závěru, že omezení výkonu práv akcionářů, která vyplývají z uplatňování zásad, jimiž se řídí zásady a postupy odměňování, na výplatu dividend některým zaměstnancům investiční společnosti, proto skutečně splňují cíle obecného zájmu ve smyslu Listiny, tedy v daném případě zájmy samotných investorů.

Jak přistoupit k dividendám zákonným způsobem?

Jak můžeme vidět z argumentace SDEU, v rámci odměny zaměstnancům investič-

ní společnosti nesmí být upřednostňován způsob výplaty pohyblivé složky odměny, který by mohl povzbuzovat dosahování krátkodobých výsledků. Cílem je tak přiblížit zájmy zaměstnanců zájmům investorů a zároveň zajistit, aby zaměstnanci nebyli dotčeni pouze kladnými obchodními výsledky investičních fondů, ale v rámci pohyblivé složky odměny rovněž případnými ztrátami či neúspěchy fondů. Zároveň je cílem daných ustanovení zajistit, aby krátkodobé zvýšení hodnoty, které brzy pomine, a tak ve výsledku investorům investičních fondů během jejich držení investice nemusí mnoho přinést, rovněž nevyneslo zaměstnancům investičních společností neoprávněnou předčasnou výhodu.

Vždy je však nutné přezkoumat, zda zásady vyplácení dividend nevedou k obcházení příslušných pravidel odměňování, která jsou uvedena ve směrnících. Je tak nutné prověřit, zda existuje souvislost mezi zisky investičních fondů, které tato společnost obhospodařuje, zisky samotné společnosti, a částkami, které investiční společnost vyplácí svým zaměstnancům z titulu dividend z podílů, které v uvedené společnosti drží. Cílem tohoto přezkumu by měla být kontrola, zda tito zaměstnanci nemají potenciální či reálný zájem na co nejvyšších ziscích investičních fondů v krátkodobém horizontu.

Závěr

SDEU usoudil, že zadržení odkladu výplaty dividend má za cíl ochranu investorů investičních fondů a zajišťuje celkovou stabilitu finančního systému. V rozsudku rovněž uvedl, že nadměrné podstupování rizik, od kterého mají ustanovení směrnic v oblasti zásad a postupů odměňování odradit, mohou nejen poškodit zájmy investičních fondů, ale také způsobit systémové potíže ve finančním sektoru. Tato omezení se tak jeví s ohledem na cíle sledované těmito ustanoveními jako přiměřená, na což je třeba myslet vždy, v případě úpravy odměňování u investičních společností. Investiční společnosti by si tak měly jako obhospodařovatelé investičních fondů v případě nastavování svých zásad odměňování pokaždé uvědomit, že se tyto zásady mohou vztahovat také na samotné akcionáře investiční společnosti a výplatu dividend z jimi vlastněných akcií.

JUDr. Petr Moudrý, advokát
Greats advokáti, s.r.o.

Greats.

Poznámky:

- ¹ Rozsudek ze dne 22. června 2021, Latvijas Republikas Saeima (Trestné body), C439/19, EU:C:2021:504, bod 81.
- ² Rozsudek ze dne 15. března 2022, Autorité des marchés financiers, C302/20, EU:C:2022:190, bod 63.
- ³ Čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie: „Každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu.“ Čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie: „Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto listinou musí být stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.“
- ⁴ Rozsudek ze dne 5. května 2022, BPC Lux 2 a další, C83/20, EU:C:2022:346, bod 39.
- ⁵ Rozsudek ze dne 5. května 2022, Banco Santander (Řešení krize Banco Popular), C410/20, EU:C:2022:351, bod 36.

JOHANA CVRČKOVÁ a MICHAEL PLEVA

Daňové novinky pro rok 2023

Daň z přidané hodnoty 2022–2023

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

act

Řanda Havel Legal

**Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt
Milan • Prague • Vienna • Warsaw**

actlegal.com • actlegal-rhl.com

**Recommended
Czech Law Firm**
•
The Legal 500

**Recommended
Czech Law Firm**
•
ILFR1000

2018-2022
**Právnícká firma
roku**

Opět k problematice uveřejňování skutečně uhrazené ceny u „smluv na veřejné zakázky“ uveřejňované v registru smluv aneb „raději zveřejňujte vše, vždy a navždy“

Povinnost zveřejňovat určité údaje a smlouvy související s vynakládáním veřejných prostředků úzce souvisí s naplňováním politiky transparentního hospodaření s veřejnými prostředky v demokratickém zřízení státu a následné možnosti seznámit veřejnost s některými výdaji veřejných rozpočtů. Jedním z legislativních nástrojů pro naplnění požadavku na zajištění hospodárného nakládání s veřejnými prostředky je právní regulace zadávání veřejných zakázek.

Na úrovni práva Evropské unie v oblasti veřejného zadávání je namístě upozornit na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „Zadávací směrnice“), která zejména ve svém čl. 18 stanovuje zásadu transparentnosti.¹ Výsledkem tuzemského implementačního procesu Zadávací směrnice je pak zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“). Český zákonodárce v zájmu dalšího posilování principů co nejtransparentnějšího

informování o rozhodných informacích souvisejících s hospodařením s veřejnými prostředky schválil v roce 2015 zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZRS“). Obě citované právní úpravy se v praxi často střetávají v otázkách souvisejících s uveřejňováním smluv a informací ohledně skutečně uhrazené ceny za provedené plnění ze smlouvy na veřejnou zakázku, ač vlastní předmět obou právních úprav je zcela odlišný, resp. sleduje zcela jiné cíle. Zjednodušeně řečeno, zatímco ZZVZ před-

stavuje implementaci evropské legislativy související s problematikou zadávání veřejných zakázek, pak ZRS se zabývá v principu otázkou zveřejňování smluv v zájmu zlepšení přístupu veřejnosti ke smlouvám.

Tento článek se zabývá otázkou, zda-li při zveřejnění smlouvy v Registru smluv, tzn. při aplikaci § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ, je třeba uveřejnit výši skutečně uhrazené ceny na profilu zadavatele dle § 219 odst. 3 ZZVZ. V článku se zaměříme na zveřejňování skutečně uhrazené ceny z plnění veřejné zakázky při uveřejňování smlouvy na veřejnou zakázku

v registru smluv ve vzájemných souvislostech s uveřejňovacími povinnostmi ve smyslu ZZVZ. Jedná se o téma publikované v minulosti i na tomto portále² a věnuje se mu i některá komentářová literatura, byť z pohledu autorů spíše poskrovnu (viz dále). Přitom se jedná o problematiku veskrze praktickou, se kterou se praxe střetává nejenom v oblasti veřejných zakázek samotných, ale i v souvislosti s dodržováním rozpočtové kázně.³

Uveřejňovací povinnosti ve vztahu k ZZVZ jsou stanoveny zejména v § 219 ZZVZ a ZRS. Podle § 219 ZZVZ obecně platí, že kromě uzavřených smluv veřejný zadavatel uveřejňuje na profilu zadavatele i výši skutečně uhrazené ceny. Ustanovení § 219 odst. 3 ZZVZ dále stanoví, že se zveřejňuje i skutečně uhrazená cena u takových smluv, u kterých je stanovena uveřejňovací povinnost podle § 219 odst. 1 ZZVZ.

V § 219 odst. 1 ZZVZ je uvedena povinnost uveřejnit na profilu zadavatele smlouvy (včetně změn a dodatků) vzniklé z veřejných zakázek, přičemž jsou stanoveny výjimky z této povinnosti. Tyto skupiny výjimek jsou taxativně vymezeny. Povinnost zveřejnit smlouvu dle § 219 odst. 1 ZZVZ neplatí pro:

- a) smlouvu na veřejnou zakázku, jejíž cena nepřesáhne 500 000 Kč bez daně z přidané hodnoty,
- b) smlouvu na veřejnou zakázku, u které veřejný zadavatel postupoval v souladu s § 29 písm. a) až c) a písm. l) bod 2, § 30 písm. d) nebo § 191 odst. 2 písm. e) ZZVZ,
- c) pro zadavatele, který je zpravodajskou službou podle jiného právního předpisu, nebo
- d) smlouvu uveřejněnou podle jiného právního předpisu.

Z hlediska zaměření předmětného článku je však klíčové ustanovení § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ týkající se možnosti neuveřejnění smlouvy na profilu zadavatele, pokud se smlouva musí zveřejnit podle jiného právního předpisu.⁴ Takovýmto jiným právním předpisem lze rozumět i již zmiňovaný ZRS.

Jak již bylo uvedeno výše, podle § 219 odst. 3 ZZVZ má veřejný zadavatel povinnost uveřejnit po splnění smlouvy výši skutečně uhrazené ceny

za plnění smlouvy. Tato povinnost se vztahuje na takové smlouvy, které je zadavatel povinen uveřejnit dle § 219 odst. 1 ZZVZ. To znamená, že pokud lze smlouvu zařadit mezi výjimky z uveřejnění smlouvy na profilu zadavatele dle § 219 odst. 1 ZZVZ, pak platí, že zadavatel nemusí uveřejnit skutečně uhrazenou cenu na profilu zadavatele v souladu s § 219 odst. 3 ZZVZ. Z nepřilíš jasné textace ustanovení § 219 odst. 1 písm. d) a § 219 odst. 3 první věty ZZVZ vyvstávají v praxi často otázky, zdali je nutné při aplikaci ustanovení § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ ohledně podmínek zveřejnění smluv dle ZRS následně zveřejnit skutečně uhrazenou cenu na profilu zadavatele dle § 219 odst. 3 ZZVZ.

ZZVZ stanovuje povinnost uveřejnit dané informace na profilu zadavatele. ZRS stanovuje povinnost uveřejnit určité informace v tzv. registru smluv v souladu se ZRS. Ustanovení § 8 odst. 4 ZRS pak stanoví, že: „Je-li v souladu s tímto zákonem uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle zákona o veřejných zakázkách, je tím splněna povinnost uveřejnit ji podle zákona o veřejných zakázkách; to platí obdobně o údajích uveřejňovaných jako metadata podle tohoto zákona.“⁵ Je tedy evidentní, že ZRS explicitně počítá při své aplikaci s konkrétní právní normou v podobě ZZVZ, a to ohledně zveřejňování smluv bez toho, že by se ZRS blíže věnoval problematice profilu zadavatele. Jak však vyplývá z ustanovení § 8 odst. 4 ZRS jako lex specialis k ustanovení § 219 ZZVZ, uveřejněním jak smlouvy v registru smluv, tak i údajů uveřejňovaných jako metadata dle ZRS, dochází k naplnění uveřejňovací povinnosti dle ZZVZ. Metadata se rozumí ve smyslu ZRS data popisující souvislosti, obsah a strukturu zaznamenaných informací a jejich správu v průběhu času.⁶ Z ustanovení § 5 odst. 5 písm. c) ZRS pak vyplývá, že mezi uveřejněná metadata k uveřejněné smlouvě patří i „cena“ a pokud ji smlouva neobsahuje, pak má být uváděna „hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit“. Oproti ustanovení § 219 odst. 3 ZZVZ však ZRS z hlediska uveřejňování metadat k uveřejněné smlouvě pracuje s pojmem „cena“ či „hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit“, zatímco ZZVZ ve svém ustanovení § 219 odst. 3 ZZVZ hovoří o „výši skutečně uhrazené ceny“. Skutečně uhrazená cena není zřejmá při podpisu smlouvy na

rozdíl od ceny dle § 5 odst. 5 ZRS, skutečně uhrazená cena je zjistitelná časově později. Může, ale nemusí se shodovat s cenou uváděnou dle § 5 odst. 5 ZRS.

V souladu s výkladovými stanovisky a metodickými dokumenty (legislativně-věcných) gestorů zákonů⁶ je odpovědností zadavatele zvolit, jestli bude smlouvu, na níž se vztahuje § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ, zveřejňovat na profilu zadavatele a následně i v registru smluv anebo využije možnost ji uveřejňovat pouze v registru smluv (pakliže ZRS stanoví povinnost smlouvu uveřejnit v registru smluv). Z důvodové zprávy k vyhlášenému znění ZZVZ přitom plyne, že zákonodárce měl v úmyslu minimálně zabránit duplicitě zveřejňování smluv coby dle zákonodárce negativního jevu ve světle paralelně existujících právních úprav v podobě ZRS a ZZVZ: „V případě, že platí povinnost uveřejnit smlouvu podle jiného právního předpisu (tj. zejména připravovaný zákon o registru smluv), není zadavatel povinen uveřejňovat smlouvu duplicitně i podle tohoto zákona.“⁷

Pakliže se zadavatel rozhodne, ve smyslu výše uvedeného, využít možnosti mu dané § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ, postačí zveřejnit-li smlouvu na veřejnou zakázku v registru smluv, a to v souladu a dle režimu ZRS coby lex specialis vůči ZZVZ a nemusí se tak následně zveřejňovat ani skutečně uhrazenou cenu na profilu zadavatele dle § 219 odst. 3 ZZVZ. Na tomto závěru se shodují gesčně příslušné orgány veřejné správy jako je např. Ministerstvo pro místní rozvoj⁶ (dále jen „MMR“) a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.⁸

Taktéž aktuální výklad posledních let zastávaný ve vybrané komentářové literatuře či v rovině metodické prezentované na úrovni MMR je takový, že pokud zadavatel zvolí možnost dle § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ a smlouvu zveřejní pouze v registru smluv, nemusí následně zveřejňovat ani výši skutečně uhrazené ceny dle § 219 odst. 3 ZZVZ na profilu zadavatele, lze-li na smlouvu aplikovat § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ. Jedná se o opakovaný výklad (legislativně) věcného gestora ZZVZ⁹ a některých souvisejících předpisů MMR. Stejný závěr se výslovně uvádí i v komentářové publikaci: Zákon o zadávání veřejných zakázek, 2. vydání, 2022 od kolektivu autorů (M. Šebesta, P. Novotný, T. Machurek, D. Dvořák

a kol.).¹⁰ Striktní jazykový výklad ustanovení těmto závěrům také plně odpovídá.

Bez ohledu na jazykový výklad však nelze odhlédnout od výkladu teleologického pokud jde o ustanovení § 219 ZZVZ, z hlediska smyslu, resp. účelu dotčeného ustanovení, a to zejména při zkoumání rozdílnosti obou právních úprav ve vztahu k odlišným pojmům „cena“ dle ZRS a „skutečně uhrazená cena“ dle ZZVZ. Zatímco ZRS v zásadě řeší otázku uveřejňování smluv bezprostředně po jejich uzavření, resp. v zákonných lhůtách, pak ustanovení § 219 ZZVZ sleduje to, jaká skutečná cena byla uhrazena po splnění smlouvy.¹¹ V tomto ohledu je tedy zřejmé, že ZZVZ stanoví uveřejňovací povinnost týkající se výše skutečně uhrazené ceny vysoce nad rámec zákonné úpravy ZRS zaměřené v základním principu jen na samotné uveřejnění smlouvy, a proto nelze v takovém případě přehlédnout problematiku uveřejňovací povinnosti z hlediska ZZVZ oproti uveřejňování smluv dle ZRS. ZRS nestanovuje povinnost uveřejnit výši skutečně uhrazené ceny. To platí i pro smlouvy, jejichž cena za plnění nepřesáhne 500 000 Kč bez DPH, jak mimo jiné potvrzuje i MMR na zmíněném Infofóru.¹² Existence předmětné interpretační nejasnosti je jednoduše dána odlišným předmětem obou právních úprav, kdy (i) ZRS upravuje zvláštní podmínky účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv prostřednictvím registru smluv a samotný registr smluv (viz § 1 ZRS) a (ii) ZZVZ z hlediska předmětu své úpravy upravuje mimo jiné také pravidla pro zadávání veřejných zakázek, a to např. i v kontextu faktické či vyhrazené změny závazků (viz § 100 ZZVZ) z původně vysoce soutěžené smlouvy spočívající v tom, že skutečně uhrazená cena za plnění předmětu smlouvy bude cenou odlišnou od původní ceny dle uzavřené smlouvy na veřejnou zakázku. Z hlediska smyslu a účelu ZZVZ se tak jeví více než smysluplným ustanovení § 219 odst. 3 ZZVZ, aby zadavatel zveřejňoval skutečně uhrazenou cenu plnění smlouvy na veřejnou zakázku, neboť se může jednat o informaci rozhodnou z pohledu i následné kontroly plnění smlouvy na veřejnou zakázku a plnění politiky transparentnosti. Mimořádná důležitost informací uvedených ve smlouvě na veřejnou zakázku je výslovně konstatována v rozhodovací praxi ÚOHS.¹³ Má-li být zachován význam ustanovení § 219 ZZVZ ohledně

uveřejňování skutečně uhrazené ceny při nevytváření duplicity zveřejňování smluv (tj. jak na profilu zadavatele, tak v registru smluv), pak tento problém lze z našeho pohledu překlenout jen legislativní cestou minimálně v zachování povinnosti zadavatele uveřejňovat skutečně uhrazenou cenu smlouvy na veřejnou zakázku na profilu zadavatele. Jinou cestou pro vyloučení všech pochybností při řádném dodržení uveřejňovacích povinností na straně zadavatele by bylo splnění uveřejňovacích povinností jak dle ZZVZ, tak i dle ZRS, tedy vždy. Bylo by vhodné, aby zákonodárce zřetelněji formuloval příslušná ustanovení ZZVZ tak, aby byla srozumitelná zejména pro ty příjemce informací, kteří s těmito zákony pracují téměř denně.

K otázce potenciálních sankcí ve vztahu k řešené problematice uveřejnění skutečně uhrazené ceny na profilu zadavatele lze uvést, že porušení povinnosti řádného splnění povinností zadavatele ve smyslu § 219 ZZVZ s sebou přináší samozřejmě negativní důsledky, byť ne vždy ve vztahu k odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ZZVZ. Přestupky vůči povinnosti uveřejňování dle ZZVZ jsou uvedeny v § 269 ZZVZ. Ustanovení § 269 odst. 2 uvádí, že veřejný zadavatel se dopustí přestupku, pokud neuveřejní smlouvu dle § 219 odst. 1 ZZVZ. Avšak to se týká uveřejnění smlouvy, nikoliv uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny. Přestupku na základě neuveřejnění smlouvy dle § 269 odst. 2 ZZVZ se veřejný zadavatel nedopustí, je-li včas a řádně aplikována výjimka z povinnosti smlouvu uveřejnit, tzn. nevztahuje-li se povinnost uveřejnění na danou smlouvu dle § 219 odst. 1 písm. a) až d) ZZVZ. ZZVZ nestanovuje sankci za nezveřejnění skutečně uhrazené ceny. Při aplikaci § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ se však smlouva musí řádně a včas zveřejnit v registru smluv v souladu s ZRS.

Zároveň je však namístě uvést, že neuveřejnění smlouvy či výše skutečně uhrazené ceny v rozporu se ZZVZ či ZRS může být z povahy věci považováno za porušení zákonné povinnosti s významnými dopady, např. v dotační oblasti z pohledu porušení rozpočtové kázně ve smyslu např. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Závěrem je třeba dodat, že má-li možnost a zvolí-li zadavatel variantu aplikace § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ a smlouvu lze zveřejnit pouze v Registru smluv dle ZRS, pak je nezbytné, aby smlouvu a další údaje uveřejnil řádně a včas v souladu se ZRS. Neučiní-li tak, nelze konstatovat, že byla aplikována výjimka dle § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ a daný případ by mohl být posuzován jako kdyby měla být smlouva uveřejněna dle úvodního ustanovení § 219 odst. 1 ZZVZ na profilu zadavatele, a tím pádem by měla být i zveřejněna skutečně uhrazená cena na profilu zadavatele dle § 219 odst. 3 ZZVZ.

V současné době, kdy je návrh novely ZZVZ projednáván v rámci legislativního procesu již Senátem, lze předpokládat, že dojde k úpravě znění § 219 odst. 1 písm. d) tak, že namísto vyjádření „podle jiného právního předpisu“ bude přímo uvedeno „v registru smluv“. Tímto bude nade vše pochybnost jasná, že se jedná právě o registr smluv a ZRS.

JUDr. Miroslava Siváková,
advokátní koncipientka
Mgr. Tomáš Biem, advokát
Biem & Schýbal, advokátní kancelář, s.r.o.

 Biem & Schýbal
Advokátní kancelář, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Čl. 18 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, v platném znění.
- ² Otázka uveřejňování skutečně uhrazené ceny ve vztahu k zákonu o registru smluv a zákonu o zadávání veřejných zakázek. In: www.epravo.cz [online]. 2023 [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/otazka-uvarejnovani-skutecne-uhrazene-ceny-ve-vztahu-k-zakonu-o-registru-smluv-a-zakonu-o-zadavani-verejnych-zakazek-109400.html>.
- ³ Z veřejně dostupných a zpřístupněných zdrojů lze nalézt např. tyto případy: <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=17/31> - viz str. 8 a.n. kontrolního závěru.
- ⁴ Např. Společné stanovisko Ministerstva pro

Pokračování poznámek na další stránce.

CHRÁNÍME HODNOTY

„Svěřenské a nadační fondy –
Vaše řešení mezigeneračního
předání majetku bez rodinných sporů.“

www.premiumtrust.cz

CCS
PREMIUM
TRUST

The logo for CCS Premium Trust, featuring a stylized 'A' or 'P' symbol above the text 'CCS PREMIUM TRUST'.

místní rozvoj, Ministerstva vnitra a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k problematice vztahu povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku podle zákona o zadávání veřejných zakázek a povinnosti uveřejnit smlouvu podle zákona o registru smluv, aktualizováno ke dni 4. 10. 2016. Uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny In: www.portal-vz.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/nezarazene/Uverejneni-vyse-skutecne-uhrazene-ceny/>. Registr smluv a uveřejňování skutečně uhrazené ceny. In: www.portal-vz.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: [https://portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/novy-zakon-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/otazky-a-odpovedi/cast-desata-spolecne-ustanoveni-%c2%a7-210-%c2%a7-223/](https://portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/novy-zakon-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/otazky-a-odpovedi/cast-desata-spolecne-ustanoveni-%c2%a7-210-%c2%a7-223/Uverejneni-vyse-skutecne-uhrazene-ceny/). Uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny. In: www.portal-vz.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/novy-zakon-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/otazky-a-odpovedi/cast-desata-spolecne-ustanoveni-%c2%a7-210-%c2%a7-223/>. Je nutné uveřejňovat smlouvu podle zákona o veřejných zakázkách, pokud je smlouva uveřejněna podle zákona o registru smluv? In: smlouva.gov.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11] Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/stranka/pravni-ramec>.

⁵ § 8 odst. 4 zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Srov. Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv – dostupný na: <https://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>.

⁷ Sněmovní tisk 637/0, Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zadávání veřejných zakázek. In: www.psp.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7 & ct=637 & ct1=0>. ZZVZ byl ve Sbírce zákonů ČR vyhlášen dne 29. 4. 2016 s nabytím účinnosti pro § 219 ke dni 1. 10. 2016, vládní návrh zákona byl předložen Poslanecké sněmovně dne 27. 10. 2015. ZRS byl vyhlášen dne 14. 12. 2015 s nabytím účinnosti ke dni 1. 7. 2016, kdy návrh zákona byl předložen skupinou poslanců dne 2. 12. 2013.

⁸ Např. „Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek, 3. díl“, Informační list 1/2020, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

⁹ Registr smluv a uveřejňování skutečně uhra-

zené ceny (uveřejněn na webových stránkách v rubrice „Info-fórum-Vzdělávání“ v sekci „Otázky a odpovědi“ – „Část desátá – Společné ustanovení (§ 210 - § 223)“. In: www.portal-vz.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/novy-zakon-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/otazky-a-odpovedi/cast-desata-spolecne-ustanoveni-%c2%a7-210-%c2%a7-223/>.

¹⁰ M. Šebesta, P. Novotný, T. Machurek, D. Dvořák a kol.: Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 1308–1314. Výňatek: „Jestliže tedy veřejný zadavatel není povinen uveřejnit na svém profilu smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku dle tohoto ustanovení, zejména v případech naplnění některé z podmínek výjimky z uveřejnění dle § 219 odst. 1 písm. a) až d), nemá ani povinnost uveřejňovat informace o výši skutečně uhrazené ceny. Tato skutečnost se vztahuje také na smlouvy uveřejněné v registru smluv. Jestliže tedy veřejný zadavatel uveřejní smlouvu na veřejnou zakázku v registru smluv, není povinen tuto smlouvu již uveřejňovat na profilu zadavatele a současně také nemusí následně uveřejňovat výši skutečně uhrazené ceny za plnění takové smlouvy...“

¹¹ Pro zveřejnění smlouvy dle § 219 odst. 1 ZZVZ platí lhůta 15 dní od uzavření smlouvy nebo 15 dní od konce každého čtvrtletí v případě veřejných zakázek, které jsou zadávány na základě rámcové dohody či v dynamickém nákupním systému. Rámcová dohoda musí být dle § 219 odst. 2 ZZVZ uveřejněna do 15 dní od jejího uzavření. Pro uveřejnění výše skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy v souladu s § 219 odst. 3 ZZVZ platí lhůta 3 měsíců od splnění smlouvy a v případě smluv s plněním časově delším než je jeden rok, je třeba uveřejnit vždy do 31. března následujícího roku skutečně uhrazenou cenu za předcházející kalendářní rok. To znamená, že například za období 1. 1. 2020–31. 12. 2020 je třeba splnit uveřejňovací povinnost do 31. 3. 2021. V případě uveřejnění v režimu ZRS platí povinnost zadavatele odeslat smlouvu k uveřejnění správci registru bez zbytečného odkladu od uzavření smlouvy, nejpozději však do 30 dní.

¹² Registr smluv a uveřejňování skutečně uhrazené ceny. In: www.portal-vz.cz [online]. 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/novy-zakon-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/otazky-a-odpovedi/cast-desata-spolec->

ne-ustanoveni-%c2%a7-210-%c2%a7-223/ „Povinnost uveřejnit skutečně uhrazenou cenu se tedy nevztahuje ani na situace, kdy zadavatel uzavřel smlouvu na veřejnou zakázku, jejíž cena nepřesáhne 500 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, smlouvu na veřejnou zakázku, u které veřejný zadavatel postupoval v souladu s § 29 písm. a) až c) a písm. l) bod 2, § 30 písm. d) nebo § 191 odst. 2 písm. e) či na situace, kdy jde o zadavatele, který je zpravodajskou službou podle jiného právního předpisu.“

¹³ Rozhodnutí ÚOHS ze dne 7. 5. 2019, č. j. S0189/2019/VZ-12780/2019/522/NRi: „Neuveřejnění nebo pozdní uveřejnění smlouvy na plnění veřejné zakázky je možné pokládat za porušení jedné z nejdůležitějších uveřejňovacích povinností zákona. Zákon jednoznačně stanoví v § 219 odst. 1 povinnost uveřejnit uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku na profilu zadavatele, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne jejího uzavření. Z hlediska závaznosti je možno neuveřejnění nebo pozdní uveřejnění smlouvy na plnění veřejné zakázky pokládat za porušení jedné z nejdůležitějších uveřejňovacích povinností, neboť uzavřenou smlouvu lze z pohledu veřejnosti (a jejího legitimního zájmu na kontrole vydávání veřejných prostředků) pokládat za vůbec nejrelevantnější dokument celého zadávacího řízení. Je to právě smlouva na plnění veřejné zakázky, na základě které bude veřejná zakázka plněna a veřejné prostředky na základě ní vynakládány. Zadavatel pozdním uveřejněním smlouvy na veřejnou zakázku omezil možnost veřejnosti dozvědět se základní údaje o tom, za jakých obchodních podmínek mají být veřejné prostředky vynakládány, a současně omezil možnost získat informace, na základě kterých by bylo možné se domáhat provedení kontrolní činnosti ze strany kompetentních orgánů státní správy. Došlo tak k ohrožení právem chráněného zájmu spočívajícího v možnosti zpětné kontroly veřejné zakázky a postupu zadavatele ze strany veřejnosti, tedy k omezení důležitého kontrolního mechanismu v procesu zadávání veřejných zakázek, jež přispívá k hospodárnému vynakládání veřejných prostředků a je v širším smyslu projevem zásady transparentnosti. Z hlediska následků spáchání přestupku nelze přehlížet tu skutečnost, že obviněný v šetřeném případě svoji povinnost splnil až s velkým časovým odstupem, neboť uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku na svém profilu uveřejnil až dne 14. 3. 2017, a prodlení s uveřejněním předmětné smlouvy tak trvalo více než 10 měsíců.“

Wilson

A leading independent CEE law firm

Z aktuální judikatury

Směnka

Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku. I když se vystavení směnky zpravidla opírá o určitý důvod (kauzu), vzniká ze směnky specifický (směnečný) právní vztah, jehož abstraktní charakter tkví v tom, že právní důvod (kauza) není pro jeho vznik významný a ze směnky nevyplývá. Směnečný závazek je přitom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl důvodem jeho vzniku. Vzhledem k tomu, že zákon nerozlišuje jednotlivé druhy směnek (právní teorie vymezuje rozdíly mezi směnkami pro soluto, pro solvendo a směnkami zajišťovacími), je třeba také v případě tzv. směnek zajišťovacích dovodit, že nejsou akcesorickým závazkem ve vztahu k závazku jinému (jde o prostředek zajištění a nikoli o zajišťovací závazek). Okolnost, že podle dohody účastníků je účelem směnky zajistit splnění určitého závazku, se pak projeví v okruhu tzv. kauzálních námitek, jimiž se dlužník ze zajišťovací směnky může bránit povinnosti ze směnky plnit (plněním na zajišťovací směnku (na rozdíl od plnění z titulu ručení či zástavního práva) zajištěná pohledávka nezaniká a stejně tak plně-

ním na zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky).

Zpeněžování

Insolvenční dlužník ani jiný účastník insolvenčního řízení (§ 14 odst. 1 insolvenčního zákona) nebo některý z procesních subjektů uvedených v § 9 písm. b/, c/, e/ a f/ insolvenčního zákona není účastníkem dražby podle ustanovení § 76 odst. 2 exekučního řádu, vyvolané postupem podle § 286 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 289a insolvenčního zákona. Odvolání podané (insolvenčním) dlužníkem proti usnesení o příklepu udělenému v takové dražbě vydražiteli, proto odvolací soud odmítne jako podané někým, kdo k odvolání není oprávněn (§ 218 písm. b/ o. s. ř.).

Katastr nemovitostí

Ustanovení § 986 odst. 1 o. z. je třeba vyložit tak, že kdo tvrdí, že je ve svém právu dotčen zápisem provedeným do veřejného seznamu bez právního důvodu ve prospěch jiného, může žádat, aby byla ve veřejném seznamu poznamenána poznámka spornosti. Tato poznámka, vylučující dobrou víru třetích osob ve stav zapsaný ve veřejném seznamu, však bude vymazána, jestliže žadatel do dvou měsíců od doručení žádosti o její provedení orgánu, který veřejný seznam vede,

nedoloží, že své tvrzené právo uplatnil u soudu, a to proti osobám, v jejichž prospěch je právo v katastru dosud zapsáno. Žadatel nemá právo uplatnit uvedený nárok u soudu přímo proti katastrálnímu úřadu.

Reorganizace

Námítky, že reorganizační plán nesplňuje podmínky podle § 348 odst. 2 insolvenčního zákona, může v rámci opravných prostředků uplatňovat pouze ten věřitel, který hlasoval proti přijetí reorganizačního plánu (§ 350 odst. 1 insolvenčního zákona) a (zároveň) jehož skupina reorganizační plán nepřijala. Insolvenční zákon v § 348 (ani jinde) nepředepisuje insolvenčnímu soudu, aby o schválení reorganizačního plánu rozhodl po nařízení jednání.

Přezkumné jednání je spojeno s rozhodnutím o úpadku, neboť je soud nařídí v rozhodnutí, jímž zjišťuje úpadek (srov. § 136 odst. 2 písm. f/, § 190 odst. 2 věta první insolvenčního zákona). Proto opakování přezkumného jednání přichází v úvahu pouze tehdy, kdyby bylo zrušeno rozhodnutí o zjištění úpadku (v takovém případě by znovu běžela lhůta k přihlašování pohledávek). Způsob řešení úpadku (prohlášení konkursu, povolení reorganizace nebo oddlužení) neovlivňuje správnost provedeného přezkumu (jeho výsledky, tj. která pohle-

dávka byla kterým procesním subjektem popřena či nikoliv), projevuje se pouze účinky, jež takové popření (dlužníka a věřitelů) může mít (zda se k nim přihlíží či nikoliv). Z uvedeného důvodu zrušení rozhodnutí o způsobu řešení úpadku nevrací insolvenční řízení do stádia před přezkumným jednáním a nevyžaduje tak jeho opakování.

Neúčinnost právního úkonu

Neúčinným právním jednáním může být i smlouva, na jejímž základě se dlužník, který (v době jejího uzavření) je v úpadku, zbaví svého majetku ve prospěch třetí osoby (smluvní strany této smlouvy, na níž převede smlouvou vymezený majetek), aniž by se mu za tento majetek dostalo (reálně) odpovídajícího plnění. Přitom není podstatné, zda je ve smlouvě sjednáno odpovídající plnění (jeho výše odpovídá dlužníkem poskytovanému plnění), ale zda se toto plnění dostane do majetkové sféry dlužníka, resp. zda je (dlužníkem) využitelné pro úhradu jeho (dalších) závazků. Darovací smlouva je podle své povahy právním jednáním bez přiměřeného protiplnění (§ 240 insolvenčního zákona), současně ale lze v řízení o odpůrcí žalobě zkoumat, zda dlužník za plnění poskytnuté na základě darovací smlouvy obdržel přiměřené protiplnění. Toto protiplnění může mít podobu úhrady dluhu dlužníka třetí osobou, jež předchází uzavření darovací smlouvy.

Trest zákazu činnosti

K souvislosti spáchaného trestného činu s činností, která může být zakázána, lze uvést, že musí být užší, přímá, bezprostřední. Nestačí, že pachatel projevilo trestným činem morální nezpůsobilost k výkonu činnosti. Podmínkou pro uložení trestu zákazu činnosti podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku je, aby se pachatel právě v souvislosti s touto činností dopustil trestného činu. Účelem trestu zákazu činnosti je zabránit pachateli vykonávat jen takovou činnost (zaměstnání, povolání nebo funkci), která mu dává příležitost k páchaní trestných činů určitého druhu. Činnost, kterou lze zakázat, nemusí být znakem objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu. Souvislost v tomto smyslu bude dána především v případech, když byl trestný čin spáchán přímo při výkonu určité čin-

nosti. Postačí ovšem, jestliže tato činnost poskytla pachateli příležitost ke spáchaní trestného činu nebo mu alespoň trestnou činnost usnadnila. Nepostačuje, jestliže by šlo jen o náhodnou souvislost. Na přímou souvislost spáchaného trestného činu s činností, která má být zakázána, lze usuzovat z toho, že tato činnost nepostrádá věcný (vnitřní, účelový), místní a časový vztah ke spáchanému trestnému činu.

Zákaz konkurence

Právo na náhradu škody způsobené podnikateli porušením zákazu konkurence jeho zástupcem nezaniká. Zanikne-li právo podle ustanovení § 432 odst. 2 o. z. prekluzí, toto právo na náhradu škody není nutné uplatnit ve lhůtách uvedených v ustanovení § 432 odst. 2 o. z.

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Podání kontrolního hlášení nezavazuje daňový subjekt povinnosti podat daňové přiznání vymezené v § 101 zákona č. 235/2004 Sb.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Doručování

Základním předpokladem pro nařízení výkonu rozhodnutí je vykonatelnost exekučního titulu. Tato vykonatelnost nastupuje jedině za předpokladu, že bylo rozhodnutí řádně doručeno, neboť jen řádně doručené rozhodnutí může být následně účastníkem řízení napadeno řádným opravným prostředkem. Byl-li elektronický platební rozkaz (exekuční titul) doručen matce nezletilé stěžovatelky, přičemž soud věděl, že v době jeho doručování nebyla stěžovatelka v péči své matky (byla jí nařízena ústavní výchova) a přesto s ní jednal, byť zákonná zástupkyně o stěžovatelku nepečovala, nehájila její oprávněné zájmy a v nalézacím řízení nečinila jediný úkon v její prospěch, měly tyto okolnosti u soudu vyvolat oprávněné pochybnosti či nejistotu stran řádného zastoupení stěžovatelky,

jež měly vést k ustanovení opatrovníka. Tímto postupem bylo porušeno základní právo stěžovatelky na přístup k soudu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Promlčení

Režimu podle dosavadních předpisů podléhá podle § 3036 o. z. institut promlčení jako celek, tedy promlčecí dobu je třeba posuzovat podle dosavadní úpravy od jejího počátku až do zakončení. Tyto předpisy se tak bez omezení použijí na režim plynutí času, včetně např. stavení, přerušení a dalších institutů, které se k plynutí času vztahují. Ve vztahu k ustanovení § 870 o. z., ve znění účinném od 1. 1. 1992, se u lhůt a promlčecích dob zásada nepravé zpětné působnosti (§ 868) zákona č. 509/1991 Sb. neuplatňuje, přičemž důvodem této úpravy je především ochrana nabytých práv. Výklad, vedoucí k možné aplikaci ustanovení § 647 o. z. by zasahoval do časového režimu právního vztahu mezi stranami a měnil jeho podobu. Výklad, dle kterého by institut promlčení jako celek nepodléhal jednomu právnímu režimu, nýbrž by se jednotlivé aspekty posuzovaly podle úprav rozdílných (jde-li např. právě o případy posouzení okolností rozhodných pro počátek běhu promlčecí doby a okolností ovlivňujících její běh), by navíc stěžil dostál požadavku na sledování právní jistoty účastníků právních vztahů.

Výpověď z pracovního poměru

Pro závěr, zda bylo přijato rozhodnutí o změně úkolů zaměstnavatele, jeho technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo o jiných organizačních změnách, je podstatné, zda rozhodnutí zaměstnavatele (příslušného orgánu) sledovalo změnu úkolů zaměstnavatele, technického vybavení, snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo jinou organizační změnu, pomocí níž měl být regulován počet zaměstnanců a jejich kvalifikační složení tak, aby zaměstnavatel nadále zaměstnával jen takový počet zaměstnanců a v takovém kvalifikačním složení, jaké odpovídá jeho potřebám, nebo zda podle svého obsahu nebo účelu směřovalo k jinému cíli. Jestliže rozhodnutí zaměstnavatele (příslušného orgánu) bylo opravdu přijato (posuzováno podle jeho skuteč-

ného smyslu) k dosažení změny úkolů zaměstnavatele, technického vybavení, snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo jiné organizační změny, byl splněn hmotněprávní předpoklad pro podání platné výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce; to platí i tehdy, nebyl-li organizační změnou sledovaný efekt později dosažen nebo ukázala-li se přijatá organizační změna posléze jako neúčinná. V případě, že rozhodnutím zaměstnavatele (příslušného orgánu), popřípadě jeho realizací u zaměstnavatele byly od počátku sledovány jiné než uvedené cíle a že tedy zaměstnavatel (příslušný orgán) jen předstíral přijetí organizačního opatření (změnu svých úkolů, technického vybavení, snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo jinou organizační změnu), je třeba – bez ohledu na to, jak své opatření označil – dovodit, že rozhodnutí o organizační změně nebylo přijato.

Jednání právnických osob

U zaměstnavatele, který je veřejnou výzkumnou institucí, je oprávněn učinit rozhodnutí o přiznání nároku zaměstnance na tzv. nenárokovou složku mzdy ředitel veřejné výzkumné instituce, popřípadě (vedle něj) zaměstnanec veřejné výzkumné instituce, u něhož je to obvyklé s ohledem na jeho pracovní zařazení nebo funkci.

Mzda

Škoda v případech porušení povinnosti rovného zacházení při odměňování může spočívat i v tom, že zaměstnanci vznikne nižší nárok na náhradu mzdy, než by mu vznikl, kdyby zaměstnavatel neporušil svoji právní povinnost (rovného odměňování zaměstnanců) a zaměstnanci by v rozhodném období byla zúčtována vyšší mzda.

Ochrana osobnosti

Vykoná-li neoprávněný zásah do osobnosti člověka některý ze subjektů uvedených v § 3 zákona č. 82/1998 Sb. při výkonu veřejné moci, který je mu svěřen, odpovídá za tento zásah a případnou újmu stát, a to v případě, že se tak za podmínek stanovených tímto zákonem stalo nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Pouze

v případě, že se při výkonu veřejné moci činnost použité fyzické osoby neděla v rámci pověřením vymezené činnosti, ale šlo o vybočení z tohoto rámce, tedy o jednání z vlastní iniciativy a ve vlastním zájmu (exces), postihují občanskoprávní sankce přímo tuto fyzickou osobu. Pro posouzení, zda o exces šlo, je rozhodující, zda jednání (či opomenutí) mělo místní, časový a především věcný (vnitřní účelový) vztah k činnosti (úkolům) osoby pověřené. V případě excesu se jedná o takovou činnost, kterou škůdce sledoval výlučně uspokojování svých zájmů či potřeb, popřípadě zájmů třetích osob, jež nesouvisí s jeho úkoly. Aby šlo o tzv. exces, musí jednání vybočovat z plnění úkolů dané osoby natolik, že jím vůbec není sledován výkon veřejné moci.

Náhrada škody

Tramvajový nástupní ostrůvek je součástí dráhy ve smyslu zákona o drahách, nikoliv součástí ani příslušenstvím dálnice, silnice nebo místní komunikace, jak to vylučuje zákon o pozemních komunikacích. Povinnost zajistit údržbu dráhy, včetně všech staveb, které jsou její součástí, má vlastník dráhy. Povinnost k náhradě újmy, která osobě vznikla uklouznutím na tramvajovém nástupním ostrůvku, je třeba posuzovat podle ustanovení občanského zákoníku o obecné odpovědnosti za újmu, když zákon o drahách neobsahuje speciální právní úpravu náhrady újmy, a nikoli v režimu zákona o pozemních komunikacích, který ukládá objektivní odpovědnost za újmu způsobenou závadami ve sjízdnosti či schůdnosti vlastníkům komunikací, kterými však dráhy (ani její součásti) nejsou.

Péče řádného hospodáře

Jde-li o náležitou péči, platí, že člen volebného (tj. i statutárního) orgánu obchodní korporace odpovídá za řádný (v souladu s požadavkem péče řádného hospodáře jsoucí) výkon funkce, nikoliv za výsledek své činnosti. Soud při zvažování, zda člen statutárního orgánu obchodní korporace jednal s péčí řádného hospodáře, zásadně posuzuje toliko rozhodovací proces podle zákonných kritérií. Bylo-li určité rozhodnutí přijato korektně, tj. v zájmu obchodní korporace, s patřičnou pečlivostí a s potřebnými znalostmi, není z pohledu péče řádného hospodáře významné, zda

bylo pro obchodní korporaci výhodné, nevýhodné či zda jí přivodilo újmu.

Zásadně by za závažné porušení náležité péče, odůvodňující vyloučení z výkonu funkce podle § 65 z. o. k., měla být považována toliko jednání činěná s hrubou nedbalostí. Naopak porušení povinnosti nezbytné loajality, tedy jednání nikoliv v zájmu obchodní korporace, ale v zájmu svém, osob blízkých či jiných osob, je zpravidla natolik hrubým a vážným porušením povinnosti člena voleného orgánu, že je lze považovat za závažné porušení povinností spojených s výkonem funkce ve smyslu § 65 z. o. k.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Prohlášení viny

Prohlášení viny obviněného není podmíněno tím, jakým směrem se má další dokazování, případně řízení ubírat, stejně tak nejsou zákonem stanoveny žádné jiné podmínky ani vazby na konkrétní procesní postup, na nějž soud přijetí prohlášení viny nemůže vázat, a ani obviněný své prohlášení jím nemůže podmiňovat. Toto prohlášení má zásadně vztah jen k tomu, že v rozsahu, v němž byla vina prohlášena, se dokazování ke skutku nebo části trestného jednání uvedeného v obžalobě neprovádí a bude provedeno pouze ve zbylém rozsahu; tím není dotčena možnost vyslyšet obviněného k účasti jiných osob na spáchaném skutku, ohledně kterého prohlásil vinu (§ 206c odst. 6 tr. ř.).

Společné jmění manželů

Je-li majetek náležející do (nevypořádaného) společného jmění dlužníka a jeho (bývalého nebo současného) manžela sepsán do majetkové podstaty dlužníka postupem podle § 274 insolvenčního zákona, tedy proto, že vypořádání společného jmění manželů nelze provést pro jeho předlužení, proces vypořádání společného jmění manželů tím končí (společné jmění manželů se má za vypořádané). Má-li (bývalý nebo současný) manžel dlužníka za to, že předpoklady soupisu

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

majetku podle § 274 insolvenčního zákona nebyly naplněny, jelikož společné jmění manželů není předloženo (a proto má být vypořádáno), je na něm, aby do skončení lhůty určené ustanovením § 150 odst. 4 obč. zák. sám podal žalobu na vypořádání společného jmění manželů. V rámci řízení o takové žalobě se soud bude zabývat předpoklady formulovanými v ustanovení § 274 insolvenčního zákona jako otázkou předběžnou. Dospěje-li soud v takovém řízení k závěru, že insolvenční správce sepsal majetek náležející do společného jmění dlužníka a jeho (bývalého nebo současného) manžela do majetkové podstaty podle § 274 insolvenčního zákona důvodně, pak žalobu o vypořádání společného jmění manželů zamítne (protože nebude co vypořádat). Dospěje-li soud naopak k závěru, že předpoklady formulované ustanovením § 274 insolvenčního zákona nebyly naplněny, pak společné jmění manželů vypořádá a jeho pravomocný rozsudek takto vymezí rozsah majetkové podstaty dlužníka s účinky obdobnými těm, jež má pravomocné rozhodnutí o vylučovací žalobě. Má-li (bývalý nebo současný) manžel dlužníka za to, že předpoklady soupisu majetku podle § 274 insolvenčního zákona nebyly naplněny proto, že sepsaný majetek vůbec nenáleží do společného jmění manželů (že je jeho výlučným vlastníkem), pak má (stejně jako každá jiná osoba odlišná od dlužníka, která uplatňuje k sepsanému majetku právo neslučitelné se soupisem) k dispozici vylučovací žalobu (a uplatnění takového práva vylučovací žalobou není omezeno lhůtou uvedenou v § 150 odst. 4 obč. zák., nýbrž lhůtou plynoucí z ustanovení § 225 odst. 2 insolvenčního zákona).

Jednání za právnickou osobu

Jedná-li zástupce, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy zastoupeného, je tímto jednáním zastoupený vázán vždy, byla-li třetí osoba (s níž zástupce jednal) v dobré víře, že zástupci svědčí zástupčí oprávnění (že mezi zájmy zástupce a zájmy zastoupeného není rozpor, popř. že existující rozpor neomezuje zástupčí oprávnění zástupce). Není-li třetí osoba v dobré víře, není zastoupený jednáním zástupce vázán; může je však v souladu s § 440 o. z. dodatečně schválit (ratihabovat). Nedostatkem zástupčího oprávnění zástupce (způsobeného nedovoleným

střetem zájmů) se zastoupený dovolá ve smyslu § 437 odst. 2 věty první o. z. tím, že právní jednání bez zbytečného odkladu dodatečně neschválí.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů

Služební funkcionář je oprávněn učinit si v souladu s § 180 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, závěr o tom, kdy příslušník dosáhne věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod.

Doba studia příslušníka bezpečnostního sboru na civilní vysoké škole, která byla obklopena výkonem funkce zařazeným v I. kategorii, se pro úvahu o splnění podmínek pro snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle § 174 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění do 31. 12. 1995 také posuzuje jako výkon funkce v této kategorii.

Státní památková péče

Povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko orgánu státní památkové péče dle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, platí i pro udržovací práce prováděné v interiéru domu, který se nachází v památkové zóně.

Stavební řízení

Souhlas společenství vlastníků dle § 184a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2018, k žádosti o povolení změny dokončené stavby v bytovém společenství je udílen osobou oprávněnou jednat za společenství vlastníků.

Je-li žadatelem o stavební povolení společenství vlastníků, není třeba, aby podle § 184a odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2018, současně vyznačovalo svůj souhlas se stavebním

záměrem na situačním výkresu dokumentace nebo projektové dokumentace.

Státní památková péče

Je-li přestupek spáchán ve formě pokračování dílem za účinnosti starého přestupkového zákona (zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích), dílem za účinnosti nového přestupkového zákona (zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), použije se na něj v úplnosti zákon účinný v době, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku, tedy nový přestupkový zákon [§ 2 odst. 4 písm. a) a § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich].

Je-li přestupek páchan ve formě pokračování, nemá na začátek běhu promlčecí doby vliv skutečnost, že správní orgán měl o tomto páčání povědomí. I v takovém případě začíná běžet promlčecí doba až dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku [§ 31 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich], eventuálně okamžikem, kdy bylo zahájeno řízení doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku, případně ústním vyhlášením takového oznámení (§ 78 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).

Přestupek podle § 39 odst. 1 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, je přestupek ohrožovací. Znakem jeho skutkové podstaty není účinek.

Podle § 17 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, nedopadá povinnost žádat o závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 tohoto zákona mj. na změnu stavby, jejímž provedením se žádným způsobem nezasahuje do vnějšího vzhledu nemovitosti. Tato výlučka však dopadá pouze na stavby nacházející se v ochranných pásmech. V případě, že se stavba nachází v ochranném pásmu a současně v památkové zóně, je závazné stanovisko potřeba i pro takovou změnu stavby.

Daň z přidané hodnoty

Jestliže má správce daně při posuzování podmínek pro vznik nároku na odpočet daně z přidané hodnoty řádně zpochyb-

JUDr. Bc. Svatava Veverková, Ph.D.,
KROUPAHELÁN

Spotřebitelské právo v roce 2023
– co změnila novela občanského
zákoníku a zákona o ochraně
spotřebitele

online – živé vysílání – 20. 9. 2023

Další **online konference** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

nit tvrzení (důkazy) daňového subjektu ohledně místa plnění (dodání zboží v kontextu řetězových obchodů s pohonnými hmotami dováženými z jiných členských států) a unést v tomto směru své důkazní břemeno, součástí jím předstřehných „racionálních důvodů“ (ve smyslu rozsudku NSS ze dne 30. 5. 2019, čj. 9 Afs 137/2016-176, č. 3901/2019 Sb. NSS, věc AREX CZ) musí být nejen popis zjištěných skutkových okolností týkajících se faktického nakládání se zbožím, ale též alespoň základní právní úvaha, z níž bude zřejmé, v návaznosti na jaké právo (právní titul) na daňový subjekt přešlo právo nakládat s věcí jako vlastník (§ 13 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty). Právní titul nemusí být nutně formálně zachycen v písemné podobě, ale může vyplývat i ze skutkových jednání.

Místní referendum

Při posouzení překážky konání místního referenda spočívající v totožnosti hlasované otázky dle § 7 písm. h) zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, je třeba smysl otázky a odpovědi na ni v předchozím, popř. následném místním referendu, posuzovat pohledem běžného hlasujícího občana v kontextu významu příkládaného otázkám v kampani vedené v souvislosti s místními referendy.

Ochrana přírody a krajiny

Pokud příslušný správní orgán neoznámí spolku, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, zahájení správního řízení (i jiného než podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), při kterém mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné uvedeným zákonem, jedná se o nezákonný zásah do práv předmětného občanského sdružení (§ 82 a násl. s. ř. s.), a to bez ohledu na skutečnost, zda předmětný spolek může být účastníkem daňového správního řízení či nikoliv.

Přijímací řízení na střední školu

Pouze způsob hodnocení přijímací zkoušky, při němž jsou účastníci řádného i náhradního termínu v témže kole posuzováni společně, je v souladu s § 60 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Kompetenční spory

Shledá-li soud v řízení vedeném dle části páté o. s. ř., že rozhodnutí jiného orgánu vydané ve věci, která má být soudem v tomto řízení znovu projednána, je nicotné, neboť věc spadá do pravomoci soudů v občanském soudním řízení, podá zvláštnímu senátu zřízenému dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu podle § 1 odst. 1 písm. a) tohoto zákona.

Není v pravomoci Energetického regulačního úřadu k návrhu smluvní strany podle § 17 odst. 7 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích, rozhodnout o změně závazku ze smlouvy.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Daně, datové schránky

Doručuje-li se do datové schránky dokument při správě daní, desetidenní časový interval podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, je nutno počítat v souladu s pravidlem podle § 33 odst. 4 daňového řádu tak, že připadne-li poslední den tohoto intervalu na sobotu, neděli nebo svátek, je jeho posledním dnem nejbližší následující pracovní den.

Daňové řízení

Zřejmý omyl podle § 165 odst. 3 daňového řádu musí mít další kvalitu přidanou k prostému omylu spočívající v tom, že bez hlubšího zkoumání a dokazování bude seznatelné, že se jednalo o omyl. Obvykle bude k prokázání zřejmého omylu správci daně dostačovat předložení několika listin, ze kterých bude omyl jasně patrný. Koncepce zřejmého omylu podle § 165 odst. 3 daňového řádu nepočítá s rozsáhlým dokazováním skutkových okolností.

Důchodové pojištění

Poživatel slovenského invalidního důchodu pro tzv. invaliditu z mládí (inva-

lidní důchod v mimořádných případech), na nějž vznikl nárok před 31. 12. 1992 v době existence společného československého státu, a který je kontinuálně vyplácen za podmínek čl. 33 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (č. 228/1993 Sb.) slovenským nositelem pojištění, nemá nárok na přiznání souběžné dávky v invaliditě (invalidního důchodu) z českého systému důchodového pojištění, a to ani v případě, že splňuje podmínku potřebné české doby pojištění získané po datu 31. 12. 1992.

Energetika

Operátor trhu (§ 20a zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích) nemá pravomoc rozhodovat o pozastavení činnosti dodavatele energií, neboť pouze plní zákonem stanovenou informační povinnost (§ 12a odst. 2 téhož zákona). Rovněž nemá pravomoc přeradit zákazníky do režimu dodavatelů poslední instance, neboť tato právní skutečnost nastává ze zákona. Autoritativně tedy nerozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, ani jinak do jejich práv mocensky nezasahuje, není proto správním orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s.

Insolvenční správce

Na pravomoc Ministerstva spravedlnosti zrušit povolení nebo zvláštní povolení insolvenčnímu správci (§ 13 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích) se nevztahují lhůty uvedené v § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. To však neznamená, že by tuto pravomoc mohlo ministerstvo uplatnit bez jakéhokoli časového omezení. Ministerstvo je i v tomto ohledu limitováno základními zásadami činnosti správních orgánů (mj. zásadou minimalizace zásahů do právní sféry dotčeného subjektu a zásadou rychlosti a hospodárnosti postupu správního orgánu). Dodržení těchto zásad je třeba zkoumat s ohledem na konkrétní okolnosti věci.

Domácí násilí

Jsou-li splněny podmínky pro projednání určitého návrhu a rozhodnutí o něm, je povinností soudu odpovídající uvede-

CHRENEK ■ KOTRBA

PRAHA – BRNO – OLOMOUC – BRATISLAVA

Váš business

si zaslouží

špičkové advokáty

(+420) 221 875 402

kancelar@chrenek-kotrba.cz

www.chrenek-kotrba.cz

nému základnímu právu, aby k projednání tohoto návrhu přistoupil a ve věci rozhodl. Byl-li podaný opravný prostředek odmítnut, popřípadě bylo-li řízení o opravném prostředku zastaveno, aniž k tomu byly splněny zákonné podmínky, má takový postup za následek odepření přístupu k soudu, a tím i porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Jsou-li totiž opravné prostředky právním řádem připuštěny, nemůže se rozhodování o nich ocitnout mimo ústavní rámec ochrany základních práv jednotlivce.

Přístup k dovolacímu soudu

Nepřihlédl-li Nejvyšší soud k tomu, že soud prvního stupně ve výzvě k doplnění dovolání poskytl dovolateli lhůtu delší, než stanoví zákon, a proto dovolání předložené v takto určené lhůtě meritorně neprojednal, porušil tím jeho právo na přístup k soudu a právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky, ze kterého plyne legitimní očekávání dovolatele, že dovolání bude „projednatelné“, bude-li postupovat podle takového pokynu.

Sebeobviňování

Zákaz nucení k výpovědi, popř. zákaz nucení k sebeobviňování, je třeba vykládat ve smyslu čl. 40 odst. 4 Listiny základních práv a svobod tak, že státní moc nemá zneužívat jeho meze k neoprávněnému získávání usvědčujících důkazů proti tomu, kdo vypovídá v jiné věci jako svědek, byť mu byla výslovně poskytnuta možnost výpověď odmítnout. Za hrozbu či nucení k výpovědi nutno považovat i hrozbu následného stíhání za spáchání trestného činu křivé výpovědi podle § 346 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Postihnout za křivou výpověď lze osobu, jejíž výpověď, popisující více skutkových okolností, se v samostatně oddělitelné části netýká její vlastní trestné činnosti. Nezkoumá-li obecný soud souvislost obsahu nepravdivé výpovědi obviněného s povahou jeho trestné činnosti, za kterou byl odsouzen, popř. nezkoumá-li u takto vznesené námitky v řízení o opravném prostředku, zda taková situace nenastala, porušuje tím právo obviněného na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 ve spojení

s čl. 40 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Stížnost proti rozhodnutí o výkonu trestu odnětí svobody

Zárukou proti oslabení práva obhajoby na dostatečnou možnost odůvodnění své stížnosti je omezení, které stížnostnímu soudu brání v rozhodnutí o podané stížnosti dříve, než má obviněná osoba možnost se zcela seznámit s odůvodněním napadeného rozhodnutí (nálezy ze dne 9. 6. 2009 sp. zn. IV. ÚS 426/09 a ze dne 23. 9. 2010 sp. zn. III. ÚS 1542/09).

Předvídatelnost soudních rozhodnutí

Rozhodne-li obecný soud v rozporu s ustáleným právním názorem na otázku, na níž spočívá rozhodnutí ve věci samé, aniž na odklon od něj reaguje v odůvodnění svého rozhodnutí, poruší čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod; o hrubé porušení práva na soudní ochranu a rovnosti účastníků řízení jde zejména tehdy, dovolávala-li se takového právního názoru strana žalující a jde-li pouze o jednostupňové rozhodování určité typové věci, kdy je úplný přezkum co do právních otázek v opravných řízeních vyloučen.

Podmíněné propuštění

Podmíněné propuštění je mimořádný zákonný institut a proto soud má možnost, a nikoli povinnost odsouzeného podmíněně propustit; neexistuje tedy ústavně zaručené právo na to, aby bylo vyhověno žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Obecné soudy nemohou svůj závěr o nedostatků prognózy vedení řádného života založit výhradně na předchozím jednání stěžovatele, které už nelze změnit. Ústavní soud nepochybně, že i faktor trestní minulosti odsouzeného je relevantní. Trestní minulost odsouzeného však nelze hodnotit zcela mechanicky, tedy například sledovat jen počty minulých odsouzení či nevyužitých šancí podmíněného propuštění. Bez zasazení do kontextu kriminální minulosti a života odsouzeného totiž není samo o sobě určující pouze to, kolikrát byl odsouzený trestán, kolikrát byl ve výkonu trestu odnětí svobody či kolikrát se neosvědčil po podmíněném propuštění. Žádná z těchto skutečností

totiž ještě nemůže sama o sobě zcela vyloučit možnost podmíněného propuštění, pokud odsouzený opravdově změnil svůj život.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Přeměna peněžitého trestu

O přeměně peněžitého trestu nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody může rozhodnout podle § 344 odst. 1 tr. ř. pouze předseda senátu (samosoudce), nikoli vyšší soudní úředník.

Společenství vlastníků jednotek

SVJ podle § 1196 odst. 2 o. z. může zastupovat vlastníky jednotek nejen v případě, že se vady budou týkat společných částí nemovité věci, ale také v případě, že půjde o vady v bytě (nebytovém prostoru), byť půjde nepochybně o výjimečnou situaci, neboť práva z takových vad bude uplatňovat zpravidla sám vlastník jednotky; praktické to však může být, bude-li se např. stejná vada týkat většího množství bytů v domě apod. Zákon tak výslovně rozšiřuje právní osobnost SVJ a umožňuje mu zastupovat vlastníky při uplatňování práv z vad nejen společných částí. Definice jednotky v § 1159 o. z. se sice týká jen jednotek vzniklých po účinnosti občanského zákoníku (tedy od 1. 1. 2014), není však důvod (s přihlédnutím k výše popsanému smyslu a účelu zastupování podle § 1196 odst. 2 o. z.), aby rozsah zastupování byl u jednotek vzniklých do 31. 12. 2013 („staré“ jednotky) jiný. Tzv. „staré“ jednotky jsou i nadále vymezené podle zákona č. 72/1994 Sb. - podle § 2 písm. h) tohoto zákona je jednotkou jen byt (nebytový prostor, popř. rozestavěný byt nebo nebytový prostor) jako vymezená část domu a společné části domu vymezené v § 2 písm. g) nejsou přímo součástí jednotky, vlastnické právo k jednotce je však podle § 30 odst. 1 s nimi nerozlučně spjata. Byť tedy „stará“ jednotka nezahrnuje podle zákona č. 72/1994 Sb. společné části domu, bude se zastupování SVJ podle § 1196 odst. 2 o. z. (stejně jako u jednotek vzniklých po 1. 1. 2014) týkat nejen samotné „staré“ jednotky, ale také (zejména) společných částí. Úprava „zákonného“ zastou-

pení SVJ v § 1196 odst. 2 o. z. samozřejmě nevyklučuje, aby práva spojená s uplatňováním vad jednotky uplatnil i sám vlastník jednotky v rámci své svobodné správy podle § 1175 o. z. (např. v situaci, kdy SVJ zůstane nečinné, neboť bude mít za to, že takové vady nejsou, nebo vady budou jen v bytě vlastníka atd.).

Vodní hospodářství

Ustanovení § 84 vodního zákona upravuje povinnosti vlastníků vodních děl v rámci ochrany před povodněmi. Daným ustanovením uložené povinnosti jsou odvozovány od postavení vlastníka, tudíž v rámci plnění těchto povinností by Česká republika nevystupovala jako mocensky nadřazený subjekt, jenž autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů. Porušení povinností zakotvených v uvedeném ustanovení tudíž nemůže vést k odpovědnosti státu dle zákona č. 82/1998 Sb., což však nevyklučuje odpovědnost za škodu dle obecných předpisů, zejména dle § 420 a násl. obč. zák.

Společné jmění manželů

Hodnota toho, co ze společného majetku bylo vynaloženo na výhradní majetek manžela, se při vypořádání společného jmění započítává zvýšená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, zvýšila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen (tzv. valorizace), jen pokud se tak účastníci dohodli. Jestliže by v konkrétní věci bylo nezohlednění valorizace vnosu v důsledku zvýšení hodnoty věci, na kterou byl vynaložen a ke které došlo až později, po vynaložení vnosu v rozporu s dobrými mravy anebo vedlo ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění (§ 2 odst. 3 o. z.), bylo by třeba k těmto okolnostem přihlídnout v rámci stanovení výše podílů na společném majetku (tzv. disparita podílů), aniž by bylo (zejména v případech rozsáhlejších rekonstrukcí staveb) nutné zjišťovat přesnou výši takového zhodnocení (uvedené se přiměřeně uplatní i v při vypořádání vnosu z výlučného na společný majetek).

Svéprávnost

Odpadnutí důvodu pro další vedení řízení upraveného v z. ř. s. musí vést k jeho zastavení (nestanoví-li zákon jinak, jako

např. v § 72 z. ř. s.), a to zcela bez zřetele k tomu, zdali řízení bylo zahájeno na návrh nebo z povinnosti úřední na základě usnesení soudu vydaného podle § 13 odst. 2 z. ř. s. Odpadne-li důvod pro další vedení řízení až v průběhu odvolacího řízení, v němž je přezkoumáváno rozhodnutí o věci samé, odvolací soud řízení ve věci podle § 211 o. s. ř. a § 16 z. ř. s. zastaví za současného zrušení rozhodnutí soudy prvního stupně (viz § 222a odst. 1 o. s. ř. per analogiam).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Ušlý zisk u odměny insolvenčního správce

Náhrada (ušlého zisku) se určuje jako rozdíl mezi předpokládaným příjmem (jenž by poškozený získal, nebýt nesprávného úředního postupu) a náklady, které bylo třeba na jeho dosažení vynaložit. Je zjevné, že náklady potřebnými na dosažení odměny insolvenčního správce nejsou jen hotové výdaje kryté paušální částkou, nýbrž i výdaje, o nichž se předpokládá, že si je bude insolvenční správce hradit z odměny. Srov. k tomu mutatis mutandis (v poměrech výkladu zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007) např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 29 Cdo 1368/2020, jež mezi náklady (výdaje), které si má správce hradit ze své odměny, řadí i nájemné nebo podnájemné, jež platí za pronájem nebo podnájem nebytových prostor, v nichž má sídlo [s vědomím toho, že takové sídlo neslouží (nemá sloužit) pouze k práci v rámci insolvenčního řízení jednoho (jediného) dlužníka]. Stejně tak lze mít za obvyklý (na vrub odměny účtovaný) např. náklad na mzdy zaměstnanců insolvenčního správce (má-li je), s jejichž činností insolvenční zákon též počítá (srov. např. § 23, § 40 odst. 2 a 5 insolvenčního zákona).

Započtení pohledávky

Dohoda, kterou si dlužník s věřitelem před zahájením insolvenčního řízení na majetek dlužníka započítali své vzájemné pohledávky, sama o sobě není právním

jednáním bez přiměřeného protiplnění ve smyslu ustanovení § 240 insolvenčního zákona a zpravidla nepůjde ani o právní jednání neúčinné podle § 241 insolvenčního zákona nebo podle § 242 insolvenčního zákona. Dospěje-li insolvenční soud v řízení o odpůrcí žalobě podané insolvenčním správcem přesto k závěru, že jsou splněny předpoklady, za nichž lze dohodu o započtení vzájemných pohledávek dlužníka a jeho věřitele samu o sobě pokládat za právní jednání neúčinné podle § 241 insolvenčního zákona nebo podle § 242 insolvenčního zákona, může odpůrcí žalobě vyhovět jen tehdy, jestliže současně dovodí, že dlužník by nemohl takové právní jednání platně a účinně zopakovat (dohodu s věřitelem uzavřít) v průběhu insolvenčního řízení vedeného na jeho majetek (poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení vedeného na jeho majetek); srov. zejména ustanovení § 111, § 122 odst. 3, § 140 odst. 2 až 4 a § 324 odst. 3 insolvenčního zákona.

Dokazování

Soud druhého stupně je oprávněn a povinen zabývat se v rámci postupu podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumáváním toho, jak soud prvního stupně hodnotil důkazy. Odvolací soud, i když sám neprovede žádné nové důkazy ani neopakuje důkazy provedené před soudem prvního stupně, může dojít k závěru, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou nejasná, neúplná nebo vzbuzují pochybnost o své správnosti, na základě čehož konstatuje neslučitelnost přezkoumávaného rozhodnutí s ust. § 2 odst. 6 tr. ř. Může v takovém případě vytknout vady hodnocení důkazů, jichž se podle jeho názoru dopustil soud prvního stupně (nelogičnost závěrů, opomenutí některých okolností apod.), není však oprávněn dávat mu závazné pokyny, k jakým závěrům má při hodnocení důkazů dojít.

Některé odvolací soudy nesprávně, které (často s poukazem na ustanovení § 263 odst. 7 tr. ř.) uvádějí, že hodnocení důkazů je „doménou“, „výsostným právem“ apod. soudu prvního stupně, do něhož odvolací soud není oprávněn zasahovat a je jím vázán. Některé zase (zaměňující odvolací a dovolací řízení) konstatují, že neshledaly „extrémní rozpor“ mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními, pročež nemohou do skutkových

závěrů soudu prvního stupně zasáhnout. Taková argumentace je v rozporu s koncepcí odvolacího řízení, jehož úprava naopak výslovně předpokládá, že předmětem přezkumu odvolacího soudu jsou jak hodnocení důkazů, tak skutková zjištění soudu prvního stupně. Jasně to vyplývá mimo jiné z § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. O vázanosti hodnocením důkazů soudem prvního stupně hovoří ustanovení § 263 odst. 7 tr. ř. v souvislosti se změnou nebo doplněním skutkových zjištění. Tato vázanost se vztahuje na omezený okruh případů, v nichž odvolací soud sám rozhoduje ve věci rozsudkem (§ 259 odst. 3 tr. ř.), tj. nevrací věc podle § 259 odst. 1 tr. ř. Ustanovení § 263 odst. 7 tr. ř. se uplatní až po zrušení rozsudku soudu prvního stupně z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř., tedy až poté, co odvolací soud přezkoumá hodnocení důkazů soudem prvního stupně a shledá je vadným, ovšem jen pokud pak sám ve věci rozhoduje. Jestliže naopak na základě závěru o vadném hodnocení důkazů věc vrátí soudu prvního stupně, sám odvolací soud nemění ani nedoplňuje skutková zjištění. Nelze mu tudíž vytýkat porušení § 263 odst. 7 tr. ř., nýbrž leda to, že se snažil prosadit vlastní, jiné hodnocení důkazů, a nereagoval pouze na vadné hodnocení důkazů soudem prvního stupně. Je ovšem nutno zdůraznit, že příklon k hodnocení důkazů a skutkovému závěru (byť dílčímu) nepříznivému pro obviněného za situace, kdy existují dvě logické možnosti tohoto hodnocení a dvě různé a reálné skutkové verze, je vadným, a nikoli jiným hodnocením důkazů. Odvolacímu soudu lze tedy v případech postupu podle § 259 odst. 1 tr. ř. vytýkat zrušení rozsudku bez zákonného důvodu podle § 258 odst. 1 písm. b) nebo c) tr. ř., nikoli porušení § 263 odst. 7 tr. ř.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Přestavek, přechodná ustanovení

Jestliže příslušné přechodné ustanovení pojí možnost nabytí vlastnického práva k části sousedního pozemku zastavěné přestavkem u staveb zřízených

před 1. 1. 2014 právě k 1. 1. 2014, musí být dobrá víra zřizovatele stavby dána i k tomuto datu, neboť se jedná o prvotní okamžik, ke kterému může dojít k „přirůstků“ (v případě zřízení stavby před 1. 1. 2014 šlo o jednání, které bylo dokončeno ještě před 1. 1. 2014, tedy v době, kdy se účastníci řízení řídili občanskoprávní úpravou, která obdobu ustanovení § 1087 o. z. neobsahovala. Následně přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a v něm obecně zdůrazněné pojetí superficiální zásady nepředstavují takové důvody, aby převážily skutečnost, že ke dni, kdy mohlo k přirůstků dojít, již zřizovatel stavby v dobré víře nebyl).

Postoupení pohledávky

Pro možnost zpochybnění smlouvy o postoupení pohledávky ze strany dlužníka je nezbytné (vedle případu ujednání dlužníka a věřitele ve smyslu § 1881 odst. 1 o. z.), aby dlužník tvrdil a prokazoval, že v důsledku postoupení pohledávky nastalo zhoršení jeho právního postavení co do povinnosti plnit novému věřiteli (postupníkovi), tj. aby nastala situace předvídaná ustanovením § 1881 odst. 2 o. z. (obsah pohledávky by se jejím postoupením k tíži dlužníka změnil).

Pracovní úraz

Zaměstnanec ve smyslu ustanovení § 52 písm. f) zák. práce nesplňuje požadavky pro řádný výkon práce jen tehdy, je-li dána absence kvality požadovaných skutečností po delší dobu. Tato podmínka se vztahuje též na požadavek spočívající v dosažení určitého stupně fyzické zdatnosti zaměstnance. Jen dočasná zdravotní indispozice způsobující, že zaměstnanec po přechodnou dobu požadované fyzické zdatnosti nedosahuje, proto závěr o nesplňování požadavku pro řádný výkon práce neopodstatňuje. Podstatné je, zda absence požadované fyzické zdatnosti je dána po delší dobu. Prokáže-li proto zaměstnanec (byť dodatečně), že důvodem byly zdravotní důvody, které po přechodnou dobu způsobovaly, že po tuto přechodnou dobu požadované fyzické zdatnosti nedosahoval, nelze na nesplnění uvedeného požadavku usuzovat.

Předběžná otázka

Učinil-li insolvenční soud součástí výroku rozsudku, jímž zamítl odpůřčí žalobu,

kteřou se insolvenční správkyň domáhala určení neúčinnosti kupní smlouvy, i důvod zamítnutí („neboť toto jednání je neplatné“), nepřipustně zahrnul do výroku i posouzení předběžné otázky. Tím řízení zatížil vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Rozvod manželství

Byla-li schválena dohoda rodičů o úpravě poměrů dítěte pro dobu po rozvodu rodičů uzavřená ve smyslu § 757 odst. 1 písm. b) o. z., není změna rozhodnutí soudu o schválení této dohody rodičů v době po rozvodu manželství sama o sobě důvodem k zániku smlouvy o vypořádání vzájemných majetkových vztahů uzavřené ve smyslu § 757 odst. 1 písm. c) o. z. nebo ke změně či zániku práv a povinností z ní vyplývajících.

Odpovědnost státu za újmu

Ten, kdo spáchal čin, který je podle platných právních předpisů označen za trestný, a kdo byl navíc za takový trestný čin pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody, musí počítat s tím, že v souladu s právem, a tedy zcela „zaslouženě“ takový trest také dříve nebo později vykoná. Skutečnost, že dojde k uplynutí určitého (zákonem stanoveného) času od právní moci rozsudku ukládajícího trest, v důsledku čehož stát pozbude možnosti, aby odsouzeného po právu k výkonu trestu donutil, a odsouzený zrcadlově k tomu bude zbaven povinnosti k trestu odnětí svobody nastoupit a vykonat jej, ještě neznamená, že samo pravomocné odsouzení za trestný čin, pro který byl pachatelí promlčený trest uložen, by nemělo hrát žádnou roli při stanovení formy či výše přiměřeného zadostiučinění za vykonání takto uloženého trestu. Je třeba vzít v úvahu, že újma na straně poškozeného v těchto případech nepochybně spočívá v tom, že v souvislosti se zadržením a dodáním k výkonu trestu a jeho následným pokračováním byl omezen na osobní svobodě (případně i jiných svobodách či základních právech) a že kdyby příslušné státní orgány jednaly v souladu s právem, pak by k takovému omezení pro uplynutí zákonem vymezeného času od právní moci odsuzujícího rozsudku nedošlo. Na druhou stranu ale nelze pustit ze zřetele, že při dřívějším (včasném) výkonu státní moci, by byl žalobce zcela v souladu s právem omezen úplně stejně a po daleko delší dobu.

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

Tedy ani v případě pozdního, a tím i protiprávního konání státu nemůže být újma způsobená pravomocně odsouzené osobě srovnatelná s újmou, kterou by výkonem (promlčeného) trestu utrpěla osoba odsouzená neprávem (případ tzv. justičního omylu), případně kterou by utrpěla osoba vzata nezákonně do vazby.

Opatrovník

Účastníku řízení, který je o probíhající řízení informován a se soudem komunikuje, avšak součinnost s ním je vyloučena, neboť soudu odmítá sdělit místo svého pobytu (které se soudu nepodařilo zjistit ani provedeným šetřením) a není zde ani jiná adresa, na kterou mu mohou být doručovány písemnosti, může být ustanoven opatrovník podle ustanovení § 29 odst. 3 OSŘ, neboť nemůže sám plnohodnotně procesně v řízení vystupovat.

Společenství vlastníků jednotek, prohlášení vlastníka

Obligatorně musí být určen jako společná část pouze pozemek, na němž je dům zřízen. Je na vůli původce prohlášení, zda vymezí jako společné části i jiné pozemky, které funkčně souvisejí s provozem a správou domu, nebo zda vlastníkům jednotek zajistí jejich užívání jiným způsobem.

Moderační právo soudu

Skutečnost, že na ochranu pojištěného, který svým jednáním porušil základní povinnost při provozu vozidla na pozemních komunikacích, a to konkrétně tím, že řídil vozidlo bez řidičského oprávnění a v příčinné souvislosti s tím způsobil jinému újmu, a je proto povinen pojistiteli k plnění postižného práva podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, právní předpisy nepamatují s tzv. moderačním právem soudu, teleologickou mezeru v právu nepředstavuje (tj. nejde z pohledu obecných principů a hodnot o důsledek opomenutí zákonodárce). Lze mít naopak za to, že jde o vědomé rozhodnutí zákonodárce, který pojištěného nepovažoval za hodného zvláštní ochrany.

Náhrada škody

Ustanovení § 45 zákona o silničním provozu upravuje odstranění vozidel, která

představují překážku provozu na pozemních komunikacích, zatímco § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu umožňuje odstranění vozidel, která stojí na vyhrazeném parkovišti v rozporu s § 27 odst. 1 písm. o) zákona o silničním provozu, tedy neoprávněně. Obě citovaná ustanovení tedy upravují soukromoprávní nárok na kompenzaci odtahu vozidla a není důvod, aby byl pojem provozovatele užitý v § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu vykládán odlišně od pojmu provozovatele podle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu, a to zvláště za situace, kdy se jedná o totožný právní předpis. Proto i v případě § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že primárním subjektem povinným nahradit náklady na odstranění vozidla, je osoba zapsaná jako vlastník či provozovatel v registru silničních vozidel, avšak není vyloučeno, aby náklady hradil skutečný vlastník nebo provozovatel, bude-li prokázáno, že zápis v registru neodpovídá skutečnosti.

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Dvojí řízení trestněprávní povahy

Podle judikatury ESLP rozhodujícím pro posouzení přípustnosti dvojího řízení trestněprávní povahy ve smyslu zásady *ne bis in idem*, je test „dostatečně úzké souvislosti v podstatě a čase“. Při určení, zda existuje dostatečná úzká věcná souvislost, je třeba se zabývat tím, zda obě samostatná řízení sledují vzájemně se doplňující cíl, a tedy zda se týkají, nikoli pouze in abstracto, ale zároveň in concreto, různých aspektů daného protiprávního jednání; zda je kombinace daných řízení předvídatelným důsledkem téhož jednání, a to jak právně, tak fakticky; zda jsou příslušná řízení vedena takovým způsobem, kterým se v maximální možné míře zabrání opakování při shromažďování i hodnocení důkazů, zejména prostřednictvím odpovídající vzájemné součinnosti mezi jednotlivými příslušnými orgány, díky které se prokázané skutkové okolnosti využijí i v druhém řízení; a především, zda je sankce uložena v řízení, které bylo skončeno jako první, zohledněna v řízení, které je

skončeno jako poslední, s cílem zamezit, aby byl dotčený jedinec v konečném důsledku vystaven nadměrné zátěži (v rámci individualizace stanovení trestní sankce je třeba vzít v úvahu sankci ukládanou v přestupkovém řízení).

Incidenční spory, započtení pohledávky

Právní jednání, jímž bylo poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení na majetek dlužníka, nakládáno s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, způsobem vedoucím k podstatné změně ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo způsobem vedoucím k jeho nikoli zanedbatelnému zmenšení, může být neúčinným právním jednáním ve smyslu ustanovení § 111 odst. věty první insolvenčního zákona jen tehdy, jde-li (bez zřetele k tomu, kdo další se na něm podílel) o právní jednání přičitatelné dlužníku (o právní jednání dlužníka). Je-li takovým právním jednáním právní jednání směřující k započtení věřitelovy pohledávky proti pohledávce dlužníka, pak (v situaci, kdy je vyloučeno uvažovat o „nikoli zanedbatelném zmenšení majetku náležejícímu do majetkové podstaty dlužníka“) lze závěr, že může jít o neúčinné právní jednání ve smyslu ustanovení § 111 odst. věty první insolvenčního zákona, jelikož takové započtení vedlo k podstatné změně ve skladbě, využití nebo určení majetku, který může náležet do majetkové podstaty dlužníka, přijmout jen tehdy, je-li započtení (bez zřetele k tomu, kdo další se na něm podílel) právním jednáním dlužníka.

Náhrada škody

Příčinou vzniku škody jsou všechny okolnosti, bez nichž by ke škodnému následku nedošlo, proto je třeba zvážit veškeré příčiny, které se na vzniku škody podílely, přičemž nemusí jít jen o příčinu jedinou, nýbrž o jednu z nich, která se spolupodílela na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde. Nepřítomnost paní učitelky v hodině tělesné výchovy je příčinou významnou (přítomnost vyučujícího, jeho přirozená, resp. z titulu funkce plynoucí, autorita by mohla zabránit v potyčce žáků) a podílil se na vzniklé škodě. Chování spolužáka, které se jako další příčina spolupodílelo na poškození zdraví dalšího žáka základní školy, působí k tíži základní školy, která neza-

BŘÍZA & TRUBAČ

Trestní právo daňové

online – živé vysílání – 21. 9. 2023

Další **online konference** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

jištěním řádného pedagogického dozoru porušila předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Projekt přeměny a insolvence

Pokud se jedná o šestou směrnici Rady 82/891/EHS ze dne 17. prosince 1982, zapracovanou do českého právního řádu zákonem o přeměnách obchodních společností a družstev, její článek 12, ve spojení s články 21 a 22 uvedené směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby věřitelé rozdělované společnosti, jejichž pohledávky vznikly před rozdělením a kteří nevyužili prostředky ochrany stanovené ve vnitrostátní právní úpravě na základě uvedeného článku 12, mohli podat odpůrčí žalobu po uskutečnění rozdělení, a to za účelem prohlášení neúčinnosti rozdělení vůči nim, a navrhnout exekuční nebo zajišťovací opatření týkající se majetku, který byl převeden na nově založenou společnost. Článek 19 šesté směrnice, ve spojení s články 21 a 22 uvedené směrnice, který upravuje režim neplatnosti rozdělení, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby věřitelé rozdělované společnosti podali po uskutečnění rozdělení odpůrčí žalobu, která nenarušuje platnost tohoto rozdělení, ale pouze umožňuje, aby toto rozdělení bylo vůči těmto věřitelům neúčinné. Uvedené články směrnice, které chrání věřitele rozdělované společnosti, stanoví minimální systém ochrany věřitelů před újmou, která jim může být rozdělením způsobena. Nevylučují však uplatnění další ochrany, která je (může být) stanovena na ochranu těchto věřitelů národními právními úpravami. Otázka, zda k ochraně věřitelů obsažené v zákoně o přeměnách přistupuje i další ochrana, tj. možnost napadat přeměnu na základě odpůrčích žalob, se tudíž posuzuje podle národní (české) právní úpravy.

Předsmluvní odpovědnost

Úprava tzv. předsmluvní odpovědnosti stojí na obecné povinnosti jednat poctivě (§ 6 o. z.), a to i při jednání o uzavření smlouvy. Možnost vzniku povinnosti k náhradě škody mezi kontrahenty v situaci, kdy předsmluvní jednání ještě nebyla završena uzavřením smlouvy, upravuje občanský zákoník v § 1728 a § 1729. Podmínky pro vznik povinnosti k náhradě škody jsou v obou ustanoveních rozdílné, proto je třeba mezi nimi rozlišovat.

Ustanovení § 1728 o. z. dopadá na případy, kdy strana zahájí jednání a pokračuje v něm, aniž by vůbec měla vůli smlouvu uzavřít, přičemž je nerozhodné, do jaké fáze se předsmluvní jednání dostala. Právní úprava nároku na náhradu škody způsobené ukončením jednání o uzavření smlouvy bez spravedlivého důvodu (§ 1729 o. z.) vychází z obecného pravidla, že při respektování zásady smluvní volnosti lze chování jednoho z potenciálních smluvních partnerů považovat za protiprávní za předpokladu, že jednání o uzavření smlouvy dospělo do stadia, kdy jedna ze stran byla v důsledku chování druhé strany v dobré víře, že smlouva bude uzavřena (uzavření smlouvy se jí jevilo jako vysoce pravděpodobné), a druhá strana ukončila jednání o uzavření smlouvy, aniž k tomu měla spravedlivý důvod. Jestliže strany vedou jednání poctivě a s úmyslem smlouvu uzavřít, pak může kterákoli strana bez dalšího svobodně jednání ukončit, to však jen do chvíle, kdy se druhé straně začne uzavření smlouvy jevit jako vysoce pravděpodobné. Poté lze bez následků ve smyslu § 1729 odst. 2 o. z. ukončit smluvní jednání jen ze spravedlivého důvodu. Co je oním spravedlivým důvodem pro ukončení kontraktačního procesu, nelze říci obecně, vždy bude záležet na okolnostech konkrétního jednání. Případná odpovědnost za újmu vzniklou ukončením kontraktačního jednání bez spravedlivého důvodu má však být spíše výjimkou, nikoli pravidlem, a posouzení spravedlivosti důvodu, a tudíž poctivosti či nepoctivosti jednání, nesmí být příliš přísné. Jako spravedlivý důvod by pak měla být posouzena každá racionální úvaha jednajících stran, vycházející z objektivní skutečnosti, ale i z obhajitelného subjektivního přesvědčení podloženého konkrétními okolnostmi v daném místě a čase.

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Jednání za právnickou osobu

Za právnickou osobu v občanském soudním řízení jedná především – jak vyplývá z ustanovení § 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř. – člen statutárního orgánu. Tvoří-li statu-

tární orgán právnické osoby více osob (tj. jde-li o kolektivní orgán, jako je např. představenstvo akciové společnosti, nebo představenstvo družstva), jedná za právnickou osobu předseda tohoto statutárního orgánu, popřípadě člen tohoto orgánu, který tím byl pověřen (je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna). Zatímco předseda statutárního orgánu jedná za právnickou osobu bez dalšího pověření, člen tohoto orgánu může za právnickou osobu jednat jen v případech, že tím byl pověřen (buď ad hoc, nebo ve všech, anebo jen v některých věcech). Z povahy věci plyne, že pověření jinému členovi než předsedovi statutárního orgánu uděluje kolektivní statutární orgán. Samotné členství v kolektivním statutárním orgánu právnické osoby oprávnění za tuto osobu jednat před soudem nezakládá.

Likvidace obchodní společnosti

Úprava § 198 odst. 1 a 3 z. o. k. je v případech zrušení společnosti s ručením omezeným pro absenci statutárního orgánu úpravou zvláštní jak ve vztahu k úpravě § 172 odst. 1 písm. c) o. z., tak ve vztahu k úpravě § 9 odst. 1 z. v. r. (jež se uplatní v případě, kdy obsah zápisu ve veřejném rejstříku odporuje donucujícímu ustanovení zákona). Podle § 198 odst. 3 z. o. k. může soud zrušit společnost a nařídít její likvidaci tehdy, jsou-li současně (kumulativně) splněny zákonné podmínky, tj. společnost ne zvolila nového jednatele ve lhůtě podle § 198 odst. 1 z. o. k., jednatel nebyl jmenován soudem dle § 198 odst. 3 z. o. k. a společnost přes výzvu soudu (ve stanovené lhůtě) nezjedнала nápravu. Uplynutí lhůty stanovené v § 172 odst. 1 písm. c) o. z. není podmínkou sine qua non zrušení společnosti s ručením omezeným z důvodu absence statutárního orgánu.

Majetková podstata

Je-li kupní smlouva, kterou pozdější insolvenční dlužník nabyt nemovitost do svého vlastnictví, neplatná či zrušená, nemá na vypořádání účastníků takové smlouvy podle zásad o vydání bezdůvodného obohacení ve smyslu § 2993 a § 2999 o. z. vliv, že předmět koupě (nemovitost) byl po uzavření kupní smlouvy zpeněžen v insolvenčním řízení vedeném

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

na majetek kupujícího a je nyní ve vlastnictví třetí osoby.

Nájem pozemku

Nevyklučuje-li to ujednání stran, nezaniká pronajímateli povinnost vrátit kauci ani při opožděném splnění podmínek pro vrácení kauce.

Opatrovník

Účastníku řízení, který není zastoupen zmocněncem s procesní plnou mocí nebo opatrovníkem a který pro duševní poruchu není schopen řádně vykonávat svá procesní práva, soud – neučiní-li jiné vhodné opatření [např. nepřeruší-li řízení podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. do doby skončení probíhajícího řízení o svéprávnosti, nebo proto, že dal podnět k zahájení takového řízení] – ustanoví podle ustanovení § 29 odst. 3 o. s. ř. opatrovníka, který ho bude v řízení zastupovat; soud přitom vezme v úvahu zejména povahu uplatněného nároku, dosavadní délku řízení a – probíhá-li – též pokračilost řízení o svéprávnosti dotčeného účastníka.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Prostory sloužící k podnikání

Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.

Ručení

Dluh, jenž je již splatný a dlužník již byl vyzván k jeho splnění, může být rovněž zajištěn ručením, protože jde o „platný“ dluh ve smyslu ustanovení § 2019 odst. 1 o. z., jenž dosud nezanikl, takže je co skrze ručení zajišťovat. Přitom nelze vyloučit, že dlužník dluh bude plnit i po vzniku

ručení, i když je v prodlení, a za takových okolností zajištění dluhu ručením pomine. Ručení plní svoji funkci až do zániku jím zajištěného dluhu, takže může vzniknout rovněž až do zániku dluhu. Ke vzniku ručení může dojít i dodatečně, jestliže peněžitý dluh je již splatný a dlužník už byl vyzván k plnění.

Zastavení exekuce

Osoba, která nabyla vlastnické právo k nemovitým věcem s účinky předcházejícími okamžiku vzniku soudcovského zástavního práva, může jednak podat vylučovací žalobu (v řízení o výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva) a následný návrh na zastavení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva, a po tomto odstranění zástavního práva může podat návrh na zastavení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitých věcí. Se zřetelem na zásadu rychlosti a hospodárnosti řízení (srov. § 6 o. s. ř.) a hledisko účelnosti tato osoba může postupovat i tak, že podá přímo návrh na zastavení exekuce prováděné prodejem předmětných nemovitých věcí z důvodu podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. a § 52 odst. 1 ex. řádu, přičemž tímto postupem nedojde ke zkrácení procesních práv, neboť řízení o zastavení exekuce se vede mezi stejnými účastníky (jako řízení o vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva) a je posuzován stejný okruh rozhodných skutečností. Důvodem, pro který nelze rozhodnutí vykonat, je vlastnické právo této osoby, jež je nabyta s účinky předcházejícími vzniku soudcovského zástavního práva.

Licence, pacht závodu

Uzavřením smlouvy o pachtu závodu, jehož součástí je licence k předmětu průmyslového vlastnictví poskytnutá propachtovateli licenční smlouvou uzavřenou podle § 508 a násl. obch. zák., vzniká právo pachtýře užívat předmět průmyslového vlastnictví v rozsahu poskytnuté licence pouze tehdy, pokud k tomu poskytovatel licence udělil souhlas.

Náhrada mzdy

Vznik nároku na invalidní důchod nezávisí na tom, jestli pojištěnec stále pracuje, či nikoliv (srov. § 38 zákona o důchodo-

vém pojištění), a pojištěnci vzniká nárok (stejně jako se mění jeho výše či nárok zaniká) k určitému dni bez ohledu na to, zda jde u pojištěnce o den pracovní, či nikoliv (srov. § 54 a 56 zákona o důchodovém pojištění). Proto i při stanovení náhrady za ztrátu výdělku (za jednotlivé dny) je nutné vycházet z poměrné části invalidního důchodu připadající na kalendářní den, a nikoliv na den pracovní. Nárok na náhradu za ztrátu na výdělku vzniká dnem, kdy došlo k poklesu (ztrátě) výdělku.

Zákonný soudce

Rozhodoval-li v trestní věci senát odvolacího soudu, jehož příslušnost k rozhodnutí nelze z rozvrhu práce tohoto soudu předvídatelně obvyklými výkladovými metodami dovodit, jde o porušení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Dovolání

Je-li smyslem dovolacího řízení sjednocovat judikaturu obecných soudů, resp. rozhodovat právní otázky dosud neřešené (řešené rozdílně, anebo je namísto provést judikatorní odklon), a je proto plně opodstatněné, aby Nejvyšší soud nemusel stále opakovat již vyslovené právní názory (jeho rozhodnutí by měla být zásadně prospektivní a nikoliv retrospektivní), musí odůvodnit, proč v konkrétním případě toto meritorní rozhodování není zapotřebí – byť i jen prostým odkazem na svoje předchozí rozhodnutí. Pokud tak neučiní, poruší právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Náklady řízení

Soudy v soudním řízení správním zásadně disponují diskreční pravomocí při rozhodování o náhradě nákladů řízení a jsou povinny zkoumat, zda nejsou dány zvláštní okolnosti, ke kterým je třeba při stanovení povinnosti k náhradě nákladů řízení výjimečně přihlídnout. Bránil-li však někdo v takovém řízení úspěšně svá práva a nebyla-li orgánu veřejné správy uložena povinnost zaplatit mu náhradu nákladů řízení (soudní poplatek), jde o porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 ve spojení s čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť je de facto nucen platit náklady řízení tomu, kdo do jeho práv zasáhl.

Odměna za právní zastoupení

Postup obecných soudů, které se s námitkou stěžovatele, že žalobcem uplatněný nárok na odměnu za právní zastupování odporuje dobrým mravům, vypořádaly toliko strohým a značně zjednodušujícím konstatováním, že přiznání mimosmluvní odměny nelze poměřovat korektivem dobrých mravů, není souladný s ustálenou judikaturou Ústavního soudu i Nejvyššího soudu. Nerozhodl-li Nejvyšší soud ve věci "zákonem stanoveným způsobem" podle čl. 90 Ústavy, ačkoliv se proto stěžovatel "stanoveným postupem", jak to vyžaduje čl. 36 odst. 1, odst. 4 Listiny, domáhal svého tvrzeného práva, je porušeno právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Svoboda pohybu

Svoboda pohybu (pobytu) patří do skupiny přirozených práv člověka, do níž by mělo být veřejnou mocí zasahováno jen v nejnútnejších případech. Zmíněná svoboda je totiž jedním z předpokladů svobody jednání člověka, jakožto tvůrčí, myslící bytosti; prostřednictvím svobody pohybu (pobytu) je realizována řada dalších práv a svobod člověku vlastních. K uplatnění nároku souvisejícího s odškodněním bezprávní způsobeného totalitní mocí bylo kromě existence pozitivního práva nutno překonat též zažitou a všudypřítomnou představu o nedotknutelnosti státní moci. Nelze stavět na srovnatelnou úroveň situaci, kdy na stěžovatele stříleli pohraničníci na straně jedné a zranili jej při realizaci jeho základního práva, a okolnosti vzniku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání na straně druhé. Okolnosti, za kterých došlo k poškození zdraví stěžovatele, je nutno považovat za mimořádné a tomu by měla odpovídat i výše jeho odškodnění.

Dobré mravy

Pro posouzení, zda je konkrétní ujednání vylučující zákonné důvody pro odstoupení v rozporu s dobrými mravy, je vždy

zapotřebí důkladně uvážit celkový kontext daného závazkového vztahu i důvody, které strany ke sjednání takové odchylky od zákona vedly. Je nezbytné přihlédnout i k ochrannému účelu zákonné úpravy odstoupení od smlouvy. Za nemravné by tak kupříkladu bylo možno považovat ujednání, které by bez relevantního důvodu zbavovalo věřitele možnosti ochrany jeho práv a neumožňovalo by vyvázání ze smlouvy za žádných okolností. Nelze též opomenout, že zániku závazku jednostranným právním jednáním (tj. hlavního účelu odstoupení od smlouvy) lze docílit i jinými právními nástroji. Vyloučení zákonné úpravy odstoupení od smlouvy se tak zpravidla nebude přičítat dobrým mravům tehdy, disponuje-li oprávněná strana (ať už podle smlouvy, nebo podle jiných zákonných ustanovení) jinými nástroji, kterými může sledovaného účelu dosáhnout. Tuto roli může v závazkových vztazích plnit například výpověď, sjednané odstupné, či jiné smluvené nástroje. Pro posouzení mravnosti konkrétního smluvního ujednání pak hraje roli rovněž skutečnost, jakou dobu má smlouvou založený závazek trvat. Zatímco u dlouhotrvajících závazků (či závazků uzavřených na dobu neurčitou) je třeba zvláště zohledňovat zájem oprávněného na možnosti vyvázat se z takového závazku a nebýt nucen v něm i přes jeho porušování druhou stranou dlouhodobě setrávat, u krátkodobých závazků může být tento zájem upozaděn. Vedle toho mohou mít význam i další okolnosti (např. povaha hlavních povinností ze závazku, či charakter a způsob plnění, z nichž lze usuzovat na důvody ospravedlňující vyšší, či naopak nižší potřebu stability daného závazku; ale i jiné okolnosti zde neuvedené).

Rekognice ve správním řízení

V řízení o přestupcích podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, lze provést rekognici podle fotografií a její výsledky použít jako důkaz, a to za analogického použití § 104b trestního řádu. Správní orgán však musí dodržet pravidla podle trestního řádu, pokud jde o počet osob na fotografiích, jejich podobnost, výslech svědků před vlastní rekognicí a nepřípustnost jejího opakování.

Správní trestání

Přestupek podle § 83 odst. 1 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách pro-

vozu vozidel na pozemních komunikacích, spočívající v tom, že fyzická osoba nepožádá v rozporu s § 8 odst. 2 téhož zákona o zápis změny vlastníka silničního vozidla, je přestupkem trvajícím.

Je věcí zmocnitele, aby ověřil, že zmocněnec (§ 33 odst. 1 správního řádu) jednal na jeho pokyn tak, jak měl, ví-li zmocnitel, že má veřejnoprávní povinnost, která musí být splněna.

Úrok z prodlení

Vyrozumění o předpisu úroku z prodlení podle § 251a odst. 3 daňového řádu není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a proto je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. Vyrozumění o předpisu úroku z prodlení lze přezkoumat na základě žaloby proti rozhodnutí o námitkách podle § 159 daňového řádu podaných proti tomuto vyrozumění.

Volby

Odepřít výkon aktivního či pasivního volebního práva ve volbách do zastupitelstev obcí [vyškrtnutím ze seznamu voličů podle § 28 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, či škrtnutím kandidáta na kandidátní listině podle § 23 odst. 2 téhož zákona] lze jen tehdy, postrádá-li volič (kandidát) k obci, v níž má přihlášen trvalý pobyt, v době voleb jakýkoliv významnější faktický vztah. Skutečnost, že přespává či má domácnost v jiné obci, ještě nevylučuje, že jej k obci, v níž má evidován trvalý pobyt, vážou intenzivní profesní, sociální či kulturní vazby, které vylučují, že by přihlášení trvalého pobytu do této obce bylo aktem zneužití práva.

Insolvence a soudní poplatek

Vydá-li insolvenční soud tzv. jiné rozhodnutí o insolvenčním návrhu [rozuměj jiné než je rozhodnutí o úpadku; srov. § 142 insolvenčního zákona, jakož i § 108 odst. 4 insolvenčního zákona (srov. R 32/2017)], pak při podání oprávněného prostředku, jehož prostřednictvím se domáhá změny nebo zrušení takového rozhodnutí (odvolání, dovolání, žaloby pro zmatečnost) jedná každý z věřitelů – insolvenčních navrhovatelů sám za sebe (má postavení samostatného společníka). K „jiným“ rozhodnutím o insolvenč-

ním návrhu patří i rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu (srov. § 142 písm. c/ insolvenčního zákona), přičemž v takovém případě přiznává ustanovení § 145 insolvenčního zákona legitimaci k podání odvolání pouze insolvenčnímu navrhovateli.

V těch případech, v nichž odvolání proti usnesení, jímž insolvenční soud zamítl (jediný) insolvenční návrh, podá (za sebe) více věřitelů – insolvenčních navrhovatelů, povinnost takových odvolatelů uhradit soudní poplatek za řízení před odvolacím soudem jen jednou a to společně (společně a nerozdílně) nemá oporu ve způsobu, jakým upravuje (pro první fázi insolvenčního řízení) postavení věřitelů – insolvenčních navrhovatelů insolvenční zákon. Každý z věřitelů – insolvenčních navrhovatelů, který podává odvolání proti usnesení, jímž insolvenční soud zamítl insolvenční návrh, platí soudní poplatek za odvolací řízení samostatně (sám za sebe); postup podle ustanovení § 2 odst. 8 zákona o soudních poplatcích je v takovém případě vyloučen; srov. i náleží Ústavního soudu ze dne 10. června 2010, sp. zn. II. ÚS 1198/10 uveřejněný pod číslem 125/2010 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu.

Reorganizace a popření pohledávky přihlášeným věřitelem

Popření pohledávky přihlášeným věřitelem nemá po dobu trvání reorganizace vliv ani na zjištění (a následné uspokojení) popřené pohledávky, ani na hlasovací právo věřitelů, jejichž pohledávka byla popřena. Skutečnost, že se takové popření pohledávky považuje za žalobu, na uvedeném nic nemění; právně významné účinky takto zahájeného řízení by totiž (fakticky) nastaly (mohly nastat) jen v souvislosti s (případnou) přeměnou reorganizace v konkurs [§ 363 odst. 1 písm. d) až g) insolvenčního zákona].

Bezdůvodné obohacení

Obohatila-li se určitá osoba užíváním věci bez právního důvodu na úkor podílových spoluvlastníků věci, pak podílový spoluvlastník (ochuzený) zůstává solidárním věřitelem pohledávky z titulu bezdůvodného obohacení (spoluvlastníkem pohledávky z titulu bezdůvodného obohacení, kterou je oprávněn vymáhat vůči obohacenému společně a nerozdílně

s ostatními spoluvlastníky pohledávky) i poté, co svůj spoluvlastnický podíl převedl na jinou osobu.

Dokazování

Soud neprovede důkazy, které jsou pro věc nerozhodné a nemohou směřovat ke zjištění skutkového stavu věci (ke zjištění skutečností předvídaných skutkovou podstatou právní normy), jakož i důkazy, které jsou zjevně nabízeny jen proto, aby řízení bylo účelově prodlouženo (důkazy pro rozhodnutí bezvýznamné). Stejně tak neprovede důkazy, které byly poríženy nebo opatřeny v rozporu s obecně závaznými právními předpisy (důkazy nezákonné). Sporné tvrzení, že určitá písemnost byla doručována (bezvýsledně, jelikož adresát převzetí odmítl) osobně (za přítomnosti dalších osob), se typově prokazuje výslechem osob, jež měly být přítomny při pokusu o doručení písemnosti. Důvodem k tomu, aby soud odmítl provést navržený důkaz, nemůže být jeho (očekávaná) nevěrohodnost. Závěr o věrohodnosti důkazu je již součástí jeho hodnocení ve smyslu § 132 o. s. ř., přičemž nelze hodnotit důkaz, který soud neprovedl.

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Převod nemovitosti, vady řízení

Účinnost přijetí návrhu na uzavření smlouvy ve smyslu § 44 odst. 1 obč. zák. může být i v případě, že jde o smlouvu, u níž projevy účastníků musí být na téže listině (§ 46 odst. 2 věta druhá obč. zák.), dohodou stran určena k jinému okamžiku, než k okamžiku, kdy vyjádření souhlasu s obsahem návrhu dojde zpět navrhovateli. Rovněž v tomto případě se účastníci budoucí smlouvy uzavírané tzv. distančním způsobem mohou dohodnout, že projev vůle obláta (přijetí návrhu smlouvy) působí vůči oferentovi za jiných podmínek, než od okamžiku, kdy mu tento projev „dojde“.

Vada řízení spočívající v porušení ustanovení § 118a odst. 1 až 3 o. s. ř. je v odvolacím řízení napravitelná tím, že potřebné poučení poskytne účastníku řízení

místo soudu prvního stupně odvolací soud (který též provede důkazy označené účastníky na základě tohoto poučení), jen tehdy, nedostál-li soud prvního stupně řádně své poučovací povinnosti a způsobil-li to, že odvolatel neunesl břemeno tvrzení nebo důkazní břemeno a že proto neměl ve věci úspěch. Nesplnění poučovací povinnosti zákon v těchto případech nepovažuje za vadu řízení, a tedy odvolacímu soudu ani neumožňuje, aby jen z tohoto důvodu zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně [§ 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. Vyplynula-li však potřeba uvést další tvrzení nebo důkazy z odlišného právního názoru odvolacího soudu, je porušení ustanovení § 118a odst. 1 až 3 o. s. ř. ze strany soudu prvního stupně vadou řízení (srov. § 213b odst. 2 o. s. ř.). Právní názor odvolacího soudu je totiž v tomto případě považován za „příčinu“ toho, proč soud prvního stupně nesplnil poučovací povinnost podle ustanovení § 118a odst. 1, 2 a 3 o. s. ř.

Dokazování, svědci

Prisuzování hodnoty pravdivosti jednotlivým důkazům se děje jejich zhodnocením jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti. Myšlenkové závěry o pravdivosti či nepravdivosti důkazů, k nimž soud dospěl, proto nepředstavují akt libovůle soudu a nejsou ani věcí pouhého osobního dojmu či obecné úvahy. Vnitřní přesvědčení o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi je výsledkem logického myšlenkového postupu vycházejícího z posouzení objektivních skutečností vnějšího světa (skutkových okolností) zjištěných v konkrétní projednávané věci, jako kupříkladu z rozporů ve výpovědi svědka, jakož i z rozporů mezi výpovědi svědka (jejím obsahem) a jinými provedenými důkazy, ze způsobu jeho výpovědi, z jeho osobního (nikoli z obecně postulovaného) vztahu k věci nebo k osobám zúčastněným na řízení apod. Samotná skutečnost, že osoba, která vystupuje v občanském soudním řízení jako svědek, je jinak k některému z účastníků řízení v pracovněprávním vztahu zaměstnance, sama o sobě neodůvodňuje závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) svědecké výpovědi této osoby. Obdobný závěr je nutné přijmout i pro situaci, kdy jako svědek vypovídá zaměstnanec zástupce účastníka řízení, neboť ani zde není důvod, aby (pouze) na základě kritéria pracovněprávního vzta-

Eversheds Sutherland – česká a slovenská advokátní kancelář s mezinárodním přesahem

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Eversheds Sutherland patří mezi
10 největších globálních advokátních
kanceláří. Poskytuje sofistikované právní
poradenství více než 72 % společností
z amerického žebříčku Fortune 100 a 62 %
společností z britského žebříčku FTSE 100.

2 kanceláře
v Praze a Bratislavě

> 17 let
zkušeností

40+
právníků

Právní služby poskytujeme zejména v těchto oblastech:

Fúze a akvizice

Energie a energetické
projekty

Pracovní právo

Životní prostředí a odpady

Právní audit kybernetické
bezpečnosti a GDPR

Imigrační služby

Nemovitosti a stavební právo

ESG

Financování a kapitálový trh

Regulatorika

Smlouvy, mezinárodní
obchod a přeprava

Insolvence
a restrukturalizace

Česká republika | Praha

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: praha@eversheds-sutherland.cz, www.eversheds-sutherland.cz

Slovensko | Bratislava

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, Bratislava
T: +421 232 786 411, E: bratislava@eversheds-sutherland.sk, www.eversheds-sutherland.sk

hu mezi svědkem a zástupcem účastníka řízení byla pravdivost (věrohodnost) výpovědi svědka zpochybňována. Hodnotící závěr o nepravdivosti (nevěrohodnosti) údajů, o nichž svědecká výpověď podává zprávu, lze ve smyslu ustanovení § 132 o. s. ř. učinit jen na základě těch konkrétních skutečností, které byly v řízení zjištěny (s přihlédnutím ke všemu, co za řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci).

Incidenční spory

Ustanovení § 80a insolvenčního zákona se v incidenčních sporech nepoužije.

Insolvence

Odvolicím (dovolacím) řízením nelze přezkoumávat podkladové opatření předsedy insolvenčního soudu vydané podle § 25 odst. 5 insolvenčního zákona, neboť jde o úkon hybridní povahy na pomezí státní správy a rozhodovací činnosti soudu, který podle § 4 odst. 3 jednacích řádů pro insolvenční řízení nemá povahu rozhodnutí. Opatření, kterým předseda insolvenčního soudu určuje osobu insolvenčního správce v rozporu s § 25 odst. 2 až 5 insolvenčního zákona, je podle § 5 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), nesprávným úředním postupem, za nějž může (v případě splnění dalších podmínek) odpovídat stát.

Odstupné

Nárok na odměnu podle ustanovení § 134 zák. práce může takto zaměstnanci vzniknout kdykoliv v průběhu pracovního poměru. Zákonná úprava nebrání ani tomu, aby zaměstnavatel rozhodnutí o jejím přiznání učinil v souvislosti s rozvázáním pracovního poměru zaměstnance, má-li za to, že předpoklady pro její vyplacení byly splněny; formálně může zaměstnavatel toto rozhodnutí učinit i tak, že se zaměstnancem o poskytnutí odměny uzavře dohodu. Naproti tomu nárok na odstupné zaměstnanci vzniká jen v souvislosti s rozvázáním (skončením) pracovního poměru. Na povaze tohoto jednorázového peněžitého plnění, je-li zaměstnanci poskytováno čistě v souvis-

losti s rozvázáním (skončením) pracovního poměru, pak nic nemění ani skutečnost, že zaměstnavatel k uzavření dohody o poskytnutí odstupného, na které jinak zaměstnanci nevzniklo právo podle ustanovení § 67 odst. 1 a 2 zák. práce, přistoupil na základě pozitivního hodnocení práce, kterou pro něj odcházející zaměstnanec v průběhu pracovního poměru odvedl, popřípadě skutečnost, že sjednané plnění (odstupné) je v dohodě označeno jinak (např. jako odměna). Stane-li se v průběhu řízení sporným, které z uvedených peněžitých plnění zaměstnavatel a zaměstnanec v dohodě sjednali, odstraní se vzniklá nejistota výkladem (srov. § 35 odst. 2 obč. zák.).

Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody

U kritéria možnosti dosažení nápravy i mírnějším trestem, než stanoví základní trestní sazba, významného pro aplikaci § 58 odst. 6 tr. zákoníku, je nezbytné hodnotit osobní poměry pachatele, avšak bez požadavku na jejich mimořádnost, která se zde (na rozdíl od § 58 odst. 1 tr. zákoníku) nevyžaduje. Stále jde o okolnosti rozhodné pro posouzení toho, zda výměra trestu ukládaného v rámci zákonné trestní sazby dostahuje nebo bude potřebné uložení trestu mírnějšího, s nimiž se soud musí důsledně vypořádat se zřetelem na zcela konkrétní poměry pachatele. Z dosavadního života pachatele pokusu trestného činu by mělo vyplynout, že pro jeho nápravu není nezbytná výše trestu ani v minimální dolní hranici zákonem stanovené trestní sazby. Takový závěr bude nejspíše vycházet z celkového hodnocení jeho dosavadního života, jehož předpokladem je zde např. spořádanost, která může být zárukou, že se pachatel znovu obdobné trestné činnosti nedopustí. Ze způsobu jeho života by měla vyplývat vyrovnanost životního stylu, nutnost požadavku vlastního náhledu na trestnou činnost vyjádřeného buď upřímnou lítostí, nebo snahou pomoci oběti trestného činu lépe snášet příkoří způsobené dopady činu, apod. Nápravou pachatele lze rozumět jeho schopnost opětovného

začlenění do společnosti a uvědomění si, co udělal špatně, a způsobilost se podobného chování v budoucnu vyvarovat. Tohoto stavu lze docílit vhodnou volbou trestu, u něhož je jedním z hlavních cílů nápravná funkce spočívající v předcházení opakovaným trestným činům. V tomto směru je však třeba možnost nápravy pachatele hodnotit individuálně s ohledem na jeho osobu, neopomíjeje též jeho možný vývoj a nápravu v průběhu výkonu trestu odnětí svobody a další relevantní aktuální informace. Očekávání vedení řádného života je orientováno do budoucna, a proto na možnost nápravy soud usuzuje podle dosavadního chování a plnění povinností pachatelem, aby mohl předpoklad jeho nápravy, tj. polepšení se, posoudit, a podle tohoto dovodit, v jaké míře se může od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Očekávání vedení řádného života, respektive dovršení nápravy odsouzeného v budoucnu, je ze své podstaty předpokladem pravděpodobnostním, byť je třeba ho činit s potřebnou znalostí rozhodných skutečností a musí jít o odůvodněný předpoklad. Za určité kritérium v těchto úvahách lze označit i to, zda se pachatel pokusil odčinit následky svého činu a jak přistupoval k oběti, apod. O možnosti jeho nápravy může svědčit i to, že rozezná či reflektuje okolnosti, které v minulosti přispěly ke spáchání trestné činnosti, zda disponuje znalostmi či schopnostmi, které by svědčily o cíli uplatnit se ve společnosti, má-li náhled na svoji trestní minulost, nebo zda lituje upřímně svého jednání, apod.

Dokazování a poučovací povinnost

Poučovací povinnost ve smyslu § 118a odst. 3 o. s. ř. se uplatňuje tam, kde je namísto učinit závěr, že účastník, jemuž je ku prospěchu prokázána určitá (pro věc rozhodné) skutečnost, nesplnil svou důkazní povinnost, respektive dosud provedenými důkazy neunesl důkazní břemeno o takové skutečnosti, takže nenabídne-li (po poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř.) důkazy způsobilé takovou skutečnost prokázat, budou jej stíhat procesní následky spočívající v neunesení důkazního břemene o takové skutečnosti. Rozhodnutí založené na neunesení důkazního břemene o určité skutečnosti nelze zaměňovat s rozhodnutím založeným na tom, že na základě jiných důkazů byl skutkový stav o této skutečnosti zjištěn (pozitivně) jinak, než tvrdil některý z účastníků. V ta-

MAŠEK

/PARTNERS

advokátní kancelář

www.masekpartners.cz

Ovocný trh 573/12 · 110 00 Praha 1

kovém případě nejde o to, že se určitá skutečnost neprokázala, nýbrž o to, že se prokázala jinak, než účastník tvrdil. Má-li soud určitou skutečnost za prokázanou jinak, než tvrdil některý z účastníků řízení, pak nemá důvod přistoupit k poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř., jelikož jeho rozhodnutí není v takovém případě rozhodnutím založeným na neunesení důkazního břemene o oné skutečnosti.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Jednání právnických osob

Podle § 30 odst. 1 zákona o mezinárodním právu soukromém právní osobnost právnické osoby a způsobilost jiné než fyzické osoby se řídí právním řádem státu, podle něhož vznikla. Tímto právním řádem se řídí i obchodní firma nebo název a vnitřní poměry takové osoby, poměry mezi takovou osobou a jejími společníky nebo členy a vzájemné poměry společníků nebo členů, ručení společníků nebo členů za závazky takové osoby a kdo za osobu jako její orgán jedná, jakož i její zánik. Toto ustanovení je vystavěno na tzv. inkorporační zásadě, tedy na použití právního řádu, podle něhož právnická osoba vznikla. Inkorporační zásada vychází z teze, že právní řád, podle něhož právnická osoba vznikla (byla založena), jí přiznává právní osobnost a způsobilost k právním jednáním; tímto právním řádem (osobním statutem) se řídí nejen právní osobnost a způsobilost k právním jednáním, ale rovněž otázky (demonstrativně) vypočtené v § 30 odst. 1 větě druhé zákona o mezinárodním právu soukromém, tedy (mimo jiné) i kdo za právnickou osobu jako její statutární orgán jedná. Kromě určení statutárního orgánu (tj. orgánu, který za právnickou osobu právně jedná) se podle osobního statutu posuzuje i způsob, jakým členové statutárního orgánu za právnickou osobu jednají (tj. zda každý člen samostatně, či více členů společně apod.), jakož i důsledky nedodržení stanoveného způsobu jednání.

Konflikt zájmů

Výjimka z obecné právní úpravy zakazující jednat ve střetu zájmů (§ 437 o. z.) je ve vztahu k uzavírání smluv mezi čle-

nem voleného orgánu obchodní korporace a touto korporací v § 55 a 56 z. o. k. konstruována tak, že posouzení otázky, zda mohou být uzavřením smlouvy dotčeny zájmy obchodní korporace (zda je třeba zájmy obchodní korporace chránit), náleží orgánu obchodní korporace (kontrolnímu orgánu, popř. není-li zřízen, nejvyššímu orgánu obchodní korporace). Proto § 56 odst. 2 z. o. k. svěřuje nejvyššímu nebo kontrolnímu orgánu (byl-li zřízen) obchodní korporace působnost uzavření smlouvy člena voleného orgánu zakázat. § 55 odst. 1 z. o. k. ukládá členu voleného orgánu obchodní korporace, aby o svém záměru uzavřít s obchodní korporací smlouvu informoval orgán, jehož je členem, a kontrolní orgán (byl-li zřízen), jinak nejvyšší orgán obchodní korporace. Člen voleného orgánu obchodní korporace svou informační povinnost zásadně splní tím, že příslušnému orgánu předloží celé znění návrhu smlouvy nebo že sdělí celý její obsah. Informační povinnost bude zpravidla splněna také tehdy, pokud člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo pokud příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, je-li z předložené části návrhu smlouvy anebo z předložených informací patrné, zda uzavřením smlouvy mohou být zasaženy zájmy korporace. Nemá-li příslušný orgán – podle svého úsudku – dostatek informací, může po předkládajícím členu voleného orgánu požadovat jejich doplnění nebo uzavření smlouvy do doplnění informací zakázat anebo uzavření smlouvy podmínit (například tím, že určí, jaká ujednání smlouva nesmí či naopak může obsahovat). Možností splnit informační povinnost tím, že člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo že příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, není dotčeno právo členů nejvyššího orgánu obchodní korporace (společníků nebo akcionářů, popř. členů družstva) žádat, aby předkládající člen voleného orgánu předložil plné znění návrhu smlouvy, anebo aby valnou hromadu informoval o celém obsahu zamýšlené transakce. Člen voleného orgánu informační povinnost podle § 55 odst. 1 z. o. k. nesplní, nesdělí-li příslušnému orgánu smluvní podmínky, které tento orgán nemohl na základě obdržení informací ve smlouvě, kterou člen voleného orgánu s obchodní korporací (skutečně) uzavřel, očekávat.

To se může týkat například excesivních smluvních ujednání, která neodpovídají členem voleného orgánu deklarovanému účelu smlouvy.

Náhrada škody

Pobíral-li poškozený podle zákona o nemocenském pojištění v pracovní neschopnosti v důsledku nemoci či úrazu dávky nemocenského pojištění, pak se sice podle § 2962 odst. 1 o. z. pro zjištění výše náhrady tyto dávky odečtou od průměrného výdělku před vznikem újmy, ale podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění zaplatí škůdce částku odpovídající vyplaceným nemocenským dávkám jako regresní náhradu orgánu nemocenského pojištění, který poškozenému dávky vyplatil.

Náhrada škody zaměstnancem, břemeno tvrzení, břemeno důkazní

Zákonem stanovený zákaz používat pro svou osobní potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele je absolutní; stanovení rozsahu souhlasu k použití výrobních a pracovních prostředků zaměstnavatele pro osobní potřebu zaměstnance (zaměstnanců) je zcela na vůli zaměstnavatele. Zaměstnavatel není povinen při předání výrobního či pracovního prostředku (včetně mobilního telefonu) zaměstnanci „zakazovat“ jejich použití pro soukromé účely, popř. přikazovat jejich užití pouze a výlučně pro účely výkonu závislé práce; tato povinnost vyplývá pro zaměstnance ze zákona, byť samozřejmě nic nebrání tomu, aby byla součástí informace o obsahu pracovního poměru, popř. vnitřního předpisu, s nímž musí být zaměstnanec seznámen v souvislosti s uzavřením pracovní smlouvy a nástupem do práce (srov. ustanovení § 37 odst. 1 a 5 zák. práce).

Tzv. negativní tvrzení se v občanském soudním řízení zásadně neprokazují, účastník, který tvrdí negativní skutečnost, nenese ohledně této skutečnosti důkazní břemeno. Pokud by protistrana toto negativní tvrzení popřela, nesla by sama důkazní břemeno ohledně svého pozitivního tvrzení. Pakliže je břemeno důkazní bezprostředně spjato s břemenem tvrzení, pak nelze účastníka, jehož nakonec důkazní břemeno netíží, nutit, aby tvrdil skutečnosti, které prokazovat nemusí (a mnohdy ani nemůže).

Chráněný účet

Povinnost peněžních ústavů k bezplatnému zřízení a vedení chráněného účtu podle § 304c odst. 1 věty třetí občanského soudního řádu není protiústavním omezením práva podnikat zaručeného v čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod či překročením mezí plynoucích z čl. 4 odst. 4 a čl. 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť nezasahuje do samotného jádra práva podnikat, sleduje legitimní cíl a k dosažení tohoto cíle zvolila rozumné, a nikoliv svévolné prostředky. Preferuje-li zákonodárce ochranu povinných na úkor peněžních ústavů a jejich – převážně majetkových – zájmů, nelze považovat sledované omezení jejich podnikatelské činnosti za nelegitimní.

Povinnost státu omezovat podnikání v zájmu ochrany práv a svobod jiných a s tím související prostor zákonodárce (jeho diskrece a limity) pro zákonné omezení výkonu podnikatelské činnosti ve smyslu čl. 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod je v oblasti poskytování peněžních služeb (jakož i v rámci celého finančního trhu) zásadně širší než v jiných, méně regulovaných podnikatelských odvětvích.

Námítky uplatněné v kasační stížnosti

Nereagoval-li Nejvyšší správní soud na námitku stěžovatele vznesenou v kasační stížnosti, že Policie České republiky zpracovala záznamy o pohybu jeho vozidla primárně pro daňové účely na základě výzvy správce daně, porušil základní právo na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

Předběžné opatření

Při rozhodování o předběžných opatřeních podle § 102 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu musí být poskytnuta ochrana jak tomu, kdo o vydání předběžného opatření žádá, tak v rámci ústavních pravidel i tomu, vůči komu předběžné opatření směřuje. Ochrana toho, proti komu má navrhované předběžné opatření směřovat, však nemůže dosáhnout takové intenzity, aby prakticky znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany. Zásah do práv předběžným opatřením musí být přiměřený navrhovatelem osvědčenému

porušení jeho práv a právem chráněných zájmů, stejně tak musí být přiměřená i eventuální újma vzniklá z předběžného opatření dotčenému účastníkovi. Z odůvodnění rozhodnutí obecného soudu musí být jednoznačně zřejmé důvody, pro které soud předběžné opatření nařizuje. V opačném případě se jedná o svévoli ze strany obecného soudu, která představuje porušení ústavně zaručených práv na spravedlivý proces a na ochranu vlastnictví zaručených čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Vazba

Aby soud dostal ústavněprávnímu požadavku zdrženlivosti ve vazebních věcech a imperativu maximální šetrnosti k právům obviněného, musí soud výslovně, přehledně a logicky vysvětlit, ze kterých konkrétních skutečností vyplývá obava, že se obviněný bude chovat způsobem uvedeným v § 67 písm. a) až c) tr. řádu, a to za podmínek stanovených v dovětce tohoto ustanovení. V odůvodnění rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby musí být, kromě obecných náležitostí (§ 134), výslovně uvedeny skutečnosti, které odůvodňují podezření ze spáchání trestného činu, pro který je obviněný stíhán, konkrétní skutečnosti, ze kterých jsou dovozovány důvody vazby a důvody, pro které nebylo možné ani při vynaložení veškerého úsilí a prostředků ze strany orgánů činných v trestním řízení dosáhnout účelu vazby jiným opatřením.

V případě vazby předstížné podle § 67 písm. c) tr. řádu je jejím smyslem zajistit osobu obviněného, u něhož je dána důvodná obava, vyplývající z konkrétních skutečností, že obviněný bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil. Mezi takové skutečnosti patří např. určitá dlouhodobá tendence obviněného k páčání trestné činnosti toho druhu, pro kterou je v projednávaném případě stíhán. Vedle snadno zjištělných skutečností (např. obviněný byl již opakovaně během

delšího časového úseku za uvedenou trestnou činnost postihován, nacházel-li se např. v době, kdy měl trestnou činnost páchat, ve zkušební době podmíněného propuštění, a že tedy způsob života nemění ani pod hrozbou trestu apod.) musí soud vyhodnotit též současnou aktuální situaci obviněného. Existence tohoto vazebního důvodu bude závislá na osobním postoji obviněného, jeho sklonech, návycích, na jeho aktuálním zdravotním stavu, rodinném zázemí a na prostředí, v němž se obviněný pohybuje. Přiměřeně zhodnocení těchto aspektů musí být z odůvodnění rozhodnutí seznatelné.

Pobyt cizinců

Tvrzení cizince prokazujícího během řízení o správním vyhoštění, že může být osobou dle § 42e odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, zakládá povinnost cizinecké policie postupovat tak, aby měl cizinec příležitost případně uplatnit svá práva podle směrnice Rady 2004/81/ES o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány.

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

Kontaktní orgán či pověřený správce daně je při vyřizování žádosti o vymáhání finanční pohledávky podle § 17 zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, oprávněn postupovat dle § 154 odst. 2 daňového řádu (ve spojení s § 2 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek), a tedy převést přeplatek na osobním daňovém účtu daňového subjektu na úhradu zahraničního nedoplatku.

Vyvláštění

Ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ani žádné jiné ustanovení tohoto či jiného zákona nestanoví jakoukoli lhůtu (či skutečnost), která by časově omezovala právo vyvlastňovaného podat žádost o zrušení vyvlastnění. Je-li naplněna alespoň jedna podmínka (kvalifikovaná skutečnost) stanovená v § 26 odst. 1 téhož

zákonu a vyvlastňovaný podá bezvadnou žádost, nemá vyvlastňovací úřad žádné správní uvážení stran svého rozhodnutí a musí rozhodnout o zrušení vyvlastnění. Použití této přísné právní úpravy by však bylo možné odepřít v případech, kdy by žádost o zrušení vyvlastnění byla podána v rozporu s její podstatou, smyslem a účelem (šlo by o zneužití práva).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Daňové řízení

Tytéž částky a za totéž období nemohou být duplicitně úročeny jak úrokem dle § 254 odst. 1 daňového řádu ve znění účinném do 31. 12. 2020, tak úrokem dle § 254 odst. 2 daňového řádu. Pokud tedy správce daně přizná daňovému subjektu zvýšený úrok z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 odst. 2 daňového řádu již v důsledku zrušení exekučního titulu (rozhodnutí o stanovení daně), nemá daňový subjekt nárok na další úrok v důsledku následného zrušení exekučního příkazu. Daňovému subjektu tak náleží buď úrok dle § 254 odst. 1 daňového řádu (pokud neoprávněně stanovenou daň uhradil dobrovolně), nebo dle § 254 odst. 2 daňového řádu (pokud neoprávněně stanovenou daň neuhradil dobrovolně); souběh těchto nároků je však vyloučen.

Mezinárodní ochrana

Částečná mobilizace v Ruské federaci je obecně známou skutečností, která může být relevantním důvodem pro žádost o udělení mezinárodní ochrany (§ 3 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Není však již obecně známou skutečností, jaký je skutečný rozsah mobilizace a jaké důsledky do práv žadatele bude mít. Posuzovat tato specifika mobilizace, a to, zda následný výkon vojenské služby může vést k přímé či nepřímé účasti žadatele na válečných zločinech či zločinech proti lidskosti, přísluší primárně správnímu orgánu, nikoliv soudu.

Podá-li stěžovatel neprodleně poté, co mu bude doručen rozsudek Nejvyššího správního soudu, novou žádost o udělení

mezinárodní ochrany a opírá-li ji o změnu bezpečnostní situace v Ruské federaci, která vyšla najevo v nynějším řízení před Nejvyšším správním soudem, představuje tato žádost projev vůle dle § 3 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, na základě jehož obsahu se lze důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy (§ 3 odst. 2 téhož zákona). Správní orgán bude muset tuto žádost posoudit jako přípustnou s ohledem na závazek non-refoulement.

Obecně závazná vyhláška obce

Obecně závazná vyhláška obce přijatá podle § 10c odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, jež ukládá povinnost uhradit místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku i vlastníkům, kteří za totéž již v minulosti obci zaplatili v rámci soukromoprávního vztahu (prostřednictvím zvýšení kupní ceny při prodeji pozemku), je v rozporu s ústavním principem rovnosti podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod.

Přechod práv a povinností z pracovních vztahů

Dal-li zaměstnanec výpověď z pracovního poměru z důvodu, že došlo k podstatnému zhoršení jeho pracovních podmínek v souvislosti s přechodem práv a povinností z pracovního vztahu, a má-li odstupné kompenzovat zaměstnanci důsledky této změny, s níž nesouhlasil, bylo by v rozporu se smyslem této právní úpravy, pokud by měla být tato kompenzace (za ukončení pracovního poměru v důsledku zhoršení pracovních podmínek) stanovena podle stavu panujícího v období, v němž již ke zhoršení pracovních podmínek došlo; odstupné by se naopak mělo odvíjet od poměrů, které zde byly před tímto zhoršením, tedy před účinností přechodu práv a povinností z pracovního vztahu. Rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělků pro účely stanovení odstupného v případě zaměstnance, u něhož došlo k rozvázání pracovního poměru z důvodu podstatného zhoršení pracovních podmínek v souvislosti s přechodem práv a povinností z pracovních vztahů ve smyslu ustanovení § 339a odst. 2 zák. práce, je kalendářní čtvrtletí předcházející nabytí účinnosti přechodu práv

a povinností z pracovních vztahů.

Restituce

Obsahem zákonného zákazu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. d) zákona o půdě není obecné omezení převoditelnosti tam uvedených pozemků (jejich částí) na třetí osoby, nýbrž zákaz jejich vydání oprávněným osobám při vypořádání restitučního nároku. V jiných právních vztazích, tj. i ve vztahu mezi oprávněnou osobou, jíž byl pozemek vydán (byť zřejmě v rozporu s uvedeným zákazem) na základě pravomocného soudního rozhodnutí (později zrušeného), a třetí osobou, se tento zákaz neuplatní a takové převodní smlouvy nejsou neplatné pro jeho porušení.

Vlastnictví bytů

Z úpravy v ustanovení § 1187 odst. 1 o. z. vyplývá, že jejím cílem není primárně zájem na co největším zisku z prodeje (bytových) jednotek, nýbrž zájem na privatizaci bytového fondu a v rámci toho na tom, aby jednotky při jejich prvním převodu získali do svého vlastnictví zejména jejich nájemci, kteří nájemní byty jako jejich nájemci s ohledem na tehdejší poměry dlouhodobě užívali a uspokojovali v nich svou bytovou potřebu a na něž se ochrana upravená v ustanovení § 1187 odst. 1 o. z. vztahovala. Ve výše uvedeném ustanovení jde především o ochranu nájemce dřívějšího nájemního bytu; ta ovšem, a to i z důvodů právní jistoty v těchto vztazích, nemůže být bezbřehá, a proto občanský zákoník v ustanovení § 1187 odst. 1 věte třetí upravil předpoklady, za jejichž naplnění toto zákonné předkupní právo zaniká. Jen stěží si lze v praxi, a to při tak citlivé záležitosti, jakou je obecně privatizace bytového fondu především pro většinu nájemců bytů, představit opačný postup, kdy by vlastník v zájmu dosažení co možná nejvyššího zisku z prodeje jednotek nejprve oslovil (nějakým způsobem vyhledal) jiné, řečeno slovy zákona (§ 2140 a násl. o. z.) koupěchtivé zájemce, s nimi uzavíral kupní smlouvy s nejvyšší možnou nabídkou kupní ceny a pak teprve, a to za stejnou cenu, učinil nabídku nájemcům. Z tohoto úhlu pohledu (z pohledu ochrany, kterou zákon při privatizaci bytového fondu poskytuje dosavadním nájemcům bytů) jsou pro předkupní právo upravené pro účely bytového spoluvlastnictví

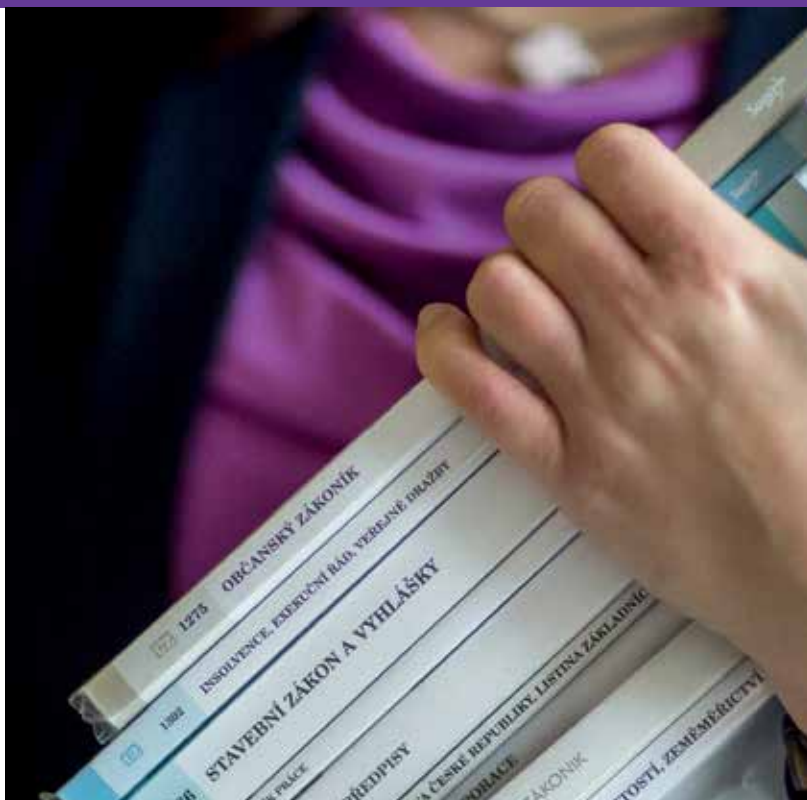
Advokátní kancelář Anna Frantalová

Poskytujeme komplexní právní služby především podnikatelskému sektoru a obcím, ale též individuální klientele.

Jdeme cestou specializace a v tom, co děláme, chceme být nejlepší. Proto se zaměřujeme na občanské, obchodní a veřejné právo a na veřejné zakázky a v těchto odvětvích poskytujeme komplexní a profesionální služby.

Umíme pracovat a jednat nejen v českém, ale i v několika v cizích jazycích.

Naší prioritou je poskytování kvalitních právních služeb, férové jednání a důvěra a spokojenost našich klientů

Jsme tu pro Vás

TEL:

+420 731 202 981

EMAIL:

frantalova@ak-frantalova.cz

WWW.AK-FRANTALOVA.CZ

v ustanovení § 1187 odst. 1 o. z. neaplikovatelná ustanovení § 2143, 2145, 2146 a zejména § 2147 o. z.

Náklady zdravotní pojišťovny

Náklady, které zdravotní pojišťovna vynaložila na zdravotní péči poskytnutou svému pojištěnci formou úhrady zdravotních výkonů zdravotnickému zařízení, ve smyslu ustanovení § 55 odst. 1 věty první zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění účinném do 31. 5. 2008, nejsou náklady spojenými s léčením, za které je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen podle § 193 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/1965, zákoník práce, účinného do 31. 12. 2006, poskytnout náhradu zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz. Zdravotní péče je osobám účastným zdravotního pojištění poskytována bezplatně; úhrady za výkony zdravotní péče neplatí zdravotnickým zařízením pacient, nýbrž zdravotní pojišťovna, jejímž je pacient pojištěncem. Jde tudíž v konečném důsledku o náklady zdravotní pojišťovny. V souladu s tím ustanovení § 55 odst. 1 ZVZP zakládá zdravotní pojišťovně specifické právo na jejich náhradu od třetích osob coby náhradu škody. Povinnost třetí osoby, která pojištěnci zdravotní pojišťovny zaviněně způsobila poškození na zdraví nebo smrt, nahradit této zdravotní pojišťovně náklady vynaložené na zdravotní péči, proto je v případě, že mezi třetí osobou a pojištěncem jde o vztah zaměstnavatele a zaměstnance a že k poškození na zdraví pojištěnce došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, obsahem jiného závazkového vztahu, než je (zpravidla souběžně vzniklý) pracovněprávní vztah z odpovědnosti zaměstnavatele za škodu vzniklou u zaměstnance při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním pracovním úrazem podle § 190 odst. 1 zákoníku práce. Protože § 2 vyhlášky č. 125/1993 Sb. zakládá zaměstnavateli právo na pojistné plnění právě jen v případě, že zaměstnavateli vznikne povinnost nahradit škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle zákoníku práce, na povinnost zaměstnavatele, jenž je zároveň tzv. třetí osobou ve smyslu § 55 odst. 1 věty první ZVZP, nahradit podle tohoto ustanovení zdravotní pojišťovně náklady vynaložené na zdravotní péči poskytnu-

tu zaměstnanci a hrazenou ze zdravotního pojištění, se tudíž zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nevztahuje.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Ochrana osobnosti

Jedním z předpokladů existence zásahu do osobnosti člověka je neoprávněnost takového zásahu. Je možné, aby se soud zabýval primárně existencí zápůjčky mezi dlužníkem a věřitelem v řízení, ve kterém se jedná o náhradu nemajetkové újmy. Ustálená judikatura soudů zásadně za neoprávněný zásah do osobnosti nepovažuje výkon subjektivního práva, pokud při něm osoba (fyzická či právnická) nevybočila z mezí takto stanovených práv a povinností. Upomínat standardním způsobem dlužníka, který svůj smluvní závazek řádně neplní, není protiprávním jednáním věřitele.

Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

Ustanovení § 208 odst. 1 tr. zákoníku poskytuje ochranu i části domu, bytu nebo nebytového prostoru. Protiprávně může být obsazena nebo užívána i část domu, bytu nebo nebytového prostoru. Objektem trestného činu podle § 208 odst. 1 tr. zákoníku, který je trestným činem proti majetku, je především vlastnictví domu, bytu nebo nebytového prostoru, zejména pokud jde o výkon některých oprávnění s jejich vlastnictvím spojených, a to především oprávnění je užívat (*ius utendi*) a disponovat s nimi (*ius disponendi*).

Pokus trestného činu

Prostá změna výše přihlašované pohledávky věřitelem v insolvenčním řízení je zákonem předpokládaný postup (v § 192 odst. 4 IZ), který lze přirovnat k částečnému zpětvzetí žaloby (ve smyslu § 96 o. s. ř.). I kdyby původně věřitel (podobně jako žalobce v civilní věci) jednal trestněprávně relevantně při přihlášení pohledávky (např. bylo by možno

v jeho jednání spatřovat pokus trestného činu poškození věřitele), následné omezení přihlašované pohledávky z původní výše, na kterou věřitel neměl nárok, na takovou, na kterou má nárok, zpravidla bude možno považovat za dobrovolné upuštění od jednání směřujícího k dokonání trestného činu ve smyslu § 21 odst. 3 tr. zákoníku (a to i když tak věřitel učiní poté, co jeho pohledávku popře insolvenční správce, dlužník nebo jiný přihlášený věřitel).

Právní styk s cizinou

Požadavek účasti vyžádané osoby v řízení, ve kterém jí byl uložen trest odnětí svobody, pro jehož výkon má být předána do jiného členského státu, uvedený v § 205 odst. 3 písm. g) z. m. j. s. se vztahuje k řízení, ve kterém bylo meritorně rozhodováno o vině a trestu, nikoli na řízení vykonávací, ve kterém došlo k odvolání podmíněného odkladu trestu odnětí svobody, aniž by byla změněna jeho původní výše.

Promlčení, náhrada škody

Ustanovení § 2952 o. z. představuje výrazný odklon od dosud zastávaného pojetí, že skutečná škoda, odvíjí-li se od povinnosti poškozeného poskytnout třetí osobě plnění v důsledku škodního jednání škůdce, vzniká až okamžikem, kdy je plnění skutečně poskytnuto a majetkový stav poškozeného se tím sníží. Nyní ovšem zákon výslovně hovoří o tom, že škoda může spočívat též v dluhu, tedy že tato podmínka vzniku povinnosti nahradit škodu může nastat již tím, že jmění poškozeného je zatíženo dluhem, a to bez ohledu na to, jak a zda bude dluh splněn. Poškozenému v případě vzniku skutečné škody, která záleží ve vzniku dluhu, svědčí právo na to, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu. Možnost volby mezi zproštěním dluhu a poskytnutím náhrady zakládá alternativní obligaci ve smyslu § 1926 o. z. Právo volby náleží dlužníkovi. Zproštěním dluhu škůdce zajistí, aby dluh poškozeného zanikl (typicky splněním). Poskytnutí náhrady představuje poskytnutí prostředků dlužníkovi na splnění dluhu, v případě peněžitého dluhu, tedy příslušné peněžní částky. Jestliže je dluh následně splněn dlužníkem věřiteli, nemění se hodnota majetkového stavu. Splněním dluhu nedochází ke vzniku další škody.

R

WELLNESS & SPA HOTEL VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Investice do menšího bytu v Praze, nebo do luxusní vily v Asii? Cena je srovnatelná

Uplynulé měsíce na českém realitním trhu jsou poznamenány enormní inflací i bezpečnostní situací v Evropě. Roste proto poptávka po stabilní a dlouhodobé investici, kterou může být koupě nemovitosti. Protože tuzemská nabídka není dostatečná, investoři obrazejí zrak do zahraničí. Velká poptávka je hlavně po luxusních domech, vilách či apartmánech, které jsou odolnější vůči cenovým výkyvům.

Resort Neano, Bali

Boom nyní zažívá například Thajsko, jež se po pandemii znovu otevřelo turistům. Výhodně se nemovitosti dají nakoupit také v Indonésii či Spojených arabských emirátech. Investiční příležitosti v exotické Asii přibližují odborníci realitní kanceláře Luxent – Exclusive Properties.

Rekreační nemovitosti v Thajsku – jistá investice

Největší thajský ostrov Phuket se těší velké oblibě jak evropských, tak asijských návštěvníků. Realitní kancelář Luxent – Exclusive Properties získala do svého portfolia resort Naya Villas na jihu ostrova u Andamanského moře. Každá z devíti rekreačních vil 3+kk s vlastním pozemkem a velkou terasou se rozkládá na ploše 132 m². Součástí resortu je tropická zahrada plná vzrostlých stromů poskytu-

jících dostatek soukromí a také společný bazén. Plně klimatizované domy jsou kompletně zařízené v moderním thajském stylu a působí vzdušně a nadčasově. Novostavby vyrostly v bezpečném hlídaném areálu v klidné lokalitě, v okolí se nacházejí kavárny, bary a restaurace, včetně autentických rybářských vesnic. Necelé 2 km odsud se rozprostírá jedna z nejčistších pláží s bílým pískem na ostrově – Nai Han Beach. Od mezinárodního a vnitrostátního letiště je resort vzdálený pouhých 46 km.

Projekt byl postaven těsně před pandemií v roce 2019, poté se dlouhodobě pronajímá lidem, kteří nemohli kvůli opatřením z Thajska odcestovat. Od října 2022, kdy Thajské království zrušilo veškeré covidové restrikce, resort začíná plně využívat svůj potenciál. „Phuket je kromě Evropanů velmi oblíbený také u asijské

klientely. Po uvolnění restrikcí lze v hlavní sezoně, tedy od listopadu do dubna, předpokládat 100% vytíženost všech vil,“ popisuje realitní makléřka společnosti Luxent – Exclusive Properties Kateřina Zajícová a dodává: „Na základě všech parametrů resort Naya Villas považujeme za skvělou investiční příležitost s bezpečnou návratností v horizontu několika let.“

Nový vlastník se navíc nemusí bát starostí se servisem a chodem resortu, o něž se postará místní personál. V horizontu zhruba 10 let pak nejsou nutné ani žádné zásadní investice. „Areál je vhodný primárně pro jednoho investora, který ho koupí jako celek, ale v případě velkého individuálního zájmu jej umíme rozprodat i jednotlivě po vilách. Cena jedné nemovitosti činí necelých 10 mil. Kč. To se dá optikou investičních nemovitostí při-

DOLEŽAL
& PARTNERS

BRNO • PRAHA • BRATISLAVA • KRAKÓW

WWW.DOLEZALPARTNERS.COM

Resort Naya Villas, ostrov Phuket

rovnat k bytu 2+kk v širším centru Prahy o rozloze kolem 60 m². Exotické destinace ale přináší nesmírný benefit v podobě možného využití objektu pro vlastní rekreaci kdykoliv v průběhu roku,“ upřesňuje realitní makléřka.

Resort je navíc výjimečný tím, že má vlastní pozemek, což je v Thajsku raritou. „Přestože pozemek může dle místní legislativy vlastnit jen Thajec (minimálně 51 %), cizinec jej přesto může zakoupit prostřednictvím thajské entity (např. obdoba české s. r. o.). Jedná se o naprosto běžnou a z právního hlediska bezpečnou praxi. Nový majitel během transakce samozřejmě může počítat s pomocí českých i thajských advokátů se znalostí místních poměrů a legislativy,“ uzavírá Kateřina Zajícová.

Láká i Bali či Blízký východ

Oblast jihovýchodní Asie v sobě skýtá velký investiční potenciál. To platí například i pro Indonésii, která má jednu z nejslibnějších se rozvíjejících ekonomik na světě. Na ostrově Bali tak realitní kancelář Luxent – Exclusive Properties prodává za něco málo přes 13 mil. Kč luxusní vily o rozloze 201 m². Komorní projekt Luxury Palm čítající pouhé tři nemovitosti, z nichž jsou aktuálně k dispozici už jen dvě, v sobě snoubí prvotřídní životní styl lokality spolu s inovativním udržitelným designem. Je situován v přímořské vesnici Pererenan uprostřed zelených rýžových polí a v těsné blízkosti oblíbených pláží. Ty nabízejí maximální vyžití pro surfáře i milovníky odpočinku u moře.

K dobré investici na Bali vyzývá také nově vznikající resort Neano s 54 designovými vilami v přímořském městě Candidasa, přímo nad stejnojmennou proslulou pláží. Projekt v atraktivní lokalitě nabídne klidné trávení volného času v zeleni přímo u oceánu a v blízkosti přírodních krás zdejších skalnatých útesů, vodopádů

Projekt Luxury Palm, Bali

a horských jezer. Nadčasové novostavby se staví na kaskádovitém pozemku tak, aby každá z nich měla dostatek soukromí a zároveň výhled na oceán ze všech koutů. Nechybí tu terasa s vlastním bazénem. Co se týče interiérů, velkoryse řešený prostor obývacího pokoje propojený s plně vybavenou kuchyní plynule přechází do ložnice s koupelnou. Orientační cena nemovitosti, která se liší v závislosti na velikosti pozemku a užité plochy, je 5,2 mil. Kč.

Když zamíříme na Blízký východ, stálici mezi investorskými lokalitami představuje Dubaj. Spojené arabské emiráty se díky svým zákonům a vysoké technologické úrovni řadí k nejbezpečnějším zemím na světě. K popularitě jejich metropole pak přispívá obchodní politika, která je velmi otevřená a byznysově orientovaná. Mezi nezanedbatelné faktory patří rovněž celoročně slunečné počasí a dobrá dostupnost (cca 6 hodin letu a bezvízový styk).

V nabídce společnosti Luxent – Exclusive Properties je tak možné např. najít apartmány o dispozicích 2+kk až 3+kk a velikosti až 144 m² v novém exkluzivním projektu Liv Lux. Všechny byty jsou prosvětlené a mají výhled na Dubai Marinu nebo Arabské moře. Rezidenti se mohou těšit na pětihvězdičkový servis a řadu služeb od 24hodinové recepce přes lounge, kinosál, konferenční prostory, saunu a parní lázně, fitness, bazén, relaxační zahradu, grilovací prostory či golf.

Další apartmány o dispozici 2+kk nabízí realitní kancelář v luxusním dubajském projektu Vincitore Volare. Ten je unikátní nejen svou polohou na klidném místě vedle centrálního parku Arjan, ale i svou architekturou s viktoriánskými prvky, vysokou kvalitou zpracování a celou škálou dostupných služeb v objektu. Jednotka o velikosti 61 m² se dá pořídit za něco málo přes 5,5 mil. Kč. 📍

Rozšíření strategického partnerství: EIB poskytne dalších 50 milionů eur českému fondu Inven Capital na investice do klimaticky šetrných start-upů

- Evropská investiční banka (EIB) poskytne dalších 50 milionů eur na společné investice s českým venture kapitálovým fondem Inven Capital a rozšíří tak strategické partnerství, které vzniklo před šesti lety.
- Cílem společné investice EIB je využít odborných znalostí a přístupu na trh, jimiž disponuje Inven, k rozdělení prostředků EIB mezi inovační firmy a k podpoře technických řešení, která mohou přispět k redukcí emisí CO₂.
- Projekt zmírní překážky při financování malých a středních podniků a přispěje k naplňování cílů politiky EIB v oblasti výzkumu, inovací, digitalizace, ochrany klimatu a udržitelnosti.
- Celková hodnota aktiv spravovaných fondem Inven Capital již přesáhla 500 mil. eur.

Evropská investiční banka a Inven Capital již podruhé potvrdily své strategické partnerství. EIB se zavázala vyčlenit dalších 50 milionů eur na financování inovativních start-upů v oblasti čistých technologií a dekarbonizace. Prvních 50 milionů eur investovala EIB společně s fondem Inven v období 2017–2022.

Díky prodloužení spolupráce bude kapitál směřovat k inovativním malým a středním podnikům a podnikům se střední kapitalizací v EU, které se věnu-

jí čistým technologiím a dekarbonizaci. Zvýší se zároveň přínos malých a středních podniků a inovativních společností k plnění cílů EIB v oblasti ochrany klimatu a ekologické udržitelnosti. Některé z investic Invenu jsou rovněž přínosem z hlediska aktuální klíčové iniciativy REPower EU. Pomáhají spotřebitelům snižovat spotřebu energie, a tím i jejich závislost na dodávkách plynu z nestabilních a nespolehlivých zemí. Společnosti, které zmíněné investice získají, budou vyvíjet řešení pro snížení uhlíkové stopy a dalších negativních dopadů v celé řadě

oborů, od zemědělství před dopravu až po energetiku.

Inven Capital a EIB zatím společně investovaly do firem, které významně přispívají ke snižování emisí skleníkových plynů v Evropě. Například česká portfoliová společnost Woltair pomáhá domácnostem předejít produkci více než 8 000 tun CO₂ ročně díky tepelným čerpadlům a fotovoltaickým modulům, které firma nainstalovala od doby, kdy do ní fond Inven investoval. Německá společnost Tado°, která vyrábí chytré termostaty, vyčíslila

úsporu emisí CO₂ díky vyšší energetické účinnosti na 730 000 tun od roku 2013.

Viceprezidentka EIB Lilyana Pavlova k tomu řekla: „Díky rozsáhlým zkušenostem a silným vazbám v sektoru čistých technologií je Inven pro EIB ideálním partnerem, který dokáže rychle uplatnit kapitál na trhu klíčovém pro energetickou transformaci EU. Významně navyšuje prostředky na podporu cílových inovativních malých a středních podniků a přináší další odborné znalosti. V současné krizi je klíčové, abychom spolupracovali s důvěryhodnými partnery a zajistili tolik potřebnou podporu pro evropské podniky a využili tak této krize jako příležitosti posunout se k čistější a udržitelnější výrobě energie.“

Člen představenstva a ředitel Divize nová energetika a distribuce ČEZ Tomáš Pleskač uvedl: „Inven Capital postupně rozšiřuje svůj investiční záběr a jeho portfolio významně přispívá k čisté, udržitelné a decentralizované energetice a ke snižování globálních emisí CO₂ ve všech oblastech ekonomiky, včetně dopravy, průmyslu, mezinárodní dopravy či zemědělství. Jsme poctěni důvěrou Evropské investiční banky a také tím, jak oceňuje naši dosavadní aktivitu. Těšíme se na naši další spolupráci.“

Generální ředitel a předseda představenstva Inven Capital Petr Míkovec k tomu poznamenal „Prodloužení partnerství s EIB považujeme za obrovský závazek k pokračující podpoře vynikajících start-upů s pozitivními dopady na snižování uhlíkových emisí. V souladu s Vízí 2030 Skupiny ČEZ společnost Inven Capital považuje udržitelnost za jednu ze svých zásadních hodnot. Do našeho investičního procesu zavádíme ESG screening a aktivně podporujeme společnosti z našeho portfolia, aby uplatňovaly osvědčené postupy v oblasti udržitelnosti.“

Inven posiluje svou pozici na trhu

Česká energetická společnost Skupina ČEZ, která je vlastníkem fondu Inven Capital, poskytla na investiční období fondu 2022–2027 více než 210 milionů eur. Společně s příspěvkem EIB tak má Inven k dispozici na nové investice více než 260 milionů eur. Při celkové velikosti fondu přesahující 500 milionů eur tak Inven posílil svou pozici jako silný a stabilní partner pro inovační start-upy a spoluinvestory, včetně významných globálních hráčů.

V průběhu prvního investičního období (2015–2022) Inven Capital prověřil zhruba 3 200 investičních příležitostí a vybudoval diverzifikované portfolio 16 společností z různých evropských zemí a Izraele. Z pěti z nich již (zcela nebo částečně) odešel, a to s průměrnou vnitřní mírou návratnosti 36 % (IRR). Společnosti, do nichž fond investoval, zaměstnávají téměř 2 500 pracovníků. EIB spoluinvestovala do osmi z nich, konkrétně do německých společností Cloud & Heat, Tado°, Zolar a Forto, přičemž tato poslední se stala v roce 2021 prvním jednorozcem v portfoliu, a dále do francouzské společnosti CosmoTech, do švédské firmy Eliq a do českých společností Neuron Soundware a Voltair.

O REPowerEU

Tato nová iniciativa v oblasti společných investic umožní fondu Inven Capital pokračovat v jeho poslání investovat

a podporovat růst startupů v oboru čistých technologií, společně s inovacemi, jež budou schopny posílit pozitivní změny a eliminovat negativní dopady na planetu, zejména pokud jde o dekarbonizaci a udržitelnost. Zmíněná spolupráce také pomáhá naplňovat cíle plánu Evropské komise REPowerEU, tedy energetické úspory a výrobu čisté energie a diverzifikaci dodávek energie, a podporují ji finanční a právní nástroje určené k vybudování potřebné nové energetické infrastruktury v Evropě. Plán REPowerEU stanoví řadu opatření směřujících k rychlému snížení závislosti na ruských fosilních palivech a urychlení ekologické transformace a zároveň ke zvýšení odolnosti energetického systému v celé EU. Plán je založen na hledání alternativních zdrojů energie, změnách chování s cílem dosáhnout úspor energie a podpoře investic do obnovitelných zdrojů.

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

Palác Dunaj se stane novým sídlem Zastoupení Evropské komise v ČR a Kanceláře Evropského parlamentu. Bude v něm i návštěvnické centrum pro veřejnost

Společnost Zeitgeist Asset Management, která stojí za rychle postupující rekonstrukcí ikonické konstruktivistické budovy Palác Dunaj v centru Prahy na Národní třídě, uzavřela nájemní smlouvu na celkem 2 600 m² prémiových prostor s tuzemským Zastoupením Evropské komise a Kanceláře Evropského parlamentu. Nové prostory se stanou místem pro čerpání aktuálních informací o dění v EU, setkávání se nad evropskými tématy, ale i zdrojem vzdělávání. Novinkou bude interaktivní centrum pro širokou veřejnost „Europa experience“, jehož cílem je přiblížit Evropu místním občanům atraktivním a zábavným způsobem.

„Velmi nás těší, že se nám podpisem patnáctileté nájemní smlouvy podařilo uzavřít dlouhodobé partnerství s takto významnými evropskými institucemi. Je pro nás potvrzením správného přístupu k tomuto projektu z pohledu jeho prestiže i budoucí hodnoty,“ říká Peter Noack,

CEO společnosti Zeitgeist Asset Management, a dodává: „Palác Dunaj je místem, kde se mísí lesk a noblesa z 20. let minulého století s nejmodernějšími technologiemi současnosti. Po rekonstrukci půjde o energeticky efektivní budovu aspirující na certifikace LEED Gold a WELL Gold. Svou kvalitou i umístěním tudíž skvěle koresponduje

s renomé obou těchto prestižních nájemců.“

Palác Dunaj leží na rohu ulic Národní a Voršilská v centru kulturního dění poblíž Národního divadla, kavárny Slavie či Akademie věd ČR. Architektonicky velmi působivá budova stojí na historicky významném místě, kde to i dnes

opravdu žije. Tato lokalita s výbornou dopravní dostupností patří nejen mezi vyhledávané turistické cíle, ale současně ji kvůli práci či zábavě hojně navštěvují také Češi. Právě centrální poloha Paláce Dunaj byla pro instituce EU jedním z významných kritérií. Nové sídlo bude díky tomu snadno dostupné občanům: umožní jim získávat aktuální informace a být v kontaktu se svými zástupci v Evropském parlamentu a Evropské komisi.

Sídlo představitelů unijních orgánů a „Evropská zkušenost“ v Praze mají představovat pomyslnou spojku mezi institucemi EU a českými občany. „Naším posláním je informovat o dění v EU. Pravidelně organizujeme debaty na aktuální témata, semináře či studijní cesty do Bruselu. Velmi populární jsou i naše kulturní akce, jako jsou výstavy či filmo-

vé večery s evropskými filmy,“ popisuje práci Zastoupení Evropské komise v ČR její vedoucí Monika Ladmanová. „Současně informujeme naše kolegy v Bruselu o vývoji v ČR a organizujeme návštěvy členů Evropské komise v České republice. Proto je pro nás důležité mít sídlo v centru města. Jsme díky tomu blízko občanům a zároveň i návštěvy z Bruselu mají šanci objevit krásy Prahy navzdory svému nabitému pracovnímu programu.“ Nové prostory v Paláci Dunaj budou zahrnovat také kancelářské zázemí a konferenční sál.

Vzdělávací a informační centrum „Evropská zkušenost“ s bezplatným vstupem pro širokou veřejnost vznikne v přízemí a o patro výše. „Multifunkční interaktivní centrum bude dobře viditelné a přístupné z Národní třídy. Půjde o dvě podlaží

propojená vnitřním schodištěm, která na celkové ploše přes 800 m² nabídnou řadu interaktivních prvků a 360° kino. Návštěvníci se mohou těšit na virtuální setkání se zástupci EU, poznávání evropských institucí, virtuální cestu do Parlamentu a Komise anebo účast na různých simulacích a kvízech pro zlepšení znalostí o EU. Novinkou bude například hra, kdy návštěvníci napodobují projednávání konkrétní otázky v Evropském parlamentu a rozhodují o konečné formulaci právního aktu, včetně hlasování,“ popisuje Jiří Kubíček, vedoucí Kanceláře Evropského parlamentu v České republice.

Za architektonickým návrhem chystaného fit-outu stojí ateliér Ackermann architekti, který musel mimo jiné zohlednit řadu technických požadavků plynoucích ze zvýšených nároků nájemců na bezpečnost. Generálním dodavatelem bude společnost SIS Systémy.

Více o rekonstrukci Paláce Dunaj

Kompletní rekonstrukce téměř sto let staré nárožní budovy Paláce Dunaj na Národní třídě odstartovala v prosinci 2020. V rámci citlivých úprav probíhající pod taktovkou mezinárodní architektonické kanceláře Chapman Taylor a generálního dodavatele Geosan Group bude zachován modernistický vzhled paláce, který podtrhuje fasáda obložená béžovým travertinem se třemi bílými horizontálními pásy. Nástavba o jedno patro bude řešena s mimořádnou pozorností a důrazem na design, detaily a použité materiály, aby se stala přirozenou součástí stávajícího objektu a jeho okolí. Srdcem Paláce Dunaj se stane mnoho let nepřístupné centrální atrium s teracovou podlahou a původní páternoster. Aby historická budova odpovídala životnímu stylu současnosti, bude do ní nainstalován nový centrální ventilační systém s rekuperací, který umožní velmi efektivní chlazení a vytápění i stálý přísun čerstvého vzduchu. Stejně jako za první republiky nabídne Palác Dunaj především kancelářské prostory. Po rekonstrukci budova poskytne prémiové kancelářské prostory o celkové ploše více než 6 700 m² a dále 2 000 m² v přízemí určených pro maloobchodní jednotky a služby.

Převodní ceny a důležitost jejich správného nastavení

Problematika převodních (transferových) cen a jejich správné nastavení vyplývá zejména z rostoucího významu a objemu obchodních transakcí mezi kapitálově či personálně propojenými osobami, a to ať v případě domácích či přeshraničních transakcí.

Pro tyto firmy je důležité, aby byly připraveny na daňovou kontrolu v oblasti převodních cen, přičemž v této souvislosti je vhodné mít vypracovanou dokumentaci k převodním cenám. V posledních letech totiž můžeme pozorovat rostoucí trend v počtu daňových kontrol a obvyčejné vysvětlení zpravidla Finančnímu úřadu stačit nebude.

Z definice české daňové legislativy, která je zakotvena v § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), by spolu měly spojené osoby jednat stejným způsobem, jako by spolu jednaly osoby nezávislé. Jako spojené osoby lze dle ZDP označit společnosti, mezi kterými jsou realizovány transakce, přičemž tyto společnosti jsou součástí jedné skupiny, či jsou jinak personálně propojené. Takové transakce nejsou na základě uvedeného ustanovení zákona charakterizovány jako tržní, jelikož obě strany transakce ovládá jedna osoba nebo entita. ZDP však požaduje, aby u těchto transakcí bylo postupováno jako by byly prováděny za tržních podmínek, tj. aby byl dodržen princip tržního odstupu.

Princip tržního odstupu lze definovat následovně: „Jestliže jsou mezi dvěma sdruženými podniky dohodnuty nebo uloženy takové podmínky v jejich obchodních nebo finančních vztazích, které se liší od podmínek, které by byly sjednány mezi podniky nezávislými, mohou jakékoliv zisky, které, nebýt těchto podmínek, by byly docíleny jedním z podniků, ale vzhledem k těmto podmínkám docíleny nebyly, být zahrnuty do zisků tohoto podniku a následně zdaněny“.

Výše uvedená definice vyplývá ze Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy, dále také jen „Směrnice OECD“. Princip tržního odstupu byl schválen jako standard pro stanovení převodních cen v České republice a v mnoha dalších jurisdikcích a přidružených OECD regionech.

Transakce mezi spojenými osobami tedy splňují princip tržního odstupu. Pokud jsou výsledky z těchto transakcí shodné s výsledky, které by plynuly za srovnatelných okolností a ze srovnatelných transakcí s nespojenými osobami. Zde je důležité zmínit, že transakce se spřízněnou osobou nemusí dosahovat plně identických výsledků v porovnání s transakcí mezi nespřízněnými osobami, musí se ale pohybovat v určitém rozmezí stanoveném na základě principu tržního odstupu. Princip tržního odstupu tedy zachází s členy skupiny spojených osob jako se samostatnými nezávislými subjekty.

Špatné nastavení převodních cen může mít za následek např. doměření daně, penále a úrok z prodlení. U společnostmi čerpajících investiční pobídky může špatně nastavená převodní cena rezultovat dokonce až ve ztrátu těchto pobídek. Ideálním způsobem, jakým se lze před problémy souvisejícími se špatně nastavenými převodními cenami a kontrolou z Finančního úřadu chránit, je zpracování dokumentace k převodním cenám.

Česká legislativa dokumentaci k převodním cenám sice vysloveně nevyžaduje, ale z § 92 odst. 3 a 4 daňového řádu vyplývá, že „daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v řádném daňovém tvrzení, dodatečném daňovém tvrzení a dalších podáních. Pokud to vyžaduje průběh řízení, může správce daně vyzvat daňový subjekt k prokázání skutečností potřebných pro správné stanovení daně, a to za předpokladu, že potřebné informace nelze získat z vlastní úřední evidence.“ Z výše uvedeného je patrné, že i přes tu skutečnost, že česká legislativa dokumentaci k transferovým cenám vysloveně nevyžaduje, je při daňových kontrolách značnou výhodou, jelikož správce daně může vyžadovat zdůvodnění a doložení výše použité převodní ceny v návaznosti na princip tržního odstupu.

Samotná existence dokumentace k převodním cenám nadto naznačuje, že pře-

vodní cena je nastavena v souladu s modelem, který byl vypracován odborníky a pokud informace obsažené v dokumentaci korespondují s ekonomickou realitou, neměl by mít správce daně pochybnosti o jejich korektním nastavení.

Ing. Tomáš Dvořák,
Business Valuation Manager in EqSA

Znalecká kancelář Equity Solutions Appraisals s.r.o.

EqSA je přední česká znalecká kancelář s širokým rozsahem oprávnění pro výkon znalecké činnosti v oboru ekonomika. Zabývá se oceňováním podniků, nemovitých věcí, cenných papírů, duševního vlastnictví, pohledávek, práv a služeb. Působí na trhu již více než 10 let. Vypracovala téměř 5 500 posudků, řadu z nich pro významné české a zahraniční holdingy a developery. EqSA spolupracovala na nejvýznamnějších insolvenčních případech nebo na oceňování portfolia pohledávek při likvidaci tří velkých bankovních institucí. Má bohaté zkušenosti s oceňováním nehmotných aktiv či vyčíslením škod. EqSA je členem České komory odhadců majetku. Pracovníci znalecké kanceláře EqSA také vyvíjí akademickou činnost v rámci Institutu oceňování majetku. Jako jedna z mála znaleckých kanceláří se specializujeme mj. na oceňování pohledávek a disponujeme znaleckým oprávněním pro obor peněžnictví a pojišťovnictví (bankovníctví, veřejné finance, kapitálový trh, kolektivní investování, hypotéky, spotřebitelské a jiné úvěry, dohled nad finančním trhem, trh pohledávek).

15
LET

M|T

LEGAL

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Do našeho týmu v Praze, Brně a Ostravě
hledáme nové

PRÁVNÍKY a PRÁVNIČKY

- Chcete se stát vyhledávaným odborníkem na veřejné zakázky nebo chcete raději generální praxi a zabývat se smluvní a sporovou agendou v oblastech obchodního a občanského práva?
- Práce u nás je různorodá a můžete si vybrat své zaměření.
- Staňte se součástí prestižní advokátní kanceláře, mnohonásobného vítěze kategorie veřejné zakázky v soutěži Právnícká firma roku.
- Přidejte se k týmu špičkových odborníků.

Kontaktujte nás

- +420 606 024 476 ■ recruit@mt-legal.com

- PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

10 let glampingu v České republice: od prvopočátků až ke společenskému fenoménu

Glamping (pojem vzniklý spojením slov „glamorous“ a „camping“) vstoupil do ČR více než před 10 lety. Tehdy jeden z jeho tuzemských průkopníků Lukáš Otevřel vytvořil první projekt v duchu glampingu: hausbót Port X – udržitelný dům na vodě. Od něj už vedla cesta k prvním minimalistickým glampingovým stavbám na romantických, často opuštěných místech uprostřed přírody po celé zemi. Zrodil se typový domek DONE a společnost Tiny Company. Mezi Čechy – vyhlášenými milovníky přírody, turistiky, chataření i stanování – si glamping postupně začal získávat popularitu.

Dnes už je u nás společenským fenoménem, který oslovuje stále více těch, kdo chtějí utéct z uspěchaných měst do ticha přírody, ale zároveň se nedokážou obejít bez pohodlí a luxusu, které poskytuje moderní život ve městě. Další projekty od Tiny Company proto na sebe nenechaly dlouho čekat: tím nejnovějším je typový domek A-House, který se setkal s velkým zájmem vloni v červnu při své světové premiéře na 60. ročníku prestižního veletrhu Salone del Mobile v Miláně a Tiny Company právě nyní dokončuje jeho první realizace na několika místech v ČR.

Udržitelnost v první řadě

Lukáš Otevřel, jeden z průkopníků glampingu v ČR, dříve působil v marketingové agentuře. Postupem času si ale uvědomil, že nechce vyzývat lidi ke spotřebě, ale k udržitelnosti. A tak se před více než 10 lety pustil do svého prvního projektu v duchu glampingu: pasivní hausbót Port X (ateliér SAD) je svým designem, vybavením i přístupem k životnímu prostředí vskutku nadčasový. Předznamenal tak cestu, kterou se Lukáš Otevřel vydal dál: k realizaci typových glampingových domků DONE ve spolupráci s ateliérem Ddaann a později k založení společnosti Tiny Company. Tyto domky mají totiž obdobné charakteristické rysy jako Port X: minimalismus, ale přitom s veškerým komfortem. Soběstačnost, k níž přispívají mj. ekologické, kvalitní a odolné materiály (především dřevo) a chytré technologie i vybavení. A v neposlední řadě také estetickou kvalitou a elegancí. „V Česku roste počet těch, kdo chtějí trávit čas mimo město, ale přitom bez chaty či chalupy, které často znamenají velký pozemek a tomu odpovídající starosti o údržbu. Touha lidí trávit více

© Tiny Company

času v přírodě přetrvává i po koronavirové pandemii, která tento trend nastartovala. Do produktivního věku se navíc dostává generace, pro kterou je typické 'sdílet' spíše než 'vlastnit'. Ze všech těchto důvodů má proto podle mého názoru glamping v České republice velkou budoucnost a velmi široké možnosti. Vedle zcela opuštěných míst mohou glampingové realizace v některých lokalitách povznést na mnohem vyšší úroveň dřívější klasické komorní campingové areály. A využívat ubytování v glampingových domcích mohou nejen romantici na víkend, ale třeba i digitální nomádi či lidé na home office, potřebující čas od času více klidu na svou práci v inspirativním prostředí," říká Lukáš Otevřel.

Romantická místa v přírodě

Pro glamping jsou typická kouzelná místa, kam se sice můžete dostat, ale pokud byste zde chtěli strávit delší dobu, potřebovali byste spacák a karimatku. Na leckterých takových místech dnes najdete právě glam-

pingové domky DONE od Tiny Company. „Možnosti glampingu jsou široké: lze si vybírat z různých řešení podle míry napojení na okolní svět, kterou hledáte. Může to být místo v lese, kde nepotkáte živou duši a strávíte tu romantický víkend bez elektřiny a tekoucí vody, nicméně pod střechou a v pohodlné posteli. Na své si ale přijdou i ti, kdo preferují luxus a chtějí plný komfort, teplou sprchu po celodenním pobytu v přírodě, solární panely na střeše a vlastní mobilní baterii, kterou si rovněž v Tiny Company sami vyvíjíme, aby mohli být ve spojení se světem,“ komentuje Lukáš Otevřel. Mezi taková místa s domkem DONE, kde můžete celoročně glampingovat, patří například nová realizace Podhájí, Glampit v Sedlčanech, Beldov v Jizerských horách či Paseca v srdci Posázaví.

Od malého k trochu většímu: aneb od DONE k A-House

Na 12 m² plochy jednopodlažního typového domku DONE s obdélníkovým

půdorysem o velikosti 2,5 × 5 metrů se vejde všechno, co pro komfortní zážitek v přírodě potřebujete. Hlavní část, která obvykle nabízí překrásné výhledy do krajiny, v sobě kombinuje ložnici, obytnou místnost a kuchyň s kamny. Za stěnou kuchyně se pak skrývá toaletní prostor s WC a sprchou. Technická místnost má samostatný vstup zvenčí. Celý domek je pojat v podstatě jako velká dřevěná stavebnice, takže je vhodný i pro samostavbu ve dvou až třech zručných lidech. Montovaná dřevostavba stojí na základovém roštu z KVH hranolů, který je zakotven do terénu pomocí zemních vrtů. Základním materiálem vnější konstrukce jsou CLT panely z masivního smrkového dřeva, terasa i vnější fasáda jsou z modřínu, případně z borovice. Střecha s mírným sklonem je pokryta jemně zvlněným hliníkovým plechem v antracitové barvě, která ladí se zbytkem domku a přispívá k tomu, aby dobře zapadl do přírody a byl co nejméně nápadný. Z přední strany domku lze skrz velkoformátové fixní zasklení pohlédnout do interiéru – nad prosklenou stěnou je však ukrytá garnýž, která může obyvatelům zajistit dostatek soukromí. „Typový domek DONE je možné si pořídit ve třech předdefinovaných konfiguracích: od té zcela základní

až po variantu DONE Glamp pro pozemek se sítěmi. Anebo je možné ušít domek zcela na míru podle představ jeho majitele. Přizpůsobený jeho touhám a přáním, ale i možnostem pozemku, na který má být umístěn,“ dodává Lukáš Otevřel, který při glampingových realizacích spolupracuje s renomovanými architekty: ateliérem Ddaann, studiem Perspektiv, architektkou Linou Bellovičovou a dalšími.

V reakci na společenskou poptávku – především na ještě větší komfort, kapacitu a využití např. v lokalitách, kde jsou povinné sedlové střechy – přišla Tiny Company s novinkou v podobě glampingového domku A-House, který vznikl ve spolupráci s ateliérem Perspektiv. Ten má vnitřní dispozici 24 m², dalších 12 m² tvoří mezipatro a 12 m² zaujímá terasa před domkem. Velkorysé prosklení zaručuje dokonalé splynutí s přírodou. Tvrzené a reflexní sklo zajišťuje bezpečnost pro obyvatele i zvířata, zároveň je možnost jej automaticky zastínit pouhým zmáčknutím tlačítka a vytvořit tak z okna neprůhlednou mléčnou plochu, která funguje na bázi tekutých krystalů. Robustní lepené smrkové CLT panely stabilizují konstrukci. Modřínová fasáda zaručuje izolaci proti vlhkosti a dotváří estetiku celého projektu. Pokročilé technologie pro výrobu elektřiny a úpravu vody přinášejí svobodu užívání i na nezasíťovaném pozemku a zajišťují skutečnou nezávislost stavby. V interiéru rozděleném do dvou podlaží lze nalézt vše, co je potřeba ke komfortnímu přenocování na pár dní i na delší dobu. Ve spodním podlaží se nachází kuchyňka, obytný prostor s topným kobercem a kamny, v chodbičce vedoucí ke koupelně pak vestavěná skříň splývající se dřevěnou stěnou a za dveřmi luxusní koupelna s toaletou, sprchou a umyvadlem.

Topný koberec vytváří pohodlí temperováním a vytápěním s velmi nízkou spotřebou energie vhodnou pro off-grid systémy. Žebříkem do patra vystoupáte do ložnice. Sem se vejde jen matrace, ale vzhledem ke své šířce 2,5 metru poskytuje prostor na spaní až čtyřem lidem. Přímo nad ní se rýsuje střešní okno na pozorování hvězd, zasazené do sedlové střechy. A-House však nezapomíná ani na skladování věcí, jako jsou kola či lyže, jako součást realizace může vzniknout třeba i sauna. „První realizace A-House již

v ČR vznikají pro soukromé využití. Brzy však přibudou i realizace určené ke krátkodobému pronájmu,“ říká Lukáš Otevřel.

Interiér pro veškeré pohodlí

Že jsou pohodlné postele Johann Malle, povlečení Marielli či audio systémy Bang & Olufsen pouze součástí luxusních bytů? Nikoli! Můžete je najít i v některých glampingových realizacích Tiny Company. Právě komfortní interiéry včetně kvalitních ekologických materiálů spoluvytváří celou filozofii glampingu. Proto Tiny Company vytvořila vlastní kolekci Tiny Furniture ve spolupráci s vítězi ceny Czech Grand Design, ateliérem Herrmann a Coufal. „Naše kolekce je vhodná právě pro minimalistický prostor glampingových domků, kde funkční, odolné a navíc esteticky zajímavé kousky obzvláště vyniknou. Například set stolu a židle se vyrábí ručně z jasanového masivu. Jako vizuální celek zdobí interiéry jak ve 3D, tak i ve složeném stavu, kdy se dají pověsit na zeď a působí pak jako grafické obrazce. Chytrý nábytek vyrábíme ve spolupráci s Devoto v Libčicích,“ uvádí Lukáš Otevřel. 📍

Shrnutí aneb glamping v kostce

- Ubytování na jedinečných místech
- Klid, soukromí a relaxace v přírodě – bez nutnosti se o nemovitost starat
- Široká škála možností – je možné se ubytovat na nejrůznějších místech
- Glampingové domky jako udržitelné stavby s respektem k životnímu prostředí (základním materiálem je dřevo, využití technologie modulární výstavby a prefabrikace, energeticky úsporná řešení)
- Komfort i na malém prostoru díky využívání smart řešení a chytrých technologií
- Snadná instalace, lze realizovat na pozemcích se sítěmi i bez sítí
- Glamping může být i výhodnou investicí

© Tiny Company

Rozhovor ke změnám Řádu Rozhodčího soudu s předsedou Jurajem Szabó a tajemnicí Lenkou Náhlovskou

Jak se Rozhodčímu soudu v současné době daří, na začátku roku 2023?

Juraj Szabó: Rozhodčí soud má za sebou úspěšné období a nachází se po všech stránkách – tedy zejména pokud jde počet rozhodovaných sporů a finanční zdraví – ve velmi dobré kondici. To nám dává solidní základ pro jeho další rozvoj. Pro představu, v jednom ze svých hlavních ukazatelů – počtu zahájených řízení, byl rok 2022 s více než 500 novými řízeními lepší než předchozí rok. Spotřebitelská arbitráž je již jen okrajovou agendou v rozhodčím řízení (jedná se o rozhodčí doložky z roku 2016 a starší). Rozhodčí soud se teď zaměřuje výhradně na obchodní spory.

Lenka Náhlovská: Proces rozhodčího řízení se navíc snažíme posouvat dál, zejména modernizací, ale také nastavením služeb, které Rozhodčí soud stranám sporu nabízí. Zjednodušili jsme procesy s cílem co nejlepší přístupnosti Rozhodčího soudu a posílení hlavních výhod rozhodčího řízení, jimiž jsou neformálnost a rychlost.

Juraj Szabó: Rád bych též zmínil naše velmi úspěšné působení v oblasti doménových sporů, která je plně v gesci paní tajemnice, a je to zejména její zásluhou.

Lenka Náhlovská: V doménových sporech se Rozhodčímu soudu také daří. Každý rok překonáváme hranici podaných a rozhodnutých doménových sporů a upevnili jsme svoji pozici jako třetí největší poskytovatel řešení doménových sporů na světě. Vysoká mezinárodní prestiž, kterou jsme za dlouhá léta působení v této agendě nabýli, nám velmi pomáhá ve vnímání značky Rozhodčího soudu jako renomované a moderní arbitrážní instituce.

V letech 2011–2013 bylo ale sporů v rozhodčím řízení podstatně více. Klesá tedy v České republice zájem o arbitráž?

Lenka Náhlovská: Významná část těchto sporů byla právě spotřebitelská arbitráž, která ale postupně z nápadu Rozhodčího soudu kvůli změně legislativy mizí.

Juraj Szabó: Podle našich informací zájem o arbitráž začíná naopak opět stoupat. Roste povědomí o výhodách rozhodčího řízení mezi právníky i podnikateli a tím i zájem o řešení případných sporů před naším soudem. Od uzavření smlouvy s rozhodčí doložkou po podání žaloby v rozhodčím řízení uplyne poměrně dlouhá doba. Pokud si nyní dobře odpracujeme domácí úkol a přesvědčíme veřejnost o kvalitě a integritě našeho soudu a výhodnosti řízení před naším soudem, může být nicméně výsledek měřitelný počtem sporů vidět třeba až za několik let.

Předsednictvo Rozhodčího soudu je u konce svého tříletého funkčního období. Můžete to období stručně shrnout?

Juraj Szabó: Své působení jsme zahajovali po období určitých vnitřních disonancí, co se týče řízení a správy soudu. No a ani dva týdny po našem ustavení do funkce propukla covidová pandemie. Byl to tvrdý začátek, ale myslím, že jsme zareagovali pohotově, v krátkém čase zavedli nové formy a typy řízení a uzpůsobili provoz soudu nové situaci.

Během funkčního období jsme čelili řadě překážek a výzev, ať již se jednalo o přijímání nových procesních pravidel, rozporů s některými představiteli dalších stálých rozhodčích soudů, či judikatuře obecných soudů ve vztahu k informační povinnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., která nerespektovala nevěřejnost rozhodčího řízení jako jeden z jeho hlavních principů.

Lenka Náhlovská: Poslední rok zase ovlivňuje energetická krize. Náklady na provoz soudu, ale i na udržení zaměstnanců radikálně rostou. I s tím je potřeba

při udržování chodu takové instituce počítat.

Ovlivnila pandemie koronaviru chod Rozhodčího soudu i pro budoucí působení?

Juraj Szabó: Díky pandemii jsme provedli razantní technické inovace v rozhodčím řízení. Mluvil jsem o nich v minulém rozhovoru pro Váš časopis. Připomenu, že inovace započaly zavedením ústních jednání formou videohovorů a vyústily do celkové větší elektronizace procesu. Tyto změny pak doprovázely další novelizace Řádu, ale i uzpůsobení vnitřních procesů na Rozhodčím soudu a potřeba investic do multimediálních telekonferenčních zařízení.

Lenka Náhlovská: Velký vliv to mělo i na zaměstnance Rozhodčího soudu. Před pandemií bylo například nemyslitelné, aby zaměstnanci pracovali z domova. Během lockdownu jsme se ale museli naučit tímto způsobem fungovat, upravit organizaci práce a komunikační infrastrukturu. Nyní jsme možnost home office ponechali jako zaměstnanecký benefit.

Jakými největšími změnami Rozhodčí soud za dobu Vašeho vedení prošel?

Juraj Szabó: V oblasti personální zejména došlo k výběru nového tajemníka. To ovlivňuje chod soudu významným způsobem, protože tajemník je odpovědný za každodenní operativu soudu. V oblasti předpisů lze vyzdvihnout zejména novelizace Řádu Rozhodčího soudu a zajisté též přijetí Etického kodexu rozhodců Rozhodčího soudu. Účelem obou těchto kodifikací je zprůhlednění a zjednodušení rozhodčího řízení, usnadnění práce rozhodcům, ale i stranám rozhodčího řízení. Etický kodex navíc poskytuje vodítka pro orientaci rozhodce v šedé zóně soft pravidel, kdy významnou roli hraje osobní integrita rozhodce. Zmíňme například otázku vnímání střetu zájmů.

Challenge expectation, together

1100+
lawyers

17
jurisdictions

29
offices

Co nového Řád Rozhodčího soudu nabízí?

Lenka Náhlovská: Z přijatých změn lze zdůraznit několik:

Úpravu doručování v rozhodčím řízení – Rozhodčí soud klade zvýšený důraz na elektronické doručování v průběhu rozhodčího řízení.

Výslovnou úpravu přistoupení účastníka rozhodčího řízení, záměny účastníka rozhodčího řízení nebo spojení rozhodčích řízení. V praxi rozhodčího řízení se do této doby subsidiárně používal občanský soudní řád. Jeho použití ale ústí v řadu výkladových problémů, a zejména naráží na otázku volby rozhodce (OSŘ tuto otázku řešit nemusí, a to díky institutu zákonného soudce).

Vyjasnění otázky poučovací povinnosti rozhodce v rozhodčím řízení. Rozhodnutí rozhodce nemá být pro strany překvapivé, zároveň ale rozhodce nesmí v řízení jednu stranu navádět, či jí s postupem v řízení pomáhat, což by významně narušilo jeho nestrannost.

Modernizace rozhodčího řízení – zakotvení možnosti vydávat a doručovat elektronické stejnopisy rozhodčího nálezu pro rychlejší doručování a vyhotovování konečných rozhodnutí Rozhodčího soudu. Pořizování zvukových záznamů z ústních jednání také usnadní řízení (oproti současné protokolaci).

Jaká byla motivace pro změnu procesních pravidel?

Juraj Szabó: Zavedení formy distančního ústního jednání nejvíce motivovala pandemie a s ní spojené lockdowny. Je fajn, že postupem času si získává stále větší oblibu pro svoji časovou efektivnost, byť karanténní omezení už prezenčním ústním jednáním nijak nebrání. K další novelizaci Řádu Rozhodčího soudu došlo z důvodu snahy o modernizaci rozhodčího řízení a z důvodu potřeby výslovné úpravy některých institutů, které Řád dříve neupravoval, ale praxe rozhodčího řízení je vyžaduje.

Kde jste čerpali inspiraci pro změny?

Lenka Náhlovská: Hodně podnětů vzešlo ze strany rozhodců rozhodčího sou-

du. Ať již se jednalo o chybějící úpravu Řádu, která se musela doplňovat analogicky podle občanského soudního řádu, nebo o nejasnosti při výkladu Řádu.

Juraj Szabó: Změny také motivovala judikatura českých obecných soudů, která často vyslovovala závěr, že pokud v procesních pravidlech rozhodčího řízení úprava institutu chybí, musí se subsidiárně použít občanský soudní řád, což ale není pro rozhodčí řízení zdaleka ideální řešení (například v případě poučovací povinnosti). Rozhodli jsme se proto v takových případech přejít k výslovné úpravě, která subsidiárnímu použití OSŘ zabrání.

Lenka Náhlovská: Samotnou novelizaci provázela práce předsednictvem ustavené pracovní skupiny, kterou kromě členů předsednictva a tajemnice tvořila skupina zkušených rozhodců. Rozhodčí soud se při úpravě inspiroval řády významných zahraničních institucí jako je vídeňský VIAC, pařížské ICC či londýnský LCIA a pochopitelně vlastní zkušeností z rozhodčích řízení.

Zmínili jste se, že Vás poslední rok ovlivňuje energetická krize. Náklady na provoz soudu, ale i na udržení zaměstnanců radikálně rostou. Jak se s touto situací vypořádáváte, přece jen jste sazby neupravovali po několik let. Je tento stav pro Vás udržitelný?

Juraj Szabó: Předsednictvo Rozhodčího soudu rozhodlo po uvážlivé diskusi o mírné úpravě Sazebníku poplatků za rozhodčí řízení. Rozhodli jsme se ale nepřistoupit k procentuálnímu navýšení poplatků a zachovat tak finanční dostupnost obchodní arbitráže v České republice i v této turbulentní době. Ačkoliv i chod soudu je významně poznamenán inflací a zdražováním energií, vnímáme, že výraznější zdražení služeb v této době by mohlo odradit strany od zahájení arbitráže a znepřístupnit jim tak spravedlivé rozhodnutí sporu.

Je ale nutné vnímat, že Rozhodčí soud není příjemcem veřejných prostředků, ačkoliv je zřízen na základě zákona. Činnost soudu je plně hrazena z vlastních příjmů, proto i v oblasti poplatkové politiky s tím musíme počítat.

Lenka Náhlovská: V sazebníku Rozhodčího soudu upravil pásma pro výpočet poplat-

ku za rozhodčí řízení, navýšil minimální poplatek za rozhodčí řízení na 15 000 Kč a zvýšil paušál na správní náklady pro jiné než tuzemské spory o inflaci. K jiným změnám sazebníku nedošlo.

A další plány na rok 2023?

Juraj Szabó: Chceme v našich snahách o modernizaci rozhodčího řízení pokračovat, každopádně se zaměříme na ověření úspěšnosti zavedených změn a po jejich vyhodnocení rozhodneme o případných dalších krocích.

Lenka Náhlovská: Vylepšujeme i komunikaci Rozhodčího soudu navenek. Ať už se jedná o různé propagační snahy, tak chceme zintenzivnit i kontakt s našimi rozhodci.

Juraj Szabó: Za sebe, a věřím, že i za všechny mé kolegy a kolegyně mohu říct, že s hlubokou pokorou a úctou k nejstarší tuzemské arbitrážní instituci budeme podporovat a posilovat její dobré jméno.

Co by se zejména mělo v roce 2023 podařit?

Lenka Náhlovská: Hlavní snahu chceme směřovat k modernizaci webových stránek soudu. Tak aby informace o činnosti Rozhodčího soudu byly snadno dostupné a přehledné. Skrz nové stránky bychom také rádi vytvořili komunikační kanál s našimi rozhodci.

Juraj Szabó: Ještě bych doplnil, že se snažíme být víc vidět ve veřejném prostoru. Jak mezi profesní, tak i širokou podnikatelskou veřejností. Dále také budeme pokračovat ve zlepšování mediálního obrazu arbitráže v tuzemsku. Rozhodčí řízení je vhodné pro širokou škálu obchodních sporů a určitě se shodnu s mnoha odborníky z branže, že její potenciál není na našem trhu ani zdaleka využit. Na tom bychom mohli všichni společně zapracovat.

GLATZOVA & Co.

PRAGUE – BRATISLAVA

**NEJSME FABRIKA NA PRÁVO. VŽDY HLEDÁME
ŘEŠENÍ ŠITÉ NA MÍRU KLIENTA A VYHÝBÁME SE
SLEPÉ APLIKACI PRÁVA**

www.glatzova.com

V tuzemských kancelářských budovách se postupně zabydlují moderní technologie. Potenciál pro další růst je značný

V dnešní digitální době klademe stále větší důraz na využívání moderních technologií – a výjimkou v tom nejsou ani kancelářské budovy. Hlavním cílem je efektivně pracovat se zdroji, především s energiemi, a co možná nejvíce zpříjemnit pobyt v budovách jejich uživatelům. Společnost CBRE, světový lídr v oblasti komerčních realitních služeb, ve své analýze shrnuje, co všechno mohou chytré kancelářské budovy nabídnout, jak moc je v ČR používání moderních technologií rozšířené a na co by se firmy měly při hledání nových prostor v tomto ohledu ptát potenciálních pronajímatelů.

Ilustrační foto © CBRE

„Pracovní den v chytré kancelářské budově by šlo popsat následovně: při příjezdu autem se vám otevře závora podle vaší poznávací značky. Jestliže se do práce chystáte na kole, dopředu víte, že je pro vás volné místo v kolárně. Dveře od objektu si odemknete mobilním telefonem přes čtečku NFC nebo osobní kartou. Turniket ve vstupní lobby si načte, z kterého patra jste, a ovládací modul vám ukáže, do jakého výtahu máte nastoupit. Poté vás zaveze přímo do patra, ve kterém sídlí vaše firma,“ popisuje Jan Tvrdek, Senior Project Manager v oddělení Project Management & Building Consultancy v CBRE, a dodává: „Ve vašich kancelářích je již vyvětráno, máte tam ideální teplotu. Vzduch se vyměnil přes noc, a to bez zbytečného plýtvání energií. Příjemné klima bude uvnitř po celý zbytek dne: ať už na budovu svítí slunce nebo ne, venku se oteplu-

je či ochlazuje, vaše kancelář je plná lidí anebo jste v ní zrovna sami. Totéž platí také u osvětlení. Jeho intenzita se v průběhu času a v závislosti na typu místnosti bude měnit tak, aby zůstaly zachovány co možná nejlepší podmínky pro práci i odpočinek. Ke konci pracovní doby se všechny tyto technologie postupně utlumí, aby se dále šetřila energie i vnoci.“

Toť ideální scénář, který se již postupně prosazuje ve světě. Jaká je ale realita v tuzemsku? Analýza CBRE se zaměřením na pražský kancelářský trh ukazuje, že je zde stále velký prostor pro rozvoj a zavádění nových technologií. Jen 25 % kancelářských budov aktuálně využívá nové technologie pro monitorování nebo kontrolu HVAC systémů, má integrovaný systém BMS nebo chladicí trámy či podobné technologie pro řízení teploty, vlhkosti a čistoty vzduchu v interiérech. Moderními výtahy s chytrými technologiemi

disponuje 15 % budov a 10 % nabízí svým nájemcům mobilní aplikaci, v níž mohou najít doplňkové služby a informace o dění v budově i jejím okolí. Analýza dále odkrývá, že chytré technologie pro přístup do objektu využívají pouze 3 % budov.

Co by měla chytrá kancelářská budova zahrnovat

Technologie v administrativních budovách lze v zásadě rozdělit na technologie pro provoz budovy a technologie pro uživatele a jejich komfort. Toto členění nicméně nemá pevnou hranici a vzájemně se doplňuje. Konkrétně se jedná o bezpečnostní systémy, tedy využívané řešení pro přístup do budovy (např. turnikety, karty/čipy, závory u parkingu), zabezpečení budovy (alarm, kamerový systém) a rychlou reakci v případě požáru či jiného ohro-

žení (elektronická požární signalizace a evakuační rozhlas). Dále sem patří datový systém (tzn. připojení k internetu pomocí kabelů nebo přes Wi-Fi) a centrální systém pro měření a regulaci topení, chlazení, ventilace a osvětlení. Právě ten pomáhá nejen spoluvytvářet příjemné pracovní prostředí, ale současně také významně šetří provozní náklady. Mezi technologie, které primárně zvyšují uživatelských komfort, patří například e-recepce anebo různé systémy pro rezervaci míst. Ať už na parkovišti, u nabíječek elektromobilů anebo přímo na pracovišti, kde lze rezervovat zasedací místnosti aj. V tomto směru je ideální disponovat mobilní aplikací přímo pro nájemce konkrétní budovy, ve které mají k dispozici kompletní přehled doplnkových služeb od rezervačního systému přes správu kanceláří až po menu v kantýně.

„Ideální stav je, když spolu všechny systémy vzájemně komunikují a pozitivně se ovlivňují. Bohužel žádný výrobce technologií nevyrobí komplexně vše, takže jednotlivé systémy se musí propojovat – tomu se říká systémová integrace. Nastavit správné fungování budovy je velmi náročné a jedná se o mravenčí práci. Dosažené výsledky pak ale rozhodně stojí za to,“ komentuje Jan Tvrdek.

Co byste měli vědět a na co byste se měli ptát

Zmiňovaný centrální systém pro měření a regulaci v praxi znamená, že můžete z jednoho místa (obvykle z velínu, ale v dnešní době téměř neomezeného internetu to může být prakticky odkudkoliv na planetě) vidět do každé místnosti v budově a ovlivňovat v ní teplotu, intenzitu osvětlení a celou řadu dalších parametrů. Tímto způsobem je tak možné řídit celou budovu velmi efektivně a na dálku. „V rámci úspor energie se moderní budovy nastavují na optimální časové rozmezí, které ovšem nemusí vyhovovat všem. Pokud má vaše kancelář speciální požadavky na provoz, jako je třeba práce nonstop, nebo třeba jen chodíte do práce velmi brzy, případně odcházíte pozdě večer, dohodněte se s majitelem budovy, jak váš časový program nastavit odpovídajícím způsobem,“ popisuje Simona Šedivá, Senior Project Manager v oddělení Project Management & Building Consultancy v CBRE.

Ilustrační foto © CBRE

Zároveň platí, že čím je budova chytřejší, tím vyšší jsou investice do technologií, které sice nejsou na první pohled vidět, ale přináší ty největší výhody. „Pro jejich správné fungování je nutné mít v prostorách dostatek čidel – ať už teploty, světla, vlhkosti anebo oxidu uhličitého. Rozhodně nedoporučujeme tyto počty snižovat, protože ve svém důsledku by to mohlo znamenat, že vás třeba vzdálený senzor přítomnosti nezaznamená a zhasne světla anebo čidlo teploty v otevřené dispozici nechá běžet chlazení, i když už je v kanceláři chladno. Úspory lze hledat vhodnou volbou zón, prvků technologie a dalších detailů,“ uvádí Simona Šedivá.

Kancelářské budovy v blízké budoucnosti

Moderní kancelářské budovy reflektují současné trendy a celospolečenské změny, které se nesou v duchu udržitelnosti a fyzického i psychického pohodlí zaměstnanců. I ony se postupně vyvíjejí a stávají stále dokonalejšími. V blízké budoucnosti budou chytré budovy umět ovládat veškeré technologie „samy“, respektive se budou učit podle chování svých uživatelů, okolního počasí a dalších dat, která prostřednictvím čidel všeho druhu posbírají – třeba o obsazenosti různých míst v různém čase, využití sociálního zázemí atd. A svůj chod budou neustále optimalizovat tak, aby se co nejvíce ušetřilo za energie. Budovy budoucnosti také přinesou ještě větší komfort uživatelům. „Představte si, že přijedete do práce autem, které necháte u vjezdu a ono po komunikaci s budovou samo

zaparkuje na správné místo. Výtah se vám sám přistaví do stanice a bez mačkáání tlačítek vás odveze rovnou tam, kde máte kancelář. Nebudete muset nikde rozsvěcet ani zhasínat světlo, protože svítit se bude vždy tak, jak je potřeba. Vaši ohlášenou návštěvu nasměruje chytrá navigace v budově rovnou k vám a vám jen pípne mobil, že je již za dveřmi,“ popisuje Jan Tvrdek a uzavírá: „Takové řešení má samozřejmě i svá úskalí. V budově bude nutné mít stovky kilometrů kabelů a tisíce čidel a senzorů. Takový systém bude někdo muset zprovoznit a hlavně udržovat v bezvadné kondici, stejně jako ho chránit proti zneužití dat uživateli. Nicméně chytré kanceláře jednoznačně představují směr, kterým se vyvíjíme, a proto jsou otázkou naší blízké budoucnosti.“

Zdroj:

CBRE Research, PRF, analýza existujících moderních kancelářských budov třídy A a B v Praze, které byly dokončeny nebo rekonstruovány po roce 1990, mají nad 1000 m² a jejichž dostupné jednotky jsou inzerované odpovídajícím způsobem.

D.A.S. pomáhá více než 2 500 řidičům ročně. Co dělat při autonehodě a jak dostat spravedlivé odškodnění?

Každý rok se v Česku stane téměř 100 tisíc autonehod, u zdravotního stavu nebo nabouraného auta ale starosti nekončí. Řada lidí se podle zkušeností D.A.S. pojišťovny právní ochrany totiž musí potýkat nejen s potížemi způsobenými nehodou, ale také s nepříjemnostmi, které jim přichystají pojišťovny. Jak tedy zajistit, aby byly starosti co nejmenší, nebo k nim vůbec nedošlo?

Ze zkušeností D.A.S. pojišťovny právní ochrany vyplývá, že řidiči nejčastěji potřebují pomoc s vyřízením náhrady škody na vozidle či na zdraví, řeší ale také ušlý zisk u podnikatelů, zmiňované spory s pojišťovnami, přestupky, trestné činy a jiné komplikace, jako je zákaz řízení. Ročně se tak v D.A.S. pojišťovně právní ochrany věnují odhadem 2 500 případům souvisejícím s dopravními nehodami – ty tvoří okolo 15 % ze všech řešených škod.

Účastníci nehod mohou doplácet desítky tisíc

Loni se na českých silnicích stalo přes 92 tisíc dopravních nehod s celkovou škodou přes 6,5 miliardy korun. Účastníky často čeká nepříjemná dohra, když jim způsobené škody odmítá proplatit pojišťovna. Částka, kterou nakonec musí zaplatit z vlastní kapsy, pak obvykle dosahuje desítek tisíc korun.

„Téměř učebnicovou situaci ilustrují tento problém si prošel i náš klient, pan Martin,” říká ředitel úseku likvidace škod Tomáš Smolík z D.A.S. pojišťovny právní ochrany. Martin se připletl do ošklivé autonehody, kde si zdemoloval auto o původní ceně 96 198 Kč. Pojišťovna dala zbytky auta do aukce, na které vytěžila 60 000 Kč, a Martinovi doplatila jen zbylých 36 198 Kč.

„Poradili jsme mu, aby si nechal auto opravit autorizovaným servisem a následně se znovu obrátil na pojišťovnu s požadavkem na uhrazení nákladů na opravu. Náhrada škody totiž může často převýšit i obvyklou cenu poškozené věci,” vysvětluje Smolík. Díky připravenosti D.A.S. i poškozeného dostal Martin po-

jistné plnění v celkové výši 114 707 Kč, které pokrylo náklady na opravu zničeného auta. „Takových případů máme stovky. Kromě vyjednávání s pojišťovnou je ale důležité myslet i na přípravu před nehodou,” dodává Smolík.

Kvalitní pojištění je základ

Aby bylo pojištění auta komplexní a účinné ve všech situacích, mělo by se skládat z tzv. povinného ručení a havarijního pojištění. První z nich je pro majitele aut povinné a pokrývá škody, které řidič vozem způsobí na majetku či zdraví ostatních. Havarijní pojištění pak pokrývá

škody způsobené na jejich vlastním autě nebo při odcizení vozu. Výše pojistného se odvíjí od ceny automobilu, která se ale postupem času výrazně snižuje – je tedy potřeba pojištění pravidelně aktualizovat.

„Základním parametrem pro výběr povinného ručení je limit krytí v případě pojistné události. Jeho dolní hranice je zákonem stanovena na 35 milionů korun, ale samozřejmě čím vyšší limit je, tím výhodnější může pro majitele vozu být. Havarijní pojištění se pak doporučuje vybírat podle rozsahu krytí a druhu spoluúčasti, která se pohybuje mezi 0 a 20 procenty,” říká odborník z D.A.S.

PO JEDENÁCTÉ PRVNÍ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže

Děkujeme za Vaši důvěru.

Právnická firma
roku 2012–2022

Jaké kroky jsou třeba podniknout po autonehodě?

V první fázi je nejdůležitější zajistit bezpečí všech účastníků autonehody a zkontrolovat jejich zdravotní stav. V případě, že došlo například ke zranění, věcné škodě přesahující 100 000 Kč na jednom z vozidel nebo škodě způsobené třetí osobě, je potřeba zavolat policii. A i pokud tato povinnost nevzniká, musí účastníci sami sepsat záznam o nehodě a kontaktovat pojišťovnu, u které mají sjednáno tzv. povinné ručení.

„Pokud věc neřeší Policie ČR, která vydá protokol, je nejlepší využít standardizovaného euroformuláře, tzv. evropského záznamu o dopravní nehodě, který svými kolonkami nasměruje řidiče ke správnému vyplnění. Pokud tiskopis zrovna nemáte po ruce, oznámení lze sepsat i na čistý papír – i tento záznam ale musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, jejich účastníků a vozidel, příčin, průběhu a následků. Následně ho musí všichni účastníci nehody podepsat,“ vysvětluje Smolík. Kromě slov se ale v záznamu nebojte ani obrázků – můžete například dopravní nehodu zakreslit.

Následně je nutné o nehodě obeznamit pojišťovnu a podat písemné ohlášení tzv. škodné události. Dále může dojít i k nahlášení, že proti vám bylo uplatněno právo na náhradu újmy, vyjádření se k požadované výši náhrady a informování o zahájení možného správního či trestního řízení. Ale ať už jste nehodu zavinili, nebo ne, vždy je o ní důležité zajistit všechny patřičné důkazy – to přímo „na místě činu“.

Následky nehody si nafoťte a vezměte si kontakt na účastníky

„Detailní zdokumentování situace vám v budoucnu ušetří mnoho komplikací. Nezapomeňte tedy vyfotografovat či natočit postavení vozidel po nehodě (a to zblízka i zdálky), jejich brzdové dráhy a všechna viditelná poškození,“ doporučují v D.A.S. pojišťovně právní ochrany. Dále si vezměte kontakt na všechny spoluúčastníky a svědky. Mimo digitální stopy si pak ponechejte i poškozené či odpadlé díly a konkrétní součástky vozidla pro případ, že by pojišťovna požadovala znalecký posudek potřebný k proplacení oprav. A ze stejného důvodu ani vozidlo

neprodávejte do té doby, než bude případ pojišťovnou zcela uzavřen.

Je ale třeba dodat, že každá dopravní nehoda je s ohledem na okolnosti svého vzniku a průběhu posuzována individuálně. A důkaz, který v jednom případě může být rozhodující, může být v obdobné situaci téměř irrelevantní. Vždy je ale třeba je pořádit.

Havarijní pojišťovnu zavolejte ihned

Budete-li následnou opravu poškozeného auta řešit se svou havarijní pojišťovnou, je nejlepší s tím začít hned na místě bouračky. Tak mimo jiné lehce využijete nasmlouvaných asistenčních služeb, jako je odtah nebo zapůjčení náhradního vozidla. „Základem při vyjednávání s pojišťovnou je přítomnost úplnosti, pravdivosti a srozumitelnosti – pracovníci pojišťovny musí znát pravé příčiny nehody, rozsah škody, musí vědět o případném zapojení třetích osob nebo vícenásobném pojištění. Jakákoliv snaha o upravení těchto údajů se nevyplácí,“ varuje Tomáš Smolík.

Zažádejte o náhradu újmy

Účastníci nehody mají také právo na nahrazení újmy, do níž spadá i újma na majetku, náklady vynaložené na odstranění následků dopravní nehody, ušlý zisk, ztráta na výdělku, léčebné výlohy, bolestné a ztížení společenského uplatnění. Opět je ale nutné zmínit, že se pojišťovny snaží najít skulinky, kvůli kterým vyplácí násobně nižší částky.

Povinnost k náhradě ale není možné přenášet na poškozeného. Takovou situaci si prošel i klient Mirek, do kterého na mokré vozovce vrazilo auto. „Podle pokynů pojišťovny viníka předal pan Mirek své vozidlo do smluvního servisu pojišťovny, pak ho ale čekalo nepříjemné překvapení. Po letech bezproblémového užívání auta měl na poškozeném nárazníku drobné škrábance, kvůli kterým ho pojišťovna vyhodnotila jako předem poškozený,“ vypráví Smolík. Kvůli tomu si měl Mirek doplácat opravu za škodu, kterou sám nezpůsobil. D.A.S. proto kontaktovala pojišťovnu s rozhodnutím Ústavního soudu, podle kterého není možné přenášet povinnost k náhradě nákladů na poškozeného a znevýhodňovat ho oproti viníkovi, pojišťovna ale tuto výzvu

zamítla. „Podali jsme tedy předžalobní výzvu a žádali jsme o podrobné vysvětlení rozhodnutí, zápis likvidátora i fotodokumentaci. Pojišťovna své stanovisko obratem přehodnotila a panu Mirkovi škodu proplatila,“ popisuje Smolík.

Pozor, někdy pojišťovna proplácet nemusí

Pojišťovna ovšem v některých případech škodu opravdu proplatit nemusí – důvodem jsou typicky alkohol a drogy. V případě havarijního pojištění tak nebude pojišťovna plnit vůbec a v případě tzv. povinného ručení má pojišťovna právo vymáhat po vás škodu, kterou zaplatila poškozeným. Stejně problematické je také řízení pod vlivem léků, ujetí z místa nehody či řízení bez řidičského oprávnění. A na závěr připomínáme, že informace související s nehodami a jinými komplikacemi na cestách je opravdu třeba sdělovat úplně, pravdivě, srozumitelně a určitě – ať už komunikujete s policií, pojišťovnou nebo někým jiným. Jen tak se vám může dostat té nejlepší pomoci.

BRÁNÍME SLUŠNĚ

Wellness & spa hotel Villa Regenhart

Hledáte odpočinek v klidné části lázeňského města Jeseník? Villa Regenhart nabízí ubytování v luxusním a romantickém hotelu, umístěném v těsné blízkosti parku Smetanovy sady, kde můžete protáhnout své tělo třeba v prostorné hotelové zahradě, která vybízí ke spoustě aktivitám. Samozřejmě můžete jen odpočívat v hotelovém wellness centru.

Překrásnou neobarokní vilu, která dnes slouží jako wellness hotel a která v letošním roce oslaví sedmé výročí otevření, nechal v roce 1898 postavit průmyslník Ernst Regenhart pro svoji rodinu.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart se řadí mezi čtyřhvězdičkové hotely, o čemž samozřejmě vypovídá i design interiéru a vybavenost pokojů. Vila oplývá zdobnou architekturou, díky které je hotel ze všech stran fotogenický. Ve vnitřních prostorech hotelu můžete obdivovat jedinečný dobový interiér, na hotelové recepci na Vás dýchne historická atmosféra díky původnímu dřevěnému schodišti a dokonalé replice původního lustru.

Pokoje jsou konstruovány tak, že je mohou navštěvovat jednotlivci, zamilované

páry nebo i početnější skupinky přátel. Za zmínku stojí i fakt, že kapacita hotelu je pouhých 20 pokojů. Hotel nepreferuje pobyt s dětmi a to díky zachování klidové wellness atmosféry hotelu.

Vybavenost hotelu je opravdu rozmanitá. V přízemí nalezneme stylovou restauraci, ve které nechybí bar, šachový stůl ani pohodlná křesílka. Salónek, jehož interiér zkrášlují starožitné komody, je určený pro snídanečnou formou švédských stolů, na kterých si pochutná každý gurmán. Stylové prostory hotelu jsou ideálním místem pro konání romantických svateb, slavnostních setkání i firemních akcí.

Specialitou hotelové restaurace jsou několikachodová romantická a degustační menu. Složení těchto vícechodých menu je pravidelně obměňováno s ohledem na

roční období, veškeré suroviny dodávájí regionální výrobci. Kromě toho se tu pravidelně konají tématicky zaměřené degustační eventy, například Velikonoční hodování s živou hudbou. V letním období můžete pocít z výborného jídla ještě umocnit výhledem z venkovní terasy, ze které budete moci sledovat zeleň hotelové zahrady a přilehlého parku. Za horkých letních dní Vám pro posezení na terase obsluha ráda připraví osvěžující míchaný drink, domácí limonádu s čerstvým ovocem i poctivý sorbet. Hotel navíc nabízí svou vlastní značku piva, které pro hotel vyrábí Postřižinský pivovar.

Villa Regenhart se zaměřuje na zákazníky, kteří chtějí ke své dovolené přidat i trochu relaxace. O dokonalé pohodlí hostů je postaráno v luxusním wellness centru, vybaveném relaxačním bazénem

s masážním vodopádem a římskými lavičkami. U odpočinkové zóny nemůže chybět ani venkovní vířivka, ve které si můžete vychutnat perličkovou koupel pod širým nebem. Pro milovníky saunování je k dispozici saunový svět, který nabízí finskou, solnou i parní saunu s ochlazovacím bazénkem. Wellness nabídka zahrnuje širokou škálu wellness a spa procedur, zejména masáží, zábalů a jiných rituálů. Hosté, kteří preferují především soukromí, využijí privátní wellness, kde je návštěvníkům kromě diskretnosti poskytnuta skvělá kombinace jacuzzi, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. V intimní atmosféře wellness a saunového světa se Vám budou věnovat vyškolení terapeuti a maséři.

K odpočinku patří bezpochyby i poznávání nových míst a krás naší republiky. Výhodná poloha Villy Regenhart umožňuje jejím návštěvníkům širokou škálu výletů. Krátký pěší výlet Vás dovede do známých Priessnitzových léčebných lázní nebo na rozhlednu Zlatý chlum. Krásný zážitek nabízí návštěva Rejvízu s rašelinovými jezírky, výjezd lanovkou z Ramzové na Šerák, jedinečný samoobslužný lesní bar nebo prohlídka ruční papírny v lázních Velké Losiny. Dalším příjemným pobytům je konání kulturních akcí. Pravidelně se organizují promítání letního kina, swingové tanečníky i hudební produkce s grilováním na venkovní terase.

Wellness & spa hotel Villa Regenhart je ideálním místem pro odpočinek i nezapomenutelné zážitky. V roce 2022 se umístil na prvním místě v kategorii Boutique Hotel agentury Amazing Places.

Prožijte svoji letní dovolenou či víkend na kouzelném místě s historickou atmosférou.

Na Vaši návštěvu se těší tým hotelu Villa Regenhart****

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví již 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

Barbora Knotková ze Schneider Electric: „Ženu si na první dobrou všichni zapamatují.“

Barbora Knotková pracuje v ryze technické společnosti a přesto, že je ve své práci obklopena převážně muži, se svou ženskou přirozeností naučila neskrývat. V životě i v práci pro firmu Schneider Electric se ráda drží svých přirozených principů a s kolegy a kolegyněmi nijak nesoutěží. Funguje u ní, když je sama sebou, a tam, kde to situace dovolí, řeší věci s humorem. To je podle ní i cesta ke kolegům a spokojeným zákazníkům.

Pracujete jako obchodní manažerka ve firmě s technickým zaměřením. Jak se Vám ve Schneider Electric líbí?

Na Schneider Electric mě hodně baví různorodost. Rozhodně to není nudná a šedivá organizace a stejně tak ani moje práce, protože jsem střídavě v kanceláři nebo jezdím za klienty. Hodně důležitý je pro mě osobní kontakt, který preferuji a který k mé práci neodmyslitelně patří. Čas od času ráda pracuji i z domu, pak se ale vždy těším, až se opět setkám se zákazníky a s kolegy.

Čeho si na Schneider Electric nejvíce ceníte?

V technickém odvětví pracuji už řadu let a nyní ve Schneider Electric si cením toho, jak přátelská atmosféra v této firmě je. Moc si ji užívám. Zřejmě je to dáno

i tím, že jako žena jsem v menšině, což mi vlastně vyhovuje. Občas totiž dokážu být docela popudlivá, k ženské nátuře to asi tak nějak patří, a v tu chvíli mi pomáhá ten mužský klid a mužský element okolo. Neskutečně mě baví, že každá strana má svůj pohled na svět, kdy muži mají dar umět věci zlehčit a ženy naopak ozvláštnit. Dohromady to skvěle ladí a mně se v té atmosféře dobře dělá. Ale určitě je to i o tom, jak si tu atmosféru vzájemně dokážeme zpříjemnit.

Ty „krabičky“, které prodáváme, se měnit nebudou, záleží na tom, s kým a jak při prodeji jednáme a jaké kolegy a zákazníky okolo sebe máme. Lidí si na své práci cením nejvíce.

Máte nějaký „návod“, jak fungovat s lidmi o generaci či dvě mladšími či staršími?

Obecně člověka nevnímám podle věku nebo toho, jaké má ve firmě postavení. Vnímám ho srdcem a řídím se tím, jak mi s tím dotýčným je, jak to mezi námi rezonuje a věk pro mě rozhodně není podstatný. Já si dokonce myslím, že mladší generace, především mě teď napadají moje děti, jsou pro nás rodiče učitelé.

Na jaký pracovní úspěch jste nejvíce hrdá?

Jako obchodnice samozřejmě vnímám a ráda vidím „dobrá čísla“. Ta polichotí egu každého obchodníka. Pro mě je ale asi největším úspěchem získaná důvěra mých zákazníků a fakt, že mě přijímají. Když jsem ze začátku přišla na první schůzku do jedné z firem, její ředitel na mě už od příchodu intenzivně křičel a až po 30 minutách se mě konečně zeptal na můj názor, který ho ale očividně vů-

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@mva.legal

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

bec nezajímal. Během toho setkání jsem se snažila hlavně dýchat, nerozplakat se a neutéct. Celou tu dobu jsem věděla, že toho člověka musím vyslechnout, a hned záhy také pochopila, že ta firma jen potřebuje víc péče a víc pozornosti. To je dlouhodobě trápilo, a proto jsem jim to maximum pozornosti věnovala. Náš společný začátek byl velmi kostrbatý, ale podařilo se nám najít společnou řeč a dnes je náš vztah velmi přátelský a vše je v pořádku.

Pokud si dokážeme získat důvěru zákazníka, který je k nám obchodníkům zprvu i odmítavý, pak to považuji za největší úspěch a moc si toho vážím. Věřím, že je to i cesta, jak vítězit nad konkurencí.

Jakou radu byste dala ženám, které se chtějí ucházet o práci v technickém oboru?

V technickém světě plném mužů se pohybují od vysoké školy a nejvíce se mi vy-

plácí s muži nesoutěžit. Je potřeba umět si najít vlastní směr. Pokud mohu radit, pak jen to, ať zůstanou své, zůstanou ženami a nesnaží se převzít mužské prvky v chování nebo mluvení. Myslím, že hodně pomáhá humor a nadhled. 🗣️

Barbora Knotková

je obchodní manažerkou Schneider Electric v divizi Energy Managementu v Ostravě od června 2021. V Ostravě také vystudovala Vysokou školu Báňskou a doplnila si vzdělání na Ostravské univerzitě. Před nástupem do Schneider Electric pracovala sedm let pro společnost Siemens, a to na pozicích Key Account a Area Sales manažerky. Mezi hlavní oblasti svého zájmu řadí vzdělání, sport, zdraví a životní prostředí.

Barbora má dvě děti, má ráda zvířata, a proto si pořídila psa a kočku. Hodně se věnuje rodině a své práci. Ve zbytku času ráda cestuje, peče, chodí po horách a jednou by chtěla vidět naživo velryby.

Podíl žen ve Schneider Electric se blíží 50 %

Společnost Schneider Electric si v Česku jako svého zaměstnavatele volí každým rokem více a více žen, a co do rovnosti pohlaví, je zde poměr ženy vs. muži téměř vyrovnaný. Vysoké procento žen není výjimkou ani v globálním měřítku, ve výkonném výboru Schneider Electric jich od roku 2021 zasedá 44 %, čímž, v celosvětovém srovnání s ostatními podniky technického zaměření, ční vysoko nad průměrem. Loni v březnu zařadil Equileap, přední poskytovatel dat a informací o rovnosti pohlaví, Schneider Electric mezi TOP 20 firem z pohledu genderové vyváženosti na světě. Společnosti se tak úspěšně daří naplňovat svůj cíl diverzifikované firmy s rovným přístupem k zaměstnancům na všech úrovních.

MARTINA ŠOTNÍKOVÁ

Daňové novinky pro rok 2023 Daň z příjmů právnických osob

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

„Mlčení všechno ničí. Hlavně mluvte, mluvte!“ radí psychologové rodičům, ale i právníkům při rozvodu

Česká republika drží v Evropě smutné prvenství v rozvodech na počet uzavřených manželství. Je to suché konstatování, za kterým bohužel nejsou vidět tisíce dětí s uplakanýma očima, pro ně je rozvod jejich rodičů především ohromným traumatem „co bude dál“.

Dětský svět je přitom stavebně poměrně jednoduchý. I když se rozvodu většinou nedá zabránit, protože vztahy mezi rodiči jsou nenávratně potrhane, je možné zajistit, aby nejdůležitější prvky světa dětí zůstaly na svém místě. K tomu je ale třeba hlubšího pochopení nejenom u obou rodičů, ale rovněž u advokátů a soudů. A tomu se snaží pomoci služba Servis rodiny obecně prospěšné společnosti WOMEN FOR WOMEN (W4W).

Největším stresorem je vždy nejistota

Rodiče a advokáti jsou v rozvodovém sporu hlavními aktivními prvky, které tak či onak mohou spor řídit a ovlivňovat. To dítě nemůže. Je vydáno všanc důsledkům, které si často představuje mnohem děsivější, než jaké nakonec budou. Na vině jsou přitom vyhrocené emoce na obou stranách, někdy i profesionálně chladný přístup advokátů, kterým jde především o výsledek – tedy o výhru v soudním sporu v zájmu svého klienta. „Dětskou stranu“ si titi hlavní hráči konfliktu skoro nepřipouští a pokud ano, omlouvají svůj nezáměr tím, že dítě jejich krokům nerozumí, nebo že se vše přeče děje v zájmu dítěte.

Nenaslouchání a nevysvětlování má přitom ohromný emoční dopad. Strach je budován na dětských představách o samotě, nelásce, nejistotě, zda rozvod nevyústí ve ztrátu jedné z jim nejbližších bytostí. Protože dítě obvykle nerozlišuje, koho z rodičů potřebuje víc. Má je rádo a potřebuje je stejně.

A právě v těchto věcech je třeba mu naslouchat, vnímat jeho obavy a snažit se je rozptýlit. Zde je zásadní kvalitní a znalý přístup sociálních pracovníků, rodičů, advokátů i soudců.

O budoucích emocích často rozhodují technické věci

Rozvod je o právním postavení obou rozvádějících se rodičů i startovacím prostorem pro úpravu velkého množství technických věcí. Ty ve většině případů úzce souvisí s iracionálními obavami dítěte. Určují jeho budoucí postavení a jistotu. A zmenšují konflikty, které při řešení nečekaných situací (zpravidla nepřiznaných a nepředstavitelných v okamžiku rozvodu) v budoucnu nutně nastanou.

Jedná se například o tyto situace a jejich řešení:

- Ať už bude dítě žít s kýmkoli z rodičů, jakým způsobem bude moci trávit čas s druhým z nich? Budou zde nějaké hranice aktivit, nebo to bude ponecháno na náhodě a situaci?
- Jak nejdále od sebe by měly obě rodiny bydlet? Bude to mít vliv na školní docházku? Kdo bude dítě doprovázet? Jak se budou hradit náklady jeho cesty a doprovodu?
- Bude se moci narozívat a svátků jednoho z rodičů účastnit i dítě? Jak to bude s Vánoci? Kde, s kým a jak dlou-

ho bude moci dítě být? Může si přinést dárky, které dostane u jednoho z rodičů, ke druhému?

- Může dítě kontaktovat druhého rodiče, když je s prvním? A jak – pomocí telefonu, SMS, mailem? Jaká bude frekvence těchto kontaktů? Co by si směli sdělovat? Měla by mít komunikace nějaká pravidla, nebo může být spontánní?
- Když je potřeba pohlídat dítě v době, kdy je nemocné, nebo když při péči o dítě onemocní jeden z rodičů, měl by se pečující rodič s žádostí o pomoc obrátit nejprve na toho druhého?
- Jak to bude s kontaktem s prarodiči dítěte? Bude dítě moci být po určité době, kdy má být s druhým rodičem, i s prarodiči nebo s širší rodinou? Které osoby jsou pro dítě tak důležité (z rodiny, z kruhu přátel, sousedů, kamarádů atd.), aby s nimi mohlo udržovat vztah i po rozvodu? S kým by naopak nemělo (nesmí) udržovat nadále vztah? A proč?
- Jak by měly být definovány výchovné přístupy? Jak se bude posuzovat tzv. „rozmazlování dítěte“?
- Pokud škola nebo školka používá on-

-line komunikaci, budou k ní mít přístup oba rodiče? Budou se moci střídat na třídních schůzkách? Kdo a jak bude omlouvat dítě ze školy/školky?

- Mělo by se dítě věnovat nějakému konkrétnímu zájmu/koníčku? Z jakého důvodu? Rozhodne o tom máma, nebo táta? Kdo bude jeho zájmy hradit? Kdo bude dítě na kroužky vozit? Může to být i někdo jiný než rodič, u kterého právě dítě je?

A tak dále. Tyto otázky mají většinou ryze pragmatický a technický charakter, ale jejich včasné řešení výrazně snižuje napětí v dalším životě dítěte, rodičů i jejich okolí (včetně známých, nových partnerů, prarodičů atd.).

Principy dobrého rozvodového řízení podle W4W

Cílem všech, kteří jsou zainteresovaní v rozvodové situaci, by mělo být zmenšovat konflikt a snižovat tenzi z nejistoty. Hlavním prostředkem k tomu je komunikace. Proto je důležité s dětmi mluvit a dozvědět se, co v období rozpadu rodiny postrádají a co prožívají. Dítě totiž potřebuje oba rodiče. To je základ, kolem kterého je třeba vždy vystavět právní situaci, ať je jakkoli složitá.

W4W se proto snaží pomáhat všem profesionálním týmům, které se podílejí na rozvodech. Zmenšovat konflikty, posilovat kvalitu vztahů, zvyšovat produktivitu právního procesu, urychlovat jej a pomáhat, aby dítě o žádného z obou rodičů trvale nepřišlo.

Významnou součástí této pomoci je edukace rozvádějícím a rozcházejícím se rodičům. W4W v rámci edukativních seminářů zprostředkovává rodičům, co jejich děti prožívají, co potřebují a jak jim v tom jako rodiče mohou pomoci. Edukace je přístupná všem osobám zainteresovaným v rozvodovém řízení, např. prarodičům, novým partnerům nebo advokátům, kteří rodiče před soudy zastupují.

Soudy, se kterými spolupracujeme: Obvodní soud pro Prahu 2, Obvodní soud pro Prahu 10, Okresní soud v Mostě, Okresní soud v Litomeřicích, Okresní soud v Příbrami, Okresní soud v Mladé Boleslavi, Okresní soud v Ústí nad Labem.

Cílem edukačního procesu je pomoci všem zúčastněným pochopit, že lepším řešením pro dítě je vždy dohoda rodičů než pouhé rozhodnutí soudní autority. A že problém se nevyřeší jen přesným uspořádáním péče či zda bude dítě svěřeno jednomu či oběma rodičům. Protože rodičovskou odpovědnost budou mít i v budoucnu oba stále stejnou.

Tato zodpovědnost zůstane oběma rodičům, ať už dopadne rozvod jakkoli, po celý zbytek dětského věku a ještě řadu let ve fázi raného dospívání. I po rozvodu bude záležet na obou rodičích, zda a jak učiní život svému dítěti šťastný a kvalitní.

Zajímá vás tato problematika? Chcete jí porozumět více do hloubky?

Rádi byste vylepšili svůj profesionální přístup a napomohli situaci dětí, s jejichž rodiči budete v profesionálním vztahu? Přijďte se podívat na některou z edukací a budete-li mít jakékoliv otázky, pracovníci W4W vám je ochotně zodpoví. Můžete se také seznámit s projektem Servis rodiny obecně prospěšné společnosti WOMEN FOR WOMEN (W4W). K dispozici jsou též jejich ambasadoři na info@servisrodiny.cz nebo na telefonním čísle 730 815 781.

Zajímá-li vás celá problematika do hloubky, nabízíme návštěvu nového divadelního představení s rozvodovou tematikou, které pomáhá otevírat debatu o rozvodech, a hovořit o důsledcích, jež rozvody mají na děti. Představení, jehož je W4W: Servis rodiny partnerem, je součástí projektu Rozvod společnosti Lonelybase. Ve hře Rozvod aneb V mezích přijatelné normy jsou ztvárněny příběhy tří lidí, jejichž partnerské vztahy se nacházejí těsně před rozvodem a kteří se potkají u terapeuta. Divadelní představení vzniklo na základě námětu prof. Radka Ptáčka, profesora klinické psychologie a předního českého odborníka na rozvodovou problematiku. Inscenace tak má, stejně jako projekt W4W: Servis rodiny, nejen lidský, ale i edukativní rozměr. Po představení pak většinou následuje odborná beseda s prof. Ptáčkem.

JAN TOMÍŠEK

NIS2 – nová směrnice EU a její dopady

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ

KNIHOVNY ON-LINE VIDEÍ

Kompletní video průvodce českým právem. Udržte si přehled.

epravo.cz

www.epravo.cz/eshop

Energetická soběstačnost v praxi: Společnost Urbanity buduje unikátní komunitní energoblok v projektu Campus Tachov

Energetická soběstačnost je téma, které rezonuje společností především v dnešní energeticky nejisté době, což vede řadu firem k investování do alternativních zdrojů energie. Jednou z nich je nemovitostní skupina Urbanity, která zahájila realizaci prvního českého komunitního energobloku v příměstském výrobním areálu Urbanity Campus Tachov. Jedná se o komplexní strategii, která zajistí stabilní dodávky energie nejen pro uživatele výrobního kampusu, ale také pro přilehlou místní komunitu. Skupina Urbanity se v souladu se svou ESG strategií aktivně a dlouhodobě podílí na řešení globální environmentální krize a směřuje tak k uhlíkové neutralitě, dekarbonizaci a již zmíněné energetické soběstačnosti.

Energoblok má zajistit veškeré energetické potřeby především v areálu Urbanity Campus Tachov. Součástí ambiciózního projektu je hned několik jednotlivých instalací. Na návětrných stranách areálu se připravuje instalace vertikálních větrných turbín a na obtížně využitelné střechy výrobních budov kampusu jsou postupně umísťovány fotovoltaické elektrárny. Oba tyto zelené zdroje bu-

dou propojeny s velkokapacitním bateriovým úložištěm i řadou dobíjecích stanic pro elektromobily. Pro řízení sítě bude zaveden koncept chytrého energetického managementu založený na online optimalizaci energetických toků. Střešní fotovoltaické systémy používané v areálu v současné době zajišťují až 40 % roční spotřeby průmyslového parku z obnovitelných zdrojů. Přebytkovou energii lze akumulovat v bateriovém

úložišti, aby se pokryly a optimalizovaly odběrové špičky.

Budovy jsou navíc také vybaveny tepelnými čerpadly napojenými na akumulární nádrže zajišťující ohřev vody a vytápění administrativních a sociálních prostor bez použití plynu. Napájení tepelných čerpadel je zajištěno mimo jiné právě ze zmíněných větrných a fotovoltaických elektráren. Podstropní topný systém

Brož Sedlatý

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ODVÁŽNÁ ŘEŠENÍ NELEHKÝCH ÚKOLŮ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flora – Budova A, Vinohradská 2828/151, 130 00 Praha 3,

Česká republika, tel.: +420 246 028 028, fax: +420 246 028 029,

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

spolu s řízenou rekuperační jednotkou a funkcí nočního chlazení umožňuje efektivní a hospodárné řízení tepla ve výrobních prostorech.

V areálu se budou uplatňovat i nová pravidla pro hospodaření s pitnou vodou – ať už dešťovou, odpadní, či tou čerpanou z vlastních vrtů.

„Lokálně vyrobená energie bude čistá, bezpečná, vzájemně propojená, a aplikovaná úsporná opatření sníží energetickou náročnost místních komunit a tím i jejich uhlíkovou stopu. Pro koncové spotřebitele to zároveň bude znamenat menší a cenově stabilnější výdaje za energie, redukci produkovaných emisí a snížení energetické závislosti na veřejných distribučních sítích energií,“ shrnuje ambice projektu Roland Hofman, spoluzakladatel skupiny Urbanity.

Skupina Urbanity v současnosti působí mimo Tachova v několika dalších regionech České republiky. V lokalitách, kde vyvíjí činnost, se zaměřuje hlavně na maximalizaci pozitivního vlivu na celé okolí kampusů, jejich zaměstnanců a místní komunity.

„Za klíčovou součást těchto ekosystémů považujeme propojená zelená energetická řešení. Na realizaci unikátní koncepce komunitních energobloků, které budou zahrnovat hospodaření s elektřinou, teplem i vodou, proto spolupracujeme s odborníky z řady obo-

rových sdružení, ale i akademických institucí,“ vysvětluje Roland Hofman. Skupina tak aktivně spolupracuje například se Svazem moderní energetiky, Unií komunitní energetiky, Aliancí pro energetickou soběstačnost či UCEEB.

„Práce ve výrobním areálu Urbanity Campus Tachov jsou již v plném proudu. Proběhla zde kompletní rekonstrukce veškerých sítí, přípojek i elektrorozvodny, včetně instalace chytrého systému měření a regulace. Také jsme zahájili realizaci největší české solární střešní elektrárny o výkonu téměř 5 MWp. V roce 2024 ještě zvažujeme zapojení nové 110 kV transformovny. Co se týče šetrného hospodaření s vodou, již dnes zadržujeme vodu v krajině pomocí suchých poldrů, vsakovacích průlehu či akumulacních nádrží. Zvažujeme i cirkulární využití dešťové vody k úspornému technologickému chlazení,“ shrnul stav dosavadních prací Ondřej Šetka, projektový ředitel Urbanity Campus Tachov.

Komunitní energetika v posledních letech – a zejména ve světle současné energetické krize – zažívá boom. Jejím specifikem je hlavně zajištění energetických potřeb primárně z obnovitelných zdrojů, konkrétně fotovoltaických a větrných elektráren, kogeneračních kotlů, bioplynových stanic, geotermálních vrtů apod. Tyto zdroje jsou vlastnictvím občanských společenství, obcí nebo průmyslových skupin soustředěných v jedné lokalitě. Takový přístup má

pak četné benefity – kromě flexibilních energetických přenosů a agregace výroby přispívá i ke stabilitě lokální přenosové soustavy, provozním úsporám a energetické soběstačnosti v nezávislosti na veřejných distribučních sítích energií.

Skupina Urbanity chce podobnou strategii brzy uplatnit například i v průmyslovém areálu Urbanity Campus Bruntál. Chce tak pokračovat v rozvoji a transformaci brownfieldů s tradiční průmyslovou výrobou. V jejich rámci doufá ve vytvoření příjemného pracovního prostředí pro zaměstnance za současné podpory smysluplných ekologických řešení. Hlavními pilíři tohoto přístupu jsou obnovitelné zdroje, udržitelné technologie a modrozelená infrastruktura. Kýženým výsledkem je energetická soběstačnost a uhlíková neutralita jednotlivých kampusů.

Urbanity Campus Tachov vznikl na základě modelu tzv. města krátkých vzdáleností. Jedná se o první projekt v České republice, který získal prestižní certifikaci BREEAM Communities určenou pro udržitelné městské oblasti a čtvrti. V celosvětovém měřítku se jedná o jediný rozsáhlý areál s převážně výrobní funkcí, který tuto certifikaci získal.

URBANITY je nemovitostní skupina, která působí v segmentu prémiových komerčních nemovitostí. Jejím záměrem je budování průmyslových kampusů nové generace, kde přidanou hodnotu tvoří prostředí výrazně orientované na potřeby a komfort jejich nájemců. Koncept projektů „made by Urbanity“ vychází vstříc individuálním nárokům moderních zaměstnavatelů, a především jejich zaměstnanců, stejně jako požadavkům na ekologickou a energetickou udržitelnost vlastního provozu. Svým komplexním urbanistickým řešením jsou realizace skupiny Urbanity, jež je součástí investiční skupiny M.L.Moran založené roku 1996, na českém trhu ojedinělé a představují budoucnost kultivace průmyslových areálů a brownfieldů pro 21. století.

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500

e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com

www.randalegal.com/cz

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
VYCH & PARTNERS

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466

e-mail: office@ak-vych.cz

www.ak-vych.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,

advokátní kancelář

Palác Archa

Na Poříčí 1046/24

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000

e-mail: office@dunovska.cz

www.dunovska.cz

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Vinohradská 2828 / 151

130 00 Praha 3

Tel.: +420 246 028 028

e-mail: info@broz-sedlaty.cz

www.broz-sedlaty.cz

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 732 417 283

e-mail: office@aegislaw.cz

www.aegislaw.cz

Eversheds Sutherland Dvořák Hager,
advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc

Pobřežní 394/12

186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

e-mail: praha@eversheds-sutherland.cz

www.eversheds-sutherland.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice – Dražkovice 181

533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

www.advokatijelinek.cz

Biem & Schýbal, advokátní kancelář, s.r.o.

V Holešovičkách 41

182 09 Praha 8

Tel.: +420 723 807 190

e-mail: biem@bsak.cz

www.bsak.cz

Glatzová & Co.

Betlémský palác

Husova 5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

e-mail: office@glatzova.com

www.glatzova.com

advokátní kancelář

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 229 287-9

e-mail: office@p-w.cz

www.p-w.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Koliště 1912/13

602 00 Brno

Tel.: +420 543 217 520

e-mail: brno@dolezalpartners.com

www.dolezalpartners.com

Greats advokáti, s.r.o.

Salvátorská 931/8

110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 604 803

e-mail: law@greats.cz

www.greats.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
 Florentinum, recepce A
 Na Florenci 2116/15
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 255 000 111
 e-mail: office@havelpartners.cz
 www.havelpartners.cz

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI advokátní s.r.o.
 Palác Anděl
 Radlická 1c/3185
 150 00 Praha 5
 Tel.: +420 296 325 235
 e-mail: recepcce@holec-advokati.cz
 www.holec-advokati.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
 Vodičkova 710/31
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 734 363 336
 e-mail: ak@akhsp.cz
 www.akhsp.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář
 Letenská 121/8
 118 00 Praha 1
 Tel.: +420 739 013 183
 e-mail: info@klblegal.cz
 www.klblegal.cz

KVB advokátní kancelář s.r.o.
 Teplého 2786
 530 02 Pardubice
 Tel.: +420 226 259 401
 e-mail: sekretariat@akkvb.cz
 www.akkvb.cz

Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
 Ovocný trh 573/12
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 226 886 271
 e-mail: office@masekpartners.cz
 www.masekpartners.cz

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
 Jugoslávská 620/29
 120 00 Praha 2
 Tel.: +420 222 866 555
 e-mail: info@mt-legal.com
 www.mt-legal.com

PPS advokáti s.r.o.
 Velké náměstí 135/19
 500 02 Hradec Králové
 Tel.: +420 495 512 831-2
 e-mail: pps@ppsadvokati.cz
 www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
 Jáchymova 26/2
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 221 430 111
 e-mail: prague@prkpartners.com
 www.prkpartners.cz

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.
 Platněřská 2
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 236 163 111
 e-mail: prague@roedl.com
 www.roedl.net/cz/cz

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.
 Na strži 2102/61a
 140 00 Praha 4
 Tel.: +420 270 005 533
 e-mail: advokati@sntd.eu
 www.sntd.eu

Stuchlíková & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
 Spálená 97/29
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 222 767 393
 e-mail: info@stuchlikova.com
 www.stuchlikova.com

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.
 U Prašné brány 1078/1
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 224 819 216
 e-mail: prague@taylorwessing.com
 www.taylorwessing.com

Valíček & Valíčková, advokátní kancelář, s.r.o.
 nám. Svobody 87/18
 602 00 Brno
 Tel.: +420 770 685 603
 e-mail: info@brno-advokatnikancelar.cz
 www.brno-advokatnikancelar.cz

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář
 Národní 973/41
 110 00 Praha 1
 Tel.: +420 225 020 500
 e-mail: office@zchlegal.cz
 www.zchlegal.cz

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

WOMEN FOR WOMEN
SOS do školky

PŘÍSPĚJTE SPOLEČNĚ S NÁMI NA CELODENNÍ STRAVU DĚTEM V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH

TRANSPARENTNÍ ÚČET:

777 777 441 / 0300

DĚKUJEME VÁM!

WOMEN-FOR-WOMEN.CZ

Abyste se mohli spolehnout, že o vaši energii vždy někdo pečuje

Abyste věděli, že budete mít energii
na všechno, co máte rádi. Abyste se
i v této složité době měli s kým poradit
a nezůstali bez pomoci.

Proto jsme tu s vámi.
ČEZ. Čistá Energie Zítřka.

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA**

www.cez.cz